

Kamer van Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1970-1971.

28 JANUARI 1971

BEGROTING

van de Diensten van de Eerste Minister
voor het begrotingsjaar 1971.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE
VOOR DE ALGEMENE ZAKEN
EN HET OPENBAAR AMBT (1)

LUITGEBRACHT DOOR DE HEER WILLEMS.

INHOUW.

	Blz.
I. — Sector Eerste Minister en Sector Communautaire betrekkingen	2
A. — Bespreking	2
1) Ambtswoning van de Eerste Minister	2
2) De werking van het « Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie »	3
B. — Stemmingen	3
II. — Sector Wetenschapsbeleid en -programmatie	3
A. — Uiteenzetting van de Minister	3
1) Nieuwe acties in het wetenschapsbeleid	4
2) Voorbereidende studies en werkzaamheden inzake wetenschapsbeleid	11
3) De Europese samenwerking	13
B. — Algemene bespreking	20
1) Algemeenheden over de begroting van Wetenschapsbeleid en ponderatie der kredieten	20
2) Hoger onderwijs	21
3) Fundamenteel onderzoek	21
4) Technologisch onderzoek	25
5) Internationale instellingen	29
C. — Stemmingen	32

(1) Samenstelling van de Commissie :

Voorzitter : de heer Delforge.

A. — Leden : de heren Chabert, De Seranno, Henckens, Schyns, Swaelen, Urbain, Verroken, Willems. — de heren Bary, Brouhon, Féris, Gelders, Mathys, Tibbaut, Van Hoorick. — de heren Cantillon, Defraigne, Delforge, Niemegeers, Pede. — de heren Vansteenkiste, Wannyn. — de heer Rouelle.

B. — Plaatsvervangers : de heren Califice, Duerinck, Posson, Van Elslande. — de heren Mangelschots, Mottard, Nyffels, Simonet. — de heren Claes (A.), De Vlieger, Hannotte. — de heren Wouters. — de heer Outers.

Zie :

4-V (1970-1971) :

- N° 1 : Begroting.
- N° 2 : Amendement.

Chambre des Représentants

SESSION 1970-1971.

28 JANVIER 1971

BUDGET

des Services du Premier Ministre
pour l'année budgétaire 1971.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES GÉNÉRALES
ET DE LA FONCTION PUBLIQUE (1)

PAR M. WILLEMS.

SOMMAIRE.

	Pages
I. — Secteur Premier Ministre et Secteur des Relations communautaires	2
A. — Discussion	2
1) Hôtel du Premier Ministre	2
2) Le fonctionnement de l'« Institut Belge d'Information et de Documentation »	3
B. — Votes	3
II. — Secteur Politique et Programmation scientifiques	3
A. — Exposé du Ministre	3
1) Les nouvelles actions de politique scientifique	4
2) Le développement des études et des travaux pour la préparation des décisions de politique scientifique	11
3) La coopération européenne	13
B. — Discussion générale	20
1) Observations générales sur le budget de la Politique scientifique et pondération des crédits	20
2) L'enseignement supérieur	21
3) La recherche fondamentale	21
4) La recherche technologique	25
5) Organismes internationaux	29
C. — Votes	32

(1) Composition de la Commission :

Président : M. Delforge.

A. — Membres : MM. Chabert, De Seranno, Henckens, Schyns, Swaelen, Urbain, Verroken, Willems. — MM. Bary, Brouhon, Féris, Gelders, Mathys, Tibbaut, Van Hoorick. — MM. Cantillon, Defraigne, Delforge, Niemegeers, Pede. — MM. Vansteenkiste, Wannyn. — M. Rouelle.

B. — Suppléants : MM. Califice, Duerinck, Posson, Van Elslande. — MM. Mangelschots, Mottard, Nyffels, Simonet. — MM. Claes (A.), De Vlieger, Hannotte. — M. Wouters. — M. Outers.

Voir :

4-V (1970-1971) :

- N° 1 : Budget.
- N° 2 : Amendement.

	Blz.		Pages
III. — Sector Openbaar Ambt	32	III. — Secteur Fonction publique	32
A. — Uiteenzetting van de Minister	32	A. — Exposé du Ministre	32
B. — Algemene bespreking	37	B. — Discussion générale	37
1) Sociale programmatica	37	1) Programmation sociale	37
2) Statuut van het Rijkspersoneel	38	2) Statut des agents de l'Etat	38
3) Statuut van het personeel der instellingen van openbaar nut	38	3) Statut du personnel des organismes d'intérêt public ...	38
4) Syndicaal statuut	38	4) Statut syndical	38
5) Opleiding van het personeel	39	5) Formation du personnel	39
6) Mobiliteit — Werving van mijnwerkers	40	6) Mobilité — Recrutement de mineurs	40
7) Minder-validen — Lichamelijke geschiktheid van het Rijkspersoneel	41	7) Handicapés — Aptitude physique des agents de l'Etat	41
8) Werving — Regularisatie van de tijdelijken	42	8) Recrutement — Régularisation des temporaires	42
9) Gebruik der talen	43	9) Emploi des langues	43
10) Informatiebewerking — Rijksregister	44	10) Informatique — Registre national	44
11) Varia	46	11) Divers	46
IV. — Stemming	48	IV. — Vote	48
V. — Bijlagen	49	V. — Annexes	49
Wetenschapsbeleid.		Politique scientifique.	
A. — Overzicht: Begroting voor Wetenschapsbeleid 1971 ...	50	A. — Aperçu général: budget de la Politique scientifique pour 1971	50
a) het geheel van de begroting voor Wetenschapsbeleid ...	50	a) l'ensemble du budget de la Politique scientifique	50
b) ontleiding per massa van de begroting voor Wetenschaps- beleid	54	b) l'analyse par masse du budget de Politique scientifique	54
B. — Voorstellen van de begroting volgens de bestemming van de kredieten	68	B. — Présentation du budget selon la destination des crédits ...	68
C. — Verdeling van de begroting per departement	81	C. — Répartition du budget par département	81
D. — Buitengewone begroting voor Wetenschapsbeleid 1970- 1971 (investeringskosten)	94	D. — Budget extraordinaire de la Politique scientifique pour 1970-1971 (dépenses d'investissements)	94
E. — Aanvullende kredieten gevraagd voor het dienstjaar 1970	99	E. — Crédits supplémentaires demandés pour l'année 1970 ...	99
Openbaar Ambt.		Fonction publique.	
F. — Toepassing van de mobiliteitsregelen	101	F. — Application des mesures de mobilité	101
G. — Bevolking opgenomen in het Rijksregister	102	G. — Population reprise au registre national	102
H. — Bezetting van het Administratief Centrum	103	H. — Occupation de la Cité Administrative	103

DAMES EN HEREN,

De bespreking van de onderhavige begroting nam vijf vergaderingen in beslag.

De Commissie was het eenparig eens met het voorstel van een lid om de begroting van de Diensten van de Eerste Minister voor het begrotingsjaar 1971 per sector te bespreken.

I. — SECTOR « EERSTE MINISTER »
EN SECTOR
« COMMUNAUTAIRE BETREKKINGEN ».

A. — BESPREKING.

Het uitgesproken administratief karakter van deze beide sectoren gaf uiteraard weinig aanleiding tot een discussie ten gronde.

1) *Ambtswoning van de Eerste Minister.*

Op een vraag van een lid i.v.m. het weinig esthetisch uitzicht van de ambtswoning van de Eerste Minister en meer bepaald van de Ministerraadzaal, die absoluut niet strookt met het architecturaal ensemble van de Wetstraat, antwoordt de Eerste Minister dat het ganse gebouw wegens de door de werken aan de semi-metro veroorzaakte grondverschuivingen, zwaar beschadigd werd. Thans is men bezig met het restaureren ervan. Het binnenkader zal behouden en de stijl geëerbiedigd worden.

Wat het bijbouwen van de Ministerraadzaal betreft, is het zo dat de Commissie voor Monumenten en Landschappen hiervoor haar toelating verleende. Terugkomen op deze

MESDAMES, MESSIEURS.

Cinq réunions ont été consacrées à la discussion du présent budget.

La Commission a marqué unanimement son accord sur la proposition d'un membre tendant à discuter, par secteur, le budget des Services du Premier Ministre pour l'année budgétaire 1971.

I. — SECTEUR « PREMIER MINISTRE
ET SECTEUR
DES « RELATIONS COMMUNAUTAIRES ».

A. — DISCUSSION.

Le caractère éminemment administratif de ces deux secteurs ne s'est guère prêté à une discussion quant au fond.

1) *Hôtel du Premier Ministre.*

A une question d'un membre concernant l'aspect peu esthétique de l'hôtel du Premier Ministre et, plus spécialement, de la Salle du Conseil, aspect ne cadrant absolument pas avec l'ensemble architectural de la rue de la Loi, le Premier Ministre a répondu que tout le bâtiment avait été gravement endommagé par les glissements de terrain occasionnés par les travaux du semi-métro. La restauration de ce bâtiment est actuellement en cours. L'intérieur sera maintenu, le style étant respecté.

En ce qui concerne la transformation de la Salle du Conseil, la Commission des Monuments et des Sites a donné son accord. Il est impossible de revenir sur cette affaire qui est

gedane zaak is onmogelijk. Een haagje is voorzien om deze gevel wat af te scherpen.

Inhakend op deze opmerking, signaleert een ander lid dat naar zijn oordeel de ambtswoning (Hotel Lambert) van de Eerste Minister zich eveneens in een erbarmelijke toestand bevindt en niet meer beantwoordt aan de vereiste prestige-normen. Hij vraagt zich af of een restauratie of een verhuizing in het vooruitzicht gesteld wordt, waarop de Eerste Minister antwoordt dat deze ambtswoning zich « virtueel » in goede staat bevindt. Er is weliswaar een probleem i.v.m. de sanitaire installaties. Hiervoor is het lastencohier klaar, doch de werken worden voorlopig nog niet uitgevoerd.

Deze ambtswoning wordt, gelet op haar minder rustige ligging, praktisch uitsluitend gebruikt als woning waar de officiële samenkomsten worden belegd. Er wordt voorlopig aan geen andere oplossing gedacht.

2) *De werking van het Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie.*

Een lid onderstreept nogmaals het positieve karakter van het « Belgisch Instituut voor Voorlichting en Documentatie ». Talrijke interessante publicaties, tentoonstellingen en onthaal-opdrachten die ons land in het buitenland kenbaar maken, dienen om hun hoogstaand peil vermeld. Meer en meer oordelen publieke en private personen het nuttig op dit Instituut een beroep te doen.

Op een vraag omtrent de juiste draagwijdte van de opdracht van Inbel bij de departementen en parastatalen, antwoordt de Eerste Minister dat buiten de klassieke monografiën, publicaties over bibliografische gegevens en andere informatieve opdrachten waarvoor op Inbel door deze overheidsdiensten een beroep werd gedaan, aan Inbel in 1969 en 1970 door het Ministerie van Financiën het geheel van zijn voorlichtings- en documentatiecampagne over de B. T. W. werd toevertrouwd. De departementen van Landbouw, Tewerkstelling en Arbeid en Landsverdediging hebben zich tot Inbel gericht voor specifieke documentatie-opdrachten.

Het is ook niet zonder belang aan te stippen, dat Inbel in de loop van 1968 en 1969 als antwoord op 785 vragen van parlementsliden — waaronder 40 vragen van ministers — 2 454 publicaties van uiteenlopende aard heeft uitgegeven.

B. — STEMMINGEN.

De kredieten betreffende de sector « Eerste Minister » en de Sector « Communautaire betrekkingen » worden goedgekeurd met 11 stemmen en 1 onthouding.

II. — SECTOR « WETENSCHAPSBELEID EN PROGRAMMATIE ».

A. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER.

Algemene tendensen van de begroting.

Het groeiritme van de begroting voor wetenschapsbeleid kan als bevredigend beschouwd worden, vermits het 14,8 % zal bedragen voor de gewone begroting en 15,5 % als men de buitengewone begroting meerekent.

In de loop van het voorbije decennium bereikte het gemiddeld jaarlijks groeiritme 16,5 %, dus trad eerlijk gezegd de laatste jaren een bepaalde vertraging op. De be-

chuse faite. Il a été prévu une petite haie destinée à masquer quelque peu cette façade.

Enchaînant sur cette observation, un autre membre a fait observer qu'à son avis l'hôtel du Premier Ministre (Hôtel Lambert) se trouve également dans un état lamentable et ne répond plus aux conditions de prestige indispensables. Il a demandé s'il était envisagé une restauration ou un déménagement. Le Premier Ministre lui a répondu que cet hôtel ministériel est « virtuellement » en bon état. Un problème se pose, certes, en ce qui concerne les installations sanitaires. Le cahier des charges qui s'y rapporte est prêt, provisoirement les travaux ne sont pas encore exécutés.

Etant donné sa situation qui n'est guère favorisée par le calme, cet hôtel est pratiquement utilisé exclusivement comme lieu de réunions officielles. Aucune autre solution n'est envisagée pour l'instant.

2) *Le fonctionnement de l'« Institut belge d'information et de documentation ».*

Un membre a souligné le caractère positif de l'« Institut belge d'information et de documentation ». Il convient de mentionner pour leur excellente valeur, les nombreuses publications, expositions et missions d'accueil qui font connaître notre pays à l'étranger. Les organismes publics et les particuliers s'aperçoivent de plus en plus de l'utilité qu'il y a de faire appel à l'Institut.

A une question relative à la portée exacte de la mission d'Inbel auprès des départements et des organismes parastatals, le Premier Ministre a répondu qu'outre les monographies classiques, les publications d'informations bibliographiques et les autres missions d'information pour lesquelles ces services publics ont fait appel à cet organisme. Inbel s'est vu confier, en 1969 et en 1970, par le Ministère des Finances l'ensemble de sa campagne d'information et de documentation sur la T. V. A. Les départements de l'Agriculture, de l'Emploi et du Travail ainsi que de la Défense nationale se sont également adressés à Inbel en vue de l'exécution de missions spécifiques de documentation.

De plus, il n'est pas dénué d'intérêt de signaler qu'au cours des années 1968 et de 1969, Inbel a fourni 2 454 publications diverses en réponse à 785 questions parlementaires, parmi lesquelles 40 émanaient de Ministres.

B. — VOTES.

Les crédits afférents au secteur « Premier Ministre » et au secteur des « Relations communautaires » ont été votés par 11 voix et une abstention.

II. — SECTEUR « POLITIQUE ET PROGRAMMATION SCIENTIFIQUES ».

A. — EXPOSE DU MINISTRE.

Les tendances générales du budget.

Le rythme de croissance du budget de politique scientifique peut être considéré comme satisfaisant, puisqu'il sera de 14,8 % pour le budget ordinaire, et de 15,5 % si l'on tient compte du budget extraordinaire.

Or, au cours de la décennie qui s'achève, le rythme moyen d'accroissement annuel a été de 16,5 %. A vrai dire, il y a donc eu un certain ralentissement ces dernières années. Le

grotting 1971 is een beduidende nieuwe inspanning voor de wetenschap.

Vermits de kosten voor wetenschappelijke activiteiten met 6,6 % per jaar gestegen zijn ingevolge de gecombineerde weerslag van de stijging der kosten en de toename van de bezoldigingen, kan het volume van de activiteiten voor hoger onderwijs, onderzoek en openbare dienst, stijgen met een groeicoëfficiënt van $15,3\% - 6,6\% = 8,7\%$ per jaar. Met die coëfficiënt verdubbelt het activiteitsvolume ongeveer om de negen jaar. De Belgische wetenschap kent dus een fundamentele expansie en, indien ons land in internationale vergelijkingen nog altijd een zekere achterstand heeft, dan zal deze begroting zonder twijfel ertoe bijdragen die achterstand in te halen.

In de algemene verdeling van de kredieten is weinig gewijzigd. Dit is het gevolg van het feit dat de groeicoëfficiënt van het hoger onderwijs (7 tot 8 % meer studenten per jaar), die van de wetenschap in het algemeen (8,7 % in volume) benadert. De universiteiten behouden dus hun relatief belangrijk aandeel in het geheel van het nationaal wetenschappelijk potentieel, dat een snelle groei kent. Na de goedkeuring van de wet houdende de universitaire expansie in 1965, stegen de rechtstreekse kredieten voor het hoger onderwijs zelfs van 50 naar 55 % van de begroting voor wetenschapsbeleid, waarna dit aandeel de laatste 5 jaren praktisch onveranderd bleef.

Het relatief aandeel van de universiteiten in het nationaal potentieel overschrijdt zelfs 60 %, wanneer men bij de rechtstreekse kredieten de bedragen voegt die in de vorm van subsidies of contracten voor onderzoek aan de universiteiten toegekend worden. Die bedragen vindt men terug in massa 2, — waarvan zij het essentieel deel uitmaken —, en voor een niet te verwaarlozen deel in de massa's 3 en 4.

In de begroting 1971 is de groei van de kredieten voor de technologie (massa 3, groei 19,7 %) iets krachtiger dan de gemiddelde groei (15,3 %). Het gaat hier om een prioriteit van het wetenschapsbeleid waaraan de opeenvolgende Regeringen constant aandacht besteed hebben. Dit jaar stelt men een gelijkaardige groei vast van de kredieten voor de wetenschappelijke openbare dienst en de regeringsimpulsen (massa 4 : 19,6 %). Dit is toe te schrijven aan de belangrijke inspanning op het gebied van het leefmilieu, van het waterbouwkundig onderzoek (met het oog op de haveninvesteringen) en op cultureel gebied (uitbreiding en vernieuwing van de nationale musea).

De Belgische bijdragen voor de Europese wetenschappelijke samenwerking blijven integendeel absoluut en relatief dalen. Dat is het gevolg van de crisis die heerst in de instellingen en in het beleid inzake samenwerking. De Minister heeft zich persoonlijk de grootste inspanning getroost om de Europese nucleaire en ruimteprogramma's uit het slop te halen waar ze sinds verscheidene jaren in vastzitten. De begroting 1971 is de weergave van de hindernissen die nog moeten genomen worden.

1) Nieuwe acties in het wetenschapsbeleid.

1970 werd gekenmerkt door verscheidene nieuwe acties van het wetenschapsbeleid op belangrijke gebieden, zoals het fundamenteel onderzoek, de managementwetenschappen, het leefmilieu en de industriële- en landbouwtechnologie.

Daarenboven was de Regering erom bekommerd een beter evenwicht tot stand te brengen in de verdeling van de kredieten voor de wetenschap tussen de twee cultuurgemeenschappen.

Die initiatieven zullen in de loop van 1971 voortgezet en gepreciseerd worden. Ze worden hierna zeer bondig besproken.

budget de 1971 signifie un important nouvel effort en faveur de la science.

Comme on évalue à 6,6 % par an la hausse du coût des activités scientifiques, sous l'effet combiné de la hausse des prix et du progrès des rémunérations, le progrès annuel du volume des activités d'enseignement supérieur, de recherche et de service public peut atteindre un taux de croissance de $15,3 - 6,6 = 8,7\%$ par an. A ce taux, le volume d'activité double tous les neuf ans environ. La science belge est donc en expansion fondamentale et si notre pays marque toujours un certain retard dans les comparaisons internationales, le présent budget contribuera sans nul doute à résorber une partie de ce retard.

La répartition d'ensemble des crédits se modifie peu. Cela résulte du fait que le taux de croissance de l'enseignement supérieur (7 à 8 % par an d'accroissement du nombre d'étudiants) est voisin de celui de la science en général (8,7 % en volume). Dans un potentiel scientifique national en croissance rapide les universités maintiennent donc leur importance relative. Les crédits directs à l'enseignement supérieur sont même passés de 50 à 55 % du budget de politique scientifique après le vote de la loi d'expansion universitaire de 1965, et leur part est restée pratiquement à ce niveau au cours des 5 dernières années.

L'importance relative des universités dans le potentiel national dépasse même les 60 % si l'on ajoute aux crédits directs les sommes attribuées par subside ou contrat pour des recherches exécutées dans les universités. Ces sommes se retrouvent dans la masse 2 — dont elles constituent l'essentiel — et dans les masses 3 et 4 pour une part non négligeable.

Le budget de 1971 marque une croissance des crédits destinés à la technologie (masse 3, 19,7 %) un peu plus rapide que la croissance moyenne (15,3 %). Il s'agit d'une priorité de politique scientifique à laquelle les gouvernements successifs ont attaché une attention constante. On constate cette année une poussée analogue des crédits destinés aux services publics scientifiques et aux impulsions gouvernementales (masse 4, 19,6 %). Cela est dû aux efforts importants consentis dans le domaine de l'environnement, dans celui des recherches hydrauliques (en vue des investissements portuaires) et dans le domaine culturel (extension et rénovation des musées nationaux).

Les contributions belges à la coopération scientifique européenne ne cessent par contre de décliner en termes absolus et relatifs. C'est là le résultat de la crise des institutions et des politiques de coopération. Le Ministre a personnellement, déployé les plus grands efforts pour sortir les programmes nucléaires et spatiaux européens de l'impasse où ils se trouvent depuis plusieurs années. Le budget de 1971 est le reflet des obstacles qui restent à surmonter sur ce plan.

1) Les nouvelles actions de politique scientifique.

L'année 1970 a été marquée par la mise en route de plusieurs actions nouvelles de politique scientifique dans des domaines importants, tels que la recherche fondamentale, les sciences du management, l'environnement et la technologie industrielle et agricole.

Par ailleurs, le Gouvernement s'est préoccupé d'assurer un meilleur équilibre dans la répartition des crédits scientifiques entre les deux communautés culturelles.

Ces initiatives seront poursuivies et précisées au cours de l'année 1971. Elles sont très brièvement commentées ci-après :

1. Het fundamenteel onderzoek.

Sinds meerdere jaren heeft de Regering diverse maatregelen getroffen om de steun aan het fundamenteel onderzoek te bevorderen en te normaliseren.

Dit streven vloeit voort uit de overtuiging dat het fundamenteel onderzoek een onmisbare steun is voor het hoger onderwijs en dat het anderzijds, — zoals de ervaring in andere landen aantoon — aan de basis ligt van het innovatieproces dat op zijn beurt de economische ontwikkeling en de sociale vooruitgang bepaalt.

De Regering blijft er overigens van overtuigd dat het fundamenteel onderzoek normaal in de universiteiten moet gebeuren, en dit om redenen die reeds dikwijls herhaald werden, meer in het bijzonder omwille van de zeer nauwe banden tussen het onderzoek en het hoger onderwijs.

Onder de maatregelen voor de promotie van het fundamenteel onderzoek, moet de voortdurende groei van de universitaire kredieten vermeld worden, waarvan de universiteiten zelf spontaan een belangrijk deel aan het onderzoek besteden (tussen 20 en 30 %).

Men kan voorzien dat de institutionele financiering van het fundamenteel onderzoek in de toekomst zal stijgen, omwille van de op til zijnde aanpassingen met het oog op de verbetering van de universitaire begrotingen.

Voor het overige is de Regering van oordeel dat tegelijkertijd de zogenoemde parallelle financiering moet in stand gehouden en ontwikkeld worden, d.w.z. de financiering via de fondsen ter bevordering van het onderzoek, die hoofdzakelijk dient om het grootste deel van het fundamenteel onderzoek in de universiteiten te bekostigen, evenals om aan de beste navorsers beurzen en mandaten toe te kennen voor studies van de 3^o cyclus of voor vervolmaking in het onderzoek.

De voordelen van de parallelle financiering worden gedurende de laatste 40 jaar duidelijk aangetoond, voornamelijk dank zij het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek. Door de parallelle financiering is het inderdaad mogelijk nieuwe researchactiviteiten te steunen, die in het universitair kader moeilijk adekwaat zouden kunnen gefinancierd worden.

Er moet trouwens opgemerkt worden dat de instellingen voor financiering van het onderzoek, en inzonderheid het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, beheersorganen hebben, waarin verschillende universitaire instellingen vertegenwoordigd zijn, wat het overleg gunstig beïnvloedt.

Er werden verschillende maatregelen getroffen om de activiteiten van de stichtingen ter bevordering van het onderzoek te begunstigen en te normaliseren, met name :

— het feit dat hun toelage uit een vast percentage van de universitaire begroting bestaat;

— het feit dat het N. F. W. O. aanvaard heeft de bestemming van zijn kredieten elk jaar voor één vijfde te vernieuwen om de ontwikkeling van nieuw onderzoek te bevorderen;

— het feit dat het N. F. W. O. aanvaard heeft een deel van zijn fondsen aan belangrijke programma's te besteden ten einde een te grote versnippering van de researchactiviteiten te vermijden.

Al die maatregelen werden uitgewerkt om de verschillende disciplines een minimumresearchniveau te verzekeren, opdat onze wetenschappelijke teams zouden kunnen deel hebben in de ontwikkeling van methodes en nieuwe kennis.

Men kan met genoegen vaststellen dat ons land door die maatregelen in alle domeinen van de wetenschap een waardevol onderzoek kan ontwikkelen.

1. La recherche fondamentale.

Le Gouvernement a pris depuis plusieurs années diverses mesures destinées à promouvoir et à normaliser le soutien de la recherche fondamentale.

Ce souci procède de la conviction que la recherche fondamentale est un support indispensable de l'enseignement supérieur et, d'autre part, qu'elle est, comme l'expérience le montre dans d'autres pays, à l'origine du processus d'innovation qui lui-même conditionne le développement économique et le progrès social.

Le Gouvernement reste, par ailleurs, convaincu que la recherche fondamentale trouve sa place normale dans les universités pour les raisons maintes fois rappelées et, plus particulièrement, en raison des liens très étroits entre la recherche et l'enseignement supérieur.

Parmi les mesures prises pour la promotion de la recherche fondamentale, il faut rappeler l'accroissement constant des crédits universitaires dont une part importante (entre 20 et 30 %) est consacrée spontanément par les universités elles-mêmes à la recherche.

On peut prévoir qu'à l'avenir et en raison des adaptations qui sont actuellement prévues pour l'amélioration des budgets universitaires, le financement institutionnel de la recherche fondamentale sera accru.

Par ailleurs, le Gouvernement estime qu'il convient de maintenir et de développer en même temps ce qu'on a appelé le financement parallèle, c'est-à-dire celui qui transite par les fonds d'encouragement à la recherche et qui sert principalement à financer la recherche fondamentale dans les universités ainsi qu'à octroyer aux meilleurs chercheurs des bourses et mandats pour des études de 3^e cycle ou pour le perfectionnement dans la recherche.

Les avantages du financement parallèle ont été amplement établis au cours des 40 dernières années, grâce notamment à l'action du Fonds National de la Recherche Scientifique. Le financement parallèle permet, en effet, de soutenir des actions nouvelles de recherche qui ne trouveraient pas aisément un financement adéquat dans le cadre universitaire.

Il est à noter d'ailleurs que les organismes de financement de la recherche, et notamment le F. N. R. S., ont des organes de gestion dans lesquels sont représentés différents établissements universitaires, ce qui constitue un élément favorable à la concertation.

Diverses mesures ont été prises pour favoriser et normaliser l'action des fondations d'encouragement à la recherche, notamment :

— le fait que leur dotation est liée par un pourcentage fixe du budget universitaire;

— le fait que le F. N. R. S. a accepté de renouveler l'affectation de ses crédits par cinquième tous les ans pour favoriser le développement de nouvelles activités de recherche;

— le fait que le F. N. R. S. a accepté de consacrer une partie des fonds dont il bénéficie à des programmes importants, de manière à éviter une trop grande dispersion des activités de recherche.

Tout ce dispositif a été mis en place afin d'assurer dans les différentes disciplines un niveau minimum de recherche, de façon à mettre nos équipes scientifiques en mesure de participer au développement des méthodes et des connaissances nouvelles.

On peut constater avec satisfaction que ces dispositions ont permis à notre pays de développer des recherches valables dans tous les domaines de la science.

Het is echter noodzakelijk gebleken die maatregelen op twee belangrijke punten aan te vullen, namelijk :

- de prioritaire steun voor sommige activiteiten van fundamenteel onderzoek;
- een beter evenwicht tussen onze beide wetenschappelijke gemeenschappen, wat de promotie van het onderzoek betreft.

De Minister wenste de maatregelen die in 1970 hiervoor uitgewerkt werden, nader toe te lichten :

De prioritaire steun voor sommige activiteiten van fundamenteel onderzoek.

Het is in verschillende landen noodzakelijk gebleken bepaalde teams of bepaalde activiteiten speciaal te steunen, namelijk activiteiten in spitssectoren van de wetenschap of op gebieden waarvan de resultaten bijzonder belangrijk kunnen zijn voor de ontwikkeling van de kennis en de technieken in andere sectoren of voor de sociale vooruitgang op het gebied van de gezondheid, het beheer van nieuwe materialen, enz...

Het is gebleken dat alle universiteiten in ons land over teams en centra beschikken, die activiteiten uitoefenen in de spitssectoren waarin ze een internationale faam verworven hebben. Het resultaat van hun inspanningen zou echter nog groter zijn, mochten zij over belangrijke middelen beschikken, die men hen noch door de institutionele financiering via de universitaire begrotingen, noch via de parallelle financiering kan bezorgen.

Daarom heeft de Regering besloten sommige prioritaire en geconcentreerde activiteiten te steunen. Het zijn prioritaire activiteiten, omdat ze, zoals gezegd, tot de spitssectoren behoren, en omdat de teams die zich eraan wijden een internationale reputatie verworven hebben in hun disciplines. Het zijn geconcentreerde activiteiten omdat het Regeeringsinitiatief terzake met het akkoord van de universitaire instellingen gebeurt, met het dubbele doel de universitaire instellingen hun verantwoordelijkheid te doen opnemen ten opzichte van die teams en die activiteiten te verdelen zonder overlappings die niet verantwoord zijn.

De Regering heeft bij die gelegenheid de voorwaarden gepreciseerd waarin de overheidssteun geschiedt :

- voor een beperkte periode;
- voor een nauwkeurig programma;
- alleen voor een deel van de kosten van die programma's;
- op basis van contracten waarin de verplichtingen en de verantwoordelijkheid van de promotors vastgelegd worden evenals die van de instelling waar het onderzoek zal ontwikkeld worden.

Er wordt inzonderheid gepreciseerd dat de begunstigde instelling de basisvoorwaarden voor het onderzoek moet verzekeren, en dat ze het personeel voor de programma's dezelfde voorwaarden inzake aanwerving, promotie en bezoldiging moet waarborgen als die van haar kaderpersoneel.

Het N.F.W.O. beheert die prioritaire contracten onder de door de Regering bepaalde voorwaarden.

De Regering heeft aldus in de loop van het dienstjaar 1970, 11 prioritaire acties kunnen financieren in 20 zo ver-

Cependant la nécessité est apparue de compléter ces dispositions sur deux points importants, à savoir :

- le soutien prioritaire de certaines activités de recherche fondamentale;
- un meilleur équilibre de la promotion de la recherche entre nos deux communautés scientifiques.

Le Ministre a donné des précisions concernant les mesures qui ont été élaborées en ces domaines au cours de l'exercice 1970.

Le soutien prioritaire de certaines activités de recherche fondamentale.

Dans divers pays il est apparu indispensable de soutenir d'une manière particulière certaines équipes ou certaines activités, notamment des activités qui se situent dans des domaines scientifiques de pointe ou dans des domaines dont les résultats peuvent être particulièrement importants pour le développement des connaissances et des techniques dans d'autres secteurs ou pour atteindre des objectifs de progrès social dans le domaine de la santé, de la gestion des nouveaux matériaux, etc...

Il est apparu dans notre pays que chacune de nos universités disposait d'équipes ou de centres dont les activités se situent dans les domaines de pointe où ils ont acquis une réputation internationale. Mais le résultat de leurs efforts pourrait être amplifié davantage s'ils disposaient d'un niveau de ressources plus important qu'il n'est pas possible de leur accorder, ni par le financement institutionnel à charge des budgets universitaires eux-mêmes, ni par le financement parallèle.

C'est pourquoi le Gouvernement a décidé de soutenir certaines activités prioritaires et concertées de recherche fondamentale. Elles sont prioritaires parce qu'elles se situent dans des secteurs de pointe et parce que les équipes qui s'y consacrent ont atteint dans leurs disciplines une réputation internationale. Elles sont concertées parce que l'initiative gouvernementale en cette matière est prise en accord avec les institutions universitaires, dans le double but d'engager la responsabilité de celles-ci vis-à-vis de ces équipes et de répartir entre les institutions universitaires ce genre d'activités en évitant les doubles emplois injustifiés.

Le Gouvernement s'est efforcé à cette occasion de préciser les conditions dans lesquelles le soutien de l'Etat serait accordé :

- pour une période limitée;
- pour des programmes précis;
- pour une partie seulement du coût des programmes;
- sur base de contrats qui fixent les obligations et les responsabilités des promoteurs, ainsi que de l'institution dans laquelle se développent les activités de recherche.

Il a notamment précisé à cette occasion que l'institution bénéficiaire assurerait les conditions de base de la recherche et veillerait à ce que le personnel attaché à ces programmes de recherche bénéficie des mêmes conditions de recrutement, de promotion et de rémunération que celles dont bénéficie leur personnel de cadre.

La gestion de ces contrats de recherche prioritaire est assurée par le F. N. R. S. dans les conditions fixées par le Gouvernement.

Pendant l'exercice 1970, le Gouvernement a pu financer ainsi 11 activités prioritaires dans des disciplines aussi

scheidene als essentiële disciplines, zoals fysica, biologie, scheikunde, fysiologie, nucleaire geneeskunde en astrofysica.

Elk van onze 6 universiteiten maakte een goede beurt bij de verdeling van de kredieten. Dit is niet enkel het gevolg van de bezorgdheid van de Regering om elke universiteit gelijke kansen te bieden, maar het is ook een teken van de voortgaande specialisatie van hun activiteiten op gebieden, waar hun waarde algemeen erkend is. Door die specialisatie kan overlapping vermeden worden. Men vindt er tevens het bewijs dat onze universiteiten besloten zijn een rationeel researchbeleid te voeren.

Voor 1971 wordt voorgesteld die inspanning voort te zetten en tegelijkertijd voor een zekere vernieuwing te zorgen van de programma's die tijdens het vorige dienstjaar gefinancierd werden.

De 150 miljoen die hiervoor in de begrotingsvoorstellen voor het volgende dienstjaar zijn ingeschreven, zijn als volgt verdeeld :

- steun aan reeds in 1970 aangehouden programma's : 73 miljoen;
- steun aan nieuwe prioritaire acties : 77 miljoen.

b) *Het evenwicht in de bevordering van het onderzoek ten voordele van de twee wetenschappelijke gemeenschappen.*

Men herinnert zich dat de Regering bij de voorstelling van de begroting 1970 aangekondigd had, dat het in haar bedoeling lag een beter evenwicht tot stand te brengen in de programmering van het onderzoek tussen de twee wetenschappelijke gemeenschappen, en dat zij met dat doel een vijfjarenprogramma voorgesteld had dat op de volgende principes steunt :

- behoud van de toelage en van de groei van de kredieten voor de franstalige wetenschappelijke gemeenschap;
- progressieve ontwikkeling van de middelen voor de nederlandstalige wetenschappelijke gemeenschap, en dit in functie van objectieve criteria, namelijk :
 - voor de beurzen en mandaten : in functie van het aantal diploma's door de universiteiten in beide cultuurgemeenschappen uitgereikt;
 - voor de researchprojecten : in functie van de begroting van de instellingen in de beide culturele stelsels.

De inspanning geleverd in 1970 met het oog op het herstel van het evenwicht in de toekenning van kredieten voor fundamenteel onderzoek aan navorsers van de twee cultuurgemeenschappen, heeft reeds een eerste effect gesorteerd.

De supplementaire 10,5 miljoen voor de nederlandstalige navorsers van het N. F. W. O. hebben het mogelijk gemaakt het totaal percentage van de kredieten aan die navorsers van 37 % in 1968 op 40 % te brengen in 1970. Er werd besloten in 1971 de achterstand vlugger in te halen, zodat de objectieven van het plan één jaar vroeger zouden bereikt worden.

Dank zij het krediet van 21 miljoen op de begroting 1971, zal het aandeel van de nederlandstalige navorsers van 40 % naar 45 % stijgen.

In de drie geassocieerde fondsen van het N. F. W. O. (F. G. W. O., F. C. F. O., I. I. K. W.) beliepen de kredieten bestemd voor het inlopen van de achterstand in 1970, 17,2 miljoen. Hierdoor was het mogelijk het aandeel van de

essentiële que variées, telles que la physique, la biologie, la chimie, la physiologie, la médecine nucléaire et l'astrophysique.

Chacune de nos six universités a figuré en bonne place dans cette répartition de crédits. Ceci traduit non seulement le souci du Gouvernement d'assurer à chacune d'elles des chances égales, mais aussi une spécialisation progressive de leurs activités dans des domaines où elles ont accumulé ou acquis une valeur reconnue. Cette spécialisation permet d'éviter les duplications tout comme elle traduit la volonté de nos établissements universitaires de pratiquer en leur sein une politique rationnelle de recherche.

Pour 1971, il est proposé de continuer l'effort entrepris tout en assurant un certain renouvellement des programmes de recherche financés au cours de l'exercice précédent.

Les 150 millions inscrits à cet effet dans les propositions budgétaires pour le prochain exercice se répartissent comme suit :

- soutien d'actions prioritaires retenues en 1970 déjà : 73 millions;
- soutien d'actions prioritaires nouvelles : 77 millions.

b) *L'équilibre de la promotion de la recherche en faveur des deux communautés scientifiques.*

On se souviendra qu'au cours de la présentation du budget pour 1970, le Gouvernement avait annoncé son intention d'assurer un meilleur équilibre de la programmation de la recherche entre les deux communautés scientifiques, et qu'il avait à cet effet présenté un programme de rattrapage, étalé sur 5 ans et dominé par les principes suivants :

- maintien de la dotation et de la croissance des crédits destinés à la communauté scientifique francophone;
- développement progressif des moyens à accorder à la communauté scientifique néerlandophone, et ce, en fonction de critères objectifs, à savoir :
 - pour les bourses et mandats : en fonction du nombre de diplômes accordés par les universités appartenant aux deux communautés culturelles;
 - pour les projets de recherche : en fonction du budget des institutions des deux régimes culturels.

Le rattrapage, entrepris au cours de l'exercice 1970, du déséquilibre constaté dans l'attribution des crédits à la recherche fondamentale aux chercheurs des deux communautés culturelles a déjà produit un premier effet.

Les 10,5 millions supplémentaires accordés aux chercheurs néerlandophones du F. N. R. S. ont permis de faire passer le pourcentage global des crédits attribués à ces chercheurs de 37 % en 1968 à 40 % en 1970. En 1971, il est proposé d'accélérer ce rattrapage afin d'atteindre les objectifs fixés par le plan une année plus tôt.

Grâce au crédit de rattrapage de 21 millions inscrit au budget pour 1971, la participation des chercheurs néerlandophones passera de 40 à 45 %.

Pour les 3 Fonds associés au F. N. R. S. (F. R. S. M., F. R. F. C., I. I. S. N.) les crédits de rattrapage ont été, en 1970, de 17,2 millions. Ces crédits ont permis d'augmenter la participation des chercheurs néerlandophones au finance-

nederlandstalige navorsers in de researchprojecten van 26 % in 1968, op 35 % te brengen.

Er werd eveneens besloten voor de drie fondsen de uitvoering van het oorspronkelijk plan te versnellen. Daartoe zijn op de begroting 1971 27,4 miljoen ingeschreven, waardoor de navorsers van de Nederlandstalige cultuurgemeenschap zullen kunnen rekenen op 38 % van de financiering van de drie fondsen.

2. Het leefmilieu.

Sinds ongeveer een jaar is de openbare opinie bijzonder gevoelig geworden voor de problemen van het leefmilieu. Een van de tekenen van die algemene belangstelling voor het leefmilieu was de tussenkomst van President Nixon voor de N. A. T. O., wat in die organisatie geleid heeft tot de oprichting van een « Comité voor de Uitdagingen van de Moderne Maatschappij ». Dat Comité is er mee belast de Regeringen aanbevelingen te doen voor acties in verband met de ernstigste problemen van onze tijd.

Parallel daarmee hebben andere internationale organisaties gedeeltelijke acties aangevat of voortgezet om de problemen in verband met de vervuilingsverschijnselen te analyseren: dat is het geval voor de O. E. S. O., de Raad van Europa, de U. N. E. S. C. O., de W. G. O., het F. A. O...

Al die organisaties hebben zich onwille van eigen bekommernissen over die problemen gebogen. Het is te betreuren dat op dit ogenblik over die versnipperde acties nog geen werkelijk overleg gepleegd werd.

Buiten die nogal algemene werkzaamheden, zijn in het kader van de onderhandelingen tussen de Gemeenschappelijke Markt en de derde landen over de technologische samenwerking, besprekingen aan gang om concreet een aantal onderwerpen en werkteksten vast te stellen, die door alle of een aantal van die landen in aanmerking zouden kunnen genomen worden om in een coherent programma opgenomen te worden.

Op nationaal vlak werd zowel de verantwoordelijke overheid als de openbare opinie voor die acties gewonnen. Naast de administratieve en reglementaire problemen — hun belang is algemeen bekend — waaraan de betrokken administraties sinds verscheidene jaren een diepgaand onderzoek wijden, is gebleken dat de strijd tegen de vervuiling niet doeltreffend kan zijn door de ontwikkeling of vervolmaking van de reglementering alleen. Wij stellen inderdaad in alle landen vast dat onze wetenschappelijke kennis van de betrokken verschijnselen en van de middelen beschikbaar voor de bestrijding van de hinder ontoereikend is, evenals trouwens onze kennis van hun sociaal-economische weerslag.

Daarom heeft de Minister als verantwoordelijke voor het Wetenschapsbeleid, de Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid de opdracht gegeven een wetenschappelijk en technisch Comité samen te roepen, dat bestaat uit verantwoordelijken van de administraties en deskundigen van onze researchinstituten en van de industrie, om R- en D-acties uit te werken die mogelijk zijn in het nationaal kader, en om prioritaire acties voor te stellen.

Deze groep heeft zijn activiteiten op het waterprobleem gericht, en dit om twee complementaire redenen: enerzijds heeft ons land aanvaard in het kader van de N. A. T. O. de rol op zich te nemen van testgebied voor de problemen in verband met het zeewater, en van co-testgebied voor de binnenwateren. Anderzijds zijn die problemen bijzonder belangrijk voor ons land, meer in het bijzonder voor onze bevoorrading in drinkwater en industrieel water.

ment des projets de recherche de 26 % en 1968 à 35 % en 1970.

Pour les 3 Fonds, il est également prévu d'accélérer l'exécution du plan initialement prévu. A cet effet, 27,4 millions sont inscrits au budget pour 1971. Ils assureront aux chercheurs de la communauté culturelle néerlandophone une participation de 38 % à l'effort financier de ces trois Fonds.

2. L'environnement.

Les problèmes de l'environnement sont devenus particulièrement sensibles à l'opinion publique depuis un an environ. Une des manifestations de cet intérêt généralisé pour les problèmes des nuisances a été l'intervention du Président Nixon à l'O. T. A. N., qui a abouti à la création, au sein de cette organisation, d'un « Comité des Défis de la Société Moderne », Comité chargé de préparer des recommandations d'actions aux gouvernements en ce qui concerne les problèmes les plus graves de notre temps.

Parallèlement, d'autres organisations internationales ont démarré ou poursuivi des actions partielles dans le domaine de l'analyse des problèmes liés aux phénomènes de pollution: c'est le cas de l'O. C. D. E., du Conseil de l'Europe, de l'U. N. E. S. C. O., de l'O. M. S., de la F. A. O...

Toutes ces organisations ont été amenées à se pencher sur ces problèmes sous l'emprise de préoccupations particulières et on doit regretter que ces actions dispersées n'aient pas encore, à l'heure actuelle, fait l'objet d'une concertation réelle.

En plus des travaux relativement généraux ainsi entrepris, on doit noter que dans le cadre de la négociation entre les pays du Marché commun et les pays tiers sur la coopération technologique, des discussions sont en cours en vue de définir concrètement un certain nombre de thèmes de travail et de sujets susceptibles de retenir l'attention de tout ou partie de ces pays pour être intégrés dans un programme cohérent.

Au plan national, les autorités responsables, tout comme l'opinion publique, ont été sensibilisées à ces actions. A côté des problèmes administratifs et réglementaires dont on sait l'importance et qui ont fait depuis plusieurs années déjà l'objet d'examen attentifs de la part des administrations concernées, il nous est apparu qu'un traitement efficace des problèmes de la pollution ne pourrait être réalisé seulement par un développement ou un perfectionnement de la réglementation. En fait, nous constatons dans tous les pays que nous ne disposons pas d'une connaissance scientifique suffisante des phénomènes en cause et des techniques disponibles pour la lutte contre les nuisances, ni de leur impact socio-économique.

C'est pourquoi, en tant que responsable de la politique scientifique, le Ministre a chargé la Commission interministerielle de la politique scientifique de réunir un Comité scientifique et technique composé de responsables des administrations et d'experts appartenant à nos instituts de recherche ainsi qu'à l'industrie, de réfléchir aux actions de recherche et développement possibles dans un cadre national et de proposer des lignes d'actions prioritaires.

L'activité de ce groupe a été orientée vers les problèmes de l'eau pour deux raisons complémentaires: d'une part, dans le cadre de l'O. T. A. N., notre pays s'est engagé à jouer le rôle de pays pilote pour les problèmes de l'eau de mer et de pays copilote pour les problèmes de l'eau douce. D'autre part, ces problèmes revêtent pour notre pays, et notamment pour son alimentation en eau potable et industrielle, une importance toute particulière.

Het nationaal programma dat de Regering onlangs goedgekeurde, berust op bepaalde essentiële punten :

- de opstelling van een volledig mathematisch model van de vervuiling van de Noordzee;
- de opstelling van een volledig mathematisch model van een rivier, in dit geval de Samber.

Beide onderwerpen worden aangevuld door een serie fundamentele studies. De resultaten daarvan dienen als basis om het model op te stellen. Zij leveren de noodzakelijke gegevens voor een goede en volledige kennis van de verschijnselen. Het gaat om :

- technologisch onderzoek, voornamelijk gericht op het verbeteren van de zuiveringsprocessen van water, zowel industrieel als stadsafvalwater, evenals op de problemen in verband met koolwaterstoffen;
- studies voor de economische raming van de hinder, alsook van de overwogen bestrijdingsmiddelen (Cost/Benefit Evaluation);
- de analyse, en eventueel de coördinatie van het onderwijs over die onderwerpen aan onze universiteiten.

Het programma loopt van november 1970 tot einde 1973. Er worden de Regering geregeld aanvullende voorstellen en rapporten over de stand van de werkzaamheden voorgelegd. De kosten van het programma werden op 152 miljoen geraamd, die in iets meer dan drie jaar moeten uitgegeven worden. Voor al die activiteiten zullen contracten gesloten worden met de wetenschappelijke eenheden (universiteiten of wetenschappelijke Rijksinstellingen) en met de industrie. Er zullen eveneens werkzaamheden uitgevoerd worden in researchdiensten van de departementen. De begroting voor 1970 bedraagt 10,9 miljoen BF. Voor 1971 wordt dat ongeveer 48 miljoen BF.

3. Vijfjarenplan voor industriële en landbouwkundige technologie.

Gedurende de laatste twee decennia is in alle industrieel ontwikkelde landen de Rijkssteun voor technologisch onderzoek, als factor van economische groei, aanzienlijk toegenomen.

Deze Rijkssteun neemt zulkdanige afmetingen aan dat maatregelen zich opdringen om de efficiëntie van de bestede gelden te waarborgen, evenals de vaststelling van bepaalde prioriteitsregelen in verband met de keuze van de te steunen onderzoeksprojecten en van de firma's die deze projecten uitvoeren. Tevens blijkt het noodzakelijk een planning op middellange termijn van deze Rijksuitgaven uit te werken om de overheid toe te laten de nodige budgettaire maatregelen te treffen.

Bewust van het belang en de urgentie van deze problemen, heeft de Regering in de Regeringsverklaring haar inzicht bevestigd om voor de ontwikkeling van het onderzoek een programma op te stellen voor een periode van vijf jaar.

Einde 1968 werd reeds een vijfjarenplan ter ontwikkeling van de kernenergie door de Regering goedgekeurd, dat plan loopt van 1968 tot 1972 en is in uitvoering.

Op 13 november jl heeft de Regering tevens haar goedkeuring gehecht aan een vijfjarenplan voor de bevordering van onderzoek en ontwikkeling in de landbouw en in een aantal industriële sectoren, met name de metaalverwerking (incl. de electronica), de scheikunde (incl. de farmacologie) en de bouwrijverland (incl. bouwmaterialen). De keuze van de sectoren scheikunde en metaalverwerking werd bepaald door de grote concentratie in deze sectoren

Le programme national récemment approuvé par le Gouvernement repose sur certains thèmes essentiels :

- l'établissement d'un modèle mathématique complet de la pollution de la mer du Nord;
- l'établissement d'un modèle mathématique complet de la pollution d'une rivière, en l'occurrence la Sambre.

Ces deux sujets sont complétés par une série d'études de nature fondamentale dont les résultats servent de support à l'établissement du modèle et fournissent des indications indispensables à une bonne connaissance globale des phénomènes :

- des recherches technologiques orientées principalement vers l'amélioration des processus d'épuration des eaux, soit industrielles, soit urbaines, ainsi que vers les problèmes des hydrocarbures;
- des études d'évaluation économique des nuisances ainsi que des remèdes envisagés (Evaluation Cost Benefit);
- l'analyse, et éventuellement la coordination, des enseignements donnés par nos universités en ces matières.

Le programme couvre la période de novembre 1970 à la fin de 1973. Des propositions complémentaires et des rapports seront régulièrement fournis au Gouvernement concernant l'avancement des travaux. Le coût du programme a été évalué à 152 millions à dépenser en un peu plus de trois ans. Toutes ces actions feront l'objet de contrats avec des unités scientifiques (universités ou établissements scientifiques de l'Etat) et avec des industries, ainsi que de travaux dans des services de recherches des départements. Le budget prévu pour 1970 est de 10,9 millions de FB. Le budget pour 1971 se montera à 48 millions de FB environ.

3. Programme quinquennal de technologie agricole et industrielle.

Durant les deux dernières années, dans tous les pays industriellement développés, l'intervention de l'Etat dans la recherche technologique, comme facteur d'accroissement économique, s'est accrue considérablement.

Cette intervention de l'Etat prend de telles proportions que des mesures destinées à garantir l'efficacité de l'utilisation de ces montants sont nécessaires comme l'est la fixation de certaines priorités en ce qui concerne le choix des projets à soutenir ou des firmes qui exécutent les projets. Il apparaît aussi nécessaire d'élaborer un planning à moyen terme des dépenses de l'Etat afin que le Gouvernement puisse prévoir et apprécier les mesures budgétaires nécessaires.

Conscient de l'importance et de l'urgence de ces problèmes, le Gouvernement a confirmé dans sa déclaration gouvernementale son intention d'élaborer un programme quinquennal pour le développement de la recherche.

Depuis 1968, un programme de 5 ans pour le développement de l'énergie nucléaire qui couvre les années 1968 à 1972 a été approuvé par le Gouvernement et est en voie d'exécution.

Le 13 novembre dernier, le Gouvernement a approuvé un plan quinquennal pour la promotion de la recherche et du développement dans l'agriculture et un nombre de secteurs industriels, notamment la métallurgie (y compris l'électronique), la chimie (y compris la pharmacie) et l'industrie du bâtiment (y compris les matériaux de construction). Le choix des secteurs de la chimie et de la métallurgie a été déterminé par la grande concentration dans ces sec-

van de « science based industries » met hoog innoverende werking en met een belangrijke toename van toegevoegde waarde. De sector van de bouwnijverheid en de bouwmaterialen werd in aanmerking genomen omwille van de grote tewerkstellingsmogelijkheden die hij biedt voor de bouwbedrijven zowel als voor de toeleveringsbedrijven uit andere sectoren (metaalverwerking, scheikunde, enz.). De sector van de landbouw werd weerhouden omwille van de grote concentratie R- en D-activiteiten, die tot doel hebben de Belgische landbouw op het gewenste peil te houden en de activiteiten ervan te rationaliseren. Voor de eerste maal werd een volledig planning-programming-budgeting-systeem (P. P. B. S.) uitgewerkt voor het geheel van de instellingen afhankelijk van het Ministerie van Landbouw en voor de instellingen gefinancierd door het I. W. O. N. L.

De raming der totale onkosten van de ingediende projecten voor de periode 1970-71 (in courante prijzen) bedraagt 9,7 miljard en de voorgestelde tussenkomsten over dezelfde periode worden geëvalueerd op 7,1 miljard. Voor het jaar 1970 zijn deze bedragen respectievelijk 1,1 miljard en 885 miljoen frank.

Zoals voor de andere punten van dit exposé is de Minister graag bereid hierover nadere inlichtingen te verschaffen zo dit gewenst wordt.

Gedurende het jaar 1971 zal een vijfjarenplan worden voorbereid voor de overige sectoren, waaronder voornamelijk de textiel, de metallurgie en de voedingsnijverheid.

De Regering beoogt met de geplande steun ten bate van het industrieel onderzoek, de instandhouding en ontwikkeling van bestaande sterke punten van deze industrie en het tot stand brengen van nieuwe « speerpuntbedrijven », teneinde deze industrie in staat te stellen zich aan te passen aan de voortdurende evolutie van de Europese markt en van de wereldmarkt.

4. *Organisatie en financiering van een post-universitaire studiecycclus leidend tot het diploma van doctor in managementwetenschappen.*

Het stijgend belang van de beheerswetenschappen en -technieken in alle activiteitssectoren is algemeen bekend, meer in het bijzonder omwille van het invoeren van computers en methodes van beheer volgens objectieven.

Het is gebleken dat ons land niet alleen over weinig gevormd personeel beschikt, maar zelfs over te weinig wetenschappelijk personeel om het op te leiden.

Er zouden professoren en practici moeten gevormd worden met de nodige wetenschappelijke kwalificatie voor het universitair onderwijs, voor het post-universitair recyclageonderwijs en voor het onderzoek in de betrokken disciplines. Daarom heeft de Regering besloten tot de financiering van de organisatie van een post-universitaire studiecycclus leidend tot het diploma van doctor in managementwetenschappen.

Deze operatie is gepland in het kader van een vijfjarenplan om jaarlijks 10 doctoraten voor te bereiden.

Het doctoraatsprogramma in management heeft tot voornaamste doel, voor al onze universiteiten en universitaire centra, professoren en navorsers op te leiden op het gebied van het onderwijs en het onderzoek in management, zowel in de privé- als in de overheidssector.

Men heeft een volledige en nauwkeurige samenwerking kunnen tot stand brengen tussen alle Belgische universiteiten, om die 3^{de} cycclusstudie te organiseren, dit onder bescherming van de stichtingen Industrie-Universiteit en Administratie-Universiteit.

teurs de « science based industries » à haute action innovatrice et à leur pouvoir important d'accroissement de la valeur ajoutée. Le secteur de l'industrie du bâtiment et des matériaux de construction a été retenu pour les grandes possibilités d'emploi qu'il offre tant aux entreprises de construction qu'aux firmes d'appoint d'autres secteurs (métallurgie, chimie, etc...). Le secteur de l'agriculture a été retenu pour sa grande concentration d'activités R et D, qui ont pour but de maintenir l'agriculture belge à un niveau voulu et d'en rationaliser les activités. Pour la première fois, un système complet de planning-programming-budgeting a été développé pour l'ensemble des établissements dépendant du département de l'agriculture et pour les établissements financés par l'I. R. S. I. A.

L'estimation du total des frais des projets introduits pour la période 1970-1971 (à prix courants) s'élève à 9,7 milliards et les interventions projetées pour cette même période sont évaluées à 7,1 milliards. Pour l'année 1970, ces montants s'élèvent respectivement à 1,1 milliard et à 885 millions de francs.

Comme pour les autres points de cet exposé, le Ministre est entièrement disposé à fournir de plus amples renseignements si c'était nécessaire.

Durant l'exercice 1971, un programme quinquennal pour les autres secteurs sera préparé. Il intéressera notamment le textile, la métallurgie et l'industrie alimentaire.

Par cette intervention programmée en faveur de la recherche industrielle, le Gouvernement entend assurer la conservation et le développement de certains points forts de notre industrie et favoriser la réalisation de nouvelles activités de pointe afin de mettre nos activités en mesure de s'adapter à l'évolution constante du marché européen et mondial.

4. *Organisation et financement d'un cycle d'études post-universitaires conduisant au diplôme de doctor en sciences de management.*

On sait l'importance croissante des sciences et techniques de gestion dans tous les domaines de l'activité, plus particulièrement en raison de l'introduction des ordinateurs et des méthodes de gestion par les objectifs.

Il est apparu que notre pays non seulement disposait de très peu de personnel formé dans ces disciplines, mais même d'insuffisamment de personnel scientifique apte à former ce personnel.

Il est apparu qu'il y avait lieu de former les professeurs et les praticiens possédant la qualification scientifique nécessaire pour l'enseignement universitaire, pour l'enseignement de recyclage post-universitaire et pour la recherche dans les disciplines considérées. C'est pourquoi le Gouvernement a décidé de financer l'organisation d'un cycle d'études post-universitaires conduisant au diplôme de doctor en management.

Le financement de cette opération a été conçu dans le cadre d'un plan quinquennal pour la préparation annuelle de dix doctorats.

Le but principal du programme de doctorat en management est de préparer, pour l'ensemble de nos universités et centres universitaires, des professeurs et des chercheurs dans le domaine de l'enseignement et de la recherche sur le plan du « management » tant dans les secteurs privé que public.

Une collaboration complète et précise a pu être instaurée entre toutes les universités belges et organiser, sous l'égide des fondations Industrie-Université et Administration-Université, ces études de troisième cycle.

In akkoord met de universiteiten, hebben die stichtingen het « Interuniversitair College voor doctoraatstudies in managementwetenschappen » opgericht. Het is een instelling van openbaar nut, geleid door de rectoren van de universiteiten van Brussel, Gent, Leuven en Luik, door leden van het Interuniversitair coördinatiecomité en door de beheerders van de twee voornoemde instellingen.

De financiële tegemoetkoming van het Rijk bedroeg in 1970 16 250 000 F. Voor 1971 wordt 16 665 000 F voorgesteld.

De bijdrage van de Staat zal er elk jaar in bestaan :

1) 35 beurzen te financieren : 15 voor het eerste jaar, 19 voor het tweede en 10 voor het derde, samen voor een bedrag van 10 940 000 BF in 1970;

2) voor 80 % het wetenschappelijk personeel te bezoldigen (wedde van 3 fulltime professoren + de erelonen) en eveneens voor 80 % de beheer- en werkingskosten te dragen.

De universiteiten zullen met hun gewone middelen de academische omringing van de geaggregeerden en bepaalde cursussen voor hun rekening nemen. Volgens verscheidene berekeningen, kunnen de kosten van die prestaties op ongeveer 2,5 tot 3 miljoen BF per jaar geraamd worden.

2) Voorbereidende studies en werkzaamheden inzake wetenschapsbeleid.

Op menig ander gebied worden thans studies ondernomen met het oog op de voorbereiding van de beslissingen die in de belangrijkste sectoren van het wetenschapsbeleid moeten genomen worden, inzonderheid voor de universitaire expansie, de onderzoeksprogramma's en de organisatie van het niet-universitair hoger onderwijs.

Het belangrijk aandeel van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid in deze studies moet onderstreept worden.

1. *Aanbevelingen van de N. R. W. B. betreffende de objectieve criteria voor de berekening van de investerings- en werkingskredieten bestemd voor de instellingen voor universitair onderwijs.*

Op 16 juli 1970 verstrekte de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid aan de Regering een advies over het financieringsplan voor de universitaire expansie in de periode 1970-1980.

In dat advies werden hoofdzakelijk fysische en financiële normen aanbevolen voor de universitaire investeringen.

Die objectieve normen voor de onroerende investeringen der universitaire onderwijsinstellingen vloeien rechtstreeks voort uit de confrontatie der fysische en financiële normen die de universiteiten in ons land aanleggen bij de programmering van hun gebouwen. Zij konden trouwens vergeleken worden met deze welke vervat zijn in het rapport dat opgesteld werd door de diensten voor de programmatie van het wetenschapsbeleid. In dit rapport wordt gewag gemaakt van de normen die in verschillende vreemde landen in aanmerking genomen worden.

Aan de hand van deze beide documenten en in het licht van de fysische inventaris van de universitaire gebouwen, zal het mogelijk zijn objectieve normen op te stellen voor de investeringen waarvan sprake in de Regeringsverklaring van april 1958 en in de wet van 16 juni 1970. Deze wet

Ces fondations ont, en accord avec les universités, créé le « Collège interuniversitaire d'études de doctorat en sciences du management », établissement d'utilité publique dirigé par les recteurs des universités de Bruxelles, de Gand, de Louvain et de Liège, par les membres du Comité de coordination interuniversitaire et par des administrateurs des deux établissements précités.

L'intervention financière de l'Etat en 1970 a été de 16 250 000 F. Les propositions pour 1971 s'élèvent à 16 665 000 F.

La quote-part de l'Etat consistera annuellement :

1) à financer 35 bourses, 15 de première, 10 de deuxième et 10 de troisième année, représentant un total de 10 940 000 FB pour 1970;

2) à supporter, à concurrence de \pm 80 %, les charges de traitement du personnel scientifique (le traitement de trois professeurs à temps plein + les honoraires) et, à concurrence de 80 %, les frais d'administration et de fonctionnement.

L'intervention des universités consistera à assurer, par leurs moyens normaux, l'encadrement académique des agrégés et certains cours. D'après divers calculs, on peut estimer le coût de ces prestations à environ 2,5 à 3 millions de FB par an.

2) Le développement des études et des travaux pour la préparation des décisions de politique scientifique.

Dans plusieurs autres domaines des études sont en cours pour la préparation des décisions à prendre dans des secteurs importants de la politique scientifique, et notamment pour l'expansion universitaire, les programmes de recherche et l'organisation de l'enseignement supérieur non-universitaire.

Il convient de souligner la part importante prise par le Conseil national de la politique scientifique dans ces études.

1. *Recommandations du C. N. P. S. relatives aux critères objectifs pour le calcul des crédits d'investissement et de fonctionnement destinés aux établissements d'enseignement universitaire.*

Le 16 juillet 1970, le Conseil national de la politique scientifique a remis au Gouvernement un avis sur un plan de financement pour l'expansion universitaire pour la période 1970 à 1980.

Cet avis recommandait principalement des normes physiques et financières pour les investissements universitaires.

Ces normes objectives pour les investissements immobiliers des établissements d'enseignement universitaire résultent de la confrontation des normes physiques et financières utilisées par les universités de notre pays pour la programmation de leurs constructions. Elles ont pu être comparées par ailleurs avec celles contenues dans le rapport établi par les Services de programmation de la politique scientifique. Ce dernier fait état des normes adoptées par divers pays étrangers.

A l'aide de ces deux documents et au vu des résultats de l'inventaire physique des bâtiments universitaires actuellement en cours, il sera possible d'élaborer les normes objectives pour les investissements dont il est fait mention dans la déclaration gouvernementale d'avril 1958 et dont

omvat de eerste uitvoeringsfase van het investeringsprogramma voor de volgende tien jaar, programma dat bepaald wordt door de vaststelling van deze normen.

* * *

Op 4 november 1970 overhandigde de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid een advies aan de Regering dat ditmaal de verdeling betrof van de werkingskredieten voor de universitaire onderwijsinstellingen. De berekeningswijze der werkingskredieten voorgesteld door de N. R. W. B. steunt op volgende essentiële voorwaarden :

a) ze berust op criteria die een weergave zijn van de werkelijke specifieke behoeften van elke instelling inzake onderwijs en onderzoek.

Die criteria zijn :

- de omringingscoëfficiënt eigen aan elke grote studierichting;
- de kosten van het omringingspersoneel;
- de uitgavenstructuur eigen aan elke studierichting.

Aan de hand van die criteria en het aantal studenten van elke instelling was het mogelijk een systeem op te bouwen voor de berekening der kredieten dat terzelfdertijd rekening hield met de omvang en met de eigen aard der gefinancierde instellingen;

b) deze berekeningswijze kan evengoed toegepast worden op volledige universiteiten als op afzonderlijke faculteiten;

c) ze maakt het mogelijk voor elke instelling een globaal budgettair pakket te berekenen aan de hand waarvan elke instelling vrij zal beslissen over de detailbestedingen der kredieten, overeenkomstig haar eigen beleid en haar eigen doelstellingen.

Als gevolg van deze studie, die een gelijke financieringswijze voorstaat voor de vrije en de Rijksinstellingen, heeft de Raad een studie op touw gezet betreffende de harmonisering van het juridisch statuut van alle universitaire instellingen. De resultaten van deze studie zullen het voorwerp uitmaken van een volgende aanbeveling.

2. In de schoot van de gemengde groep paritair samengesteld uit leden van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid en van de Hoge Raad voor het Technisch onderwijs, werden eveneens talrijke werkzaamheden gewijd aan de *nieuwe structuren van het niet-universitair hoger onderwijs*.

Op 23 maart 1971 overhandigde deze groep aan de Ministers van Nationale Opvoeding en aan de Minister voor Wetenschapsbeleid een advies over het wetsontwerp houdende de algemene structuur van het niet-universitair hoger onderwijs. In de wet die op 7 juli 1970 werd goedgekeurd, wordt ruimschoots rekening gehouden met de gedane suggesties. Die wet bepaalt dat het hoger onderwijs, met uitzondering van het universitair onderwijs, verstrekt kan worden onder de vorm van een onderwijs van het korte type in één cyclus of van een onderwijs van het lange type.

In het kader van de beschikkingen van de nieuwe wet, heeft de gemengde groep zich vervolgens bezig gehouden met het onderzoek van het peil en van de bijzondere structuur van de studies die elk van de sectoren van het niet-universitair hoger onderwijs toegewezen moeten krijgen.

la loi du 16 juillet 1970 contient un rappel. Cette loi constitue la première phase d'exécution du programme d'investissement pour les dix années à venir, programme conditionné par la mise au point de ces normes.

* * *

Le 4 novembre 1970, le Conseil national de la politique scientifique remettait au Gouvernement un avis concernant cette fois la répartition des crédits de fonctionnement aux institutions d'enseignement universitaire. Le système de calcul des crédits de fonctionnement préconisé par le C. N. P. S. repose sur les conditions essentielles suivantes :

a) il se fonde sur des critères qui reflètent les besoins réels spécifiques de chaque institution en matière d'enseignement et de recherche.

Ces critères sont :

- le taux d'encadrement propre à chaque grande orientation d'étude;
- le coût du personnel d'encadrement;
- la structure des dépenses propres à chaque orientation d'étude.

Sur base de ces critères et du nombre des étudiants appartenant à chaque établissement, il a été possible d'élaborer un système de calcul des crédits qui tient compte à la fois de la dimension et des particularités des établissements financés;

b) il s'applique aussi bien aux universités complètes qu'aux facultés isolées;

c) il permet le calcul pour chaque institution d'une enveloppe budgétaire globale dans le cadre de laquelle l'institution décidera en toute liberté et conformément à ses objectifs et à sa politique propres des affectations détaillées à donner aux crédits.

En corollaire à cette étude qui préconise le financement sur pied d'égalité des établissements libres et de ceux de l'Etat, le Conseil a entrepris une étude relative à l'harmonisation du statut juridique des institutions universitaires relevant de l'un et l'autre des réseaux d'enseignement. Les résultats de cette étude feront l'objet d'une prochaine recommandation.

2. *Les nouvelles structures à donner à l'enseignement supérieur non universitaire* ont également fait l'objet de nombreux travaux au sein du groupe mixte, composé paritairement de membres du Conseil national de la politique scientifique et de membres du Conseil supérieur de l'enseignement technique.

Ce groupe a, en date du 23 mars, remis aux Ministres de l'Education nationale et au Ministre de la Programmation de la Politique scientifique un avis portant sur le projet de loi relatif à la structure générale de l'enseignement supérieur non universitaire. La loi, qui a été votée le 7 juillet 1970, a tenu compte dans une très large mesure des suggestions formulées. Elle prévoit que l'enseignement supérieur, à l'exclusion de l'enseignement universitaire, peut être dispensé soit sous forme d'un enseignement de type court, en un cycle, ou d'un enseignement de type long.

Dans le cadre des dispositions de la loi nouvelle, le groupe mixte s'est occupé ensuite d'examiner le niveau et la structure particulière des études qu'il convient d'attribuer à chacun des secteurs de l'enseignement supérieur non universitaire.

In de loop van het jaar werden door de gemengde groep aan de Regering twee rapporten voorgelegd : het ene betreffende de organisatie van de studies van architect, het andere betreffende de organisatie der handelsstudies.

In beginsel zullen de resultaten van de werkzaamheden van de gemengde groep betreffende de andere sectoren voor het einde van het jaar aan de Regering voorgelegd worden.

* * *

De Regering heeft de Nationale Raad geraadpleegd over andere dan onderwijsmateries.

3. Wat het onderzoek betreft, werd op 14 januari 1970 een eerste advies uitgebracht dat slaat op de wetenschappelijke en technologische gebieden waaraan de Staat bij voorrang zijn steun zal moeten verlenen ten laste van de reservemassa die met dat doel ingeschreven werd op de begroting van de Eerste Minister.

De Nationale Raad meent dat enkel die gebieden in aanmerking zouden moeten komen waarvoor in ons land een geldig wetenschappelijk potentieel voorhanden is en, op het stuk van de technologie, die, waarvoor werkelijke industriële verwezenlijkingsmogelijkheden bestaan. Hij stelde in dit verband voor bij voorrang de teams te steunen die sterke punten vormen en die als dusdanig beschouwd kunnen worden als uitmuntendheidscentra.

In de beslissingen van de Ministerraad van 5 mei 1970 betreffende de financiering van overlegde acties op het gebied van het fundamenteel onderzoek en in die van 13 november 1970 betreffende het vijfjarenplan voor de ontwikkeling van onderzoeken in verschillende sectoren van industrie en landbouw, werd ruimschoots rekening gehouden met de door de Nationale Raad gesuggereerde richtlijnen wat het onderzoek betreft.

4. Op 8 juli 1970 gaf de Nationale Raad de Regering eveneens een tendens-advies over de begroting van het Wetenschapsbeleid. In dat opzicht heeft hij eraan herinnerd dat hoewel de financiële inspanning van België, zowel voor de publieke als voor de privé-sector, ten gunste van het onderzoek en de ontwikkeling steeds in stijgende lijn gaat, ze in vergelijking met die van andere Europese landen met eenzelfde ontwikkelingspeil, alles wel beschouwd, achterop blijft.

Bijgevolg heeft de Raad gemeend voor de komende jaren de budgettaire objectieven te moeten handhaven die hij reeds voorop stelde in zijn vorig tendens-advies daterend van 1966. Die objectieven hebben tot doel geleidelijk de betrekkelijke achterstand van België goed te maken door de openbare financiering in het geheel van de uitgaven voor onderzoek van de Natie op te voeren.

3) De Europese samenwerking.

De crisis die men in 1967 en 1968 reeds kon ontwaren in de Europese wetenschappelijke en technologische samenwerking, houdt aan en is zelfs verscherpt in die zin dat de sluimerende moeilijkheden nu duidelijker aan het licht gekomen zijn en dat de meningsverschillen over de meer dan tien jaar geleden ondernomen actie daardoor sterk naar voor getreden zijn. Terzelfdertijd werden de voorwaarden voor een meer realistische gemeenschappelijke actie duidelijker.

Deux rapports ont été soumis cette année par le groupe mixte au Gouvernement : l'un concerne l'organisation des études d'architecte, l'autre concerne l'organisation des études commerciales.

Les résultats des travaux du groupe mixte en ce qui concerne les autres secteurs seront, en principe, transmis au Gouvernement avant la fin de l'année.

* * *

Le Gouvernement a consulté le Conseil national sur d'autres matières que celles relatives à l'enseignement.

3. En matière de recherche, un premier avis, adopté le 14 janvier 1970, a trait aux domaines scientifiques et technologiques auxquels devrait être apporté un soutien prioritaire de l'État, à charge de la masse de réserve inscrite à cette fin au budget du Premier Ministre.

Le Conseil estime que seuls devraient être retenus des domaines pour lesquels il existe dans notre pays un potentiel scientifique valable et, sur le plan technologique, de réelles possibilités de réalisation industrielle. Il a préconisé à cet égard de soutenir par priorité les équipes qui constituent des points forts et qui peuvent à ce titre être considérées comme des « centres d'excellence ».

Les décisions du Conseil des Ministres du 5 mai 1970, relatives au financement d'actions concertées de recherche fondamentale, et celles du 13 novembre 1970, relatives au plan quinquennal de développement des recherches dans divers secteurs industriels et de l'agriculture, ont largement tenu compte des lignes de recherche suggérées par le Conseil national.

4. Le Conseil national a également présenté au Gouvernement le 8 juillet 1970, un avis de tendance sur le budget de la politique scientifique. Il a rappelé à cet égard que l'effort financier de la Belgique, aussi bien pour le secteur public que pour les secteurs privés, en faveur des activités de recherche-développement, bien qu'en croissance constante, demeure proportionnellement plus faible que celui qui est fourni par des pays européens ayant atteint le même niveau de développement.

Le Conseil a dès lors estimé devoir maintenir pour les prochaines années les objectifs budgétaires qu'il avait proposés dans son avis de tendance antérieur datant de 1966. Ces objectifs tendent à combler graduellement le retard relatif de la Belgique par un accroissement du financement public dans l'ensemble des dépenses de recherches de la Nation.

3) La coopération européenne.

La crise de la coopération scientifique et technologique européenne que l'on percevait déjà en 1967 et en 1968 persiste et s'est même aggravée, en ce sens que les difficultés latentes sont apparues plus nettement et que les divergences de vue sur l'action entreprise il y a plus de dix ans se sont, par là même, affirmées. En même temps, se dégagent plus clairement aussi les conditions d'une action commune plus réaliste qui permettront de rebâtir sur des bases plus

lijker gesteld zodat het mogelijk zal zijn de wetenschappelijke en technische samenwerking welke de hoeksteen vormt van de ontwikkeling en de vooruitgang van Europa in het volgende decennium, op een degelijker basis terug op te bouwen.

De Minister handelt dan over drie vraagstukken die meer in het bijzonder de aandacht zullen gaande houden :

- de samenwerking inzake ruimtevaart;
- Euratom;
- de uitbreiding van de Europese samenwerking tot bepaalde wetenschappelijke en technologische gebieden.

A. — *De Europese samenwerking inzake ruimtevaart.*

1. *Inleiding.*

De tweede zitting van de Europese Ruimtevaartconferentie die te Brussel gehouden werd op 13 november 1970, werd een fiasco, in die zin dat de sluimerende meningsverschillen die sinds jaren tussen de belangrijkste landen bestaan nopens de objectieven, de programma's en de instellingen, plots in het volle licht gesteld werden.

Na de bemoedigende gesprekken te Washington over de deelneming van Europa aan het post-Apollo programma, waren alle omslachtige en vertragende procedures en discussies uit den boze.

Vrij spoedig is gebleken dat de grote Europese naties het niet eens konden worden over een gemeenschappelijke actie van betekenis; het Verenigd Koninkrijk wilde slechts een beperkte verbintenis aangaan ten aanzien van de Europese ruimteactiviteiten, waarvoor Frankrijk en Duitsland een programma wilden ontwikkelen dat aan Europa de toegang zou verschaffen tot alle ruimtetechnologieën.

2. Uit de analyse van de houdingen aangenomen ten opzichte van de vier eventuele programmapunten, kan de huidige toestand van de Europese samenwerking op ruimtevaartgebied geschetst worden.

1) Een groot aantal Europese landen hebben steeds hun voorkeur uitgedrukt voor gemeenschappelijke programma's en gemeenschappelijk wetenschappelijk ruimteonderzoek. Dat is echter een gebied waarin een eigen Europese inspanning het minst geboden is; niet dat de wetenschappelijke uitbating van de ruimte niet belangrijk zou zijn, maar het is de beste Europese speurders altijd mogelijk hun ontdekkingen te zien testen aan boord van de Amerikaanse satellieten van de N. A. S. A.

Beperkt tot dat gebied maakt de ruimteactie slechts een zeer onvolmaakt gebruik van de infrastructuur en de middelen die in werking moeten gesteld worden. In menig geval zouden die wetenschappelijke acties trouwens kunnen gevoerd worden op een meer beperkte bilaterale basis.

Als men ze afzonderlijk beschouwt is de uitgave van meer dan 31 miljard Belgische frank die per jaar door de Europese landen gespendeerd wordt aan de wetenschappelijke onafhankelijkheid, zoals die verwezenlijkt wordt in de schoot van de E. S. R. O., totaal onverantwoord.

2) Het staat thans vast dat de ruimtevaarttechnieken een rendabel economisch middel vormen om de steeds stijgende behoeften aan middellange en lange televerbindingen te voldoen.

Ze zullen rendabele toepassingen vinden in de rechtstreekse of halfrechtstreekse televisie-uitzendingen, de con-

solides la coopération scientifique et technique qui constitue un des facteurs essentiels du développement et du progrès de l'Europe au cours de la décennie 1970.

Le Ministre a traité ensuite trois problèmes qui retiendront plus particulièrement l'attention :

- la coopération spatiale;
- l'Euratom;
- l'extension de la coopération européenne à certains domaines scientifiques et technologiques.

A. — *La coopération spatiale européenne.*

1. *Introduction.*

La deuxième session de la Conférence spatiale européenne tenue à Bruxelles le 13 novembre 1970 s'est terminée sur un échec, en ce sens que des divergences de vue latentes depuis des années entre les principaux pays sur les objectifs, les programmes et les institutions, ont soudain éclaté au grand jour.

Après les conversations encourageantes à Washington sur la participation de l'Europe au programme post-Apollo, il n'était plus possible de recourir une nouvelle fois aux procédures et aux discussions dilatoires.

Assez rapidement, il est apparu que les grandes nations européennes ne pouvaient se mettre d'accord sur une action commune importante; le Royaume-Uni souhaitait prendre à l'égard des activités spatiales européennes des engagements limités, tandis que la France et l'Allemagne souhaitent développer un programme donnant à l'Europe un accès à toutes les technologies spatiales.

2. La situation actuelle de la coopération spatiale européenne ressortit de l'analyse des positions prises sur les quatre points éventuels du programme.

1) Un grand nombre de pays européens ont marqué constamment leurs faveurs aux programmes communs de recherche spatiale scientifique. Or, il s'agit là d'un domaine où un effort autonome de l'Europe est le moins indispensable, non pas parce que l'exploitation scientifique de l'espace ne serait pas importante, mais parce qu'il est toujours possible aux meilleurs chercheurs européens de voir leurs expériences testées à bord des satellites américains de la N. A. S. A.

Confinée à ce domaine, l'action spatiale n'exploite que fort imparfaitement les infrastructures et les ressources qui doivent être mises en œuvre. Dans bon nombre de cas d'ailleurs, ces actions scientifiques pourraient être menées sur des bases bilatérales plus réduites.

Prise isolément, la dépense de plus de 3 milliards de francs belges par an consacrée par les pays européens à l'indépendance scientifique telle qu'elle est réalisée au sein de l'E. S. R. O. manque absolument de justification.

2) Il est établi à présent que les techniques spatiales constituent un moyen économiquement rentable de satisfaire aux besoins croissants de télécommunications à moyenne et à longue distance.

Elles trouveront des applications rentables dans la diffusion semi-directe et directe de télévision, dans le contrôle

trole van de luchtvaart, de meteorologie, de studie van de middelen van de aardbol en in talrijke andere toepassingen die een rechtstreekse of onrechtstreekse weerslag hebben op de economische groei en de sociale vooruitgang.

De opkomst van dit nieuw ontwikkelingsmiddel verplicht Europa ertoe een dubbele verantwoordelijkheid op zich te nemen :

- als verbruikers moeten wij onze behoeften voldoen zonder buitensporige uitgaven;
- als producenten moeten we voet krijgen op deze nieuwe markt.

Indien Europa verstek liet gaan, zou zulks én culturele én politieke nadelen hebben.

Na lang aarzelen hebben het Verenigd Koninkrijk en andere landen uiteindelijk aanvaard deel te nemen aan voorbereidende studies van een telecommunicatiesatelliet, zonder zich evenwel nadrukkelijk te verbinden voor de ontwikkeling van die satelliet.

Deze blijvende terughoudendheid drukt een stempel van onzekerheid op onze werkzaamheden. De Europese achterstand loopt gevaar onoverbrugbaar te worden. Die houding brengt de stelling in het gedrang die de Minister zelf en anderen steeds verdedigd hebben, te weten dat men zich in dat soort activiteiten moet verbinden vanaf het stadium van het onderzoek tot dat van de gezamenlijke en duurzame exploitatie, zodanig dat iedereen er kan toe bijdragen in de mate van zijn mogelijkheden en ervan kan genieten in de mate van zijn inspanningen.

3) Op de derde plaats komt het probleem van de lanceertuigen. Volgens de meest elementaire logica is het nodig dat als men operationele toepassingsatellieten bouwt, men ze ook moet lanceren en bijgevolg moet kunnen beschikken over lanceermiddelen.

Hier staan we voor twee thesissen. De Frans-Duitse, in feite de Franse thesis, stelt dat Europa zelf lanceertuigen moet vervaardigen om volkomen onafhankelijk te staan. Wie bekwaam is een satelliet te lanceren, doet dat wanneer het hem belijft en wordt dus niet verhinderd door eventuele beletsels die uit enigerlei internationale oppositie zouden kunnen voortvloeien.

Volgens een andere thesis, die wij aankleven, is het overbodig opnieuw een ganse lanceertechnologie te ontwikkelen op een ogenblik dat de Amerikanen reeds soortgelijke lanceermiddelen bezitten en men er eventueel onder aanvaardbare voorwaarden over zou kunnen beschikken.

De conferentie van juli had daarom besloten die mogelijkheid van Amerikaanse zijde te onderzoeken in ruil voor een deelneming aan het post-Apollo-programma.

4) De Minister is naar Washington gereisd samen met zijn Franse en Engelse collega's. Zoals men weet, huldigen Frankrijk en Engeland tegengestelde standpunten.

Vrij spoedig bleek dat de Amerikanen bereid waren belangrijke toegevingen te doen en de deelneming van Europa aan het post-Apollo-programma verlangden om redenen van binnenlandse en buitenlandse politiek.

Ten slotte bleken na de besprekingen van Washington de voorwaarden vervuld om een gemeenschappelijke Europese houding te bepalen.

De weigering van Engeland en van andere landen om ook maar de geringste verbintenis aan te gaan voor het lanceertuigenprogramma, maar vooral voor een deelneming aan post-Apollo is er feitelijk de oorzaak van dat alles op losse schroeven kwam te staan.

Zulks schijnt er op te wijzen dat Engeland, daarin gevolgd door de Scandinavische landen, slechts matige be-

de la navigation aérienne, en météorologie, dans l'étude des ressources du globe et dans nombre d'autres applications ayant un impact direct ou indirect sur la croissance économique et le progrès social.

L'apparition de ce nouveau moyen de développement impose à l'Europe une double responsabilité :

- en tant que consommateurs, nous devons couvrir nos besoins sans nous exposer à des dépenses excessives;
- en tant que producteurs, nous devons prendre pied sur ce marché nouveau.

Un abandon de l'Europe aurait des inconvénients à la fois culturels et politiques.

Après de longues hésitations, le Royaume-Uni et d'autres pays ont finalement accepté de participer à des études préparatoires d'un satellite de télécommunication, mais sans prendre des engagements fermes portant sur le développement de ce satellite.

Cette position qui reste réticente marque nos travaux d'une incertitude permanente. Le retard européen risque de devenir infranchissable. Elle met en cause la thèse que le Ministre lui-même et d'autres ont toujours défendue, à savoir que dans ce genre d'activités il faut, depuis la phase de la recherche jusqu'à celle de l'exploitation, s'engager d'une manière solidaire et durable, afin que chacun puisse y contribuer dans la mesure de ses possibilités et en bénéficier dans la mesure de ses efforts.

3) En troisième lieu, il y a le problème des lanceurs. La logique la plus élémentaire indique que si on fait des satellites d'application opérationnels, il faut les lancer et donc disposer de moyens de lancement.

Sur ce point, deux thèses sont en présence. D'après la thèse franco-allemande, en fait la thèse française, il faut que l'Europe construise des lanceurs pour avoir une totale indépendance. Celui qui est capable de lancer le satellite le fait quand cela lui convient et n'est pas lié par des empêchements qui naîtraient d'une quelconque opposition internationale.

Une autre thèse, à laquelle nous nous rallions, est qu'il est superflu de refaire toute une technologie de lanceurs au moment où les Américains ont des lanceurs de ce type et qu'on pourrait éventuellement en disposer dans des conditions acceptables.

C'est pourquoi la conférence de juillet avait décidé d'explorer cette possibilité du côté américain en échange d'une participation au programme post-Apollo.

4) Le Ministre est parti à Washington avec ses collègues français et anglais. Comme on le sait, la France et la Grande-Bretagne défendent des points de vue opposés.

Il est apparu assez rapidement que les Américains étaient disposés à faire des concessions importantes et désireux d'obtenir la participation de l'Europe au programme post-Apollo pour des raisons de politique intérieure et internationale.

En somme, après les conversations de Washington, les conditions paraissaient réunies pour établir une position européenne commune.

Ce qui a effectivement tout remis en cause, c'est le refus de la Grande-Bretagne et d'autres pays de s'engager à quoi que ce soit, non seulement sur le programme « lanceurs » mais surtout sur une participation post-Apollo.

Ceci paraissait démontrer que l'Angleterre, suivie par les pays scandinaves, n'était que très modérément intéres-

langstelling toonde voor een gemeenschappelijk ruimtevaartbeleid van enige betekenis.

3. Die afvalligheid is de belangrijkste oorzaak van de moeilijke toestand waarin wij ons thans bevinden.

1) Op 4 november 's avonds had ons land eerlijk gesproken geen andere keuze dan zijn inspanningen voort te zetten samen met hen die zelf een werkelijke inspanning wilden doen.

2) De terughoudendheid van Engeland en van andere landen wijzigt volledig het gewicht der lasten te dragen door de verschillende landen of groepen van landen.

Aan hen die de sinds 10 jaar ondernomen inspanningen voortzetten kan men niet vragen bij te dragen tot een ambitieus wetenschappelijk programma en terzelfdertijd alleen de lasten te dragen van het lanceertuigenprogramma en de deelneming aan post-Apollo.

3) De verschuiving van die lasten en bijdragen brengt vanzelfsprekend de bestaande organismen in gevaar en meer in het bijzonder de E. S. R. O.

Wij laten nochtans de hoop niet varen dat na meer diepgaande besprekingen te Washington bepaalde landen op hun stellingen zullen terugkomen en zullen besluiten tot deelneming.

Inmiddels blijkt het onontbeerlijk gesprekken met drie op gang te brengen, al was het maar om te vermijden dat extreme standpunten zouden ingenomen worden.

B. — Euratom.

Het topoverleg in Den Haag in december 1969 heeft de hoop doen rijzen dat er een einde zou komen aan de crisis die Euratom kent sinds 1967. In de Ministerraad die daarop volgde, werd beslist, in afwachting van de voorstellen voor een nieuwe aanpak van de Europese samenwerking op het gebied van de kernenergie, het jaar 1970 te aanzien als een overgangsjaar, gedurende hetwelke wij hopen voorstellen te kunnen uitwerken voor een nieuw coherent meerjarenprogramma en het probleem der herstructurering van het Gemeenschappelijk centrum voor onderzoek te kunnen aanpakken.

Tot op heden is er van dit alles weinig in huis gekomen. Het coherent meerjarenprogramma bestaat niet en de besprekingen betreffende de herstructurering van het Gemeenschappelijk centrum voor onderzoek zijn in het slop geraakt daar de Franse delegatie de eerder minimale voorstellen van de Commissie niet wilde aanvaarden. Er bleef de Ministerraad van 13 oktober II. niet anders over dan een nieuwe overgangsperiode vast te stellen en een reconductieprogramma en dito begroting voor 1971 goed te keuren.

Deze begroting belooft ongeveer 59 miljoen rekeneenheden. De Belgische bijdrage voor 1971 zal ongeveer 290 miljoen BF bedragen.

Ten einde tot een klare toestand te komen heeft de Minister voor Wetenschapsbeleid aan de Raad van Ministers van de E. E. G. een voorstel gedaan ertoe strekkend de verschillende problemen van de samenwerking op nucleair en niet-nucleair gebied globaal te benaderen en een einde te maken aan een versnipperde en incoherente samenwerking zonder duidelijk vooropgestelde objectieven en prioriteiten.

De andere delegaties hebben dit voorstel gunstig ontvangen, zodat de Raad van Ministers heeft besloten de vaste vertegenwoordigers bij de E. E. G. en de ambtenaren te gelasten met de verdere uitwerking van dit voorstel.

sée par une politique spatiale commune de quelque envergure.

3. Cette défection est la cause principale de la situation difficile dans laquelle nous nous trouvons aujourd'hui.

1) Notre pays n'avait à vrai dire d'autre choix à l'issue de la journée du 4 novembre que de poursuivre l'effort avec ceux qui entendaient lui donner une réelle consistance.

2) La position de retrait prise par l'Angleterre et d'autres pays modifie complètement la pondération des charges qui pèsent sur les différents pays ou groupes de pays.

On ne peut demander à ceux qui poursuivent l'effort entrepris depuis 10 ans de contribuer à un programme scientifique ambitieux et de supporter en même temps seuls la charge du programme lanceur et de la participation à post-Apollo.

3) Ce déplacement des charges et des contributions met évidemment en danger les organisations existantes, plus particulièrement l'E. S. R. O.

Nous conservons cependant l'espoir qu'après des conversations plus approfondies à Washington, certains pays reverront leur position dans le sens de la participation.

En attendant, il paraît indispensable de développer les conversations à trois, ne fût-ce que pour éviter des prises de position extrêmes.

B. — Euratom.

Le sommet de La Haye en décembre 1969 a fait naître l'espoir de voir la fin de la crise que l'Euratom connaît depuis 1967. Lors du Conseil des Ministres qui suivit, on décida, dans l'attente de propositions qui relanceraient la coopération européenne dans le domaine de l'énergie nucléaire, de considérer l'année 1970 comme une année de transition. Nous espérons durant cette année élaborer un plan cohérent de plusieurs années et aborder le problème de la restructuration du centre commun de recherche.

Une maigre partie de ce programme a été réalisée à ce jour. Le programme cohérent couvrant plusieurs années n'existe pas et les discussions concernant la restructuration du centre commun de recherche sont dans l'impasse, puisque la délégation française n'a pas voulu accepter les propositions minimales de la commission. Le Conseil des Ministres du 13 octobre ne put que prévoir une nouvelle période de transition, et approuver un programme de reconduction ainsi que son budget pour 1971.

Ce budget comprend environ 59 millions d'unités. La contribution belge pour 1971 sera d'environ 290 millions de BF.

Afin d'éclaircir la situation, le Ministre de la Politique scientifique a proposé au Conseil des Ministres de la C.E.E. que les différents problèmes de la coopération dans les domaines nucléaires et non nucléaires soient abordés globalement et que l'on mette fin à une collaboration dispersée et incohérente, sans objectifs et priorités.

Cette proposition a été accueillie avec intérêt par les autres délégations, et le Conseil des Ministres a décidé de charger les représentants permanent auprès de la C.E.E. et les fonctionnaires de mettre au point une proposition en ce sens.

Op het gebied van de Europese samenwerking inzake produktie van verrijkt uranium is er enige hoop gerezen omdat de Duitse delegatie voorstelde een speciale werkgroep van het Raadgevend Comité voor nucleair onderzoek van Euratom te gelasten met een gedetailleerde en analytische studie over de technisch-economische aspecten van de verschillende procédés die in Europa worden verwezenlijkt (gas-diffusie in Frankrijk en ultracentrifugaal in Duitsland, Groot-Brittannië en Nederland).

Op basis van deze studie zou de Commissie eventueel aan de Raad een voorstel tot Europese samenwerking voorleggen. Maar opdat dit voorstel een kans kan maken, zou de Franse delegatie moeten afzien van haar verzet om deze speciale werkgroep in de mogelijkheid te stellen experimenteren uit derde landen te raadplegen. Zulks is niet het geval.

Gedurende de tweede helft van de maand december zal een volgende sessie van de Ministerraad plaatshebben. Bij die gelegenheid dient een nieuwe inspanning gedaan te worden om tot concrete beslissingen te komen voor de volgende punten:

1) De algemene oriëntatie van een meerjarenprogramma, dat niet alleen zou slaan op versnipperde en bijkomende acties, maar een coherent geheel zou vormen dat de belangrijke domeinen van de Europese samenwerking zou omvatten.

Op het nucleair gebied zou een dergelijk programma moeten bevatten:

— de samenwerking of coördinatie der programma's inzake gevorderde reactoren;

— de samenwerking op het gebied van de produktie van verrijkt uranium;

— de programma's voor basisonderzoek ter ondersteuning van de bovenvermelde samenwerking;

— het exploratoir onderzoek op lange termijn zoals de fysica van de vaste toestand en de nieuwe materialen van de gecontroleerde kernfusie.

— de programma's van openbaar dienstbetoon zoals de gezondheidsbescherming, de veiligheid, de normalisatie en de informatiewerking.

2) De herstructurering en de modaliteiten van de reconversie van het Gemeenschappelijk centrum voor onderzoek om het in staat te stellen, dank zij een aangepast en modern beheer en een degelijk programma, zijn rol te vervullen in het raam van de Europese samenwerking.

Op niet-nucleair gebied zal moeten uitgemaakt worden welke programma's aan het gemeenschappelijk centrum zullen kunnen worden toevertrouwd in het kader van de reconversie van diens activiteiten. Nu reeds werden voorstellen gedaan om in het raam van de Europese technologische samenwerking bepaalde programma's aan het centrum toe te vertrouwen, zoals de informatica, de hinder en de problemen van standardisatie en normalisatie.

C. — Europese samenwerking inzake algemeen technologisch.

Sinds 1967 werden werkzaamheden ondernomen in de schoot van de E. E. G. (groep Aigrain of Prest) om de wetenschappelijke en technologische samenwerking onder de Zes te ontwikkelen en ze uit te breiden tot landen kandidaat-leden en tot andere geassocieerde landen.

Quant à la coopération européenne pour la production d'uranium enrichi, quelque espoir est né parce que la délégation allemande a proposé de charger un groupe spécial du comité consultatif pour la recherche nucléaire de l'Euratom d'une étude détaillée et analytique sur les aspects techno-économiques des différents procédés réalisés en Europe (diffusion gazeuse en France, ultracentrifugage en Allemagne, en Grande-Bretagne et aux Pays-Bas).

Sur base de cette étude, la Commission pourrait éventuellement transmettre au Conseil une proposition de coopération européenne. Mais cette proposition suppose que la délégation française lève son opposition à la consultation des experts de pays tiers par le groupe de travail. Ce qui n'est pas le cas.

Durant la seconde moitié du mois de décembre, aura lieu une nouvelle session du Conseil des Ministres. A cette occasion un nouvel effort est nécessaire afin de parvenir à des décisions concrètes sur les points suivants:

1) L'orientation générale d'un programme pour plusieurs années, qui ne porterait pas uniquement sur des actions disséminées et d'ordre secondaire mais formerait un ensemble cohérent qui concernerait les domaines importants de la coopération européenne.

Dans le domaine nucléaire, un tel programme devrait comprendre:

— la coopération ou la coordination des programmes en matière de réacteurs avancés;

— la coopération dans le domaine de la production d'uranium enrichi;

— des programmes pour la recherche fondamentale qui épauleraient la coopération précitée;

— la recherche exploratoire à long terme comme la physique de l'état stable et les nouveaux matériaux de la fusion nucléaire contrôlée;

— les programmes de service public comme la protection de la santé, la sécurité, la normalisation et le traitement de l'information.

2) La restructuration et les modalités de la reconversion du centre communautaire de recherche afin de lui permettre, grâce à une gestion appropriée et moderne ainsi qu'à un programme adéquat de jouer son rôle dans le cadre de la coopération européenne.

Dans le domaine non nucléaire on devra décider quels seront les programmes confiés au centre communautaire dans le cadre de la reconversion de ses activités. Actuellement, des propositions ont déjà été faites de confier au centre, dans le cadre de la coopération technologique européenne, des programmes tels que l'informatique, la pollution et les problèmes de standardisation et de normalisation.

C. — Coopération européenne en technologie générale.

Depuis 1967 des travaux sont entrepris au sein de la C. E. E. (Groupe Aigrain ou Prest) pour développer la coopération scientifique et technologique des Six et pour l'étendre aux pays candidats et à d'autres pays associés.

Die studies hebben betrekking op verschillende onderwerpen die gekozen werden uit de voorstellen gedaan door verscheidene landen en vormen bijgevolg geen samenhangend geheel. Volgende domeinen werden in aanmerking genomen :

- verwezenlijking van een grotere computer;
- meteorologie;
- hinder;
- metallurgie;
- verspreiding van wetenschappelijke en technische informatie.

Ingevolge het topoverleg in Den Haag kregen deze studies een nieuwe impuls, maar tot op heden blijven ze van sectoriële aard. Er wordt evenwel overwogen sommige van die activiteiten te verwezenlijken in het G. C. O. (1) ten einde ze aldus te integreren in de communautaire actie.

De hoofdmoeilijkheden die de vooruitgang en de beëindiging der ondernomen werkzaamheden in de weg staan zijn echter te zoeken in de houding van sommige partners.

Nederland is gekant tegen een interpretatie van het Verdrag die het zou mogelijk maken die acties in te schrijven in het kader van de Gemeenschap, omdat het wil vermijden dat Engeland en andere kandidaat-landen zouden geplaatst worden voor een ontwikkeling of een versteviging van een gemeenschappelijke actie waaraan zij niet deelgenomen hebben.

Frankrijk wenst de Europese samenwerking niet uit te breiden tot het geheel der wetenschappelijke en technologische problemen. Het stelt voor het onderzoek en de oplossing der problemen stuk voor stuk aan te pakken, daar in zijn ogen de gemeenschappelijke actie een verlengstuk moet zijn van de nationale acties en deze niet geïntegreerd moeten worden in een gemeenschappelijk actie.

De andere landen, meer in het bijzonder Duitsland en België, zijn voor een versterking van en meer samenhang in de gemeenschappelijke actie precies om te vermijden meegesleurd te worden in opeenvolgende beslissingen die enkel moeten dienen ter ondersteuning van acties waarvan de finaliteit en de resultaten aan de Gemeenschap zouden ontsnappen.

In concreto heeft deze toestand tot een dubbele stellingname geleid :

1) Op voorstel van België werd op 13 oktober 1970 te Luxemburg overeengekomen dat de verschillende problemen van de Europese wetenschappelijke en technologische samenwerking het voorwerp zouden uitmaken van een globaal onderzoek.

2) De procedure die door de 15 werd opgesteld voor het onderzoek der verschillende overwogen acties sluit anderzijds een belangrijk probleem in, met name het administratief en juridisch kader binnen hetwelk die acties zich zouden kunnen ontwikkelen.

Op deze gesprekken onder 15 landen drukt thans een malaise.

Frankrijk stelt een reeks opeenvolgende beslissingen voor over elk van de zowat dertig bijzondere projecten, waaraan telkens een verschillend aantal landen zouden deelnemen en waarvoor bijzondere instellingen zouden opgericht wor-

(1) Gemeenschappelijk Centrum voor Onderzoek.

Ces études portent sur divers sujets dont le choix résulte de propositions faites par divers pays et qui ne présentent de ce fait aucune cohérence globale. Il s'agit notamment des domaines suivants :

- construction d'un grand ordinateur;
- météorologie;
- nuisances;
- métallurgie;
- diffusion de l'information scientifique et technique

Ces études ont reçu une nouvelle impulsion à la suite du sommet de La Haye, mais gardent jusqu'à présent un caractère sectoriel. Il est cependant envisagé que certaines de ces activités pourraient être développées au C. C. R. (1) pour s'intégrer ainsi dans l'action communautaire.

Mais les difficultés majeures qui entravent l'avancement et la conclusion des travaux entrepris résident dans l'attitude prise par certains des partenaires.

Les Pays-Bas s'opposent à une interprétation extensive du Traité qui permettrait d'inclure ces actions dans la Communauté, afin d'éviter de placer l'Angleterre et les pays candidats devant un développement ou un « approfondissement » de l'action commune à l'élaboration de laquelle ces pays n'auraient pas participé.

La France ne souhaite pas étendre la coopération européenne à l'ensemble des problèmes scientifiques et technologiques. Elle préconise l'examen et la solution des problèmes « les uns après les autres », l'action commune étant à leurs yeux destinée à prolonger les actions nationales et non à intégrer celles-ci dans une action commune.

Les autres pays et, plus particulièrement, l'Allemagne et la Belgique sont soucieux de renforcer l'action commune et sa cohérence pour éviter justement d'être entraînés par des décisions successives à servir simplement de support à des actions dont la finalité et les résultats échapperaient à la Communauté.

Concrètement, cette situation a conduit à une double prise de position :

1) Il a été convenu le 13 octobre 1970 à Luxembourg, sur base de la proposition belge, que les différents problèmes de la coopération scientifique et technologique européenne feraient l'objet d'un examen global.

2) Par ailleurs, la procédure établie par les 15 pour l'examen des différentes actions envisagées comporte un problème important, celui du cadre administratif et juridique dans lequel elles pourraient se développer.

Un malaise pèse actuellement sur ces conversations à quinze pays.

La France préconise une série de décisions successives sur chacun des quelque trente projets particuliers, avec la participation d'un nombre de pays chaque fois différent et avec la création d'institutions particulières pour chaque pro-

(1) Centre Communautaire de Recherche.

den, hetzij voor elk project, hetzij voor elke sector. De ongeordende vermenigvuldiging der Europese onderzoeksorganismen is echter bijzonder ondoeltreffend gebleken en valt bovendien zeer ongunstig uit voor de kleinste partners.

Deze hebben er slechts belang bij hun aandeel in de algemene kosten en in de infrastructuurkosten van de Europese wetenschap en technologie te betalen als ze zeker zijn van de voortzetting van de solidariteit op het ogenblik dat economische resultaten geoogst worden. Dat zou slechts mogelijk zijn als de grote Europese technologische onderzoeksprojecten zouden leiden tot de daadwerkelijke integratie van de industrieën. Tien jaar ervaring op het stuk van de samenwerking tussen een maar al te groot aantal te kleine Europese instellingen leert ons dat het in dat kader niet mogelijk blijkt een beleid te voeren met als doel de industriële integratie. Per slot van rekening zijn het enkel de machtigste ondernemingen die voordeel halen uit de gemeenschappelijke uitgaven, namelijk die der grootste partners, voor zoverre althans mag aangenomen worden dat voor hen die uitgaven enig werkelijk nut opgeleverd hebben.

Om die reden heeft de Belgische delegatie stelling genomen voor een eenheidsakkoord inzake de technologische samenwerking; zulks belet trouwens niet dat opeenvolgende beslissingen zouden genomen worden naar mate de projecten rijpen, maar dan in het kader van een totaal beleid en van een coherente instelling.

Als over enkele maanden de onderhandelingen over de toetreding tot de Gemeenschappelijke Markt zoals die thans bestaat, hun voltooiing zullen benaderen, zal overwogen worden besprekingen aan te knopen met de kandidaat-landen over de uitdieping van de economische unie.

Op dat ogenblik zal een globale discussie moeten gevoerd worden, die slaat op alle technologische acties. Het is te hopen dat de aanwezigheid van Engeland de Zes uit het nucleaire slop zal helpen waarin ze zich sinds meer dan drie jaar bevinden. Wat de samenwerking op luchtvaartgebied betreft, is eveneens hoop gewettigd. Integendeel schijnt niets er op te wijzen dat Engeland in de schoot van een gemeenschap van Tien een meer positieve houding zou aannemen ten aanzien van het Europese ruimtevaartbeleid dan in de schoot van de Europese ruimtevaartconferentie. Zijn medewerking op het gebied van de computers schijnt waarschijnlijker toe.

Die toestand doet het probleem rijzen van wat men « l'Europe à la carte » genoemd heeft. Zal de toekomstige werking van het Europa der Tien op het gebied van de technologie, stoelen op de vrije keus van elk land met dien verstande dat elk land slechts die acties zal financieren waaraan het medewerkt? Of moeten we er zo spoedig mogelijk toe overgaan de acties te financieren met eigen communautaire middelen na een meerderheidsbeslissing die alle lidstaten verbindt? De tweede opvatting is beter in overeenstemming te brengen met de geest van het Verdrag van Rome. Ze veronderstelt dat men in het begin elke nieuwe actie uitsluit die « à la carte » zou opgevat worden. Om de ineenstorting van Euratom te voorkomen moest onvermijdelijk het huidige systeem van de zogezegde complementaire programma's aanvaard worden, waarvan de financiering facultatief is. Dat systeem is nochtans in strijd zowel met de geest als met de letter van het Verdrag.

Hoc gewenst ook, schijnt de « technologische » verdieping van de economische unie niet te moeten ondernomen worden ten koste van concessies die de toekomst ernstig in het gedrang brengen.

jet ou pour chaque secteur. Or, la prolifération désordonnée des organismes européens de recherche s'est révélée particulièrement inefficace, et au surplus défavorable aux plus petits partenaires.

Ceux-ci, en effet, n'ont intérêt à payer leur quote-part des frais généraux et des frais d'infrastructure de la science et de la technologie européennes que s'ils sont assurés d'une continuité dans la solidarité au moment d'engranger les résultats économiques. Cela ne serait possible que si les grands projets européens de recherche technologique conduisaient à l'intégration effective des industries. Dix années de coopération dans des institutions européennes trop nombreuses et trop étroites ont prouvé qu'une politique d'intégration industrielle ne peut être menée dans ce cadre. Seules profitent en fin de compte de la dépense commune les entreprises les plus puissantes, celles des plus grands partenaires, si tant est que cette dépense leur ait réellement été utile, même à eux.

La délégation belge a pris position, pour cette raison, pour un accord unique de coopération technologique, ce qui n'empêche pas d'ailleurs de prendre des décisions successives à mesure que les projets mûrissent, mais alors dans le cadre d'une politique d'ensemble et d'une institution cohérente.

Dans quelques mois, lorsque les conversations sur l'adhésion au Marché commun tel qu'il est actuellement, seront en voie d'achèvement, on envisage, avec les pays-candidats, l'ouverture de conversations sur l'approfondissement de l'union économique.

A ce moment, la discussion devrait être globale, et porter sur toutes les actions technologiques. Il y a lieu d'espérer que la présence de la Grande-Bretagne aidera les Six à sortir de l'impasse nucléaire où ils sont immobilisés depuis plus de trois ans. Des espoirs sont permis également du côté de la coopération aéronautique. Aucun indice, par contre, ne permet de croire que la Grande-Bretagne aurait au sein d'une communauté à Dix une attitude plus positive à l'égard de la politique spatiale européenne qu'au sein de la Conférence spatiale européenne. Dans le domaine des ordinateurs, sa coopération semble plus probable.

Cette situation pose le problème de ce que l'on a appelé « l'Europe à la carte ». Le fonctionnement futur de la communauté à Dix dans le domaine de la technologie doit-il être conçu sur la base du libre choix pour chaque pays des actions au financement desquelles il contribue? Ou faut-il passer le plus tôt possible au financement des actions par les ressources communautaires propres et à la décision majoritaire liant tous les pays membres? Cette deuxième conception est plus conforme à l'esprit du Traité de Rome. Elle suppose que dans un premier temps on écarte toute nouvelle action qui serait conçue « à la carte ». Pour éviter l'effondrement d'Euratom, il était indispensable d'accepter le système actuel des programmes dits complémentaires, dont le financement est facultatif. Ce système est cependant contraire à la lettre et à l'esprit du Traité.

L'approfondissement « technologique » de l'union économique, quelque souhaitable qu'il soit, ne paraît pas devoir être entrepris au prix de concessions qui compromettraient gravement l'avenir.

B. — ALGEMENE BESPREKING.

1) Algemeenheden over de begroting van wetenschapsbeleid en ponderatie der kredieten.

— Een lid van de Commissie stelt vast dat het proportioneel aandeel van de universiteiten in de begroting van wetenschapsbeleid de laatste jaren steeds hetzelfde is gebleven en schommelt rond 55 %. Hij betoogt dat het aantal studenten in steeds stijgende lijn gaat en dat men zich in de volgende jaren nog aan een sterke groei kan verwachten. Hij meent dan ook dat het proportioneel aandeel van de universiteiten niet stationair mag blijven.

— Hetzelfde lid vraagt zich af of voor de wetenschappelijke instellingen die telkenjare ongeveer hetzelfde relatief aandeel hebben in de begroting van de wetenschap, geen ponderatie moet gebeuren, met andere woorden of die steeds met dezelfde criteria moeten beoordeeld worden. Hij zou volgend jaar een versoepeling willen zien in de toewijzing van de kredieten.

Antwoord :

De universiteiten behouden hun relatief aandeel in de begroting voor wetenschapsbeleid, die zelf een snelle groei kent. De rechtstreekse kredieten voor het hoger onderwijs bedragen 55 % van de wetenschappelijke kredieten. Het relatief aandeel van de universiteiten overschrijdt zelfs 60 %, wanneer men bij de rechtstreekse kredieten de bedragen voegt die onder de vorm van subsidies of contracten voor onderzoek aan de universiteiten worden toegekend. Deze bedragen vindt men terug in massa II — waarvan zij het essentieel deel uitmaken — en voor een niet te verwaarlozen deel in de massa's III en IV. Kortom, de inspanning voor de universiteiten blijft in verhouding met de globale inspanning van België voor de ontwikkeling der wetenschappelijke en technologische activiteiten.

De Minister wijst er verder op dat een belangrijke inspanning werd gedaan voor het opvoeren van de universitaire investeringen met ingang van 1970. De wet van 16 juli 1970 heeft dan ook tot gevolg gehad dat de dotaties voor de Rijksuniversitaire instellingen gevoelig werden verhoogd, en dat parallel hiermee de kredieten voor het toekennen van interestsubsidies aan de vrije universitaire instellingen sterk de hoogte zijn ingegaan. Ten slotte vestigt de Minister de aandacht op het feit dat de wet van 1965 die het toekennen van de werkingskredieten regelt, zal worden herzien en dat deze herziening zich reeds in het begrotingsjaar 1971 zal laten gevoelen. Desgevallend zal de Regering een beroep doen op bijkredieten om de bijkomende middelen daartoe te mobiliseren.

De Rijkswetenschappelijke instellingen kennen in beginsel een accres van 11 % ten overstaan van 1970. Dit gemiddeld accrespercentage ligt hoger dan dit der vorige jaren. Zoals reeds werd aangestipt, werd hiervan afgeweken ten gunste van prioritaire objectieven (leefmilieu, waterbouwkundig onderzoek, nationale musea).

De Regering zal trouwens in de loop van 1971 de inspanningen welke in 1970 werden aangevangen voortzetten door het doorvoeren van P. P. B. S. (planning-programming-budgeting-system) in deze instellingen. Deze methode zal het mogelijk maken hun objectieven nader te preciseren en de hieruit voortvloeiende budgettaire lasten met grotere precisie te ramen.

— Gelet op de huidige toestand op het gebied van de Europese wetenschappelijke samenwerking, stelt hetzelfde

B. — DISCUSSION GENERALE.

1) Observations générales sur le budget de la politique scientifique et pondération des crédits.

— Un membre de la Commission constate que, proportionnellement, la quote-part des universités dans le budget de la politique scientifique est restée inchangée ces dernières années et qu'elle se situe aux environs de 55 %. Il souligne que le nombre des étudiants est en progression constante et que, dans les prochaines années, on peut s'attendre encore à une forte progression. En conséquence, il estime que la quote-part des universités ne peut rester stationnaire.

— Le même membre se demande si, pour les établissements scientifiques qui disposent chaque année d'environ la même part relative du budget de la science, il n'y a pas lieu de prévoir une pondération, en d'autres termes s'il faut toujours leur appliquer les mêmes critères. Il souhaiterait, pour l'année prochaine, un assouplissement dans l'attribution des crédits.

Réponse :

Les universités conservent leur part relative dans le budget de la politique scientifique, budget qui est lui-même en expansion rapide. Les crédits directs à l'enseignement supérieur s'élèvent à 55 % des crédits scientifiques. La part relative des universités est même supérieure à 60 % si l'on ajoute aux crédits directs les sommes qui sont attribuées aux universités sous la forme de subsides ou de contrats de recherche. Ces sommes se retrouvent à la masse II — dont elle constitue l'essentiel — et, pour une partie non négligeable, aux masses III et IV. Bref, l'effort consenti en faveur des universités reste proportionné à l'effort global de la Belgique en faveur du développement des activités scientifiques et technologiques.

Le Ministre fait encore observer qu'un effort important a été consenti en vue d'augmenter les investissements universitaires à partir de 1970. La loi du 16 juillet 1970 a eu pour conséquence une majoration sensible des dotations des établissements universitaires de l'Etat et, parallèlement, un relèvement considérable des crédits destinés à accorder des subventions-intérêts aux établissements universitaires libres. Enfin, le Ministre attire l'attention sur le fait que la loi de 1965 qui règle l'octroi des crédits de fonctionnement sera revue et que les effets de cette révision se feront déjà sentir pendant l'année budgétaire 1971. Le cas échéant, le Gouvernement recourra aux crédits supplémentaires en vue de mobiliser à cette fin des ressources supplémentaires.

En principe les établissements scientifiques de l'Etat bénéficient d'une augmentation de 11 % par rapport à 1970. Ce taux moyen d'augmentation est supérieur à celui des années précédentes. Comme il a été souligné déjà, il y a été dérogé en faveur d'objectifs prioritaires (environnement, recherche hydrographique, musées nationaux).

Dans le courant de l'année 1971 le Gouvernement poursuivra d'ailleurs les efforts entamés en 1970 par l'application du P. P. B. S. (planning-programming-budgeting-system) à ces établissements. Cette méthode permettra de préciser davantage leurs objectifs et d'évaluer avec la plus grande précision les charges budgétaires qui en résultent.

— Etant donné la situation actuelle dans le domaine de la coopération scientifique européenne, le même membre

lid de vraag of de vermindering van onze bijdrage aan Euratom niet zou ten goede moeten komen aan het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol of aan het Instituut voor radio-isotopen te Charleroi.

Antwoord :

De Minister geeft een overzicht van de belangrijke inspanningen welk het Rijk zich getroost in de nucleaire sector. Hij vraagt niet uit het oog te verliezen dat de kredieten voor het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol in 1971 734 miljoen zullen bedragen, d.i. een accres van 25,7 % ten overstaan van 1970. Voor de oprichting van een Instituut voor radio-isotopen te Charleroi werden 20 miljoen op de gewone en 72,5 miljoen op de buitengewone begroting van Economische Zaken ingeschreven. Dergelijke cijfers pleiten voor zichzelf en vergen geen verder betoog omtrent het belang dat de Regering aan de nucleaire sector blijft hechten.

2) Hoger onderwijs.

Gemengde werkgroep niet-universitair hoger onderwijs.

— Een lid vraagt of de Minister kan mededelen welk gevolg door de Regering zal gegeven worden aan de rapporten van de gemengde werkgroep betreffende de organisatie der handelsstudies, en welke andere rapporten in de nabije toekomst mogen verwacht worden.

Antwoord :

Door de wet van 7 juli 1970 werd de algemene structuur van het hoger onderwijs vastgesteld. Er werden twee soorten onderwijs onderscheiden : de korte cyclus en de lange cyclus. Voor elke sector van het onderwijs werd een raad opgericht, die het programma van de studies nauwkeurig zal moeten bepalen.

De Gemengde Werkgroep voor het niet-universitair hoger onderwijs heeft zijn aanbevelingen (opleiding tot architect; handelsstudies) aan de Ministers van Nationale Opvoeding voorgelegd. De verantwoordelijken voor de organisatie van elke nieuwe onderwijssector kunnen zich hierop baseren. Tot op heden werd echter ter uitvoering van de wet van 7 juli 1970 nog geen enkele wettelijke of reglementaire beschikking getroffen.

De Gemengde Werkgroep bereidt twee andere aanbevelingen aan de Regering voor : de ene over het paramedisch onderwijs en de andere over het sociaal onderwijs.

3) Fundamenteel onderzoek.

Mens- en Maatschappijwetenschappen.

— Wat het fundamenteel onderzoek betreft stelt een lid vast dat een speciale inspanning werd geleverd voor een aantal projecten van fundamenteel onderzoek in de sector van de exacte wetenschappen. Zonder afbreuk te doen aan de grote waarde van deze projecten, vraagt hij toch de aandacht voor de grote kloof die er bestaat tussen de vooruitgang in de exacte wetenschappen enerzijds, en deze op het gebied van de mens- en maatschappijwetenschappen

demande si le Centre d'étude de l'énergie nucléaire de Mol ou l'Institut pour radio-isotopes de Charleroi ne devrait pas bénéficier de la réduction de notre cotisation à l'Euratom.

Réponse :

Le Ministre donne un aperçu des efforts considérables que l'Etat déploie dans le secteur nucléaire. Il demande de ne pas perdre de vue que les crédits destinés au Centre d'étude de l'énergie nucléaire de Mol s'élèveront à 734 millions en 1971, ce qui constitue une augmentation de 25,7 % par rapport à 1970. Pour la création d'un Institut pour radio-isotopes à Charleroi, 20 millions ont été inscrits au budget ordinaire et 72,5 millions au budget extraordinaire du département des Affaires économiques. Ces chiffres sont éloquentes et dispensent de toute autre déclaration sur l'intérêt que le Gouvernement continue à porter au secteur nucléaire.

2) L'enseignement supérieur.

Les rapports du Groupe de travail mixte de l'enseignement supérieur non universitaire.

— Un membre demande si le Ministre peut préciser quelle suite sera donnée par le Gouvernement aux rapports du Groupe de travail mixte relatifs à l'organisation des études commerciales. Il voudrait encore savoir quels sont les autres rapports qui pourraient être déposés sous peu.

Réponse :

La loi du 7 juillet 1970 a fixé la structure générale de l'enseignement supérieur non universitaire. On distingue deux espèces d'enseignement : le cycle court et le cycle long. Pour chaque secteur, on a créé un conseil chargé de déterminer exactement le programme des études.

Le Groupe de travail mixte de l'enseignement supérieur non universitaire a transmis ses recommandations aux Ministres de l'Education nationale. Elles peuvent servir de base aux responsables de l'organisation de chaque nouveau type d'enseignement. Toutefois, jusqu'à présent aucune disposition légale ou réglementaire n'a encore été prise en exécution de la loi du 7 juillet 1970.

Le Groupe de travail mixte élabore deux autres recommandations au Gouvernement : l'une concernant l'enseignement paramédical, l'autre concernant l'enseignement social,

3) La recherche fondamentale.

Les sciences humaines et sociales.

— En ce qui concerne la recherche fondamentale, un membre constate qu'un effort particulier a été consenti en faveur d'un certain nombre de projets de recherche fondamentale dans le secteur des sciences exactes. Sans vouloir mettre en cause la grande valeur de ces projets, il attire l'attention sur le large fossé qui s'est creusé entre les progrès des sciences exactes, d'une part, et ceux des sciences humaines et sociales, d'autre part. Tous les « futurologues »

anderzijds. Alle futurologen schijnen het er over eens te zijn dat onze achterstand op het gebied van de kennis van de mens en zijn individuele en collectieve gedragingen, waarschijnlijk de oorzaak zal zijn voor de krisistoestanden die zich in de komende decennia zullen voordoen. Daarom meent hij dat een land als België eveneens een zeer speciale inspanning zou dienen te leveren voor het fundamenteel onderzoek op dit gebied.

Antwoord :

1. De procedure i.v.m. de goedkeuring van de geconcentreerde acties voor fundamenteel onderzoek houdt in :

a) dat de Regering op advies van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid de wetenschappelijke oriëntaties bepaalt die als prioritair worden aangezien omwille van hun uitzonderlijk belang voor de toekomst van de wetenschap of voor hun bijdrage tot de oplossing van essentiële sociale en economische problemen. Voor 1970 heeft de N.R.W.B. erop gewezen dat de kredieten uitgetrokken voor de geconcentreerde acties dienen gereserveerd te worden voor oriëntaties van onderzoek waarvan de financiering nog niet of niet voldoende verzekerd is door de normale begrotingen. Rekening houdend met dit advies werd voor 1970 vooral aandacht besteed aan de biologie, het fundamenteel geneeskundig onderzoek, de fysica der elementaire deeltjes, de astrofysica, de meteorologie;

b) dat binnen het kader van deze prioritaire wetenschapsdomeinen de universiteiten via hun rector projecten voor fundamenteel onderzoek voorleggen aan de Minister voor Wetenschapsbeleid die ze onderzoekt in het licht van een aantal selectiecriteria. Deze zijn o.a. :

— het volume van de projecten; het gaat om omvangrijke projecten waarvoor de gebruikelijke middelen van de onthaalinstellingen of de kredieten van de parallelle financiering ontoereikend zijn;

— de wetenschappelijke waarde en de vermaardheid der promotors;

— de begrenzing van de staatstegemoetkoming tot 50 % van de reële kosten. In geen enkel geval mag deze tegemoetkoming 80 % van de kosten overschrijden.

2. In het licht van deze vastgelegde procedure kan in verband met de humane wetenschappen het volgende gesteld worden :

a) In principe staan de geconcentreerde acties open voor de humane wetenschappen. Voor 1970 werd noch in het N. R. W. B.-advies noch door de Regering een of andere oriëntatie in de humane wetenschappen als prioritair weerhouden.

b) Totdusver (1970 en 1971) werden door de onderscheiden universiteiten nog geen programma's in de humane wetenschappen ingediend.

c) De programma's in de humane wetenschappen zijn doorgaans beperkter in omvang en volume zodat ze normaliter via de middelen van de onthaalinstellingen of de kredieten der fondsen en het ministerieel initiatief kunnen gefinancierd worden. Een belangrijk gedeelte der parallelle financiering kwam derhalve voor projecten in de humane wetenschappen in aanmerking.

semblent s'accorder pour dire que notre retard dans le domaine de la connaissance de l'homme et de ses comportements individuels et collectifs sera vraisemblablement la cause des crises qui éclateront dans les décennies à venir. C'est la raison pour laquelle il estime qu'un pays comme la Belgique devrait également fournir un effort tout particulier en faveur de la recherche fondamentale dans ce domaine.

Réponse :

1. La procédure concernant l'approbation des actions concertées de recherche fondamentale prévoit que :

a) sur l'avis du Conseil national de la Politique scientifique, le Gouvernement fixe les orientations scientifiques considérées comme étant prioritaires en raison de leur importance exceptionnelle pour l'avenir ou de leur contribution à la solution des problèmes sociaux et économiques essentiels. Pour 1970, le C. N. P. S. a signalé qu'il y a lieu de réserver les fonds prévus pour les actions concertées aux orientations de recherches dont le financement n'est pas encore assuré par les budgets normaux, ou l'est insuffisamment. Compte tenu de cet avis, on s'est principalement intéressé pour 1970 à la biologie, la recherche médicale fondamentale, la physique des particules élémentaires, l'astrophysique, la météorologie;

b) dans le cadre de ces domaines scientifiques prioritaires, les universités transmettent par l'intermédiaire de leur recteur des projets de recherche fondamentale au Ministre de la Politique scientifique, qui les examine à la lumière d'un certain nombre de critères sélectifs, parmi lesquels on peut citer :

— le volume des projets; s'il s'agit alors de projets importants pour lesquels les moyens ordinaires des établissements d'accueil ou les crédits du financement parallèle s'avèrent insuffisants;

— la valeur scientifique et la renommée des promoteurs;

— la limitation de l'intervention de l'Etat à 50 % des frais réels. En aucun cas cette intervention ne peut excéder les 80 % des frais.

2. A la lumière de cette procédure, on peut préconiser ce qui suit en ce qui concerne les sciences humaines :

a) En principe, les actions concertées sont accessibles aux sciences humaines. Pour 1970, ni l'avis du C. N. P. S., ni le Gouvernement n'ont retenu comme prioritaire une orientation quelconque des sciences humaines.

b) Jusqu'à présent (1970 et 1971), les différentes universités n'ont encore introduit aucun programme en matière de sciences humaines.

c) Les programmes en matière de sciences humaines sont généralement de dimension et de volume plus limités, de sorte qu'ils peuvent normalement être financés par les moyens des établissements d'accueil ou par les crédits des fonds et l'initiative ministérielle. Par conséquent, une partie importante du financement parallèle a été aux projets en matière de sciences humaines.

Fonds	Globaal bedrag humane wetenschappen 1968, 1969, 1970 — Montant global en faveur des sciences humaines 1968, 1969, 1970	% totaal — % total	Fonds
Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen	—	—	Institut Interuniversitaire des sciences nucléaires.
Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek	7 714 000	8,7 % der N. F. W. O.-kredieten	Fonds national de la recherche scientifique.
Fonds voor Collectief Fundamenteel Onderzoek	111 320 000	8,7 % des crédits du F. N. R. S.	Fonds de la recherche fondamentale collective.
Fonds voor Geneeskundig Wetenschappelijk Onderzoek	—	26,43 % der F. K. F. O.-kredieten	Fonds de la recherche scientifique médicale.
Ministerieel initiatief (1)	340 657 000	26,43 % des crédits du F. R. F. C.	Initiative ministérielle (1).
Totaal	459 691 000	33,66 % Ministerieel initiatief	Total.
		33,66 % Initiative ministérielle	
		21,75 % totaal van de paralele financiering	
		21,75 % total du financement parallèle	

(1) Met inbegrip van de geconcentreerde acties voor fundamenteel onderzoek en Doctoraal Management Programma.

(1) Y compris les actions concertées de recherche fondamentale et le programme de doctorat en management.

d) In 1970 werd een belangrijke inspanning gedaan voor de Management Wetenschappen (16 300 000), terwijl ook het programma voor het leefmilieu (waterverontreiniging) beoogt de oplossing van een essentieel maatschappelijk probleem en dit alhoewel dit programma past in het kader van exacte wetenschappen.

d) En 1970, on a fait un effort important en faveur des sciences de management (16 300 000), tandis que le programme concernant l'environnement (pollution des eaux), bien qu'il ressortisse aux sciences exactes, a pour objectif de résoudre un problème social essentiel.

Organisatie van de financiering.

— Een lid merkt op dat thans veel wordt gesproken over de normalisering van de steun aan het wetenschappelijk onderzoek. Toch komt het hem voor dat er op dit domein een zekere versnippering waar te nemen is. Naast het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek, het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid en Landbouw, en het Ministerie van Nationale Opvoeding, heeft de Minister van Wetenschapsbeleid nu zijn eigen fonds voor fundamenteel onderzoek opgericht. Gedurende enkele jaren heeft een reserve-massa bestaan op de begroting voor orde van de Eerste Minister. Nu komt dus een nieuw fonds tot stand en heeft er een verschuiving plaats: een dienst met een advizerende taak wordt een dienst met een beheerstaak. Zulks strookt niet met de normalisering waarvan sprake.

Antwoord :

De Minister doet eerst en vooral opmerken dat het Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek in Nijverheid

Organisation du financement.

— Un membre a fait observer qu'il est fréquemment question à l'heure actuelle de la normalisation de l'aide à la recherche scientifique. Cependant, il lui semble qu'une certaine dispersion peut être constatée en ce domaine. Il y avait déjà le Fonds national de la recherche scientifique, l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'industrie et l'agriculture et le Ministère de l'Education nationale, or le Ministre de la Politique scientifique vient de créer son propre Fonds pour la recherche fondamentale. Une masse de réserve a figuré pendant quelques années au budget pour ordre du Premier Ministre. Or, un nouveau Fonds est maintenant créé et on assiste à un glissement: un service à mission consultative se transforme en service de gestion. Voilà qui ne répond guère à la normalisation dont il a été question.

Réponse :

Le Ministre a fait tout d'abord observer que l'Institut pour l'encouragement de la recherche scientifique dans l'in-

en Landbouw (I. W. O. N. L.) belast is met de bevordering van het toegepast niet-competitief wetenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw. Het komt in deze context dus niet ter sprake.

Het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek en de drie fondsen die het beheert (het Fonds voor Collectief Fundamenteel Onderzoek; het Fonds voor Geneeskundig Wetenschappelijk Onderzoek; het Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen) zijn belast met de financiering van programma's van fundamenteel onderzoek. De toelagen welke via deze fondsen worden verdeeld vertegenwoordigen de belangrijkste geldstroom van de parallelle financiering.

De contracten voor ministerieel initiatief, onder meer van het Ministerie van Nationale Opvoeding, hebben tot doel door contractonderzoek studies te stimuleren die kunnen bijdragen tot de voorlichting van de overheidsbeslissingen.

De geconcentreerde acties voor fundamenteel onderzoek hebben alleen tot doel een bijzondere regeringssteun te verschaffen aan bepaalde teams of activiteiten in de spitssectoren van de wetenschap die een prioritair karakter vertonen. De inschrijving van dit krediet op de begroting van de Eerste Minister vervangt de bedragen welke voorheen voorkwamen op de begroting voor orde en gestijfd werden met de opbrengst van de bijzondere lening. De financiering van de huidige kredieten wordt verzekerd door de algemene Staatsleningen. Met het beheer van deze contracten werd het Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek belast.

Deelneming van Nederlandstaligen en Franstaligen aan het wetenschappelijk onderzoek.

— Om een einde te stellen aan wat hij een onrechtvaardige toestand noemt, dient een lid een amendement in dat ertoe strekt de nog bestaande Vlaamse achterstand inzake wetenschappelijk onderzoek in eenmaal ongedaan te maken. Hij stelt voor dat een bijkomend krediet van 42,6 miljoen frank wordt uitgetrokken op artikel 01.02 van hoofdstuk VI, Sectie III, titel I, van de begroting van de Diensten van de Eerste Minister.

Antwoord :

De Minister verwijst naar de omstandige uiteenzetting welke hij gehouden heeft bij de toelichting van de kredieten van 1970 over de deelneming van Nederlandstaligen en Franstaligen aan het wetenschappelijk onderzoek en naar de middelen om de achterstand van de Nederlandstaligen in de verdeling van de gelden van de parallelle financiering (N. F. W. O. en de drie door het N. F. W. O. beheerde fondsen) in 3 à 5 jaar op te halen.

De verhoudingen tussen de kredieten welke opgenomen werden door Franstaligen en Nederlandstaligen evolueerden als volgt : in 1969 was de verhouding 70/30; in 1970 — eerste jaar van de rattrapage — was deze 65/35 geworden; in 1971 zal de verhouding 62/38 bedragen. De Minister wijst erop dat hij de initiale beweging in 1971 reeds versneld heeft en dat de ganse operatie waarschijnlijk in 1972 zou kunnen besloten worden.

De door het lid aangehaalde cijfers acht hij dan ook achterhaald en hij vraagt het ingediende amendement te verwerpen.

Tenslotte vestigt hij de aandacht van de leden op de tabel « Verdeling van de kredieten voor het fundamenteel onderzoek » welke bij de begroting voor wetenschaps-

industrie et l'agriculture (I. R. S. I. A.) est chargé de l'encouragement de la recherche scientifique appliquée, non-competitive, dans l'industrie et l'agriculture. Dans ce contexte, il n'entre donc pas en ligne de compte.

Le Fonds national de la recherche scientifique et les trois Fonds qu'il gère (le Fonds de la recherche fondamentale collective; le Fonds de la recherche scientifique médicale, l'Institut interuniversitaire des sciences nucléaires) sont chargés de financer des programmes de recherche fondamentale. Les subventions qui sont distribuées par l'intermédiaire de ces fonds représentent la part la plus importante du financement parallèle.

Les contrats d'initiative ministérielle, notamment du Ministère de l'Éducation nationale, ont pour objet de stimuler, par le biais de recherche sous contrat, des études qui peuvent contribuer à éclairer les décisions des pouvoirs publics.

Les actions concertées en faveur de la recherche fondamentale ont seulement pour objet de procurer une aide particulière du Gouvernement à certaines équipes ou activités dans les secteurs scientifiques de pointe, secteurs qui ont un caractère prioritaire. L'inscription de ce crédit au budget du Premier Ministre remplace celle des crédits qui figuraient antérieurement au budget pour ordre et étaient alimentés par le produit de l'emprunt spécial. Le financement des crédits actuels est assuré par les emprunts généraux de l'État. Le Fonds national de la recherche scientifique a été chargé de la gestion de ces contrats.

Participation des francophones et des néerlandophones à la recherche scientifique.

— En vue de mettre fin à ce qu'il a qualifié de situation injuste, un membre a présenté un amendement qui a pour objet de rattrapper, en une seule fois, le retard que les Flamands ont encore en matière de recherche scientifique. Il a proposé d'inscrire un crédit supplémentaire de 42,6 millions de francs à l'article 01.02 du chapitre VI, Section III, titre I du budget des services du Premier Ministre.

Réponse :

Le Ministre s'est référé à l'exposé détaillé dans lequel il a commenté les crédits pour 1970 relatifs à la participation des francophones et des néerlandophones à la recherche scientifique ainsi que les moyens qui doivent permettre de rattraper, dans un délai de 3 à 5 ans, le retard des néerlandophones dans la répartition des ressources du financement parallèle (F. N. R. S. et les trois fonds gérés par le F. N. R. S.).

Le rapport entre les crédits prévus pour les francophones et les néerlandophones a évolué comme suit : en 1969, il était de 70/30; en 1970 — première année du rattrapage —, il était de 65/35; en 1971, il sera de 62/38. Le Ministre a fait observer qu'en 1971 il a déjà accéléré le mouvement initial et que toute l'opération pourrait vraisemblablement être terminée en 1972.

Selon lui, les chiffres cités par le membre sont dépassés et il a demandé le rejet de l'amendement déposé par ce dernier.

Enfin, il attire l'attention des membres sur le tableau intitulé « Répartition des crédits pour la recherche fondamentale » qui est annexé au budget de la politique scienti-

beleid werd gevoegd, en waarin een overzicht wordt gegeven van alle kredieten die betrekking hebben op het niet-georiënteerd onderzoek (N. F. W. O. en de door het N. F. W. O. beheerde fondsen; ministerieel initiatief, geconcerteerde acties voor fundamenteel onderzoek; doctoraal programma management; enz...). Voor 1970 werd de verhouding tussen de kredieten welke aan Nederlandstalige en aan Franstalige equipen werden toegekend geraamd op 56/44, een verhouding die dus gunstiger is dan deze voor de drie fondsen alleen.

Studies inzake polemologie.

— Een lid verheugt zich over het uitstekend initiatief dat door de Regering werd genomen m.b.t. het onderwijs in het « management ». Hij stelt de vraag of een gelijkaardig initiatief niet zou kunnen genomen worden op het stuk van de « polemologie » eventueel in coördinatie met partiële initiatieven genomen door de Krijgsschool en de universiteiten.

Antwoord :

Het initiatief om een doctoraat in management op te richten beantwoordt aan een essentiële behoefte, namelijk de vorming van professoren die deze nieuwe en, voor de economische organisatie van ons land, kapitale wetenschap kunnen onderwijzen. Het bundelt de opleidingsprogramma's die worden georganiseerd in een tiental faculteiten van Toegepaste Economische Wetenschappen in de universiteiten en in de andere universitaire instellingen; het is aldus een uitstekend voorbeeld van georganiseerde interuniversitaire samenwerking.

Het onderzoek dat over de polemologie aan de gang is of moet gedaan worden, moet niet op hetzelfde vlak opgevat worden : de wetenschappelijke studie van het verschijnsel « oorlog » gebeurt op een meer fundamenteel niveau, ze kan derhalve niet zo makkelijk in een nauwkeurig universitaire programma voor onderzoek en vorming en in een welbepaalde discipline ingelast worden. Ze kan trouwens worden gefinancierd via de gewone kanalen van de institutionele en parallelle financiering.

4) Technologisch onderzoek.

Researchparken.

— In verband met het vijfjarenplan voor de industriële technologie onderstreept een lid de wenselijkheid van een nauwe samenwerking tussen industrie en universiteit. Hij verwijst naar de researchparken in de U. S. A. In België blijken de voorwaarden voor de oprichting van researchparken niet voorhanden. Vooral de infrastructuur schijnt te ontbreken.

Antwoord :

De Minister verwijst naar de studie welke in zijn opdracht werd uitgevoerd door de Diensten voor de Programmatie van het Wetenschapsbeleid over de researchparken zoals deze in de Verenigde Staten bij en rond de universiteiten werden gecreëerd. In dat rapport, — dat hij trouwens aan de leden zal bezorgen — wordt de mythe van de researchparken doorbroken en wordt dat belang van die parken tot hun juiste proportie teruggebracht. Ook wordt in

fique et donne un aperçu de tous les crédits qui concernent la recherche non-orientée (F. N. R. S. et les fonds gérés par le F. N. R. S.; initiatives ministérielles, actions concertées en faveur de la recherche fondamentale; programme de doctorat en management; etc...). Pour 1970, le rapport entre les crédits accordés à des équipes de langue néerlandaise et à des équipes de langue française est évalué à 56/44 et est donc plus favorable que celui des trois fonds uniquement.

Les études en polémologie.

— Un membre s'est réjoui de l'excellente initiative prise par le Gouvernement en faveur de l'enseignement du « management ». Il a demandé si une initiative analogue ne pourrait pas être prise en ce qui concerne la polémologie, éventuellement en coordination avec les initiatives partielles prises par l'Ecole de Guerre et les universités.

Réponse :

L'initiative de créer un doctorat en management répond à un besoin essentiel, notamment la formation de professeurs capables d'enseigner cette science nouvelle qui est d'une importance capitale pour l'organisation économique de notre pays. Elle aboutit à regrouper les programmes de formation organisés dans une dizaine de Facultés des Sciences économiques des Universités et des autres établissements universitaires; c'est donc un bon exemple de collaboration interuniversitaire organisée.

Il ne faut pas concevoir sur le même plan la recherche en cours ou à entamer en matière de polémologie : l'étude scientifique du phénomène « guerre » s'opère à un niveau plus fondamental, ne permettant pas une insertion aussi aisée dans un programme universitaire précis de recherche et de formation ni dans une discipline bien déterminée. Son financement peut d'ailleurs être opéré par les voies ordinaires du financement institutionnel et parallèle.

4) La recherche technologique.

Parcs de recherche.

— En ce qui concerne le plan quinquennal pour la technologie industrielle, un membre a souligné l'opportunité d'une collaboration étroite entre l'industrie et l'université. A cet égard, il a cité les parcs de recherche aux États-Unis d'Amérique. En Belgique, les conditions de création de parcs de recherche ne paraissent pas être rassemblées. C'est surtout l'infrastructure qui semble manquer.

Réponse :

Le Ministre a renvoyé à l'étude effectuée à sa demande par les services de la programmation de la politique scientifique et consacrée aux parcs de recherche tels qu'ils ont été créés aux États-Unis, dans les universités et autour de celles-ci. Ce rapport, que le Ministre transmettra d'ailleurs aux membres, détruit le mythe des parcs de recherche et ramène ceux-ci à leur juste proportion; il expose également un certain nombre de conditions dans lesquelles cette

dit rapport een aantal voorwaarden uiteengezet waarin deze formule met succes in andere landen kan worden overgenomen. Alhoewel de Minister geenszins de idee van researchparken in België ongenegen is, doet hij niettemin opmerken dat deze alleszins een mentale reconversie veronderstellen én in de universiteiten én in de universitaire laboratoria. Tevens wijst hij erop dat de afstanden tussen de industrieterreinen en de universiteiten in België te verwaarlozen zijn, gelet op de beperkte uitgestrektheid van het land. Tenslotte deelt hij mee dat op Regeringsvlak voor het ogenblik deze zaak ter studie ligt en dat het dus niet uitgesloten is dat bepaalde projecten van researchparken bij de universiteiten zouden worden gerealiseerd.

Leefmilieu — Waterverontreiniging.

— In verband met de actie ter beveiliging van het leefmilieu wenst een lid inlichtingen te bekomen.

Antwoord :

Zoals eerder meegedeeld betreft dit eerste research- en developmentprogramma zowel het zout als het zoet water. Het heeft voornamelijk tot doel een wiskundig model van de vervuiling op te stellen.

In tegenstelling met de bestaande statistische modellen, die slechts feiten vaststellen, is dit dynamisch model een echt instrument voor de analyse, evaluatie en voorspelling. Vertrekkend van de kennis van de verschijnselen in het bestudeerd gebied, zal het mogelijk zijn de huidige toestand in al zijn aspecten te bestuderen, het gedrag van de polluerende elementen en de overgebleven zelfzuiverende kracht van het milieu te evalueren, en tenslotte de toestand van het milieu te voorspellen, wanneer men bepaalde hoeveelheden polluerende elementen elimineert of aanbrengt, en dit volgens de plaats van lozing.

Het zal het dus mogelijk maken concrete maatregelen uit te werken om een leefmilieu te behouden of te herstellen, op gelijk welke plaats van het bestudeerd milieu en dit volgens de door de overheid vastgestelde normen.

Het essentieel verschil tussen het model voor zoet water en dat voor zout water, ligt hierin dat het eerste bidimensioneel is, of hoogstens tridimensioneel, terwijl het ander duidelijk multidimensioneel is. Het eerste betreft het water dat hoofdzakelijk voor huishoudelijk of industrieel gebruik dient; het tweede betreft een biotoop met veelvuldige bronnen, voornamelijk in verband met voeding, maar ook met de vrijetijdsbesteding.

De kennis van de verschijnselen van de waterverontreiniging is de essentiële basis voor elke beredeneerde actie. Die verschijnselen betreffen voornamelijk de hydrodynamica, hydrografie, scheikunde, biologie, microbiologie; vandaar de noodzaak van steunonderzoek. Daarenboven lopen die verschillende disciplines samen in de studie van één enkel milieu en van één enkel resulterend verschijnsel. Daar vloeit de voornaamste karakteristiek van het researchprogramma uit voort: het is namelijk een interdisciplinair, interuniversitair en interdepartementeel programma. Voor het zoet water impliceert dit bovendien de deelneming van de industrie.

De volgende departementen nemen eraan deel: Eerste Minister, Wetenschapsbeleid en -programmatie, Volksgezondheid, Landbouw, Landsverdediging (Zeemacht) en Nationale Opvoeding (Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen en het Koninklijk Meteorologisch Instituut).

formule peut être transplantée avec succès dans d'autres pays. Bien que le Ministre ne soit nullement adversaire de l'idée de parcs de recherche en Belgique, il a néanmoins fait observer que ceux-ci supposent, en tout cas, une reconversion mentale des responsables des universités et des laboratoires universitaires. Il a souligné également que les distances entre les parcs industriels et les universités sont négligeables en Belgique, en raison de la faible étendue du territoire. Enfin, il a déclaré qu'actuellement la chose est à l'étude au niveau du Gouvernement et qu'il n'est donc pas exclu que certains projets de parcs de recherche attachés aux universités soient réalisés.

L'environnement — La pollution de l'eau.

— Un membre souhaite que le Ministre donne des précisions sur l'action pour la sauvegarde de l'environnement.

Réponse :

Comme on l'a communiqué précédemment, le premier programme de recherche et de développement concerne tant les eaux douces que les eaux salées. Son but principal est d'élaborer un modèle mathématique de la pollution.

A l'opposé des modèles statistiques existants, qui se bornent à constater les faits, ce modèle dynamique constitue un véritable élément d'analyse, d'évaluation et de prédiction. Partant de la connaissance des phénomènes constatés dans le domaine examiné, il sera possible d'étudier la situation actuelle sous tous ses aspects, d'évaluer le comportement des éléments polluants et la force auto-épurative restante du milieu, et enfin, de prédire par lieu de décharge la situation du milieu auquel on ajoute ou soustrait certaines quantités d'éléments polluants.

Ce modèle permettra donc la mise au point concrète des mesures à prendre en vue de maintenir ou de rétablir un environnement dont nous avons fixé les normes, quel que soit le lieu du milieu examiné.

La différence essentielle entre le modèle d'eau douce et celui d'eau salée, réside dans le fait que le premier est bidimensionnel, ou tout au plus tridimensionnel, tandis que le second est nettement multidimensionnel. Le premier concerne l'eau à usage domestique ou industriel prédominant, le second concerne un biotope à sources multiples, ayant principalement trait à l'alimentation, mais également aux loisirs.

La connaissance des phénomènes de pollution de l'eau constitue la base essentielle de toute action raisonnée et ces phénomènes concernent principalement l'hydrodynamique, l'hydrographie, la chimie, la biologie, la microbiologie; d'où la nécessité d'une recherche d'appui. De plus, ces différentes disciplines convergent en l'étude d'un seul milieu et d'un seul phénomène résultant. C'est de là que découle la caractéristique principale du programme de recherche; il s'agit notamment d'un programme interdisciplinaire, interuniversitaire et interdépartemental. En outre, en ce qui concerne l'eau douce, il implique la participation de l'industrie.

Les départements suivants y participent: le Premier Ministre, la Politique et la Programmation scientifiques, la Santé publique, l'Agriculture, la Défense nationale (la Force navale) et l'Éducation nationale (l'Institut royal des sciences physiques et l'Institut royal météorologique).

Wat betreft het zoet water kunnen volgende inlichtingen worden verstrekt :

Onze watervoorraden zijn beperkt en het waterverbruik stijgt. Onze voorraden zijn, of beter, zouden voldoende moeten zijn. Voornamelijk door watermisbruik zouden wij het gevaar kunnen lopen er te kort te komen. Daarom heeft de Regering besloten een beperkt aantal technologische opzoekingen en ontwikkelingen door te voeren die erop gericht zijn die fundamentele hulpbron beter te gebruiken.

Er zal in het bijzonder een inspanning gedaan worden om enerzijds de zuivering te verbeteren, en anderzijds de technologie van de bestrijding van de koolwaterstoffen te ontwikkelen.

Koolwaterstoffen en detergenten stellen problemen bij de zuivering van afvalwater. Daar ze gedeeltelijk door de bestaande stations heen glijpen of bepaalde zuiveringsprocessen blokkeren, maken zij, zonder voorafgaande behandeling, het water stroomafwaarts onbruikbaar door een cumulatief effect.

Het is overbodig eraan te herinneren in welke mate detergenten gebruikt worden. Het stadsafvalwater transporteert bovendien vijfmaal meer koolwaterstoffen dan de hoeveelheid die op zee uitgestort wordt (2 tot 5 000 000 ton per jaar in de wereld).

De verbetering van de zuiveringsstations vormt het onderwerp van één van de projecten voor technologisch onderzoek, meer bepaald de verbetering van de zuiveringstechnieken in de bestaande systemen om die twee pollutanten, koolwaterstoffen en detergenten, tegen te houden.

Het is bekend dat de papierindustrie erg polluerend is en veel water gebruikt. Die verontreiniging is vooral gekarakteriseerd door de geur en de kleur (zichtbare gevolgen), maar ook door rechtstreeks minder op te merken gevolgen, namelijk de niet-gewenste bestanddelen die bij het water worden gevoegd.

Een tweede deel van het technologisch onderzoek is de verbetering der zuiveringssystemen van het afvalwater van die industrie.

Wat het zout water betreft zij het volgende genoteerd :

De koolwaterstoffen op de oppervlakte van de zee hebben rechtstreeks zichtbare gevolgen (die iedereen bekend zijn), maar ook minder zichtbare, wanneer ze in de massa van het water geïntegreerd zijn.

Daarenboven zijn onze huidige bestrijdingsmiddelen van die vervuiling niet zonder gevaar voor de zee-biotop.

Onze kustzone met haar intens scheepvaartverkeer dicht bij onze stranden, met haar getijden die weinig tijd laten om op te treden voordat de olie het strand bereikt, met haar betrekkelijk kleine diepte, vereist een grondige studie van de middelen en methodes om die vervuiling te bestrijden.

Het laatste project voor technologisch onderzoek betreft een studie van de minst schadelijke bestrijdingsmiddelen en -methodes voor het milieu en onze kustzone. De inspanning van de regering gaat gepaard met de inspanningen van de geïnteresseerde industrie, die de helft draagt van de onkosten die dit technologisch onderzoek met zich brengt.

In het algemeen bleef tenslotte nog de economische studie van de waterverontreiniging over. Die studie gaat over kosten van de vervuiling, niet alleen vanuit het standpunt van de ecologie, de gezondheid van de mens en de ont-aarding van het milieu, maar ook over het verlies aan hulpbronnen, de bestrijding van de kosten (b.v. ten gevolge van de zuivering van het water voor industrieel gebruik), de kosten van de bestrijding (voorkomen en bestrijding ver-geleken met de voordelen, zowel voor de welvaart als voor de algemene economie, en dit onmiddellijk en op langere termijn, bijvoorbeeld door het opnieuw gebruiken van het

En ce qui concerne l'eau douce les informations suivantes peuvent être fournies :

Nos réserves aquifères sont limitées, tandis que la consommation d'eau augmente. Nos réserves sont suffisantes, ou plutôt devraient l'être. C'est principalement l'abus d'eau qui risquerait de créer la pénurie. C'est pourquoi le Gouvernement a décidé de procéder à un nombre limité de recherches et de développements technologiques, visant à un emploi plus rationnel de cette ressource fondamentale.

Sur le plan spécifique, on fera des efforts en vue d'améliorer, d'une part, l'épuration et, d'autre part, la technologie de la lutte contre les hydrocarbures.

Les hydrocarbures et les détergents posent des problèmes en matière d'épuration des eaux usées. Étant donné que ces produits passent partiellement au travers des stations existantes ou bloquent certains processus d'épuration, ils rendent, par un effet cumulatif, l'eau en aval inutilisable sans traitement préalable.

Il serait oiseux de rappeler les quantités de détergents qu'on utilise. De plus, les eaux usées urbaines transportent cinq fois plus d'hydrocarbures qu'on n'en déverse en mer (de 2 à 5 millions de tonnes par an pour le monde entier).

L'amélioration des stations d'épuration constitue le sujet d'un des projets de recherche technologique en vue d'améliorer les techniques d'épuration des systèmes existants pour retenir ces deux polluants.

L'industrie du papier a la réputation d'être très polluante et de consommer beaucoup d'eau. La pollution se caractérise surtout par l'odeur et la couleur, effets visibles, mais également par des effets moins perceptibles dans l'immédiat, en l'occurrence les éléments indésirables qui s'ajoutent à l'eau.

L'amélioration des systèmes d'épuration des eaux usées provenant de cette industrie constitue la deuxième partie de la recherche technologique.

En ce qui concerne l'eau de mer, il y a lieu de noter ce qui suit :

Les hydrocarbures de surface des eaux marines ont des effets immédiatement perceptibles (que tout le monde connaît), mais également des effets moins perceptibles, lorsqu'ils s'intègrent dans la masse de l'eau de mer.

De plus, nos moyens actuels de lutte contre cette pollution présentent un certain danger pour les biotopes marins.

Notre zone côtière, qui connaît un trafic maritime intense à proximité de nos plages, où les marées sont trop peu espacées pour permettre d'intervenir avant que l'huile atteigne le littoral et dont la profondeur est faible, exige une étude approfondie des moyens et des méthodes de lutte contre cette pollution.

Le dernier projet de recherche technologique concerne l'étude des moyens et des méthodes de lutte les moins nocifs pour l'environnement et pour notre zone côtière. À l'effort du Gouvernement vient s'ajouter celui de l'industrie intéressée, qui supporte la moitié des charges financières qu'entraîne cette recherche technologique.

Restait enfin l'étude économique de la pollution de l'eau. Il s'agit de l'étude concernant les frais provoqués par la pollution, non seulement du point de vue de l'écologie, de l'hygiène de l'homme et de la dégradation de l'environnement, mais également du point de vue de la perte des ressources, de l'augmentation des frais (p. ex. par suite de l'épuration de l'eau avant l'utilisation industrielle), du coût de la lutte contre la pollution (la prévention et la lutte comparées aux avantages tant sur le plan du bien-être que sur celui de l'économie générale, que ce soit dans l'immédiat ou à long terme, par exemple en réutilisant l'eau

gebruikt en gezuiverd water). Dit project is een eerste poging om het probleem op een ernstige manier te benaderen.

Het spreekt vanzelf dat de waterverontreiniging niet de enige hinder van onze tijd is. Andere problemen zijn de luchtbezuivering, de vaste afvalstoffen, de concentratie van het stedelijk vervoer, het massaal gebruik van bio-activa, de stedenbouw. Er moest een keuze gedaan worden en prioriteiten vastgesteld worden. Wij moesten ons een doel stellen dat binnen ons bereik lag.

Maar de regering is gevoelig voor al die problemen en voorts is ze voortdurend bezorgd om zoveel mogelijke overlapping en versnippering van de inspanningen te voorkomen, zowel op nationaal vlak als met betrekking tot onze deelneming aan de activiteiten van internationale organisaties.

Het leefmilieu is niet iets nieuw; de huidige opvatting is nieuw. Die opvatting wordt voornamelijk gekarakteriseerd door een globale aanpak van de problemen, en bijgevolg een interdisciplinaire aanpak en, op het vlak van de politieke verantwoordelijken, een interdepartementale aanpak. Tot voor kort trachtte de mens meer te produceren. Nu is hij er zich van bewust geworden dat hij tenslotte gevaar loopt essentiële dingen te moeten ontberen: water, lucht, enz. Bij die economische objectieven komen nog sociale objectieven kijken, die niet minder belangrijk zijn. Die bewustwording nodigt ons uit de verschijnselen beter te kennen, om de bestrijdingsmiddelen uit te werken en de hinder te voorkomen. Elke actie op het gebied van het leefmilieu moet noodzakelijk via het onderzoek gebeuren.

Leefmilieu — Coördinatie.

— Een lid doet opmerken dat de heer Vlerick, Minister-Staatssecretaris voor Streekeconomie, een commissie voor industriële ecologie opgericht heeft en hij vraagt of de nodige coördinatie bestaat met de Interministeriële Commissie voor Wetenschapsbeleid die de problemen van het leefmilieu onderzoekt.

Antwoord :

De voorzitter van de commissie voor industriële ecologie maakte deel uit van de technische en wetenschappelijke commissie die het hogergenoemde R en D-programma heeft voorbereid waarin voor het eerst een zeer goede interdepartementale coördinatie tot stand wordt gebracht.

Onderwijs van de tweede taal.

— Een ander lid stelt vast dat er op het gebied van de Nationale Opvoeding heel wat toelagen toegekend worden voor allerlei onderzoeken. Hij wenst te vernemen of de mogelijkheid bestaat dat de Universiteiten van Luik en Leuven de kwestie van het talenonderwijs in de Duitstalige landstreek zouden kunnen onderzoeken. In die streek verlangen alle ouders van hun kinderen perfecte tweetaligen te maken. Onder het onderwijzend personeel bestaat er desbetreffend een meningsverschil. De enen menen dat het aangewezen is het onderwijs in de tweede taal zo spoedig mogelijk te beginnen, bv. in het lager onderwijs waar dan zelfs algemene vakken in de tweede taal zouden gegeven worden. De anderen daarentegen wensen het basisondericht in de moedertaal, dat wil zeggen in het Duits, te geven en het onderwijs van de tweede landstaal te doen aanvangen in het middelbaar onderwijs.

usée après l'avoir épurée). Ce projet constitue un premier effort en vue d'aborder sérieusement le problème.

Il est évident que la pollution de l'eau ne constitue pas la seule incommodité de notre temps. La pollution atmosphérique, les déchets solides, la concentration du trafic urbain, l'emploi massif de matières bio-actives, l'urbanisme constituent également des problèmes. Il a fallu faire un choix et fixer les priorités. Force nous était de nous assigner un but à la mesure de nos possibilités.

Mais le Gouvernement est sensible à tous ces problèmes et s'applique par ailleurs à prévenir autant que possible les chevauchements et l'émiettement des efforts, tant sur le plan national que sur le plan de notre participation aux activités des organisations internationales.

L'environnement en soi n'est pas nouveau: c'est sa conception actuelle qui est nouvelle. Cette conception se caractérise principalement par une approche globale du problème, et par conséquent par une approche interdisciplinaire et, sur le plan des responsables politiques, par une approche interdépartementale. Naguère, l'homme s'efforçait de produire davantage. A présent, il est conscient du fait qu'il risque de manquer de choses essentielles: l'eau, l'air, etc... A ces objectifs économiques viennent s'ajouter des objectifs sociaux tout aussi importants. Cette prise de conscience nous incite à mieux connaître les phénomènes, en vue de mettre au point les moyens de lutte et de prévenir l'incommodité. Toute action sur le plan de l'environnement doit nécessairement s'opérer par la voie de la recherche.

Environnement — Coördination.

Un membre a fait observer que M. Vlerick, Ministre-Secrétaire d'Etat à l'Economie régionale, a créé une commission d'écologie industrielle; il a demandé si la coordination requise existe avec la Commission interministérielle de la politique scientifique, qui étudie les problèmes de l'environnement.

Réponse :

Le président de la commission d'écologie industrielle faisait partie de la commission technique et scientifique qui a élaboré le programme précité de recherche et de développement où pour la première fois une très bonne coordination interdépartementale se trouve réalisée.

Enseignement de la seconde langue.

— Un membre a constaté qu'une multitude de subsides sont alloués pour différentes recherches dans le domaine de l'Education nationale. Aussi désirerait-il savoir si les Universités de Liège et de Louvain pourraient étudier le problème de l'enseignement des langues dans la région de langue allemande. Dans cette région tous les parents désirent que leurs enfants deviennent de parfaits bilingues. Mais des divergences de vues règnent à cet égard parmi les membres du corps enseignant. Les uns prétendent qu'il faut commencer le plus tôt possible l'enseignement de la seconde langue, par exemple dès l'enseignement primaire, où des cours généraux pourraient même être donnés dans cette langue. Les autres souhaitent par contre donner l'enseignement de base dans la langue maternelle, c'est-à-dire l'allemand, et commencer l'enseignement de la seconde langue dans l'enseignement moyen.

De kinderen zijn van zelfsprekend de slachtoffers van die betwisting, want van school tot school wordt een ander systeem toegepast en de normen van de wet van 1963 worden slechts in dele geëerbiedigd.

De toestand van de Duitstalige landstreek is niet te vergelijken met die van andere, eentalige streken. Daarom lijkt een onderzoek aangewezen ten einde de bevolking te helpen werkelijk tweetalig te worden en aldus een brug te slaan tussen de Latijnse en de Germaanse kulturen in het Oosten van het land.

Antwoord :

De financiering van de programma's betreffende het fundamenteel onderzoek op ministerieel initiatief werd georganiseerd bij het koninklijk besluit van 18 januari 1965.

Krachtens de beschikkingen van dat koninklijk besluit en die der toepassingsbesluiten kunnen toelagen verleend worden voor onderzoekingen die op lange of halflange termijn bijdragen tot de vervulling van de opdracht van het Ministerie van Nationale Opvoeding en Cultuur.

Het door het geacht lid aangehaalde onderzoeksproject zou kunnen beantwoorden aan de aangehaalde normen.

Een voorstel dat een zulksdanig onderzoek tot doel heeft zou dus moeten gericht worden tot de Minister die bevoegd is voor het onderwijs in het Duitstalig landsgedeelte.

5) Internationale instellingen.

C. E. R. N.

— Een lid wenst een volledig en tijdsgebonden overzicht te bekomen van de onderhandelingen en voorwaarden in verband met de vestigingsplaats van de C. E. R. N.-deeltjesversneller.

Antwoord :

Het project voor de bouw van een versneller van 300 GeV. is sinds 1965 langdurig besproken en bestudeerd geworden.

In december 1969 werd een project uitgewerkt, waaraan zes landen (Frankrijk, Italië, Oostenrijk, Duitsland, België en Zwitserland) zouden meewerken; vijf van hen hadden een terrein voorgesteld.

Men zal zich herinneren dat in december 1969 geen keuze kon gedaan worden tussen de 5 vestigingsplaatsen en dat men een Interministeriële Conferentie die verantwoordelijkheid gelaten had. Die conferentie moest in januari 1970 te Genève plaatsvinden. Op aanvraag van Duitsland werd die vergadering in extremis afgelast en sine die uitgesteld. Die vergadering is nooit doorgegaan. In april heeft men dan de mislukking van het oorspronkelijk project moeten erkennen.

De verantwoordelijken van het C. E. R. N., die deze mislukking vastgesteld hadden, hebben dan een nieuw project voorgesteld, waarin de gevaarlijke klippen van het vorige omzeild werden, met name de keuze van de vestigingsplaats. De nieuwe versneller zou inderdaad in Genève kunnen gebouwd worden, bij het huidige C. E. R. N. op een terrein glat aan dat van Meyrin grenst.

In andere woorden, met het nieuwe plan kan men drie grote hinderpalen van het oorspronkelijk plan uit de weg gaan; namelijk :

Les victimes de cette controverse sont évidemment les enfants, car les systèmes appliqués sont différents d'une école à l'autre et les normes prévues par la loi de 1963 ne sont respectées que partiellement.

La situation de la région de langue allemande n'est pas comparable à celles d'autres régions unilingues du pays. C'est pourquoi il semble opportun de prodéder à une enquête, afin d'aider la population à accéder véritablement au bilinguisme et de jeter ainsi un pont entre les cultures latine et germanique dans l'Est du pays.

Réponse :

L'arrêté royal du 18 janvier 1965 a organisé le financement de programmes de recherche fondamentale par l'initiative ministérielle.

En vertu des dispositions de cet arrêté et des arrêtés d'application, des subventions peuvent être accordées pour des recherches qui contribuent à moyen et à long terme à l'accomplissement de la mission du Ministère de l'Éducation nationale et de la Culture.

Le projet de recherche mentionné par l'honorable membre pourrait répondre aux normes fixées par ces dispositions.

Il convient donc qu'une proposition portant sur un tel projet de recherche soit faite au Ministre qui a l'enseignement dans la région de langue allemande dans ses attributions.

5) Organismes internationaux.

C. E. R. N.

Un membre a souhaité avoir un aperçu complet et actuel des pourparlers et des conditions concernant le lieu d'établissement de l'accélérateur de particules du C. E. R. N.

Réponse :

Le projet de construction d'un accélérateur de 300 GeV a été longuement discuté et étudié depuis 1965.

Il avait abouti, en décembre 1969, à un projet auquel six pays (la France, l'Italie, l'Autriche, l'Allemagne, la Belgique et la Suisse) avaient accepté de participer; cinq d'entre eux avaient proposé un site.

On se souviendra qu'en décembre 1969, le choix entre ces cinq sites n'avait pu se faire et que la responsabilité en avait été abandonnée à une conférence interministérielle qui devait se réunir à Genève en janvier 1970. A la demande de l'Allemagne, cette réunion a été annulée *in extremis* et remise *sine die*; cette séance n'a jamais eu lieu et, au mois d'avril, il a bien fallu reconnaître l'échec du projet initial.

Les responsables du C. E. R. N., ayant constaté cet échec, ont alors proposé un nouveau projet qui évitait les écueils du précédent et notamment le principal : le choix du site. En effet, le nouvel accélérateur pourrait être construit à Genève, à proximité de l'actuel C. E. R. N., sur un terrain voisin du site de Meyrin.

En d'autres termes, le nouveau projet peut pallier trois inconvénients majeurs reprochés au plan initial, en effet :

1) het vermijdt de keuze van een vestigingsplaats; de twee versnellers liggen naast elkaar;

2) het schakelt het bezwaar van de Scandinaven uit. Zij vooral hadden er bezwaar tegen dat er in Europa twee geografisch gescheiden laboratoria voor fysica van hoge energiën zouden gecreëerd worden. De rivaliteit tussen beide zou bijzonder aanzienlijke begrotingen vergen en voor de deelnemende landen een zeer zware last meebrengen;

3) door de nabijheid van de twee laboratoria, wordt aanzienlijk bezuinigd; dit niet enkel door gebruik te maken van de technisch-administratieve infrastructuur van het C. E. R. N. maar ook van de huidige protonen-synchrotron als injectieversneller van de nieuwe machine en van de westelijke proefhall als voorlopige exploitatiezone.

De mogelijkheid om in Genève vlug met onderzoek te starten op een tussenniveau van 150 Gev., zou bovendien een bezuiniging op het researchprogramma van het C. E. R. N. met zich brengen. Voor de komende acht jaar zou dat 200 000 000 Zwitserse frank kunnen belopen. Het nieuwe project is in feite een progressieve reconversie van de activiteiten van het C. E. R. N., d.w.z. zonder horten of stoten kan worden overgegaan van onderzoek op een niveau van 25 Gev. naar 300 Gev. De totale kosten voor het nieuw project worden voor het ogenblik op 1 150 miljoen FS (constante Zwitserse frank) geraamd, gespreid over 8 jaar.

Men kan daaraan toevoegen dat in het huidige project rekening gehouden wordt met alle factoren van de technische vooruitgang, die de laatste 5 jaren naar voor kwamen en ook, — en dit is een belangrijker aspect — met de ervaring, opgedaan naar aanleiding van de Amerikaanse grote versneller.

Ruimtevaart.

— Een lid vraagt de redenen te kennen die het Verenigd Koninkrijk ertoe aanzetten om elke deelneming aan de financiering van het Post-Apollo-programma te weigeren. Hij vraagt zich af of er een kans bestaat dat dit land zijn zienswijze na overleg zou wijzigen.

Antwoord :

De Britse houding inzake Europese ruimtesamenwerking verschilt naargelang men op het gebied blijft van het wetenschappelijk ruimte-onderzoek, of op dat van de lanceertuigen — met inbegrip van de samenwerking aan het post-Apollo-programma — en van de praktische toepassingen.

Inzake wetenschappelijk onderzoek aanvaardt men van Britse zijde dat het resultaat niet in economische termen kan gemeten worden. Men is aldus bereid een « a priori » vastgesteld bedrag op middellange termijn bij jaarlijkse tranches ter beschikking te stellen, bedrag waarvan het beste gebruik « a posteriori » door de Raad van de bevoegde organisatie wordt bepaald.

Zodra men echter de overige sectoren betreft werpt men, van Britse zijde, de kwestie van de rentabiliteit op.

De Amerikaanse voorsprong op het stuk van de productie van lanceerders en van satellieten is echter zo groot dat er geen vergelijking mogelijk is tussen de prijs waartegen zodanige tuigen thans in Amerika kunnen worden vervaardigd — en waarin de door de overheid gedragen ontwikkelingskosten niet worden verrekend — en de kostprijs van ontwikkeling en van productie ervan in Europa.

Indien men terzake vrede neemt met een Amerikaanse overheersing van de wereldmarkt — met de politieke en industriële gevolgen vandien — is een Europese concurrentie inderdaad onverantwoord.

1) il évite le choix d'un site, les deux accélérateurs étant voisins;

2) il supprime l'objection formulée par les Scandinaves de voir se créer en Europe deux laboratoires de physique des hautes énergies géographiquement distincts, dont la rivalité exigerait des budgets extrêmement importants et entraînerait une charge très lourde pour les pays participants;

3) il réalise, grâce à la proximité des deux laboratoires, une économie substantielle, non seulement en utilisant l'infrastructure technico-administrative du C. E. R. N., mais aussi en faisant usage de l'actuel synchrotron à protons comme accélérateur d'injection de la nouvelle machine et du hall d'expérimentation ouest comme zone d'exploitation provisoire.

De plus, la possibilité d'entamer rapidement les recherches à Genève, à un niveau intermédiaire de 150 Gev, assure une économie sur le programme de recherche du C. E. R. N.; cette économie s'élèverait pour les huit années à venir, à 200 000 000 francs suisses. Le nouveau projet consiste en fait en une reconversion progressive des activités du C. E. R. N., c'est-à-dire, en un passage sans heurt des recherches du niveau de 25 Gev. à celui de 300 Gev. Le coût total de ce nouveau projet est actuellement estimé en francs suisses constants, à 1 150 millions étalés sur huit ans.

On peut ajouter que le projet actuel tient compte de tous les facteurs de progrès technique qui sont apparus dans les cinq dernières années et aussi, aspect plus important, de l'expérience de la construction du grand accélérateur américain.

Navigation spatiale.

— Un membre s'est informé des raisons qui incitent le Royaume-Uni à refuser toute participation au financement du programme post-Apollo. Il se demande s'il existe une possibilité que le Royaume-Uni modifie son point de vue après concertation.

Réponse :

L'attitude britannique en matière de coopération spatiale européenne diffère suivant qu'on se meut sur le terrain de la recherche spatiale scientifique ou sur celui des lanceurs, y compris la collaboration au programme post-Apollo, et des applications pratiques.

En matière de recherche scientifique, le Gouvernement britannique admet que le résultat ne peut être mesuré en termes économiques, et il est donc disposé à libérer par tranches annuelles un montant fixé « a priori » à moyen terme, la meilleure utilisation de ce montant étant ensuite déterminée « a posteriori » par le Conseil de l'organisation compétente.

Par contre, dès que sont abordés les autres secteurs, les Britanniques invoquent la question de la rentabilité.

L'avance américaine dans le domaine de la production de lanceurs et de satellites est cependant tellement grande qu'il n'y a aucune comparaison possible entre le prix auquel pareils engins peuvent actuellement être fabriqués en Amérique, et dans lequel ne sont pas inclus les frais de développement supportés par les pouvoirs publics, et le prix de revient du développement et de la production des mêmes engins en Europe.

Si, en la matière, on se satisfait d'une domination américaine du marché, avec les conséquences politiques et industrielles qui s'ensuivent, une tentative de concurrence européenne est, en effet, injustifiée.

Blijkbaar aanvaardt het Verenigd Koninkrijk de stelling niet dat het er meer op aankomt de basis te leggen van een industrieel en technisch potentieel in een sector die nog in zijn ontwikkelingsstadium verkeert, maar verkiest het een onmiddellijke balans tussen kosten en baten op te maken.

Naar de diepere motivering van deze houding kan men slechts gissen. Wellicht houdt deze verband met de speciale verhoudingen tussen de Verenigde Staten en Groot-Brittannië, met de algemene problematiek inzake de toetreding van het Verenigd Koninkrijk tot de gemeenschappelijke markt, met momentele financiële moeilijkheden van dit land en ook met het inzicht bepaalde ambities van andere Europese landen niet te zeer in de hand te werken.

Wat er ook van zij, deze houding laat dringende problemen onopgelost, vertraagt gevaarlijk de reden die van de Europese projecten op het gebied van de praktische toepassingen en stelt de lid-staten in de mogelijkheid om, onder bedreiging van niet deelneming, de in eigen perspectief gunstige oplossingen op te dringen.

Wat meer bepaald zijn houding ten overstaan van het post-Apollo-programma betreft, beweert men van Britse zijde — zonder voldoende bewijs — dat er voldoende kansen bestaan om Amerikaanse lanceerders voor Europese projecten te bekomen, ook zonder deelname aan het post-Apollo-programma. Deze houding impliceert de aanvaarding van een Amerikaanse controle op de projecten waarvoor Europa deze lanceerders wil gebruiken. Van het ogenblik dat men de deelname aan post-Apollo niet als een voorwaarde voor de oplossing van het transportprobleem beschouwt, kan deze deelname inderdaad later en tragsgewijze beslist worden.

De Britse houding bestaat er niet in elke deelname aan post-Apollo voor altijd te verzaken, doch op dit ogenblik geen enkele collectieve verbintenis aan te gaan. Dit laat de deur open voor latere sectoriële medewerking.

Dit leidt tot bilaterale samenwerking in plaats van tot een gezamenlijke Europese onderneming, brengt de Europese deelnemer onder het toezicht van een Amerikaanse hoofdcontractant en schijnt vooral bedoeld om aan de Britse industrie een aandeel te verzekeren in die technische specialiteiten welke onmiddellijk voor andere doeleinden kunnen worden aangewend.

De Minister meent niet dat deze stellingname onmiddellijk door negotiatie te verhelpen valt. Slechts op basis van een volledige en uitgewerkte inventaris van de gebieden waarop samenwerking aan het post-Apollo-programma mogelijk is, zouden de onderhandelingen eventueel kunnen worden voortgezet.

— Inzake het post-Apollo-programma wenst een lid toelichting omtrent de contingenties van politieke aard zowel binnenlandse als buitenlandse die de houding van de Verenigde Staten terzake bepalen.

Antwoord :

Verschillende overwegingen hebben waarschijnlijk het aanbod van de Verenigde Staten aan de Europese Ruimtevaartconferentie met betrekking tot de medewerking aan het post-Apollo-programma bepaald.

De kredieten welke in de Verenigde Staten aan het ruimteonderzoek en aan de ruimtevaart werden besteed, werden gevoelig verminderd, gelet op de inspanningen welke de Amerikaanse regering wenst te oriënteren op de problemen van « environmental quality », het probleem van de grote steden, van het maatschappelijk optrekken van de minderheidsgroepen, enz... Een samenwerking met de Europese landen zou het dan ook psychologisch en budgetair gemakkelijker maken om deze belangrijke onder-

Apparemment, le Royaume-Uni n'admet pas le point de vue qu'il s'agit davantage de jeter les fondements d'un potentiel industriel et technique dans un secteur qui se trouve encore à son stade de développement; ce pays préfère établir un bilan immédiat entre les frais et les profits.

On ne peut que conjecturer sur les motifs profonds de cette attitude. Il est probable que celle-ci est fonction des liens particuliers qui unissent les Etats-Unis et la Grande-Bretagne, des problèmes généraux relatifs à l'adhésion du Royaume-Uni au Marché Commun, de difficultés financières momentanées, ainsi que du désir de ne pas trop favoriser les ambitions d'autres pays européens.

Quoi qu'il en soit, cette attitude empêche la solution de problèmes urgents, ralentit dangereusement la réalisation de projets européens dans le domaine des applications pratiques et permet aux Etats membres d'imposer, sous la menace de ne pas participer, les solutions les plus favorables dans leur propre optique.

En ce qui concerne plus particulièrement son attitude à l'égard du programme post-Apollo, la Grande-Bretagne affirme, sans preuves suffisantes, qu'il y a assez de possibilités d'obtenir des lanceurs américains pour des projets européens, même sans coopérer au programme post-Apollo. Cette attitude implique l'acceptation d'un contrôle américain sur les projets pour lesquels l'Europe entend utiliser ces lanceurs. Dès le moment où l'on ne considère pas la participation au programme post-Apollo comme une condition de la solution du problème des transporteurs, cette participation peut, en effet, être décidée ultérieurement et progressivement.

L'attitude britannique ne consiste pas à renoncer pour toujours à toute participation au programme post-Apollo, mais à ne souscrire aucun engagement collectif pour l'instant. Ceci laisse la porte ouverte à une collaboration ultérieure dans certains secteurs.

Il s'ensuit une coopération bilatérale au lieu d'une entreprise européenne commune, un contrôle du participant européen par le contractant principal, américain, et le tout semble avoir surtout pour objet d'assurer à l'industrie britannique une part dans les spécialités techniques qui peuvent servir immédiatement à d'autres fins.

Le Ministre ne croit pas que ce point de vue puisse être modifié immédiatement par une négociation. Seul un inventaire complet et détaillé des domaines dans lesquels la collaboration au programme post-Apollo est possible peut fournir un élément de négociation ultérieure.

— En ce qui concerne le programme post-Apollo, un membre a demandé des précisions concernant les contingences de nature politique, tant nationales qu'internationales, qui déterminent la position des Etats-Unis en la matière.

Réponse :

Diverses considérations ont vraisemblablement déterminé l'offre faite par les Etats-Unis à la Conférence européenne de la navigation spatiale de collaborer au programme post-Apollo.

Les crédits affectés à la recherche et à la navigation spatiales aux Etats-Unis ont été sensiblement réduits, compte tenu des efforts que le gouvernement américain souhaite orienter vers les problèmes de l'environnement, le problème des grandes villes, celui de la promotion sociale des groupes minoritaires, etc... Une coopération avec les pays européens faciliterait dès lors, sur les plans psychologique et budgétaire, la poursuite de ces importants programmes de recherche spatiale. Il est à présumer que le

zoeksprogramma's in de ruimte verder door te zetten. Vermoedelijk wenst de Amerikaanse regering ook een samenwerking op wetenschappelijk gebied met de Europese landen gelet op het potentieel van « know how » dat daar voorhanden is en ten einde ook op dit vlak de banden tussen de landen-leden van de Atlantische Gemeenschap nauw toe te halen.

C. — STEMMINGEN.

Het amendement van de heer Van Steenkiste (Stuk n° 4-V/2) ertoe strekkend het krediet uitgetrokken voor de reservemassa te verdelen tussen het Fonds voor collectief fundamenteel onderzoek, enz., van 27 403 000 F op 70 000 000 F te brengen, wordt verworpen met 9 tegen 2 stemmen en 1 onthouding.

Het lid dat zich onthouden heeft verklaart het eens te zijn met de bedoeling van het amendement om de achterstand van de Nederlandstaligen inzake wetenschappelijk onderzoek goed te maken, maar kan er zijn goedkeuring niet aan hechten gelet op de huidige politieke context.

De kredieten betreffende de sector « wetenschapsbeleid en -programmatie » worden aangenomen met 9 tegen 3 stemmen.

III. — SECTOR OPENBAAR AMBT.

A. — UITEENZETTING VAN DE MINISTER.

De uiteenzetting van de Minister omvat twee delen :

1^o) enkele aanwijzingen in verband met de ontwikkeling van de begroting over het jaar 1970 en omtrent het totale bedrag van de voor 1971 aangevraagde kredieten;

2^o) enkele van de huidige problemen van het Openbaar ambt.

* * *

Vergelijking tussen de begrotingen voor 1970 en 1971.

De goedgekeurde begroting van het Openbaar ambt voor het begrotingsjaar 1970 bedroeg 424 485 000 F.

Aangepast, belooft dezelfde begroting 432 505 000 F, wat dus op een vermeerdering met 8 020 000 F t.o.v. de goedgekeurde begroting neerkomt.

Die vermeerdering is omstandig verantwoord in het blad met de bijkredieten.

Voor 1971 wordt aan het Parlement gevraagd een begroting van 249 073 000 F goed te keuren, d.i. 183 432 000 F minder dan voor 1970.

Dit verschil is vooral het gevolg van het feit dat het totale provisionele krediet betreffende de sectoriële programmatie niet meer voorkomt op de begroting voor 1971; daarvoor was op de begroting voor 1970 200 miljoen uitgetrokken.

Daarentegen zijn gestegen :

— artikel 11.03 : bezoldiging van het in dienst zijnde en ter beschikking gesteld personeel (+ 2 330 000 F);

— artikel 01.03 : allerhande kosten betreffende het aanleggen van het Rijksregister van 's lands inwoners met inbegrip van de uitgaven van voorafgaande jaren (+ 8 320 000 F).

1. Sociale programmatie in de overheidsdiensten.

De uitvoering van de collectieve overeenkomst van 20 oktober 1969 betreffende de sociale programmatie in de

gouvernement américain souhaite également une coopération avec les pays européens dans le domaine scientifique, en raison du potentiel de *know how* qui y est disponible et aussi pour resserrer, en ce domaine, les liens entre les pays membres de la Communauté Atlantique.

C. — VOTES.

L'amendement de M. Van Steenkiste (Doc. n° 4-V/2), visant à porter de 27 403 000 F à 70 000 000 F le crédit inscrit pour la « masse de réserve à répartir entre le Fonds de la recherche fondamentale collective, etc. », a été rejeté par 9 voix contre 2 et 1 abstention.

Le membre qui s'est abstenu a déclaré être d'accord sur l'objet de l'amendement, qui consistait à rattraper le retard des néerlandophones en matière de recherche scientifique, mais ne pouvoir y attacher son approbation dans le contexte politique actuel.

Les crédits relatifs au secteur de la politique et de la programmation scientifiques ont été adoptés par 9 voix contre 3.

III. — SECTEUR DE LA FONCTION PUBLIQUE.

A. — EXPOSE DU MINISTRE.

L'exposé du Ministre comprend deux parties :

1^o) des indications sur l'évolution du budget pour l'année budgétaire 1970 et sur le montant global des crédits sollicités pour 1971;

2^o) certains problèmes actuels de la Fonction publique.

* * *

Comparaison entre les budgets pour 1970 et 1971.

Le budget adopté de la Fonction publique pour l'année budgétaire 1970 s'élevait à 424 485 000 F.

Ajusté, ce même budget atteint 432 505 000 F, accusant ainsi une augmentation de 8 020 000 F par rapport au budget adopté.

Cette augmentation est justifiée en détail dans le feuillet des crédits supplémentaires.

Pour 1971, il est demandé au Parlement d'adopter un budget s'élevant à un montant de 249 073 000 F, soit une diminution de 183 432 000 F par rapport à 1970.

Cette différence provient surtout du fait qu'au budget pour 1971 ne figure plus le crédit provisionnel global concernant la programmation sectorielle, alors qu'un montant de 200 millions était prévu à ce titre au budget pour 1970.

Par contre, sont en hausse :

— l'article 11.03 : rémunérations du personnel actif et en disponibilité (+ 2 330 000 F);

— l'article 01.03 : frais de toute nature relatifs à la constitution du Registre national des habitants du royaume, y compris les dépenses d'années antérieures (+ 8 320 000 F).

1. La programmation sociale dans les services publics.

L'exécution de la convention collective du 20 octobre 1969 concernant la programmation sociale dans les services

overheidsdiensten voor 1970 en 1971 wordt, overeenkomstig de verbintenissen, voortgezet.

De Minister herinnert eraan dat bedoelde overeenkomst verband houdt met de Rijksdiensten (ministeries en bijzondere korpsen), het Rijksonderwijs, het officieel en vrij gesubsidieerd onderwijs, de instellingen van openbaar nut waarop de collectieve overeenkomst voor 1968-1969 toepasselijk werd verklaard, de provincies, de gemeenten, de commissies van openbare onderstand en de instellingen die eronder ressorteren.

Zij stelt maatregelen vast die slaan op de wedden, de toelage voor sociale programmatie, het vakantiegeld, de wekelijkse arbeidsduur en de verloven; bovendien voorziet zij in maatregelen van sectoriële, categoriële, regionale en lokale aard.

Met het oog op de toepassing van de algemene maatregelen werden de nodige initiatieven genomen.

In verband met de maatregelen van sectoriële aard kwamen akkoorden tot stand voor de Posterijen, het Onderwijs, de Financiën, het Leger en de Rijkswacht.

Bij de collectieve overeenkomst van 20 oktober 1969 werd eveneens overeengekomen dat een paritaire werkgroep zal worden opgericht onder het voorzitterschap van de Minister van het Openbaar ambt, om verslag uit te brengen over het kader en de voorwaarden van een algemene aanpassing van de regeling inzake bezoldigingen, toelagen en vergoedingen, met dien verstande dat de voorstellen van de bedoelde groep in 1970 en 1971 geen bijkomende uitgaven tot gevolg mogen hebben. De werkgroep, samengesteld uit afgevaardigden van de Eerste Minister, van de Vice-Eerste Minister en Minister van Begroting en van de Minister van het Openbaar Ambt, alsook uit de afgevaardigden van het gemeenschappelijk syndicaal front, is met haar werkzaamheden begonnen.

2. *Statuut van het Rijkspersoneel.*

De hervorming van het statuut van het Rijkspersoneel, dat op 1 januari 1970 van kracht is geworden, stelt de departementen in staat de algemene normen beter aan hun functionele en sociale behoeften aan te passen.

De uitvoering van de nieuwe regelen op departementaal vlak verloopt normaal.

3. *Statuut van het personeel der instellingen van openbaar nut.*

De Ministerraad heeft zijn akkoord betuigd met het beginsel om de voor het Rijkspersoneel van kracht zijnde statutaire bepalingen uit te breiden tot het personeel van de instellingen van openbaar nut die tot de sociale sector behoren. Ten gevolge van die beslissingen werden de Ministers die toezicht over die instellingen uitoefenen, verzocht om het advies van de beheersorganen in te winnen over voorstellen opgemaakt in de zin als door de Ministerraad aangevaard.

De meeste beheersorganen hebben hun suggesties ingediend en het bestuur van het Openbaar Ambt houdt zich thans bezig met het opmaken en het uitwerken van het ontwerp-statuuut van het personeel der bovenbedoelde instellingen van openbaar nut. Alles wordt in het werk gesteld opdat bedoeld ontwerp begin 1971 aan de Ministerraad kan worden voorgelegd.

4. *Syndicaal statuut.*

Verleden jaar had de Minister aangekondigd dat, op grond van de in de collectieve overeenkomst voor 1968-1969

publics pour 1970 et 1971 se poursuit conformément aux engagements.

Le Ministre rappelle que cette convention concerne les services de l'Etat (ministères et corps spéciaux), l'enseignement de l'Etat et l'enseignement officiel et libre subventionné, les organismes d'intérêt public auxquels la convention collective 1968-1969 a été rendue applicable, les provinces, les communes, les commissions d'assistance publique et les organismes qui en dépendent.

Elle établit des mesures qui portent sur les traitements, l'allocation de programmation sociale, le pécule de vacances, la durée hebdomadaire du travail et les congés; elle prévoit en outre des mesures d'ordre sectoriel, catégoriel, régional ou local.

Les initiatives nécessaires ont été prises en vue de l'application des mesures générales.

En ce qui concerne les mesures d'ordre sectoriel, des accords sont intervenus pour les Postes, l'Enseignement, les Finances, l'Armée et la Gendarmerie.

Par la convention collective du 20 octobre 1969, il a également été convenu qu'un groupe de travail paritaire sera créé, sous la présidence du Ministre de la Fonction publique, en vue de faire rapport sur le cadre et les conditions d'un aménagement général du régime des rémunérations, allocations et indemnités, étant entendu que les propositions dudit groupe ne pourront donner lieu à des dépenses supplémentaires en 1970 et 1971. Le groupe de travail, composé de délégués du Premier Ministre, du Vice-Premier Ministre et Ministre du Budget et du Ministre de la Fonction publique, ainsi que des délégués du Front commun syndical, a entamé ses travaux.

2. *Le statut des agents de l'Etat.*

La réforme du statut des agents de l'Etat, qui est entré en vigueur le 1^{er} janvier 1970, permet aux départements de mieux approprier les normes générales à leurs besoins fonctionnels et sociaux.

L'exécution des nouvelles règles au niveau départemental se déroule normalement.

3. *Le statut du personnel des organismes d'intérêt public.*

Le Conseil des Ministres a marqué son accord sur le principe de l'extension au personnel des organismes d'intérêt public relevant du secteur social, des dispositions statutaires en vigueur pour les membres du personnel des administrations de l'Etat. A la suite de cette décision, les Ministres qui exercent le pouvoir de contrôle sur ces organismes ont été invités à demander l'avis des organes de gestion sur des propositions élaborées dans le sens admis par le Conseil des Ministres.

La plupart des organes de gestion ont remis leurs suggestions et l'administration de la Fonction publique est en train de rédiger et de mettre au point le projet de statut du personnel des organismes d'intérêt public susvisés. Tout est mis en œuvre pour que ce projet puisse être soumis au Conseil des Ministres au début de 1971.

4. *Le statut syndical.*

L'année dernière, le Ministre avait annoncé que, sur la base des orientations esquissées dans la convention collec-

uitgestippelde koers, een beperkt ministerieel comité op de hoogte zou worden gebracht van concrete voorstellen die ertoe strekken een nieuwe regeling inzake syndikale betrekkingen in de overheidsdiensten vast te stellen.

De studie van dat probleem is in haar eindstadium getreden.

De afdeling wetgeving van de Raad van State heeft inderdaad kort geleden haar advies toegezonden.

De Ministers van Binnenlandse Zaken en van het Openbaar Ambt zullen eerlang in staat zijn aan de Ministerraad een wetsontwerp voor te leggen tot vaststelling van de betrekkingen tussen de openbare overheid en de vakorganisaties van de personeelsleden die onder die overheid ressorteren.

5. Opleiding van het personeel.

Niemand ontkent dat de opleiding van het personeel in overheidsdienst niet beperkt mag blijven tot de ambtenaren van niveau 1, maar dat zij moet worden uitgebreid tot de personeelsleden van de niveaus 2, 3 en 4.

Nu wordt de opleiding van de personeelsleden van die laatste niveaus dikwijls in gevaar gebracht door het grote aantal en de geografische verspreiding van de betrokkenen.

Het volgen van het geprogrammeerde onderwijs is ongetwijfeld het meest doeltreffende middel om aan die grote behoefte inzake opleiding te voldoen. Het stelt de personeelsleden immers in staat zich methodisch bij te scholen terwijl zij hun ambt normaal blijven vervullen.

Men weet dat het geprogrammeerde onderwijs bijdraagt tot de individualisering van het onderwijs. Het grondbeginsel bestaat erin aan de leerling een nieuwe informatie — hoe fragmentair ook — voortvloeiend uit of steunend op vorige informaties, pas dan te verstrekken, wanneer men zich ervan overtuigd heeft, dat hij deze laatste goed onthouden, begrepen en geassimileerd heeft; hiertoe wordt dan elke cursus onderverdeeld in zoveel elementaire fasen (informatie, vraag, antwoord) als nodig is.

Met het oog op de samenstelling van geprogrammeerde handleidingen over beroepskwesties die beantwoorden aan de meest essentiële en meest algemene behoeften van de besturen en van het personeel, werden overeenkomsten gesloten waarbij de universiteiten van Gent en van Luik ermede belast worden een basis-opleidingscyclus over het geprogrammeerd onderwijs te organiseren. Thans volgen 25 ambtenaren van elk der beide taalrollen die cyclus; zij behoren niet slechts tot de ministeries, maar ook tot de bijzondere korpsen, de parastatale instellingen en de provincie- en gemeentebesturen.

De toepassing van dat moderne pedagogisch middel zal het mogelijk maken de opleiding van het personeel van de lagere niveaus te verbeteren.

6. Sociale promotie.

In het *Belgisch Staatsblad* van 29 september 1970 is het koninklijk besluit van 21 augustus 1970 bekendgemaakt, betreffende de toekenning van verlof en van een vergoeding van sociale promotie aan sommige categorieën van het door de Staat bezoldigde personeel.

Praktisch gesproken heeft dat besluit tot doel de voordelen vastgesteld voor de werknemers van de particuliere sector inzake sociale promotie uit te breiden tot de overheidssector.

Het betreft het personeel van de ministeries en de andere door de Staat bezoldigde personeelsleden die het voordeel van een regeling inzake jaarlijkse vakantie genieten welke identiek is aan die van de ministeries. Dezelfde voordelen zullen, onder dezelfde of aangepaste voorwaarden, verleend

1968-1969, il avait saisi un comité ministériel restreint de propositions concrètes tendant à établir un nouveau régime de relations syndicales dans les services publics.

L'étude de ce problème est entré dans un stade final.

La section de législation du Conseil d'Etat vient en effet de remettre son avis.

Les Ministres de l'Intérieur et de la Fonction publique seront en mesure à brève échéance de saisir le Conseil des Ministres d'un projet de loi organisant les relations entre les autorités publiques et les syndicats des agents relevant de ces autorités.

5. La formation du personnel.

Personne ne conteste que la formation du personnel des services publics ne peut être limitée aux fonctionnaires du niveau 1, mais qu'elle doit, au contraire, être étendue aux agents des niveaux 2, 3 et 4.

Or, la formation des agents de ces derniers niveaux est souvent rendue difficile par le grand nombre et la dispersion géographique des intéressés.

Le recours à l'enseignement programmé constitue sans doute le moyen le plus efficace pour satisfaire ce besoin considérable de formation. Il permet en effet aux agents de se perfectionner méthodiquement, tout en continuant à assurer normalement leur service.

On sait que l'enseignement programmé contribue à l'individualisation de l'enseignement. Son principe de base consiste à ne communiquer à l'élève une nouvelle information, si fragmentaire soit-elle, qui découle ou s'appuie sur des informations précédentes, qu'après s'être assuré qu'il a retenu, compris et assimilé celles-ci, cela en décomposant chaque cours en autant de phases élémentaires (information, question, réponse) qu'il est nécessaire.

En vue de passer à l'élaboration de manuels programmés sur les matières professionnelles répondant aux besoins les plus essentiels et les plus généraux des administrations et des agents, des contrats ont été passés chargeant les universités de Gand et de Liège d'organiser un cycle de formation de base sur l'enseignement programmé. Actuellement 25 fonctionnaires de chacun des deux rôles linguistiques suivent ce cycle; ils appartiennent non seulement aux ministères, mais aussi aux corps spéciaux, aux organismes parastataux et aux administrations provinciales et communales.

La mise en œuvre de ce moyen pédagogique moderne permettra d'élargir et d'améliorer la formation du personnel des niveaux inférieurs.

6. La promotion sociale.

Le *Moniteur belge* du 29 septembre 1970 a publié l'arrêté royal du 21 août 1970, relatif à l'octroi d'un congé et d'une indemnité de promotion sociale à certaines catégories du personnel rétribué par l'Etat.

Pratiquement, cet arrêté a pour objet d'étendre au secteur public le bénéfice des avantages prévus pour les travailleurs du secteur privé en matière de promotion sociale.

Il concerne le personnel des ministères et les autres membres du personnel rétribué par l'Etat qui bénéficient d'un régime de congé annuel identique à celui en vigueur dans les ministères. Les mêmes avantages seront étendus, dans des conditions identiques ou appropriées, aux autres

worden aan de andere categorieën van Rijkspersoneel, alsook aan de personeelsleden van de instellingen van openbaar nut en van de lagere besturen.

7. *Werving of indienstneming, in overheidsdienst, van personen die wegens sluiting van steenkolenmijnen ontslagen zijn.*

Daar het koninklijk besluit n° 3 van 18 april 1967 geen volledige voldoening heeft gegeven, werden daarin, op initiatief van de Minister van het Openbaar Ambt, aanpassingen aangebracht bij de wet van 4 juni 1970.

Het koninklijk besluit van 28 september 1970 tot wijziging van het koninklijk besluit van 29 juni 1967 heeft de maatregelen ter uitvoering van die wet bekrachtigd.

8. *Herplaatsing van de minder-validen in de overheidssector.*

In het raam van de maatregelen die door de Regering zijn genomen ter verbetering van het lot der minder-validen, moet het Openbaar Ambt de herplaatsing van de betrokkenen in de overheidsdiensten regelen overeenkomstig de door de wetgevende macht voorgeschreven wijze.

De herplaatsing zou volgens onderstaand schema moeten geschieden :

1) in de verschillende overheidsdiensten een inventaris opmaken van alle betrekkingen die als zodanig aan de minder-validen of aan sommigen onder hen kunnen worden toegekend, alsmede van de arbeidsposten die men aan welbepaalde handicaps zou kunnen aanpassen;

2) onder de bedoelde betrekkingen die men « beschermde betrekkingen » zou kunnen heten, die bepalen welke voor de minder-validen moeten worden bestemd;

3) een aan die betrekkingen aangepast wervingsstelsel organiseren.

Onverwijld zal aan het Ministerieel Comité voor budgettair beheer en openbaar ambt een ontwerp voorgelegd worden tot bekrachtiging van deze doeleinden.

9. *Blokkering van de wervingen.*

De politiek inzake blokkering van de wervingen die door de Regering sedert verscheidene jaren wordt gevolgd, zal worden voortgezet. Geen enkel nieuw provisioneel krediet is uitgetrokken omdat tot heden ongebruikte quota's zullen kunnen dienen voor de behoeften van die sectoren waarin voor de uitbreiding van de taken meer personeel nodig zal zijn.

10. *Arbeidsongevallen en beroepsziekten.*

Een koninklijk besluit van 12 juni 1970 heeft de wet van 3 juli 1967 eveneens van toepassing verklaard voor de leden van het personeel der instellingen van openbaar nut van categorie A en voor die van de « sociale parastatalen ».

Alle maatregelen ter uitvoering van de wet van 3 juli 1967 welke tot de bevoegdheid van de Minister van het Openbaar Ambt behoren, werden aldus genomen wat de arbeidsongevallen betreft.

Ten aanzien van de schadevergoeding voor beroepsziekten zal het koninklijk besluit ter uitvoering van dezelfde wet van 3 juli 1967 onverwijld worden genomen voor de rijksdiensten, de instellingen van openbaar nut en de gesubsidieerde onderwijsinstellingen.

catégories du personnel de l'État, ainsi qu'aux membres du personnel des organismes d'intérêt public et des administrations subordonnées.

7. *Le recrutement ou l'engagement dans les services publics de personnes licenciées à la suite de la fermeture de charbonnages.*

L'arrêté royal n° 3 du 18 avril 1967 ne donnant pas entière satisfaction, des aménagements y ont été apportés à l'initiative du Ministre de la Fonction publique par la loi du 4 juin 1970.

L'arrêté royal du 28 septembre 1970 modifiant celui du 29 juin 1967 a consacré les mesures d'exécution de cette loi.

8. *Le reclassement des handicapés dans le secteur public.*

Dans le cadre des mesures prises par le Gouvernement en vue d'améliorer le sort des handicapés, la Fonction publique se doit de régler, suivant les modalités prescrites par le législateur, le reclassement des intéressés dans les services publics.

Le reclassement devrait être opéré suivant le système ci-après :

1) inventorier dans les différents services publics tous les emplois qui peuvent être attribués tels quels aux handicapés ou à certains d'entre eux, ainsi que les postes de travail qui pourraient être adaptés à des handicapés bien déterminés;

2) parmi ces emplois, qu'on pourrait appeler « emplois protégés », déterminer ceux qui doivent être réservés aux handicapés;

3) organiser un système de recrutement approprié à ces emplois.

Le Comité ministériel de la gestion budgétaire et de la fonction publique sera incessamment saisi d'un projet concrétisant ces objectifs.

9. *Le blocage des recrutements.*

La politique de blocage des recrutements, appliquée par le Gouvernement depuis plusieurs années, sera poursuivie. Aucun crédit provisionnel nouveau n'est prévu car des quotas non utilisés jusqu'ici permettront de faire face aux besoins des secteurs où l'augmentation des tâches nécessitera un renforcement des effectifs.

10. *Les accidents du travail et les maladies professionnelles.*

Un arrêté royal du 12 juin 1970 a également rendu la loi du 3 juillet 1967 applicable aux membres du personnel des organismes d'intérêt public de la catégorie A et à ceux des « parastataux sociaux ».

Toutes les mesures d'exécution de la loi du 3 juillet 1967 qui rentrent dans les attributions du Ministre de la Fonction publique sont ainsi prises en ce qui concerne les accidents du travail.

Quant à la réparation des dommages résultant des maladies professionnelles, l'arrêté royal d'exécution de la même loi du 3 juillet 1967 sera pris incessamment pour les services de l'État, les organismes d'intérêt public et les établissements d'enseignement subventionnés.

11. Regularisatie van de tijdelijken.

Nagenoeg 23 000 personeelsleden in de ministeriële departementen bevinden zich thans in een onzekere toestand.

Bijna de helft van die personeelsleden is tewerkgesteld bij het Bestuur der Posterijen.

Een ontwerp van wet werd ingediend met het oog op de regularisatie van de toestand van die personeelsleden der Posterijen.

Wat betreft de regularisatie van de tijdelijken, de hulpkrachten en de bij arbeidsovereenkomst aangeworven personeelsleden van de overige overheidsdiensten zal eerlang bij de Ministerraad een globaal voorstel ingediend worden waarin rekening wordt gehouden met de ervaring opgedaan bij de vroegere regularisatie en dat op de hiernavolgende beginselen zal steunen :

- tot elke prijs de kans op een nieuwe inflatie van de personeelsformaties beperken :
- regularisatie volgens objectieve regelen;
- het voordeel van de vastheid van de betrekking uitsluitend toekennen aan volwaardige kandidaten.

12. Informatieverwerking in overheidsdiensten en Rijksregister.

De overheidsdiensten gebruiken thans een honderdtal computers, die nagenoeg een derde van het totale vermogen van de Belgische informatieverwerking vertegenwoordigen.

De toekomstige ontwikkeling van de moderne technieken en beheersmethodes zal onvermijdelijk het beroep op de computer in aanzienlijke mate doen toenemen. Verwacht mag worden dat het aantal openbare computers zal stijgen en dat de jaarlijkse huurkosten in de eerstvolgende vijf jaren van ± 900 miljoen tot meer dan 2 miljard zullen stijgen.

Voor een doelmatig en economisch gebruik van de gezamenlijke computers van de overheidssector is het onontbeerlijk dat deze in een algemeen systeem geïntegreerd worden dat op drie niveaus steunt : het niveau van het inwinnen van de informatie, het regionaal niveau en het centraal niveau voor de informatieverwerking.

Bij haar onderzoek naar de doeleinden van het derde Plan zal de Regering zich over de grote trekken van die geïntegreerde informatieverwerking moeten uitspreken.

Om een zodanig systeem uit te werken moet het Openbaar Ambt in de eerste plaats over een team van informatici beschikken die bekwaam zijn om de verschillende programma's te coördineren. De Regering heeft trouwens die noodzakelijkheid ingezien en de organieke personeelsformatie van de Dienst van Algemeen Bestuur werd onlangs dienovereenkomstig aangepast.

Van belang is eveneens dat alle instellingen van de overheidssector zoals bepaald in artikel 5, 4°, van de kaderwet van 15 juli 1970 (houdende organisatie van de planning en economische decentralisatie) hun behoeften inzake informatieverwerking aan de Regering voorleggen en dat deze die aanvragen coördineert en verdeelt met inachtneming van de richtlijnen van haar Plan. Te dien aanzien is de weg reeds aangetoond door het koninklijk besluit van 7 mei 1968 betreffende de coördinatie van de mechanografische installaties in de Rijksdiensten.

Ongeacht wat uiteindelijk zal worden gekozen in verband met de geïntegreerde informatieverwerking, zal het Rijksregister in dat systeem een fundamentele rol spelen.

In oktober 1970 waren daarin 3 500 000 inwoners ingeschreven. De informatie die in de basisverzameling werden opgenomen dienen met andere gegevens te worden aangevuld (afstamming, beroep, volledige burgerlijke staat,

11. La régularisation des agents temporaires.

Actuellement, environ 23 000 personnes se trouvent dans une situation précaire dans les départements ministériels.

Presque la moitié de ces agents sont affectés à l'Administration des Postes.

Un projet de loi est déposé en vue de régulariser la situation de ces agents de la Poste.

En ce qui concerne la régularisation des agents temporaires, auxiliaires et contractuels des autres services publics, le Conseil des Ministres aura prochainement à examiner une proposition globale qui tiendra compte des expériences acquises lors des régularisations antérieures et qui sera inspirée par les principes suivants :

- limiter à tout prix une nouvelle inflation des cadres administratifs;
- régulariser selon des règles objectives;
- réserver le bénéfice de la stabilisation aux candidats valables.

12. L'informatique dans les services publics et le Registre national.

Les services publics utilisent actuellement une centaine d'ordinateurs qui représentent à peu près le tiers de la capacité totale du parc informatique belge.

L'évolution future des techniques et des méthodes de gestion modernes entraînera inéluctablement un accroissement considérable du recours à l'ordinateur. Il est prévisible que le volume du parc des ordinateurs publics augmentera pour passer de ± 900 millions de frais de location annuels à plus de 2 milliards dans les cinq prochaines années.

Pour garantir une utilisation efficace et économique de l'ensemble des ordinateurs du secteur public, il est indispensable que ceux-ci soient intégrés dans un système général axé sur trois niveaux : le niveau de la prise de l'information, le niveau régional et le niveau central du traitement de l'information.

Lorsqu'il examinera les objectifs du troisième Plan, le Gouvernement sera appelé à se prononcer sur les grandes lignes de ce système intégré d'informatique.

La réalisation de pareil système requiert, en premier lieu, que la Fonction publique dispose d'une équipe d'informaticiens capables de coordonner les différents programmes. Le Gouvernement a d'ailleurs reconnu cette nécessité et le cadre organique du Service d'administration générale vient d'être adapté en conséquence.

Il importe également que tous les organismes du secteur public défini à l'article 5, 4°, de la loi de cadre du 15 juillet 1970, (portant organisation de la planification et de la décentralisation économique) soumettent leurs besoins en informatique au Gouvernement et que celui-ci coordonne ces demandes et les répartisse en tenant compte des impératifs de son Plan. A cet égard, la voie est déjà tracée par l'arrêté royal du 7 mai 1968 relatif à la coordination des installations mécanographiques dans les services de l'Etat.

Quelles que soient les options qui seront finalement prises au sujet du système intégré d'informatique, le Registre national est appelé à jouer un rôle fondamental au sein de ce système.

En octobre 1970, 3 500 000 habitants y étaient enregistrés. Les informations reprises lors de la collecte de base doivent être « enrichies » par d'autres données (filiation, profession, état civil complet, composition du ménage, etc...),

samenstelling van het gezin enz.) zodat het Rijksregister een afspiegeling is van de in de gemeenten bijgehouden bevolkingsregisters.

Kredietpost 01.03 van de begroting voor 1971 bedraagt 80 350 000 F. Daar een krediet van 600 000 F naar de artikelen 74.01 en 74.03 werd overgebracht met het oog op de aankoop van goederen voor eigen vermogen ten behoeve van het Rijksregister, bereikt het totale bedrag dat op de begroting voor 1971 is uitgetrokken, 80 950 000 F, dit is, een werkelijke verhoging met 8 920 000 F t.o.v. de begroting voor 1970.

Dit bedrag moet voldoende zijn om :

- de verzameling van de gegevens betreffende de natuurlijke personen te voltooien;
- de verrichtingen met het oog op de aanvulling voort te zetten;
- het gebruik van de telex voor de ondervraging en voor het overbrengen van gegevens op afstand te veralgemenen.

Opdat het Rijksregister ten volle het gestelde doel kan bereiken, moeten alle gemeenten daaraan medewerken volgens de door de wetgever vastgestelde normen. Daarom werd bij het Ministerieel Comité voor economische en sociale coördinatie een voorontwerp van wet ingediend.

* * *

Taak van de Minister van het Openbaar Ambt.

Bepaalde leden zijn van mening dat de taak van de Minister van het Openbaar Ambt moet worden uitgebreid en dat zijn bevoegdheid in de hele overheidssector erkend moet worden.

De Minister wijst erop dat de taak van het Openbaar Ambt stilaan duidelijker wordt, meer bepaald ingevolge het afsluiten van sociale programmatieakkoorden die gelden voor de hele overheidssector. De voornaamste taak van het Openbaar Ambt zou er moeten in bestaan algemene doelstellingen en fundamentele regels in verband met het personeelsbeheer vast te leggen. In feite staan we thans op een keerpunt, nu wij moeten kiezen tussen de eenvoudige administratieve en budgettaire controle op de Rijksdiensten enerzijds en een werkelijk personeelsbeleid voor alle overheidsdiensten anderzijds.

De Minister heeft deze laatste richting gekozen. Het is maar al te duidelijk dat deze keuze aanleiding geeft tot bepaalde moeilijkheden, maar alles wordt in het werk gesteld om die op te lossen.

* * *

B. ALGEMENE BESPREKING.

1) *Sociale programmatie.*

Een lid wijst op de noodzakelijkheid van de sociale programmatie voor de overheidsdiensten, maar vraagt dat de gevolgen van deze maatregelen voor de gemeenten en de provincies niet uit het oog verloren zouden worden. Het spreekt vanzelf dat zij financiële lasten meebrengen die vooral voor de kleine gemeenten aanzienlijk zijn.

Een ander lid wenst meer te weten over de werkgroep die ingevolge de collectieve overeenkomst van 20 oktober 1961 opgericht is om een verslag op te stellen over het

de telle manière que le Registre national devienne un reflet des registres de population tenus dans les communes.

Au point de vue budgétaire, pour 1971, le crédit prévu à l'article 01.03 s'élève à 80 350 000 F. Un crédit de 600 000 F ayant été transféré aux articles 74.01 et 74.03 en vue de l'achat de biens patrimoniaux pour le Registre national, le montant total inscrit au budget pour 1971 s'élève à 80 950 000 F, soit une augmentation réelle de 8 920 000 F par rapport au budget pour 1970.

Ce montant doit permettre :

- l'achèvement de la collecte des personnes physiques;
- la poursuite des opérations d'enrichissement;
- la généralisation de l'emploi du télex pour l'intégration et la transmission de données à distance.

Pour que le Registre national puisse atteindre pleinement ses objectifs, il faut que toutes les communes y coopèrent, selon des normes fixées par le législateur. Le Comité ministériel de coordination économique et sociale est saisi à cet effet d'un avant-projet de loi.

* * *

Mission du Ministre de la Fonction publique

Certains membres ont estimé que la mission du Ministre de la Fonction publique devrait être élargie et que sa compétence devrait être reconnue dans tout le secteur public.

Le Ministre souligne que le rôle de la Fonction publique se précise progressivement, plus particulièrement en raison de la conclusion d'accords de programmation sociale valant pour l'ensemble du secteur public. Sa mission essentielle devrait consister dans la fixation des objectifs généraux et des règles fondamentales concernant la gestion des personnels. En réalité, on se trouve actuellement à un tournant : il faut choisir entre le simple contrôle administratif et budgétaire limité aux services de l'Etat et une véritable politique du personnel englobant tous les services publics.

Le Ministre a choisi cette dernière orientation. Il n'est que trop évident que ce choix entraîne certaines difficultés, mais aucun effort n'est négligé pour les résoudre.

* * *

B. DISCUSSION GENERALE.

1. *Programmation sociale.*

Tout en soulignant la nécessité de la programmation sociale dans les services publics, un membre demande que ne soient pas perdues de vue les conséquences que ces mesures entraînent pour les provinces et les communes. Il va sans dire qu'elles impliquent des charges financières considérables, surtout pour les petites communes.

Un autre membre s'intéresse au groupe de travail prévu par la convention collective du 20 octobre 1969, et constitué en vue de faire rapport sur le cadre et les condi-

kader en de voorwaarden van een algemene aanpassing van de wedden, de bijlagen en de vergoedingen.

Antwoord van de Minister :

Deze werkgroep is vijfmaal bijeengekomen en heeft tot nog toe slechts de nodige documentatie samengebracht met het oog op een vruchtbare bespreking.

De Minister is thans in het bezit van de eisen van de syndicale organisaties. De timing en de werkmethode die bij de behandeling van deze eisen in acht zullen worden genomen, zullen binnenkort vastgelegd worden.

De problemen van de financiering van de sociale programmatie in de provincies en de gemeenten hangen in de eerste plaats af van de Minister van Binnenlandse Zaken tot wiens bevoegdheid het Gemeentefonds behoort.

De Minister zal contact opnemen met zijn collega van Binnenlandse Zaken en diens aandacht vragen voor dit probleem.

2. Statuut van het Rijkspersoneel.

Een lid vraagt inlichtingen over de uitvoeringsmaatregelen i.v.m. het statuut van het Rijkspersoneel in de verschillende ministeriële departementen.

Antwoord van de Minister :

Die reglementen worden uitgevaardigd in de departementen van Openbare Werken, Tewerkstelling en Arbeid, Sociale Voorzorg en Justitie.

Thans worden in het Ministerie van het Openbaar Ambt ontwerpen van reglementen bestudeerd m.b.t. de departementen van Financiën, Economische Zaken, Buitenlandse Zaken, Landbouw, Landsverdediging, Ontwikkelingssamenwerking, Justitie (Hoofdbestuur en Bestuur der Strafinrichtingen) en de Diensten van de Eerste Minister.

Die reglementen preciseren schematisch en in het kader van de algemene normen van het statuut, de wijze waarop de graden worden verleend, de gebruikelijke procedures voor de bevorderingen in de verschillende groepen gelijksoortige betrekkingen, de voor sommige graden vereiste diploma's..., dit alles rekening houdend met de functionele en sociale behoeften van elk departement.

3. Statuut van het personeel van de instellingen van openbaar nut.

Een lid spreekt zijn bezorgdheid uit i.v.m. een mogelijke toepassing van het statuut van de parastatale instellingen op de Gewestelijke Economische Raden.

De Minister antwoordt dat de wet van 16 maart 1954 betreffende de controle op sommige instellingen van openbaar nut niet van toepassing is op bedoelde instellingen en dat het personeel van die Raden dan ook niet onder het statuut valt dat thans wordt ontworpen.

4. Syndicaal statuut.

Verscheidene leden vragen uitleg i.v.m. het nieuwe syndicaal statuut.

Een lid vraagt inlichtingen over de erkenning van sommige syndicaten, zoals het liberaal syndicaat en de grote onafhankelijke syndicaten, zulks i.v.m. de betrekkingen tussen de overheid en de syndicaten.

tions d'un aménagement général du régime des rémunérations, allocations et indemnités.

Réponse du Ministre :

Ce groupe s'est réuni cinq fois; il s'est borné à rassembler la documentation nécessaire afin d'engager une discussion fructueuse.

A présent, le Ministre est saisi du cahier de revendications des organisations syndicales. Le timing et la méthode de travail à suivre pour l'examen de ces revendications seront déterminés à bref délai.

Les problèmes posés par le financement des programmations sociales dans les provinces et les communes relèvent au premier chef de la compétence du Ministre de l'Intérieur, celui-ci ayant le Fonds des Communes dans ses attributions.

Le Ministre se mettra en rapport avec son collègue de l'Intérieur pour attirer son attention sur le problème évoqué.

2. Statut des agents de l'Etat.

Un membre s'est informé sur les mesures d'exécution du statut des agents de l'Etat dans les différents départements ministériels.

Réponse du Ministre :

Ces règlements sont pris dans les départements des Travaux publics, de l'Emploi et du Travail, de la Prévoyance sociale et de la Justice.

Actuellement, sont à l'étude au Ministère de la Fonction publique des projets de règlement concernant les départements des Finances, Affaires économiques, Affaires étrangères, Agriculture, Défense nationale, Coopération au Développement, Justice (Administration centrale et établissements pénitentiaires) et les Services du Premier Ministre.

Schématiquement, ces règlements précisent, dans le cadre des normes générales du statut, les modes de collation des grades, les filières d'avancement pour les différentes familles d'emplois, les diplômes requis pour certains grades, tout cela compte tenu des besoins fonctionnels et sociaux de chacun des départements.

3. Statut du personnel des organismes d'intérêt public.

Un membre exprime ses craintes au sujet d'une application éventuelle du statut des parastataux aux institutions décentralisées, notamment aux Conseils économiques régionaux.

Le Ministre lui répond que la loi du 16 mars 1954 relative au contrôle de certains organismes d'intérêt public ne s'applique pas aux institutions visées et que, dès lors, le projet de statut actuellement en voie d'élaboration ne régira pas le personnel de ces Conseils.

4. Statut syndical.

Plusieurs membres ont demandé des explications concernant le nouveau statut syndical.

Un membre s'est informé au sujet de la participation aux relations syndicales de certains syndicats, tels que le syndicat libéral et les grands syndicats indépendants.

Een ander lid vraagt dat men de gevolgen van het nieuwe syndicaal statuut voor de steden en gemeenten niet uit het oog verliest.

Antwoord van de Minister :

De wens werd uitgesproken dat het huidige stelsel van raadplegingen zou worden vervangen door een stelsel van onderhandelingen.

Zoals reeds werd aangekondigd, zal eerlang bij de Ministerraad een voorontwerp van wet aanhangig worden gemaakt over de betrekkingen met de syndicaten, zoals dat ontwerp ingevolge het advies van de Raad van State werd aangepast.

De Minister zal dus in staat zijn het eerlang in te dienen en het Parlement zal de kans krijgen er breedvoerig van gedachten over te wisselen.

Er dient te worden aan toegevoegd dat dit ontwerp objectieve criteria zal vaststellen m.b.t. de representativiteit van de syndicaten.

Ook in de sociale betrekkingen gaat men naar echte onderhandelingen. Het wetsontwerp gaat die strekking concretiseren.

5. Opleiding van het personeel.

Het aantal en de geografische verspreiding van de ambtenaren van de niveaus 2, 3 en 4 bemoeilijken hun beroepsopleiding.

Een lid is voorstander van een op specifieke taken gerichte beroepsopleiding, maar hij wijst tevens op de noodzaak van een algemene vorming, die het mogelijk maakt tot de hogere rangen op te klimmen.

Een ander lid wenst te weten of het hier gaat om schriftelijk onderwijs. Hoe wordt de praktijk in dat geval onderwezen ?

Verscheidene leden hebben ook belangstelling getoond voor de taallessen en de werking en de resultaten van de taallaboratoria.

Antwoord van de Minister :

Wegens het grote aantal ambtenaren van de niveaus 2, 3 en 4 en de grote verscheidenheid van hun functies zal de opleiding en de volmaking van die ambtenaren voornamelijk de taak van de departementen of de belanghebbende administraties (Posten, Douane enz.) blijven. Sedert lang immers wordt voor beroepsopleiding geijverd en bepaalde ministeries hebben er ook zorg voor gedragen hun ambtenaren te helpen bij hun inspanningen om te worden bevorderd.

In dat opzicht is de toestand evenwel niet dezelfde in alle departementen. Daarbij doet de ontwikkeling van de techniek, in het bijzonder met betrekking tot de automatie, nieuwe problemen in alle administraties rijzen. Ten slotte is gebleken dat bepaalde behoeften, vooral de aspiraties van de ambtenaren die een hogere rang of een hoger niveau wensen te bereiken, in alle departementen hetzelfde karakter dragen. Een van het Openbaar Ambt uitgaand gemeenschappelijk initiatief zou ongetwijfeld het doelmatigste middel zijn om in die behoeften te voorzien.

Die redenen hebben het Openbaar Ambt ertoe aangezet een instelling in het leven te roepen die, met de vrijwillige medewerking van alle departementen en zelfs van de gedecentraliseerde administraties, bepaalde gemeenschappelijke behoeften kan vaststellen en er een oplossing voor kan uitwerken.

Un autre membre demande que ne soient pas perdues de vue les répercussions de ce nouveau statut syndical pour les villes et les communes.

Réponse du Ministre :

Le vœu a été exprimé que le système de consultation actuelle fasse place à un système de négociation.

Ainsi qu'il a déjà été annoncé, le Conseil des Ministres sera prochainement saisi d'un avant-projet de loi relatif aux relations syndicales tel qu'il a été adapté suite à l'avis du Conseil d'Etat.

Le Ministre sera donc en mesure de le déposer incessamment et le Parlement aura l'occasion d'en débattre largement.

Il y a lieu d'ajouter que ce projet fixera des critères objectifs concernant la représentativité syndicale.

L'évolution des relations sociales va également dans le sens d'une véritable négociation. Le projet de loi va concrétiser cette tendance.

5. Formation du personnel.

Le nombre et la dispersion géographique des agents des niveaux 2, 3 et 4 rendent difficile leur formation professionnelle.

Un membre se déclare partisan d'une formation professionnelle dans le milieu réel, tout en soulignant la nécessité de veiller à une formation générale qui permette l'accès aux grades supérieurs.

Un autre membre voudrait savoir si, en l'occurrence, il s'agit de cours par correspondance. Dans l'affirmative, de quelle façon les cours pratiques sont-ils enseignés ?

Plusieurs membres se sont également intéressés aux cours de langues et à l'activité du laboratoire de langues.

Réponse du Ministre :

Etant donné le grand nombre d'agents des niveaux 2, 3 et 4 et la grande variété de leurs fonctions, la formation et le perfectionnement de ces agents est et restera essentiellement aux mains des départements, voire des administrations (Postes, Douanes, etc...) concernées. En fait et depuis longtemps, de nombreuses activités de formation professionnelle ont été entreprises et certains ministères ont veillé aussi à aider leurs agents dans leurs ambitions de promotion.

A cet égard cependant, la situation n'est pas la même dans tous les départements. De plus, l'évolution des techniques, notamment en rapport avec l'automatisation, pose des problèmes nouveaux à toutes les administrations. Enfin, il est apparu que certains besoins, surtout ceux ressentis par les agents qui désirent accéder à des rangs et à des niveaux plus élevés, sont semblables dans tous les départements et qu'il serait sans doute plus efficace d'y faire face par une action commune, guidée par la Fonction publique.

Ces raisons ont amené la Fonction publique à instituer un organe qui, sur la base d'une coopération volontaire de tous les départements et même des administrations décentralisées, est en mesure de globaliser certains besoins et d'y faire face par une action commune.

Die instelling is het bij koninklijk besluit van 21 februari 1969 opgerichte Vast Comité ter bevordering van de opleiding der personeelsleden van de openbare diensten.

Naar gelang van de behoeften richt dat comité werkgroepen op die met specifieke vraagstukken zoals de informatiewerking zijn belast. Voorts oefent het enig toezicht uit op een vast subcomité, dat uit vertegenwoordigers van alle ministeries is samengesteld.

Dat subcomité heeft reeds belangrijke initiatieven tot samenwerking genomen in verband met de opleiding van de ambtenaren van de lagere niveaus en bestudeert thans de behoeften die zich op die niveaus voordoen, zowel om de diensten te helpen zich aan hun taken aan te passen, als om de ambtenaren bij hun streven naar bevordering en volmaking van hun beroepsbekwaamheid te helpen.

Reeds nu kan worden voorzien dat bepaalde behoeften zo groot zullen zijn, dat nieuwe pedagogische methodes, waarbij het aantal leerkrachten en lesuren wordt beperkt, zullen moeten worden toegepast. Met het oog daarop is besloten een eerste met de opleiding belaste groep ambtenaren, die uit alle departementen en bepaalde gedecentraliseerde administraties komen, met de techniek van het geprogrammeerde onderwijs vertrouwd te maken.

Daardoor zullen de verschillende administraties hun ambtenaren doelmatiger in hun gewone werkkring tot bepaalde beroepstechnieken kunnen opleiden. Door samenwerking zal het tevens mogelijk zijn op een voordelige manier de ambtenaren van alle administraties voor gemeenschappelijke taken op te leiden.

Die regeling biedt het voordeel van een opleiding binnen de werkkring, waar dat nodig blijkt en van een gecentraliseerde of gemeenschappelijke opleiding als de stof zich daartoe leent.

De lessen in de taallaboratoria worden tot bevrediging van de leerlingen verder gegeven. Overeenkomstig de doeleinden die bij de invoering ervan werden vastgesteld, zijn die lessen toegankelijk voor de ambtenaren van hogere rang, maar in de mate van het mogelijke worden ook ambtenaren van lagere rang geleidelijk toegelaten. Thans is de grens vastgelegd op de rangen 24 en 25. De lessen zijn ook toegankelijk gemaakt voor de ambtenaren die in de parastatale instellingen een overeenkomende rang bekleden.

Tijdens de zittingsperiode 1969-1970 waren er in de Franse en de Nederlandse cursus 196 leerlingen.

Tijdens de zittingsperiode 1970-1971 volgen 196 ambtenaren de Nederlandse en 114 de Franse cursus.

Rekening houdend met de behoeften van de diensten zal de Minister met zijn collega's onderzoeken of de toegang tot de cursussen, die thans van de rang afhankelijk is, niet dient te worden gewijzigd om voorrang te verlenen aan de ambtenaren van lagere rang die in de buitendienst met het publiek in contact komen. Er dient evenwel te worden opgemerkt dat die ambtenaren ondertussen reeds de lessen kunnen volgen die door het Ministerie van Verkeerswezen op regionaal vlak georganiseerd worden.

Verder heeft het Openbaar Ambt zich reeds in verbanding gesteld met de belanghebbende departementen om de behoeften te bepalen van de ambtenaren die in de Duitstalige streken zijn tewerkgesteld en zo nodig de hulp van de Algemene Directie voor selectie en vorming voor te stellen.

6. *Mobiliteit — Aanwerving van mijnwerkers.*

Verscheidene leden stellen de Minister vragen in verband met de mobiliteit in de rijksbesturen en de aanwerving van personen die ontslagen werden ingevolge de sluiting van kolomijnen.

Cet organe est le Comité permanent chargé de promouvoir la formation des agents des services publics, créé par arrêté royal du 21 février 1969.

Ce comité crée, selon les besoins, des groupes de travail chargés de problèmes spécifiques, tels l'informatique, et patronne notamment un sous-comité groupant des représentants de tous les ministères.

Ce sous-comité a déjà pris d'importantes initiatives de coopération en matière de formation des agents des niveaux inférieurs et procède pour l'instant à une large confrontation des besoins dans ces niveaux, tant pour faire face aux missions des services que pour aider les agents dans leur promotion sociale et professionnelle.

Dès à présent, il est à prévoir que certains besoins seront tellement importants, qu'il sera nécessaire de les affronter par des méthodes pédagogiques nouvelles, limitant le nombre d'enseignants et d'heures de cours. C'est dans cette optique qu'il a été décidé d'initier à la technique de l'enseignement programmé, une première équipe de fonctionnaires formateurs, venant de tous les départements et de certaines administrations décentralisées.

Disposant de cet outil, les diverses administrations pourront former plus efficacement leurs agents à certaines techniques professionnelles dans leur milieu habituel, tandis qu'en coopérant, ils pourront assurer de façon économique la formation des agents de toutes les administrations à des matières qui leur sont communes.

Ainsi se trouveront conciliés les avantages d'une formation proche du milieu, là où cela se justifie, et d'une action centralisée ou commune, là où les matières s'y prêtent.

Les cours de laboratoire de langues continuent à être dispensés à la satisfaction des élèves. Conformément aux objectifs fixés au moment de leur institution, ces cours restent accessibles à des fonctionnaires de haut grade, mais l'admission d'agents de rangs moins élevés est progressivement autorisée en fonction des possibilités. Actuellement, la limite est fixée aux rangs 24 et 25. Parallèlement les cours ont été ouverts aux fonctionnaires des organismes parastataux.

La session 1969-1970 comportait 196 élèves pour chacun des cours de français ou de néerlandais.

La session 1970-1971 comporte 196 participants au cours de néerlandais et 114 participants au cours de français.

Le Ministre examinera avec ses collègues, compte tenu des nécessités de service, s'il y a lieu de déroger à l'ordre d'admissibilité qui est actuellement fonction du rang, afin d'accueillir par priorité des agents de rang inférieur qui, dans les services extérieurs, sont en contact avec le public. Il faut cependant noter qu'entre-temps ces agents peuvent déjà bénéficier des cours organisés régionalement par le Ministère des Communications.

Par ailleurs, la Fonction publique a déjà pris contact avec les départements intéressés, afin de définir les besoins des agents occupés dans les régions de langue allemande et de proposer, si nécessaire, l'assistance de la Direction générale de la sélection et de la formation.

6. *Mobilité — Recrutement de mineurs.*

Plusieurs membres interrogent le Ministre au sujet de la mobilité dans les administrations de l'Etat et du recrutement de personnes licenciées à la suite de la fermeture de charbonnages.

Volgens hen zijn de povere resultaten inzake mobiliteit grotendeels te wijten aan de gebrekkige middelen die de Minister van het Openbaar Ambt ter beschikking staan.

Een ander lid wijst erop dat er nochtans heel wat beroepsmilitairen zijn die niet meer bruikbaar zijn voor typisch militaire taken, doch niettemin nog nuttig werk kunnen leveren in andere departementen. Door de overgang van die militairen te vergemakkelijken zou tevens de vernieuwing van het militair kaderpersoneel in de hand worden gewerkt.

Andere leden leggen dan de nadruk op diverse problemen die de mobiliteit in de weg staan, onder meer het verzet van het bestaande kaderpersoneel in de departementen.

Bij de wet van 4 juni 1970 zijn wijzigingen aangebracht in de vigerende bepalingen inzake aanwerving door de overheidsdiensten van personen die ontslagen werden ingevolge de sluiting van steenkolenmijnen. Die bepalingen waren ondoelmatig gebleken, deels omdat in de kolenmijnen talrijke vreemdelingen tewerkgesteld zijn die uiteraard niet kunnen worden opgenomen in de rijksbesturen. Bovendien mag niet uit het oog worden verloren dat er vaak een diploma nodig is voor wie in dienst van een bestuur wil treden. Het spreekt vanzelf dat de meeste personen die ontslagen worden ingevolge de sluiting van kolenmijnen, een dergelijk diploma niet bezitten.

Antwoord van de Minister :

Tot op heden zijn 519 militairen werkelijk ter beschikking gesteld van de ministeriële departementen.

Op dit ogenblik zijn 16 personen aangeworven in het kader van het koninklijk besluit n° 3 van 18 april 1968 betreffende de indienstneming van personen die ontslagen werden ingevolge de sluiting van steenkolenmijnen.

Dat gering getal heeft de Minister van het Openbaar Ambt ertoe aangezet de wet van 4 juni 1970 te doen goedkeuren. Het koninklijk besluit tot uitvoering van die wet is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 6 januari 1971. De nieuwe wetsbepalingen zullen ongetwijfeld betere resultaten opleveren.

Bij dit verslag is een tabel gevoegd betreffende de toepassing van de maatregelen inzake mobiliteit in de rijksbesturen (Bijlage F).

7. Minder-validen — Lichamelijke geschiktheid van het Rijkspersoneel.

Verscheidene commissieleden interesseren zich voor de inschakeling van de minder-validen in de overheidsdiensten. Zij merken op dat dit doel slechts bereikt kan worden, indien de medische recruiteringsnormen soepeler worden. Zij verklaren voorstander te zijn van een selectieve aanwervingpolitiek, waarbij rekening wordt gehouden met de invaliditeitsgraad t.o.v. de te begeven betrekking. Dit vereist allereerst het opmaken van een inventaris van de functies welke door de minder-validen kunnen worden bekleed.

Het is natuurlijk een werk van lange adem, maar men zou van nu af reeds de functies moeten aanwijzen waarvoor de minder-validen in aanmerking komen.

Een lid vestigt de aandacht op een ander aspect van dit probleem. In sommige overheidsdiensten bestaat reeds een gunstregeling voor de vrouwen. Als men bepaalde functies voor de minder-validen reserveert, worden trapsgewijze verschillende categorieën bevoorrechten in het leven geroe-

Selon eux, les mauvais résultats en matière de mobilité découlent en majeure partie du manque de moyens d'action du Ministre de la Fonction publique.

Un autre membre souligne que de nombreux volontaires de carrière qui, d'un point de vue militaire, ne sont plus opérationnels, pourraient encore rendre d'appréciables services dans d'autres départements. Favoriser la mutation de ces militaires permettrait en outre de renouveler les cadres militaires.

D'autres membres mettent alors l'accent sur divers problèmes qui empêchent la réalisation de cette mobilité, notamment l'opposition qui se manifeste dans les départements de la part des cadres existants.

Par la loi du 4 juin 1970, le Gouvernement a aménagé les dispositions existantes en matière de recrutement dans les services publics de personnes licenciées à la suite de la fermeture de charbonnages. Ces mesures se sont révélées inopérantes en partie par la présence dans les charbonnages de nombreux étrangers qui n'ont pas accès aux administrations de l'Etat. En outre, il ne faut pas perdre de vue que l'accès à ces administrations nécessite très souvent un diplôme. Il est clair qu'une majorité des personnes licenciées à la suite de la fermeture de charbonnages, ne possèdent pas de diplôme.

Réponse du Ministre :

Jusqu'à présent, 519 militaires ont été effectivement mis à la disposition des départements ministériels.

Actuellement, 16 personnes ont été recrutées dans le cadre de l'arrêté royal n° 3 du 18 avril 1967 concernant l'engagement dans les services publics de personnes licenciées à la suite de la fermeture de charbonnages.

Ce nombre peu élevé a incité le Ministre de la Fonction publique à faire voter la loi du 4 juin 1970. L'arrêté royal pris en application de cette loi a été publié au *Moniteur belge* du 6 janvier 1971. Les nouvelles mesures permettront d'obtenir sans aucun doute de meilleurs résultats.

Au présent rapport est joint un tableau concernant l'application des mesures de mobilité dans les administrations de l'Etat (Annexe F).

7. Handicapés — Aptitudes physiques des agents de l'Etat.

Plusieurs membres s'intéressent au reclassement de handicapés dans les services publics. Ils font observer que cet objectif ne pourrait être réalisé qu'à la condition d'assouplir les normes médicales de recrutement. Ils se déclarent partisans d'une politique de recrutement sélective qui tienne compte du degré d'invalidité en fonction de l'emploi à pourvoir. Une telle attitude nécessite en tout premier lieu l'établissement d'un inventaire des fonctions susceptibles d'être remplies par les handicapés.

Il s'agit évidemment d'un travail de longue haleine mais il y aurait lieu d'indiquer d'ores et déjà les fonctions pour lesquelles les handicapés entrent en ligne de compte.

Un membre attire l'attention sur un autre aspect de ce problème. Dans certains services publics existe déjà un régime de faveur pour les femmes. En réservant certaines fonctions aux handicapés, on institue graduellement diverses catégories de privilégiés au risque d'attribuer les

pen, met het gevaar dat bijzonder lastige of ongezonde taken toegewezen worden aan degenen die jammer genoeg daarvoor « geschikt » zijn.

Er is ook opgemerkt dat de gemeenten de mogelijkheid niet hebben bestellingen te doen bij de beschutte werkplaatsen, aangezien zij de regel van de openbare aanbesteding in acht moeten nemen. Wanneer aan de gemeenten in bepaalde gevallen wordt toegestaan van deze regel af te wijken, dan zouden zij indirect de werkgelegenheid bij de minder-validen in de hand werken.

Antwoord van de Minister :

De Minister verklaart nota te hebben genomen van de gedane suggesties.

Hij meent dat de Regering aan de minder-validen de mogelijkheid moet geven in de overheidsdiensten te worden aangeworven; dit is men trouwens wettelijk verplicht. Hij zal er persoonlijk voor waken dat het ingevoerde systeem onmiddellijk werkelijke resultaten oplevert.

In verband met de vrees dat te strenge voorwaarden inzake lichamelijke geschiktheid worden gesteld bij de normale recruteringen of in de loop van de carrière, stelt de Minister voor dit probleem in gemeen overleg met de Minister van Volksgezondheid te behandelen.

In verband met de opmerking betreffende de taakverdeling tussen de normale en minder-valide personeelsleden merkt de Minister ten slotte op dat het overwogen systeem er niet toe strekt een nieuwe taakverdeling in het leven te roepen, maar wel de uitoefening van welbepaalde functies door sommige minder-validen mogelijk te maken.

8. Aanwerving — Regularisatie van tijdelijke personeelsleden.

Verscheidene leden pleiten voor een uitgebreider bevoegdheid van de Minister van het Openbaar Ambt die hem in staat zou stellen een doelmatiger personeelsbeleid te voeren. Zij menen dat op vastgestelde tijdstippen examens moeten worden georganiseerd voor de grote categorieën van ambten en dat interdepartementale aanwervingsreserves dienen vastgesteld te worden. Zodoende zou worden vermeden dat geregeld een beroep wordt gedaan op tijdelijke hulpkrachten.

Een lid betreurt dat de ministeriële departementen regelmatig verplicht zijn aan het Parlement maatregelen voor te stellen tot regularisatie van het tijdelijk personeel. Daarvoor worden altijd dezelfde redenen ingeroepen. Hij betreurt dat de opeenvolgende regeringen zo weinig doorzicht aan de dag hebben gelegd.

Als voorbeeld citeert hij de B. T. W.-administratie. De Regering wist wel dat voor de toepassing van de B. T. W. veel nieuwe personeelsleden nodig zouden zijn. Toch werd niets gedaan, zodat men verplicht zal zijn tijdelijk personeel aan te werven.

Meer in het algemeen leidt een dergelijk systeem ertoe dat de overheidsdiensten meer geregulariseerde dan statutaire personeelsleden tellen. In verband met het probleem van de regularisatie van de tijdelijke personeelsleden ziet een lid de noodzakelijkheid van de genomen maatregelen in, maar waarschuwt de Minister tegen de onrechtvaardigheid die deze regularisatie zou kunnen betekenen voor sommige statutaire personeelsleden, die twee- of driemaal mislukt zijn in een promotie-examen, zodat hun loopbaan onderbroken wordt.

tâches particulièrement exigeantes ou insalubres au personnel qui a le « malheur d'être apte ».

Il a également été observé que les communes n'ont pas la possibilité de passer des commandes aux ateliers protégés puisqu'elles sont tenues par la règle d'adjudication publique. En autorisant les communes à transgresser cette règle dans certains cas, elles pourraient favoriser, fût-ce d'une façon indirecte, l'emploi des handicapés.

Réponse du Ministre :

Le Ministre déclare avoir pris note des suggestions formulées.

Il estime que le Gouvernement doit donner l'occasion aux handicapés d'être recrutés dans le secteur public; il s'agit d'ailleurs d'une obligation légale. Il veillera personnellement à ce que le système élaboré donne des résultats réels et dans l'immédiat.

En ce qui concerne la crainte exprimée de voir imposer des conditions d'aptitudes physiques trop sévères à l'occasion des recrutements normaux ou en cours de carrière, le Ministre se propose d'examiner ce problème de commun accord avec le Ministre de la Santé publique.

Enfin, à propos de la remarque formulée au sujet de la répartition des travaux entre agents normaux et handicapés, le Ministre fait observer que le système envisagé ne vise pas à opérer une nouvelle répartition des tâches mais à permettre l'exercice de fonctions bien déterminées à certains handicapés.

8. Recrutement — Régularisation des temporaires.

Plusieurs membres se sont prononcés en faveur de pouvoirs accrues pour le Ministre de la Fonction publique qui lui permettraient de pratiquer une politique de recrutement plus efficace. Ils estiment qu'il y aurait lieu d'organiser des concours à date fixe pour les grandes catégories de fonctions et de constituer pour ces mêmes fonctions des réserves de recrutement interdépartementales, ce qui éviterait de faire constamment appel à un personnel auxiliaire ou temporaire.

Un membre regrette la régularité avec laquelle les départements ministériels sont amenés à proposer au Parlement des mesures tendant à régulariser le personnel temporaire. A ce sujet, on invoque toujours les mêmes justifications. Il est regrettable que les gouvernements successifs aient témoigné d'un tel manque de clairvoyance.

Il cite en exemple, l'administration de la T. V. A. Le Gouvernement n'ignorait pas que l'application de la T. V. A. nécessiterait un nombre important de nouveaux agents. Rien n'a été fait et l'on se verra sans aucun doute dans l'obligation de recruter du personnel temporaire.

Sur un plan général, cette politique a pour résultat que les services publics emploient davantage de personnel « régularisé » que de personnel statutaire. En marge de ce problème de régularisation du personnel temporaire, un membre, tout en reconnaissant la nécessité de ces mesures, met le Ministre en garde contre l'injustice que pourrait constituer cette régularisation dans le chef de certains agents statutaires qui, ayant échoué à deux ou trois reprises à un examen de promotion, voient leur carrière interrompue.

Een lid vestigt de aandacht op het feit dat de weigering van de administratie om de houders van leercertificaten tot de examens van niveau 2 en 3 toe te laten een anomalie betekent. De betrokkenen kunnen slechts aanspraak maken op betrekkingen van niveau 4 alhoewel deze certificaten ongetwijfeld de bekroning zijn van studies die, zowel praktisch als theoretisch, op een hoger peil staan.

Antwoord van de Minister :

Het organiseren van examens op vastgestelde tijdstippen bestaat, want het V. W. S. past dit systeem reeds sinds enkele jaren toe voor de aanwerving van diplomaten.

Het is een goed systeem, maar men mag niet uit het oog verliezen dat het alleen maar kan worden toegepast voor betrekkingen die geregeld toegekend worden.

Anderzijds kunnen, dank zij aanwervingsexamens zonder specifieke bestemming welke dienen om een wervingsreserve aan te leggen, examens ingericht worden op het meest geschikte ogenblik. Dank zij dit systeem kunnen de kandidaten naargelang van de behoeften ter beschikking worden gesteld van departementen die om personeel verzoeken.

De Minister haalt als voorbeeld aan dat in het *Belgisch Staatsblad* van 31 december 1970 een examen aangekondigd wordt voor de aanwerving van opstellers, zonder specifieke bestemming. Dit systeem is een passend middel ter bestrijding van de aanwerving van tijdelijk of onder contract staande personeelsleden. Het zal zo vaak mogelijk toegepast worden.

De Regering zal eerstdaags een wetsontwerp indienen met het oog op de regularisatie van de tijdelijke personeelsleden, wat de gelegenheid zal bieden om die problemen uitvoeriger te bespreken.

De Minister wijst erop dat het probleem van de geldigheid van bepaalde diploma's en getuigschriften met het oog op de toegang tot de openbare betrekkingen zijn aandacht heeft. Bijlage I bij het statuut van het Rijkspersoneel waarin de voor de aanwerving in aanmerking komende diploma's en getuigschriften opgesomd zijn, wordt trouwens regelmatig herzien.

9. *Gebruik van de talen.*

Een lid spreekt zijn bezorgdheid uit over de late bekendmaking van de taalkaders.

De Minister wijst erop dat dit een materie is welke uitsluitend tot de bevoegdheid van de Ministers behoort; elk van hen is verantwoordelijk voor zijn departement en voor de instellingen van openbaar nut die onder hem ressorteren.

Hij heeft nochtans zijn collega's de raad gegeven de besluiten in verband met de taalkaders onverwijld te nemen.

Volgens de beschikbare inlichtingen hebben bijna alle departementen het advies ingewonnen van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht wat de Rijksbesturen betreft. Deze commissie heeft zich in negen gevallen uitgesproken.

Een lid betreurt dat men het nodig heeft geacht een Duits taalkader in het leven te roepen, wat niet alleen strijdig is met de wetten van 1963, maar daarenboven de Duitstalige ambtenaren in ondergeschikte betrekkingen opsluit. Hij wijst op de noodzaak van Duitse lessen in het kader van de opleiding van het in de Oostkantons tewerkgestelde personeel.

De Minister wijst erop dat het onderzoek van deze problemen reeds aan de gang is en dat hij in overleg met zijn collega van Binnenlandse Zaken de middelen zal bestuderen die binnen een redelijke termijn het mogelijk zullen maken tot een oplossing te komen.

Un membre a attiré l'attention sur l'anomalie que constitue le refus de la part de l'administration d'admettre les porteurs de certificats d'apprentissage aux examens des niveaux 2 et 3. Ils ne peuvent prétendre qu'aux emplois du niveau 4, alors que sans conteste ces certificats sanctionnent des études, tant pratiques que théoriques, d'un niveau nettement supérieur.

Réponse du Ministre :

La modalité d'examen à date fixe existe, puisque le S. P. R. l'applique déjà depuis quelques années pour le recrutement de diplomates.

Il s'agit d'une bonne formule, mais il ne faut cependant pas se dissimuler qu'elle ne peut être appliquée que pour les emplois qui sont régulièrement conférés.

D'autre part, grâce à l'organisation de concours de recrutement sans enjeu destinés à constituer une réserve, les concours peuvent être organisés au moment le plus opportun. Ce système permet de mettre les candidats à la disposition des départements demandeurs, au fur et à mesure des nécessités.

A titre d'exemple, le Ministre rappelle que le *Moniteur belge* du 31 décembre 1970 vient d'annoncer un concours sans enjeu pour le recrutement de rédacteurs. Ce système est également un moyen adéquat contre le recours des départements aux recrutements de temporaires, contractuels, etc... Il sera appliqué chaque fois que c'est possible.

Le prochain dépôt par le Gouvernement d'un projet de loi portant régularisation des temporaires permettra la discussion plus approfondie des problèmes évoqués.

En ce qui concerne l'admission de certains diplômés ou certificats pour l'accès aux emplois publics, le Ministre signale que cette question retient son attention. L'annexe I du statut des agents de l'Etat, énumérant les diplômés et certificats pris en considération pour le recrutement, est par ailleurs régulièrement revue.

9. *Emploi des langues.*

Un membre s'est inquiété de la publication tardive des cadres linguistiques.

Le Ministre lui signale qu'il s'agit d'une matière qui est de la compétence exclusive des ministres, chacun en ce qui concerne son département et les organismes d'intérêt public placés sous son autorité.

Il a néanmoins conseillé à ses collègues de prendre sans délai les arrêtés de cadre linguistique.

Suivant les renseignements dont il dispose, pratiquement tous les départements ont demandé l'avis de la Commission permanente de contrôle linguistique en ce qui concerne les administrations de l'Etat. Cette Commission s'est prononcée dans neuf cas.

Un membre regrette que l'on ait jugé nécessaire de créer un rôle linguistique allemand, ce qui est non seulement contraire aux lois de 1963 mais confine en outre les fonctionnaires d'expression allemande dans des emplois subalternes. Il souligne la nécessité de cours de langue allemande dans le cadre de la formation du personnel occupé dans les cantons de l'est.

Le Ministre signale que ces questions sont déjà à l'étude, et qu'il envisagera avec son collègue de l'Intérieur les moyens adéquats pour aboutir dans un délai raisonnable.

10. *Informatieverwerking.*

Verscheidene leden blijven staan bij het vraagstuk van de ingebruikneming en de rendabiliteit van de computers in overheidsdienst.

Er wordt opgemerkt dat de huurprijs voor alle openbare computers samen over enkele jaren 2 miljard frank zal bedragen. Dit bedrag stemt overeen met dat van de kosten voor de tewerkstelling van tienduizend personen. De investering in computers zou voordeliger moeten uitvallen dan de tewerkstelling van tienduizend personen: is de Regering er wel zeker van dat dit zo zal zijn?

Men verliest immers al te dikwijls uit het oog dat, buiten de huurprijs, de installatie van de computers soms aanzienlijke investeringen vergt.

Ten slotte vraagt een lid zich af op grond van welke criteria besloten wordt tot het gebruik van computers en hoe de doelmatigheid van die toestellen wordt nagegaan. Hij deelt verder mede dat er regelmatig nieuwe toestellen uitkomen, waardoor wij geconfronteerd worden met het vraagstuk van de snelle technologische veroudering van de computers.

Rijksregister.

Een lid komt op voor het uitwerken van een preciese kaderwetgeving i.v.m. het rijksregister. Een ander lid bevreemd dat, gezien de huidige tendens tot decentralisatie, er nu van overheidswege een centraliserende actie gevoerd wordt bij het instellen van het rijksregister.

Het zou evenwel nuttig zijn een overzicht te krijgen van de resultaten van de experimentele eenheden in de testgemeenten. Op welke manier werden de diverse besturen voorbereid op de invoering van het rijksregister? Tevens wordt gevraagd welke garanties kunnen verstrekt worden omtrent een diskreet gebruik van de verwerkte informatie.

Antwoord van de Minister:

De rendabiliteit van de computer berust vooral op zijn voornaamste eigenschap, die hierin bestaat dat hij de hem opgedragen werkzaamheden, die verschillende malen moeten worden herhaald, in zeer korte tijd kan uitvoeren.

Door zijn hoog arbeidstempo is hij gemakkelijk in staat gegevens van zeer uiteenlopende oorsprong op te sporen en te verwerken of bijzonder ingewikkelde berekeningen uit te voeren in een minimum van tijd, wat met de traditionele middelen niet mogelijk is. Een en ander maakt het gebruik van de computer onvermijdelijk, indien men het hoofd wil bieden aan de steeds ingewikkelder wordende problemen die ingevolge het huidige sociaal-economische leven rijzen.

In vele gevallen is het zelfs ondenkbaar dat men met de oude methode in een redelijke tijd de talrijke gegevens zou kunnen verzamelen en verwerken die nodig zijn voor het opmaken van het gewenste overzicht of voor het uitvoeren, op grond van die gegevens, van de nodige berekeningen ter uitvoering van de verordeningen die wij ons zelf hebben opgelegd.

Anderzijds is de computer een werkelijk instrument van sociale promotie, aangezien hij bewerkingen die talrijke malen moeten worden herhaald, afschaft. Degenen die van een vervelend administratief werk verlost zijn, kunnen zich immers aan taken wijden die meer in overeenstemming zijn met hun specifiek menselijke kwaliteiten.

Op dit ogenblik dienen weliswaar nog een aantal mensen — in vergelijking met vroeger zeer weinig — nog louter mechanisch uitvoeringswerk te verrichten, zoals b.v. het kaarten ponsen, doch dit aantal zal spoedig verminderen, nu

10. *Informatique.*

Le problème de l'introduction et de la rentabilité des ordinateurs dans les services publics a retenu l'attention de plusieurs membres.

On fait observer que le volume du parc des ordinateurs publics atteindra dans quelques années 2 milliards de francs de location par an. Ce montant est équivalent au coût que représente l'emploi de dix mille personnes. Le Gouvernement est-il assuré du gain que devrait représenter l'investissement en ordinateurs par rapport à l'emploi de dix mille personnes.

On oublie en effet trop souvent de tenir compte, en plus des frais de louage, des investissements parfois considérables que nécessite la mise en place des ordinateurs.

En conclusion, un membre se demande sur base de quels critères est décidé le recours aux ordinateurs et de quelle façon est contrôlée la finalité de ces appareils. Il signale, en outre, que de nouveaux appareils sortent régulièrement, ce qui pose le problème du vieillissement technologique rapide des ordinateurs.

Le Registre national.

Un membre réclame l'élaboration d'une loi-cadre explicite concernant le registre national. Un autre membre regrette qu'en instituant le registre national, les autorités mènent une action centralisatrice à un moment où la tendance est à la décentralisation.

Il serait utile d'obtenir un aperçu des résultats des unités expérimentales dans les communes-test. Comment les diverses administrations ont-elles été préparées à l'instauration du registre national? Un membre demande également quelles garanties peuvent être données quant à la discrétion avec laquelle il sera fait usage des informations traitées.

Réponse du Ministre:

La rentabilité de l'ordinateur provient essentiellement de sa caractéristique principale qui est d'être capable d'effectuer, en un temps extrêmement court, les travaux d'allure répétitive qui lui sont demandés.

En raison de sa vitesse de travail, il peut rechercher et intégrer aisément des informations de provenances fort diverses ou effectuer des calculs extrêmement laborieux en un temps hors de proportion avec celui des moyens traditionnels. C'est ce qui rend son utilisation inéluctable pour maîtriser les problèmes de plus en plus complexes posés par la vie socio-économique actuelle.

Il ne serait plus pensable, dans bien des cas, d'arriver à rassembler et à traiter en un temps acceptable, manuellement les multiples informations nécessaires, soit pour obtenir les synthèses souhaitées, soit pour effectuer, à partir de ces mêmes informations, les calculs nécessités par les réglementations que nous nous sommes imposées.

Par ailleurs, en supprimant les tâches répétitives qu'il absorbe, l'ordinateur constitue un véritable outil de promotion sociale. Libérés des travaux administratifs fastidieux, les hommes peuvent se consacrer à des tâches mieux en rapport avec leurs véritables qualités humaines.

S'il est vrai qu'aujourd'hui encore, un nombre comparativement fort réduit de personnes restent astreintes à des tâches mécaniques de pure exécution, comme la perforation des cartes, ce nombre doit décroître rapidement grâce à

de computers op een periferisch niveau en met de meest uiteenlopende middelen (telex, ponsbanden enz.) van gegevens worden voorzien.

De Minister meent dat moeilijk kan worden uitgemaakt hoeveel personeelsleden door computers zijn vervangen, omdat een computer meestal in een dienst wordt ingeschakeld wanneer nieuwe taken moeten worden vervuld waaraan bezwaarlijk het hoofd zou kunnen worden geboden met de traditionele methoden. Bovendien is het zo, dat vrijwel alle administratieve problemen steeds ingewikkelder worden. Eén voorbeeld moge volstaan om zulks te bewijzen : de uitbetaling van de wedden aan het personeel. Vijftien jaar geleden deden er zich gemiddeld twee nieuwe feiten voor per jaar en per personeelslid : een wijziging of een bijkomende storting; thans zijn het er zeven.

De aanwending van computers is nog maar in een beginstadium en voor het ogenblik zou de materie die zij verwerken in de meeste gevallen nog uitgevoerd kunnen worden, indien men de personeelsbezetting aanzienlijk opvoert.

Dit zal niet meer het geval zijn in de komende jaren. De informatieverwerking voor de verschillende overheidssectoren zal geschieden in geïntegreerde netten, hetgeen aan de betrokken overheidsinstanties de mogelijkheid zal bieden een synthetisch beeld te hebben, dat anders niet zou kunnen worden verkregen omwille van de tijd die zulks in beslag zou nemen met de traditionele werkmethodes.

Nu reeds stellen wij in de overheidssector een tekort aan personeel vast. Volgens de vooruitzichten op het gebied van de tewerkstelling zal de personeelsbezetting in de overheidssector tijdens de komende jaren slechts miniem kunnen stijgen en zonder de computers zal de overheidssector zijn opdrachten materieel niet meer aankunnen.

In toepassing van het koninklijk besluit van 7 mei 1968 betreffende de coördinatie van de machinale installaties in de Rijksdiensten is voor de globale overheidssector een algemeen plan inzake informatieverwerking opgesteld.

De twee voornaamste doelstellingen van dit plan zijn :

1° de coördinatie van de verschillende mogelijkheden op het gebied van de informatieverwerking, ten einde overlapping te vermijden, voornamelijk waar het gaat over de opname van de informatie, en ten einde het opstellen van een overzicht te vergemakkelijken;

2° vermijden dat te veel centra opgericht worden, zodat van elk centrum een optimaal gebruik kan worden gemaakt, wat onontbeerlijk is voor de rendabiliteit ervan.

* * *

Deze algemene beschouwingen gelden vanzelfsprekend ook voor het rijksregister .

In dit verband stelt een lid de vraag in hoever het rijksregister een rol kan spelen in de volkstellingswerkzaamheden.

De Minister antwoordt dat contact is opgenomen met het Departement van Binnenlandse Zaken, ten einde zoveel mogelijk baat te vinden bij de technische mogelijkheden van de krachtige computers waarover het rijksregister beschikt.

Uw rapporteur heeft het nuttig geacht bij dit verslag een aantal statistische inlichtingen te voegen over het behandelen van de informatie door het rijksregister (Bijlage B). Op dit ogenblik lopen de werken nog geen vertraging op; het aantal in het rijksregister opgenomen personen bedraagt thans 4 miljoen.

Voorts geeft de Minister nadere uitleg nopens de moeilijkheden die zich te Dinant voorgedaan hebben.

l'introduction dans les ordinateurs des informations au départ des échelons périphériques, par les moyens les plus variés (téléx, bandes perforées, etc...).

Le Ministre croit qu'il serait malaisé d'établir le nombre d'agents que les ordinateurs remplacent parce que, presque toujours il sont introduits dans des services ayant des tâches nouvelles à remplir auxquelles ils peuvent difficilement faire face avec les moyens traditionnels. D'autre part, on constate que presque tous les problèmes administratifs deviennent de plus en plus complexes. Un exemple suffit pour illustrer cette affirmation : la paie du personnel. Il y a 15 ans, il y avait en moyenne deux faits nouveaux : modifications ou versements supplémentaires par agent et par an; à l'heure actuelle, il y en a sept.

Nous en sommes seulement au début de l'utilisation des ordinateurs qui, aujourd'hui encore, dans la grande majorité des cas, traitent des applications qui pourraient être exécutées en augmentant très fortement les effectifs.

Il n'en sera plus de même dans les années à venir. Les applications d'informatique de l'ensemble du secteur public seront traitées en réseaux intégrés, de manière à pouvoir donner des synthèses aux autorités responsables, qu'il serait impossible d'obtenir, vu le temps qu'elles demanderaient, avec les moyens traditionnels.

Aujourd'hui déjà, le secteur public enregistre une pénurie de personnel. D'autre part, les prévisions en matière de main-d'œuvre ne permettant qu'une extension très faible de ce personnel au cours des années à venir, le secteur public serait, sans le recours aux ordinateurs, dans l'impossibilité matérielle de faire face à ses obligations.

En application de l'arrêté royal du 7 mai 1968 relatif à la coordination des installations mécanographiques dans les services de l'Etat, un plan général d'informatique a été établi pour l'ensemble du secteur public.

Ce plan comporte deux objectifs principaux :

1° coordonner l'ensemble des applications d'informatique afin de supprimer les doubles emplois, notamment dans la saisie de l'information et afin de faciliter l'établissement de synthèses;

2° éviter la prolifération des centres et assurer à chacun d'entre eux une utilisation complète, indispensable à la rentabilité.

* * *

Ces considérations générales sont évidemment valables pour le Registre national.

A ce sujet, un membre a demandé dans quelle mesure le Registre national peut intervenir dans les travaux de recensement.

Le Ministre lui répond que des contacts ont été pris avec le département de l'Intérieur afin de retirer un maximum de profits des possibilités techniques des puissants ordinateurs au service du Registre national.

Votre rapporteur a jugé utile de joindre au rapport un certain nombre de renseignements statistiques concernant la saisie de l'information au Registre national (Annexe G). Jusqu'à présent, les travaux n'ont encouru aucun retard; le nombre de personnes enregistrées dépasse actuellement les 4 millions.

Le Ministre a également fourni quelques éclaircissements au sujet des difficultés qui se sont produites à Dinant.

Indien de aan de computer verstrekte inlichtingen onjuist of onvolledig zijn, zal de toepassing ervan, b.v. in de opstelling van de kiezerslijsten, tot onjuiste of onvolledige verrichtingen aanleiding geven.

Dit was het geval te Dinant, waar de basisverzameling en de verrijking met bijkomende inlichtingen, evenals de daarop volgende verificatie, inderhaast moesten gebeuren wegens de voor het neerleggen van de lijsten vastgestelde termijn. Het verwerkingsprogramma is hier in geen geval verantwoordelijk voor.

Het staat aan de stad Dinant om tot die verificatie over te gaan; er zij echter opgemerkt dat het aan materiële tijd ontbrak om die verificatie volledig te verrichten.

Ook dient te worden aangestipt dat de klachten betrekking hadden op anomalieën waaraan het rijksregister totaal vreemd was.

11. Diversen.

a) Arbeidsongevallen.

In verband met de regeling van de werkongevallen deelt de Minister mede, dat die regeling van toepassing is op de statutaire ambtenaren van de Staat alsmede op die ambtenaren van de provincies en gemeenten voor wie onlangs een koninklijk besluit is uitgevaardigd.

b) Toelaten van vrouwen tot de openbare ambten.

Een lid vraagt zich af in welke mate minder-validen zullen kunnen worden aangeworven, als men bedenkt dat talrijke loopbanen niet eens voor vrouwen toegankelijk zijn.

Antwoord van de Minister :

Het statuut van het Rijkspersoneel stelt mannen en vrouwen op gelijke voet.

De uitsluiting van de vrouwen moet dan ook op een uitdrukkelijke wettelijke of bestuursrechtelijke bepaling steunen. Zulks kan slechts in uitzonderlijke gevallen gebeuren op grond van objectieve redenen.

c) Vraagstukken in verband met de uitbreiding van het personeel.

In verband met de uitbreiding van het personeel vestigt een lid de aandacht op de traagheid waarmee de ontwerpen worden behandeld, hetgeen pleit voor de invoering van een automatische aanpassing van de personeelsformaties.

De Minister van het Openbaar Ambt wijst erop dat hij niet het recht heeft op dat gebied initiatieven te nemen. Hij oefent alleen de controle uit waarmee hij bij koninklijk besluit is belast.

Bij de uitoefening van die macht heeft hij opgemerkt, dat er talrijke aanvragen worden gedaan om de personeelsformaties te wijzigen en dat de verschillende ministeries er voortdurend zorg voor dragen de structuur van hun diensten aan te passen aan de taken die hun ingevolge nieuwe, door de wet opgelegde verplichtingen worden toebedeeld of die voortvloeien uit de huidige ontwikkeling op het gebied van economie, sociale en internationale betrekkingen enz.

Het bestuursapparaat past dus zijn structuur aan, zodra zich nieuwe functionele eisen voordoen.

De personeelsformaties worden automatisch aangepast in de diensten waar zulks volgens objectieve normen mogelijk

Si les informations fournies à l'ordinateur sont erronées ou incomplètes, l'application qu'il en fera, par exemple dans l'établissement de listes électorales, donnera lieu à des travaux entachés d'erreurs ou d'omissions.

C'est ce qui s'est passé à Dinant, où la collecte de base et l'enrichissement d'informations complémentaires, ainsi que la vérification qui devait suivre, ont dû être réalisés dans la précipitation, étant donné les délais fixés pour le dépôt des listes. En aucun cas, le programme de traitement n'est en cause.

Il appartient à la ville de Dinant de procéder à cette vérification; toutefois, il y a lieu de remarquer que le temps matériel a manqué pour que cette vérification puisse être réalisée complètement.

Il convient également de signaler que des réclamations ont porté sur des anomalies auxquelles le Registre national était complètement étranger.

11. Divers.

a) Accidents du travail.

En ce qui concerne la réglementation des accidents du travail, le Ministre signale qu'elle est applicable aux agents statutaires de l'État, ainsi qu'à ceux des provinces et des communes pour lesquels un arrêté royal est intervenu récemment.

b) Accès des femmes aux emplois publics.

Un membre se demande dans quelle mesure le recrutement des handicapés se réalisera, alors que de nombreuses carrières ne sont même pas accessibles aux femmes.

Réponse du Ministre :

Le statut des agents de l'État met les hommes et les femmes sur pied d'égalité.

L'exclusion des femmes doit, dès lors, résulter d'une disposition légale ou réglementaire formelle. Elle ne peut avoir lieu que dans des cas exceptionnels où des éléments objectifs sont de nature à la justifier.

c) Problèmes d'extension de cadre.

En matière d'extension de cadre, un membre a attiré l'attention sur la lenteur avec laquelle les projets seraient traités, lenteur qui militerait pour l'instauration d'un certain automatisme dans l'adaptation de ceux-ci.

A ce sujet, le Ministre de la Fonction publique fait observer qu'il n'a pas un droit d'initiative. Il exerce un pouvoir de contrôle dont il est chargé par arrêté royal.

A l'occasion de l'exercice de ce pouvoir, il a été constaté que les demandes de modifications de cadre sont nombreuses, et que les différents ministres ont le souci constant d'adapter la structure de leurs administrations aux tâches qui leur incombent, qu'il s'agisse d'obligations nouvelles imposées par la loi ou des nécessités résultant de l'évolution actuelle dans les domaines économiques, sociaux, internationaux, etc...

L'administration adapte donc ses structures aux exigences fonctionnelles dès que celles-ci se manifestent.

Dans les services où des normes objectives permettent l'adaptation automatique des cadres (notamment pour cer-

is (dit geldt met name voor bepaalde functies bij de Post- en de Regie van Telegrafie en Telefonie).

d) *Statuut van het Rijkspersoneel — Cumulatie.*

De hervorming van het statuut van het Rijkspersoneel is in werking getreden op 1 januari 1970. In dit verband wijst een lid erop dat het Rijkspersoneel vroeger een relatief bevoorrechte positie genoot t.o.v. het personeel uit de particuliere sector, maar dat het dit voordeel geleidelijk verloren heeft. Die bevoorrechte positie moest tot op zekere hoogte een compensatie vormen voor de merkkelijk lagere wedden dan die welke in de privé sector worden betaald.

Kan de Minister dan ook niet overwegen om het statuut wat soepeler te maken, met name wat de cumulatie van betrekkingen betreft?

Antwoord van de Minister :

Dat de hoedanigheid van lid van het Rijkspersoneel onverenigbaar is met de uitoefening van een andere betrekking en dat het verboden is verscheidene betrekkingen te cumuleren steunt niet alleen op grondwettelijke en wettelijke bepalingen, maar moet ook in verband worden gebracht met bepaalde functionele eisen met betrekking tot de goede werking van de diensten.

Er mag niet uit het oog worden verloren dat de beperkingen die voor overheidsdiensten gelden, een waarborg van objectiviteit zijn en derhalve moeten worden geëerbiedigd.

e) *Hogere functies.*

Een lid wijst op de ontevredenheid die heerst onder de ambtenaren van niveau I ingevolge het detacheren van personeelsleden zowel van de departementen als van de instellingen van openbaar nut. Het komt immers herhaaldelijk voor dat hoge ambtenaren gedetacheerd worden bij verschillende nationale en internationale lichamen of dat zij in verscheidene commissies zitting hebben. Daar zij herhaaldelijk afwezig zijn, moeten zij vervangen worden door andere ambtenaren, die bijgevolg hogere functies waarmaken maar niet dienovereenkomstig worden vergoed.

Antwoord van de Minister :

De toepassing van de reglementering in verband met de uitoefening van hogere functies behoort uiteraard tot de bevoegdheid van iedere minister.

Mochten hem moeilijkheden worden voorgelegd in verband met de toepassing van de desbetreffende reglementering, dan zou hij die in overleg met de Minister van het betrokken departement onderzoeken.

f) *Ziekteverlof.*

Een lid vestigt de aandacht op een probleem dat, hoewel het ook bij de rijksadministratie voorkomt, vooral voor de gemeenten belangrijke financiële gevolgen kan hebben.

De ambtenaren hebben namelijk recht op één maand ziekteverlof per jaar dienst. Dit brengt er sommigen toe, twee à drie jaar vóór de wettelijke pensioenleeftijd de dienst te verlaten. De gemeentebesturen moeten dan een beroep doen op tijdelijke ambtenaren met het gevolg dat

taines fonctions à la Poste et à la Régie des Télégraphes et Téléphones) ce système est appliqué.

d) *Statut des agents de l'Etat — Cumul.*

La réforme du statut des agents de l'Etat est entrée en vigueur le 1^{er} janvier 1970. À ce sujet, un membre fait observer que les agents de l'Etat bénéficiaient d'une situation relativement privilégiée par rapport au personnel du secteur privé; cet avantage a été peu à peu résorbé. Il constituait dans une certaine mesure une compensation pour les traitements sensiblement inférieurs à ceux du secteur privé.

Le Ministre ne pourrait-il dès lors envisager d'assouplir le statut, notamment en ce qui concerne le cumul des emplois.

Réponse du Ministre :

Les incompatibilités et les interdictions de cumuls s'appliquant aux agents de l'Etat se fondent, d'une part, sur des dispositions constitutionnelles et légales et d'autre part, sur certaines exigences d'ordre fonctionnel, en rapport avec la bonne marche du service.

Il ne peut être perdu de vue que pour les services publics certaines restrictions constituent une garantie d'objectivité et doivent, dès lors, être respectées.

e) *Fonctions supérieures.*

Un membre signale le mécontentement qui règne parmi les agents du niveau I par suite des détachements qui ont lieu tant aux départements qu'aux organismes d'intérêt public. Il est en effet de pratique constante que des fonctionnaires supérieurs soient détachés auprès de divers organismes tant nationaux qu'internationaux ou siègent fréquemment dans des commissions. Ces nombreuses absences nécessitent un remplacement par d'autres fonctionnaires qui, tout en assurant des charges supérieures, ne sont pas rémunérés en conséquence.

Réponse du Ministre :

L'application de la réglementation sur les fonctions supérieures relève essentiellement de la compétence de chaque ministre.

Si des difficultés d'application lui étaient soumises, le Ministre les examinerait d'un commun accord avec le titulaire du département intéressé.

f) *Congé de maladie.*

Un membre a attiré l'attention sur un problème qui, bien qu'il se pose également au sein de l'administration de l'Etat peut avoir des conséquences financières importantes pour les communes.

En effet, les fonctionnaires ont notamment droit à un mois de congé de maladie par année de service. Ceci amène certains d'entre eux à quitter le service deux ou trois ans avant l'âge légal de la pension. Les administrations communales doivent alors faire appel à des fonctionnaires tempo-

zolang het ziekteverlof van de titularis duurt, twee volledige wedden dienen betaald te worden.

De Minister belooft deze kwestie te laten onderzoeken en zo nodig maatregelen te treffen om deze misbruiken te vermijden.

g) *Bezetting van de administratieve wijk.*

De laatste beschikbare statistieken in verband met de werken aan en de bezetting van de administratieve wijk worden in bijlage van dit verslag vermeld (Bijlage H).

* * *

De kredieten inzake de sector « Openbaar Ambt » worden goedgekeurd met 9 tegen 3 stemmen.

* * *

IV. — **STEMMING.**

De artikelen en de gehele begroting van de Diensten van de Eerste Minister worden aangenomen met 9 tegen 3 stemmen.

De Verslaggever,

G. WILLEMS.

De Voorzitter,

P. DELFORGE.

ERRATUM

Eerste artikel.

In de Franse tekst voor Sectie III — Sector « Wetenschapsbeleid en -programmatie » leze men « 518 051 000 francs » in plaats van « 548 051 000 francs ».

raires et sont en conséquence obligées de payer deux traitements pleins aussi longtemps que dure le congé de maladie du titulaire.

Le Ministre a promis de faire examiner cette question et, le cas échéant, de prendre les mesures nécessaires pour éviter ces abus.

g) *Occupation de la Cité administrative.*

Les plus récentes statistiques disponibles, concernant les travaux et l'occupation de la cité administrative figurent en annexe au présent rapport (Annexe H).

* * *

Les crédits relatifs au secteur de la Fonction publique ont été adoptés par 9 voix contre 3.

* * *

IV. — **VOTE.**

Les articles et l'ensemble du budget des Services du Premier Ministre ont été adoptés par 9 voix contre 3.

Lc Rapporteur,

G. WILLEMS.

Le Président,

P. DELFORGE.

ERRATUM

Article premier.

Dans le texte français, pour la Section III — Secteur « Politique et Programmation scientifiques », il y a lieu de lire « 518 051 000 francs » au lieu de « 548 051 000 francs ».

BIJLAGEN.

INHOUDSOPGAVE.

	Blz.
Wetenschapsbeleid.	
<i>Bijlage A.</i> — Algemeen overzicht	50
Begroting voor Wetenschapsbeleid 1971	50
<i>Eerste deel.</i> — Het geheel van de begroting voor Wetenschapsbeleid	50
<i>Tweede deel.</i> — Ontleding per massa van de begroting voor Wetenschapsbeleid	54
<i>Bijlage B.</i> — Voorstellen van de begroting volgens de bestemming van de kredieten	68
— Totaal van de 5 massa's en verdeling tussen de gewone begroting, de buitengewone begroting en de begroting voor orde	68
— Massa I	70
— Massa II	73
— Massa III	74
— Massa IV	76
— Massa V	80
<i>Bijlage C.</i> — Verdeling van de begroting per departement	81
— Ministerie van Nationale Opvoeding	81
— Ministerie van Cultuur	85
— Ministerie van Economische Zaken en Energie	87
— Ministerie van Landsverdediging	88
— Ministerie van Landbouw	89
— Eerste Minister	90
— Ministerie van Volksgezondheid	90
— Ministerie van Openbare Werken	91
— Ministerie van Buitenlandse Zaken	91
— Ministerie van Verkeerswezen	91
— Ministerie van Binnenlandse Zaken	92
— Ministerie van Teverkstelling en Arbeid	92
— Ministerie van Justitie	92
— Ministerie van Sociale Voorzorg	93
— Ministerie van Huisvesting en van het Gezin	93
— Ministerie van Financiën	93
<i>Bijlage D.</i> — Buitengewone begroting voor Wetenschapsbeleid 1970-1971 (investeringskosten)	94
<i>Bijlage E.</i> — Aanvullende kredieten gevraagd voor het dienstjaar 1970	99
Openbaar Ambt.	
<i>Bijlage F.</i> — Toepassing van de mobiliteitsregels	101
<i>Bijlage G.</i> — Bevolking opgenomen in het rijksregister	102
<i>Bijlage H.</i> — Bezetting van het Administratief Centrum	103

ANNEXES.

TABLES DES MATIERES.

	Pages
Politique scientifique.	
<i>Annexe A.</i> — Aperçu général	50
Budget de la Politique scientifique pour 1971	50
<i>Première partie.</i> — L'ensemble du budget de la Politique scientifique	50
<i>Deuxième partie.</i> — L'analyse par masse du budget de la Politique scientifique	54
<i>Annexe B.</i> — Présentation du budget selon la destination des crédits	68
— Total des 5 masses et ventilation entre les budgets ordinaire, extraordinaire et pour ordre	68
— Masse I	70
— Masse II	73
— Masse III	74
— Masse IV	76
— Masse V	80
<i>Annexe C.</i> — Répartition du budget par département	81
— Ministère de l'Éducation nationale	81
— Ministère de la Culture	85
— Ministère des Affaires économiques et de l'Énergie	87
— Ministère de la Défense nationale	88
— Ministère de l'Agriculture	89
— Premier Ministre	90
— Ministère de la Santé publique	90
— Ministère des Travaux publics	91
— Ministère des Affaires étrangères	91
— Ministère des Communications	91
— Ministère de l'Intérieur	92
— Ministère de l'Emploi et du Travail	92
— Ministère de la Justice	92
— Ministère de la Prévoyance sociale	93
— Ministère de la Famille et du Logement	93
— Ministère des Finances	93
<i>Annexe D.</i> — Budget extraordinaire de la Politique scientifique pour 1970-1971 (dépenses d'investissements)	94
<i>Annexe E.</i> — Crédits supplémentaires demandés pour l'année 1970	99
Fonction publique.	
<i>Annexe F.</i> — Application des mesures de mobilité	101
<i>Annexe G.</i> — Population reprise au registre national	102
<i>Annexe H.</i> — Occupation de la Cité administrative	103

WETENSCHAPSBELEID.

BIJLAGE A.

Algemeen overzicht.

Dit verslag geeft de toestand van de begroting voor wetenschapsbeleid ten gevolge van de beslissingen van het Ministerieel Comité voor wetenschapsbeleid (M. C. W. B.) van 30 juli 1970 en van de ministeriële of interministeriële beslissingen, die sindsdien werden getroffen op verzoek van de Administratie van de Begroting en van de Inspecteurs-Generaal van Financiën werden medegedeeld.

De inlichtingen in dit rapport lopen tot 23 september 1970.

De totale begroting voor wetenschapsbeleid (gewone begroting) dienstjaar 1971 — werd vastgesteld op 14 247 554 000 BF, wat een vermeerdering van 14,8 % betekent ten overstaan van de oorspronkelijke kredieten goedgekeurd in 1970. De buitengewone kredieten belopen 1 175 000 000 BF. De begroting voor orde bedraagt 750 000 BF.

De totale kredieten voor het hoger onderwijs en het onderzoek voor 1971 bedragen dus : 15 423 304 000 BF, wat een totale vermeerdering van 15,3 % betekent.

EERSTE DEEL.

De gehele begroting voor wetenschapsbeleid.

1. — Inleiding.

Om een beeld te geven van de aanwending van de overheidsuitgaven voor het hoger onderwijs en het onderzoek, worden de kredieten in 5 massa's of categorieën volgens hun eerste bestemming gegroepeerd.

POLITIQUE SCIENTIFIQUE.

ANNEXE A.

Aperçu général.

Le présent rapport reflète l'état du budget de la politique scientifique pour 1971 tel qu'il résulte des décisions du Comité ministériel de la politique scientifique (C. M. P. S.) du 30 juillet 1970 et des décisions ministérielles ou interministérielles intervenues depuis lors et communiquées à la diligence de l'Administration du Budget et des Inspecteurs Généraux des Finances.

Les informations contenues dans le présent texte s'arrêtent à la date du 23 septembre 1970.

Le budget de la politique scientifique (budget ordinaire) a été fixé pour l'année 1971 à 14 247 554 000 FB, ce qui représente un accroissement de 14,8 % par rapport aux crédits initiaux votés en 1970. Les crédits extraordinaires s'élèvent à 1 175 000 000 FB. Le budget pour ordre s'élève à 750 000 FB.

L'ensemble des crédits destinés à l'enseignement supérieur et à la recherche s'élève ainsi pour 1971 à 15 423 304 000 FB, soit un accroissement total de 15,3 %.

PREMIERE PARTIE.

L'ensemble du budget de la politique scientifique.

1. — Présentation du budget.

Pour permettre d'apprécier l'orientation des dépenses publiques en faveur de l'enseignement supérieur et de la recherche, les crédits sont regroupés en 5 masses ou catégories selon leur première destination.

	Absolute bedragen (in 1 000 BF)	% groei in verhouding met de oorspronkelijke kredieten 1970	
	Montants absolus (en milliers de FB)	% d'accroissement par rapport aux crédits initiaux de 1970	
Massa 1 : Kredieten bestemd voor de directe financiering van de universiteiten en gelijk gestelde instellingen voor onderwijs en onderzoek	8 448 334	14,5	Masse 1 : Crédits destinés au financement direct des Universités et établissements assimilés pour l'enseignement et la recherche.
Massa 2 : Kredieten bestemd voor de indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek	734 350	22,2	Masse 2 : Crédits destinés au financement indirect de la recherche non orientée.
Massa 3 : Kredieten bestemd voor de financiering van het onderzoek gericht op nijverheid en landbouw	3 097 935	19,7	Masse 3 : Crédits destinés au financement de la recherche à finalité industrielle et agricole.
Massa 4 : Kredieten bestemd voor de financiering van de wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en algemeen belang	2 198 654	19,6	Masse 4 : Crédits destinés au financement d'activités scientifiques de service public et d'intérêt général.
Massa 5 : Bijdrage aan diverse internationale wetenschappelijke organisaties	944 031	— 3,7	Masse 5 : Contribution à divers organismes internationaux de recherche.
Totaal van de begroting voor wetenschapsbeleid ...	15 423 304	15,3	Total du budget de la politique scientifique.

Bijlage I is op die onderverdeling gebaseerd. Bijlage II geeft de indeling van de kredieten per departement.

Om de gegevens met andere dienstjaren te kunnen vergelijken, worden de voorgestelde kredieten 1971 in dit rapport — zoals in de voorgaande — tegenover de oorspronkelijke kredieten 1970 geplaatst.

Bijlage IV geeft de huidige stand van de aanpassingen, die de departementen voor het dienstjaar 1970 aangevraagd hebben.

2. — Samenstelling van de begroting.

A. — Gewone begroting.

De gewone begroting voor wetenschapsbeleid bedraagt 14 247 554 000 BF, dus 14,8 % meer dan in 1970.

Ze wordt samengesteld door de speciale secties in elke departementele begroting.

Departementen	Gewone begroting voor wetenschapsbeleid (in 1 000 BF)
Nationale Opvoeding :	
Gemeenschappelijke sector (2)	5 444 511
Franse sector (20)	2 124 446
Nederlandse sector (21)	1 950 442
Totaal Nationale Opvoeding	9 519 399
Cultuur :	
Gemeenschappelijke sector (3)	178 642
Nederlandse sector (4)	43 244
Franse sector (5)	33 789
Totaal Cultuur	255 675
Economische Zaken en Energie (6)	2 000 695
Landsverdediging (7)	402 267
Landbouw (8)	613 126
Eerste Minister (9)	419 403
Volksgesondheid (10)	790 305
Openbare Werken (11)	61 239
Buitenlandse Zaken (12)	28 455
Verkeerswezen (13)	9 002
Binnenlandse Zaken (14)	1 000
Tewerkstelling en Arbeid (15)	12 125
Justitie (16)	4 923
Sociale Voorzorg (18)	327
Gezin en Huisvesting (19)	11 593
Financiën (22)	118 000
Totaal	14 247 554

In bijlage II worden die secties gedetailleerd behandeld.

L'annexe I est basée sur cette subdivision. L'annexe II fournit le classement des crédits par département.

Pour assurer la comparabilité des données entre exercices, le présent rapport, comme les précédents, met en relation les crédits initiaux de 1970 avec ceux proposés pour 1971.

On trouvera dans l'annexe IV l'état actuel des ajustements sollicités par les départements pour l'exercice 1970.

2. — Composition du budget.

A. — Budget ordinaire.

Le budget ordinaire de la politique scientifique s'élève à 14 247 554 000 FB, soit 14,8 % d'accroissement par rapport à 1970.

Il est constitué par une section spéciale dans chaque budget départemental.

Départements	Budget ordinaire de la politique scientifique (en milliers de FB)
Education nationale :	
Secteur commun (2)	5 444 511
Secteur français (20)	2 124 446
Secteur néerlandais (21)	1 950 442
Total Education nationale	9 519 399
Culture :	
Secteur commun (3)	178 642
Secteur néerlandais (4)	43 244
Secteur français (5)	33 789
Total Culture	255 675
Affaires économiques et énergie (6)	2 000 695
Défense nationale (7)	402 267
Agriculture (8)	613 126
Premier Ministre (9)	419 403
Santé publique (10)	790 305
Travaux publics (11)	61 239
Affaires étrangères (12)	28 455
Communications (13)	9 002
Intérieur (14)	1 000
Emploi et Travail (15)	12 125
Justice (16)	4 923
Prévoyance sociale (18)	327
Famille et Logement (19)	11 593
Finances (22)	118 000
Total	14 247 554

Le détail de ces sections figure en annexe II.

B. — *Buitengewone begroting.*a) *Overdracht van kapitalen en voorschotten.*

Die kredieten belopen een totaal bedrag van 1 175 000 000 BF dat als volgt verdeeld wordt :

Departementen	Buitengewone begroting voor wetenschapsbeleid (in 1 000 BF)
Economische Zaken en Energie :	
Geologische Dienst van België (boringen)	20 000
Prototypes	745 000
Eerste Minister :	
Gevorderde technologische activiteiten op regeringsinitiatief	260 000
Gevorderd fundamenteel onderzoek op rege- ringsinitiatief	150 000
Totaal	1 175 000

b) *Aankoop van grond en gebouwen, oprichting van gebouwen en aankoop van uitrustingen.*

Tot nog toe hadden de jaarlijkse beslissingen van het M. C. W. B. bijna volledig betrekking op de gewone uitgaven en niet op de investeringsuitgaven, kapitaal en eerste uitrusting. Het wordt steeds meer nodig ook overeenstemming tot stand te brengen op het stuk van de investeringen voor hoger onderwijs. De Diensten voor programmatie van het wetenschapsbeleid zullen met dat doel de nodige gegevens verzamelen.

In afwachting geeft bijlage III bij wijze van inlichting een tabel van de investeringskredieten voor wetenschapsbeleid, voorkomend op de buitengewone begroting van 1961 tot 1971.

Bijlage III geeft eveneens de evolutie van 1961 tot 1971 van de aflossing van leningen, aangegaan door het Studiecetrum voor Kernenergie (S. C. K.) te Mol.

C. — *Begroting voor orde.*

Op de begroting voor orde van de Eerste Minister 1971 worden previsionele uitgaven voor 750 000 BF ingeschreven voor het beheer van programma's voor ruimte onderzoek. Dit krediet wordt van de conjunctuurtaks afgenomen.

3. — *Structuur van de begroting.*

In het relatief aandeel van de vijf massa's in de totale begroting komt de structuur van de begroting tot uiting. De tabel hierna geeft dat relatief aandeel, met de evolutie in de laatste 10 jaar.

B. — *Budget extraordinaire.*a) *Transferts de capitaux et avances.*

Ces crédits atteignent un montant global de 1 175 000 000 de FB qui se répartissent comme suit :

Départements	Budget extraordinaire de la politique scientifique (en milliers de FB)
Affaires économiques et énergie :	
Service géologique de Belgique (forages) ...	20 000
Prototypes	745 000
Premier Ministre :	
Actions de technologie avancée d'initiative gouvernementale	260 000
Actions de recherche fondamentale d'initia- tive gouvernementale	150 000
Total	1 175 000

b) *Achats de terrains et de bâtiments, constructions de bâtiments et achats de biens d'équipement.*

Jusqu'à présent, les décisions annuelles du C. M. P. S. ont porté sur les dépenses de fonctionnement et non sur les dépenses d'investissement en capital et premier équipement. Il devient de plus en plus nécessaire d'harmoniser également les investissements des établissements scientifiques et d'enseignement supérieur. Les Services de programmation de la politique scientifique réuniront les données nécessaires à cette fin.

En attendant, on trouvera en annexe III, pour information, un tableau des crédits d'investissement de politique scientifique qui figurent au budget extraordinaire pour la période 1961-1971.

L'annexe III reprend également l'évolution de 1961 à 1971 de la charge d'amortissement des emprunts contractés par le Centre d'Étude de l'Énergie Nucléaire (C. E. N.) à Mol.

C. — *Budget pour ordre.*

Une prévision de dépenses de 750 000 FB est inscrite en 1971 au budget pour ordre du Premier Ministre pour la gestion des programmes spatiaux. Ce crédit est prélevé sur la taxe conjoncturelle.

3. — *Structure du budget.*

La structure du budget apparaît dans la part relative que prennent les cinq masses dans le budget global. Ces parts apparaissent dans le tableau ci-après avec leur évolution au cours des dix dernières années.

	1961 tot/à 1964	1965 tot/à 1968	1969	1970	1971	
Massa 1 :						Masse 1 :
Kredieten bestemd voor de directe financiering van de universiteiten en gelijkgestelde instellingen/onderwijs en onderzoek (1)	48,1	54	55,5	54,8	54,8	Crédits destinés au financement direct des universités et établissements assimilés pour l'enseignement et la recherche (1).
Massa 2 :						Masse 2 :
Kredieten bestemd voor de indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek	6,7	4,5	4,5	4,5	4,8	Crédits destinés au financement indirect de la recherche non orientée.
Massa 3 :						Masse 3 :
Kredieten bestemd voor de financiering van het onderzoek in nijverheid en landbouw .	17,5	15,8	18,9	19,7	20,1	Crédits destinés au financement de la recherche à finalité industrielle et agricole.
Massa 4 :						Masse 4 :
Kredieten bestemd voor de financiering van wetenschappelijke activiteiten van openbare dienst en van algemeen belang	16,9	15,7	14,5	13,6	14,2	Crédits destinés au financement d'activités scientifiques de service public et d'intérêt général
Massa 5 :						Masse 5 :
Bijdrage aan diverse internationale instellingen voor onderzoek	10,8	10	6,6	7,3	6,1	Contribution à divers organismes internationaux de recherche.
Totaal	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	Totaux.

Uit de tabel kan men het volgende afleiden :

1^o) Het aandeel van de universitaire kredieten, samen met dat van de parallele financiering van het onderzoek in de universiteiten, is steeds doorslaggevend. Dit wordt verklaard door de stijgende behoeften van het onderwijs en van het onderzoek in die instellingen. Er moet opgemerkt worden dat een belangrijk deel van voornoemde kredieten aan fundamenteel onderzoek wordt besteed (1).

2^o) Het aandeel van de kredieten voor *technologisch onderzoek* was van 1965 tot 1968 betrekkelijk laag. Voor het ogenblik overschrijdt het 20 %. Er moet opgemerkt worden dat een deel van de kredieten die als « Interministeriële samenwerking » op massa 5 insgeschreven zijn, aanleiding geven tot retour-contracten voor het technologisch onderzoek.

3^o) Het aandeel van de kredieten voor *openbaar dienst-bee-ton* is bijna onveranderd.

4^o) Het aandeel voor de internationale samenwerking gaat gevoelig achteruit, wegens de crisis van de Europese programma's en instellingen, waarvoor nog geen oplossing gevonden werd.

3. — Aangroei van de begroting voor wetenschapsbeleid.

De begroting voor wetenschapsbeleid steeg gedurende de laatste drie dienstjaren gemiddeld met 16,5 %.

(1) De opeenvolgende inventarissen van het nationaal wetenschappelijk potentieel, duiden aan dat gemiddeld ongeveer 25 % van de universitaire begrotingen naar het fundamenteel en toegepast onderzoek gaat. Gemiddeld wordt 16 % van die begrotingen aan het fundamenteel onderzoek besteed.

Le tableau permet de constater ce qui suit :

1^o) La part des crédits universitaires, jointe à celle du financement parallèle de la recherche dans les universités, est constamment prépondérante. Ceci s'explique par les besoins croissants de l'enseignement et de la recherche dans ces institutions. Il est à noter qu'une part importante des crédits susdits est consacrée à la recherche fondamentale (1).

2^o) La part des crédits consacrés à la *recherche technologique* a été assez faible de 1965 à 1968. Elle dépasse actuellement 20 %. Il est à noter qu'une partie des crédits figurant à la masse 5, au titre de « Coopération internationale » donne lieu à des contrats en retour pour la recherche technologique.

3^o) La part des crédits destinés au *service public* est pratiquement stationnaire.

4^o) La part destinée à la Coopération internationale est en régression sensible en raison de la crise des programmes et des institutions européennes, qui n'a pas encore trouvé de solution.

3. — Croissance du budget de la politique scientifique.

Sur l'ensemble de la période 1961-1970, l'accroissement moyen du budget total a été de 16,5 %.

(1) Les inventaires successifs du potentiel scientifique national indiquent que 25 % environ des budgets universitaires sont consacrés en moyenne à la recherche fondamentale et appliquée. En moyenne, 16 % de ces budgets sont affectés à la recherche fondamentale.

In het midden van het decennium, dus de jaren 1964 tot 1966, bedroeg de gemiddelde aangroei 24,1 %, ten gevolge van de budgettaire weerslag van de wetgeving van 1965 op de universitaire expansie. Van 1966 tot 1970 groeide de begroting met gemiddeld 12,8 %. Dit was een continue groei.

De totale begroting 1971 vertoont een toename met 15,3 % en de gewone begroting met 14,8 %, waaruit blijkt dat de begroting voor wetenschapsbeleid regelmatig blijft stijgen.

TWEEDE DEEL.

Ontleding per massa van de begroting voor wetenschapsbeleid.

Massa 1. — Gewone financiering van de instellingen voor hoger onderwijs

(Inzonderheid van de secties Hoger Onderwijs van de Begroting van Nationale Opvoeding en van Landsverdediging).

1. — *Universiteiten en gelijkgestelde instellingen.*

Het groeipercentage van de universitaire kredieten bereikt 11 % in 1971.

Die vermeerdering wordt verantwoord door de stijging der bezoldigingen in de overheidssector die op 8 % per jaar berekend wordt (prognose : jaarlijkse stijging van de index met 4 %).

In deze voorwaarden zouden de kosten van de wetenschappelijke activiteiten met 6,6 % per jaar vermeerderen (rekening houdend met een relatief aandeel van 65 % voor bezoldigingen).

Indien men de expansie van het aantal studenten op 7,1 % en het aandeel van het onderwijs in de uitgaven der universiteiten op 61 % schat, dan rechtvaardigt de expansie van het onderwijs een vermeerdering van 4,3 % van de kredieten voor het hoger onderwijs. Deze vermeerdering gevoegd bij de 6,6 % stijging der kosten rechtvaardigt een totale vermeerdering van 11 % voor deze kredieten.

Voor de centra van Antwerpen en Bergen, die nog een snelle expansie kennen, wordt een vermeerdering van 15 % voorzien.

Er wordt een nieuwe wet op de universitaire expansie voorbereid. De Nationale Raad voor wetenschapsbeleid heeft de Regering hierover advies uitgebracht op 9 november 1970. Die aanbeveling bevat de berekeningsbasis voor de werkingskredieten van de universitaire instellingen, gebaseerd op objectieve criteria.

De beslissingen, die eerstdaags zullen getroffen worden, zowel in verband met de financiering van de werkingskosten van de bestaande instellingen als in verband met de oprichting van nieuwe instellingen voor universitair onderwijs of de uitbreiding van bestaande, zullen een gevoelige weerslag hebben op de begroting, reeds op die van 1971.

De financiële gevolgen van die beslissingen zullen door bijblad moeten geregeld worden.

Vers le milieu de la décennie, soit les années 1964 à 1966, l'accroissement moyen a été de 24,1 %, en raison des effets budgétaires de la législation de 1965 relative à l'expansion universitaire. De 1966 à 1970, le budget a connu un accroissement moyen de 12,8 %. Cette croissance était continue.

Le budget total pour 1971 montre un accroissement de 15,3 %, et le budget ordinaire un accroissement de 14,8 %, montrant que l'accroissement régulier du budget de la politique scientifique se maintient.

DEUXIEME PARTIE.

L'analyse par masse du budget de la politique scientifique.

Masse 1. — Financement ordinaire des établissements d'enseignement supérieur

(notamment les sections Enseignement supérieur du budget de l'Education nationale et de la Défense nationale).

1. — *Universités et établissements assimilés.*

Le pourcentage d'accroissement des crédits universitaires a été fixé en 1971 à 11 %.

La justification de cet accroissement se trouve dans l'augmentation des rémunérations du secteur public, qui est évaluée à 8 % par an (en prévision d'une adaptation à l'indice de 4 % par an).

La hausse du coût des activités scientifiques serait, dans ces conditions, de 6,6 % par an (compte tenu de la part relative de 65 % qu'occupent les salaires dans le coût de ces activités).

L'expansion du nombre d'étudiants étant évaluée à 7,1 % et la part de l'enseignement dans les dépenses des universités étant évaluée à 61 %, l'expansion de l'enseignement justifie un accroissement de 4,3 % des crédits de l'enseignement supérieur, qui s'ajoute aux 6,6 % d'accroissement du coût pour justifier un accroissement total de 11 % pour ces crédits.

Pour les centres d'Anvers et de Mons, il est prévu un accroissement de 15 %.

Une nouvelle loi sur l'expansion universitaire est en préparation. A ce sujet, le Conseil national de la politique scientifique a remis au Gouvernement le 9 novembre 1970 une recommandation qui contient les principes de calcul des crédits de fonctionnement aux établissements universitaires basés sur des critères objectifs.

Les décisions qui ne manqueront pas d'intervenir prochainement tant dans le domaine du financement des frais de fonctionnement des établissements existants que dans celui de la création de nouveaux établissements d'enseignement universitaire ou de l'extension d'établissements existants auront une incidence sensible sur le budget de 1971 déjà.

Les conséquences financières de ces décisions devront être réglées par feuilleton d'ajustement.

2. — *Universitaire ziekenhuizen.*

Dit jaar wordt nog een subsidie van 60 miljoen BF voorzien voor het Academisch Ziekenhuis te Gent.

3. — *Verschillende subsidies voor de universiteiten* (door de wet bepaalde bedragen).

De tabel hieronder geeft die subsidies met hun aangroei :

2. — *Hôpitaux universitaires.*

Une subvention de 60 millions de FB est encore prévue cette année au profit de l'« Academisch Ziekenhuis » à Gand.

3. — *Subventions diverses aux universités* (montants déterminés par la loi).

Ces subventions et leur accroissement figurent au tableau ci-dessous :

	1970 (in miljoenen BF) — 1970 (en millions de FB)	1971	Vermeerderings- percentage — pourcentage d'accroissement	
Sociale subsidies	243	284	16,6	Subventions sociales.
Subsidies voor pensioenen (Leuven en Brussel)	75	75	0	Subventions pour les pensions (Louvain et Bruxelles).
Subsidies aan de A.S.L.K. voor leningen aan de universiteiten (gebouwen)	405 (1)	700 (1)	72,5	Subventions à la C.G.E.R. pour des prêts de construction aux universités.
Hetzij een totaal van	723	1 059	46,3	Soit un total de

(1) Inbegrepen de toeneming van 66,4 miljoen BF, beslist door de Regering op 4 september 1969.

In verband met deze laatste post onderscheidt men drie aanwendungen van dit krediet, die in de begroting afzonderlijk moeten ingeschreven worden :

a) Dekking van het rentevershil van de leningen, aangegaan door de instellingen voor universitair onderwijs krachtens artikel 7 van de wet van 2 augustus 1960 (maximum uitstaande bedrag van de leningen 5 miljard) en van de wet van 16 juli 1970;

b) Dekking van het rentevershil van de lening van 764 miljoen, die de Katholieke Universiteit te Leuven zal aangaan voor de aankoop van gronden te Ottignies. Er moet opgemerkt worden dat het oefenterrein van Etterbeek voor een gelijkaardig bedrag en onder gelijkaardige betalingsvoorwaarden aan de V. U. B. afgestaan wordt;

c) Dekking van het rentevershil van de leningen, aangegaan op de eigen middelen van de rijksinstellingen voor sociale investeringen. Deze bedragen zijn begrensd in verhouding tot het jaarlijkse bedrag van de sociale subsidies toegekend aan die instellingen.

Door de wet van 16 juli 1970 werden de investeringskredieten voor de drie eerste jaren voorlopig verdeeld. Die wet maakt de eerste schijf uit van het tienjarenplan, waarvan het principe in de regeringsverklaring opgenomen was.

De kredieten om de rentekosten ten laste van de Staat (alle soorten investeringen van de vrije instellingen — sociale investeringen van de rijksinstellingen) te dekken, zullen voor de begroting 1971 door bijkredieten moeten geregeld worden, in de mate dat zij het hiervoor reeds ingeschreven bedrag van 66,4 miljoen overschrijden.

(1) Y compris l'augmentation de 66,4 millions de FB, décidée par le Gouvernement le 4 septembre 1969.

En ce qui concerne ce dernier poste, on distingue trois utilisations de ce crédit qui doivent faire l'objet d'une inscription distincte dans le budget :

a) la couverture de la différence d'intérêt des prêts contractés par les établissements d'enseignement universitaire en vertu de l'article 7 de la loi du 2 août 1960 (encours maximum des prêts, 5 milliards) et de la loi du 16 juillet 1970;

b) la couverture de la différence d'intérêt du prêt de 764 millions que contractera l'Université Catholique de Louvain pour l'acquisition de terrains à Ottignies. Il est à noter que la cession à l'U. L. B. de la plaine de manœuvres d'Etterbeek se fait pour un montant et dans des conditions de paiement comparables;

c) la couverture de la différence d'intérêt des prêts contractés sur les ressources propres des patrimoines des établissements de l'Etat pour des investissements sociaux. Ces montants sont plafonnés en fonction du montant annuel des subsides sociaux octroyés à ces établissements.

La loi du 16 juillet 1970 a instauré en faveur des établissements universitaires une répartition provisoire des crédits d'investissement pour les trois années à venir. Cette loi constitue la première tranche du plan de 10 ans dont le principe était inscrit dans la déclaration gouvernementale.

Les crédits nécessaires pour couvrir les dépenses d'intérêt mises en charge de l'Etat (investissements de toute nature des établissements libres — investissements sociaux des établissements de l'Etat) devront être portés au budget pour 1971 au moyen d'un feuillet d'ajustement dans la mesure où ces crédits dépassent la provision de 66,4 millions déjà inscrite à cette fin.

Massa 2. — Parallele financiering van het onderzoek in het hoger onderwijs.

Kredieten voor het Nationaal Fonds voor wetenschappelijk onderzoek.

Het Nationaal Fonds voor wetenschappelijk onderzoek (N. F. W. O.) heeft de opleiding van jonge onderzoekers tot doel.

De kredieten toegekend aan het N. F. W. O. om die taak te vervullen zijn door de wet van 9 april 1965 vastgesteld op 10 % van de kredieten voor de twee rijksuniversiteiten, d.w.z. 10 % van de berekeningsbasis gebruikt om de kredieten aan de universiteiten en gelijkgestelde instellingen vast te stellen.

De vermeerdering van de kredieten van het N. F. W. O. is dus automatisch verbonden met de evolutie van de kredieten voor de twee rijksuniversiteiten.

In 1970 heeft de Regering besloten de achterstand van de Vlaamse cultuurgemeenschap inzake wetenschappelijk onderzoek geleidelijk in te halen. Door de eerste schijf van dit plan konden de Vlaamse navorsers in 1970 over 10,5 miljoen meer beschikken in het N. F. W. O. en 17,2 miljoen meer in de drie door het N. F. W. O. beheerde fondsen.

Die bedragen vertegenwoordigen 1/5 van de op te halen achterstand.

De verdeling van de kredieten tussen navorsers van beide cultuurgemeenschappen is hierdoor als volgt :

60 % voor de Franse sector;

40 % voor de Nederlandse sector in het N. F. W. O.;

65,3 % voor de Franse sector;

34,7 % voor de Nederlandse sector in de drie geassocieerde fondsen.

De Regering heeft als regel aangenomen dat het herstel van een betere verhouding niet ten nadele van het fundamenteel onderzoek in Franstalige universiteiten mag gebeuren, maar dat deze zich integendeel moeten blijven ontwikkelen aan het algemeen ritme van de universitaire kredieten, die dit jaar met 11 % groeien.

Aan de andere kant moeten de bedragen, die in 1970 voor de « achterstand » toegekend worden, in de begroting 1971 eveneens met 11 % stijgen (zo niet zou er voor het « Nederlands » onderzoek een nieuwe relatieve achterstand ontstaan). Die kredieten 1971 worden als volgt berekend : bij de kredieten 1970 wordt de schijf 1970 gevoegd. De som wordt met 11 % vermeerderd, en bij dat totaal wordt de schijf 1971 van het plan gevoegd.

Voor de 3 geassocieerde fondsen van het N. F. W. O. wordt dezelfde berekeningswijze toegepast. De groeicoëfficiënt ten opzichte van 1970 bedraagt hier 21,4 %.

Gezien de huidige verdeling van de kredieten tussen de navorsers uit beide cultuurgemeenschappen, na de eerste schijf van het plan, werd besloten het plan sneller uit te voeren, zodat de objectieven voor 1972, 1973 en 1974 respectievelijk één jaar vroeger zouden bereikt worden.

Hierdoor wordt het bedrag van de « rattrapage »-kredieten 1971 verhoogd tot :

— 21 miljoen voor het N. F. W. O. en

— 27,4 miljoen voor de drie fondsen.

Masse 2. — Financement parallèle de la recherche dans l'enseignement supérieur.

Crédits destinés au Fonds national de la recherche scientifique.

L'objectif du Fonds national de la recherche scientifique (F. N. R. S.) est la formation de jeunes chercheurs.

Les crédits alloués au F. N. R. S. pour l'accomplissement de cette mission sont fixés par la loi du 9 avril 1965 à 10 % des crédits alloués aux deux universités de l'État, soit 10 % de la base de calcul utilisée pour la détermination des subventions aux universités et établissements assimilés libres.

L'accroissement des crédits du F. N. R. S. est donc directement lié à l'évolution des crédits attribués aux deux universités de l'État.

En 1970, le principe du rattrapage progressif du retard de la communauté culturelle flamande en matière de recherche scientifique a été retenu par le Gouvernement. Une première tranche de ce rattrapage accordée au cours de l'exercice 1970 a permis aux chercheurs de disposer au F. N. R. S. de 10,5 millions supplémentaires et de 17,2 millions supplémentaires aux trois Fonds associés au F. N. R. S.

Ces sommes représentaient 1/5 du retard à combler.

Elles ont permis d'atteindre une répartition des crédits entre les chercheurs des deux communautés culturelles, atteignant :

60 % pour le secteur français;

40 % pour le secteur néerlandais au F. N. R. S.;

65,3 % pour le secteur français;

34,7 % pour le secteur néerlandais aux trois Fonds associés.

Le Gouvernement a adopté pour règle que le rétablissement d'une meilleure proportion ne doit pas se faire au détriment de la recherche fondamentale exécutée dans les universités francophones, mais qu'au contraire celle-ci doit se développer au rythme général de la croissance des crédits universitaires, qui est cette année de 11 %.

Comme, d'autre part, les sommes attribuées en 1970 au titre de « rattrapage » doivent se retrouver dans le budget pour 1971, également augmentées de 11 % (sans quoi il y aurait un nouveau recul relatif de la recherche néerlandophone), les crédits pour 1971 se calculent de la manière suivante : on ajoute au crédit de 1970 la tranche de rattrapage de 1970; on majore le tout de 11 %; on ajoute au résultat la tranche de rattrapage de 1971.

Pour les trois Fonds associés au F. N. R. S., le mode de calcul des crédits pour 1971 est identique. Le pourcentage d'accroissement par rapport à 1970 est ici de 21,4 %.

Vu la répartition actuelle des crédits entre les chercheurs des deux communautés culturelles suite à l'exécution de la première étape de ce plan de rattrapage, il a été décidé d'accélérer ce plan de façon à atteindre les objectifs fixés pour les années 1972, 1973 et 1974 respectivement une année plus tôt.

Cette accélération a pour conséquence de porter le montant des crédits de rattrapage de 1971 à :

— 21 millions pour le F. N. R. S. et à

— 27,4 millions pour les trois Fonds associés.

Als gevolg hiervan zal 45 % van de kredieten voor het N. F. W. O. naar Vlaamse navorsers gaan en 38 % van de kredieten naar de drie fondsen.

Massa 3. — Kredieten voor nijverheid en landbouw.

1. — De wetenschappelijke rijksinstellingen en gelijkgestelde instellingen.

Die instellingen hangen af van de departementen van Landbouw, Openbare Werken en Economische Zaken. Zij verrichten activiteiten van openbaar dienstbetoon, die de noodzakelijke steun voor het technologisch onderzoek zijn.

De globale begroting voor die instellingen bedraagt 351,1 miljoen BF in 1971, dus een toeneming van 14,4 %. Die evolutie verschilt naargelang de departementen, zoals hieronder aangetoond :

Departementen	1970	1971	% aangroei 1970-1971 — % d'accroissement 1970-1971	Départements
Landbouw	238,78	264,05	10,5	Agriculture.
Economische Zaken	657,23	823,64	25,3	Affaires économiques.
Openbare Werken	43,95	61,24	39,3	Travaux publics.
Totaal	939,96	1 148,93	22,2	Total.

De instellingen van het Ministerie van Landbouw en van het Ministerie van Economische Zaken houden hetzelfde groeiritme als in 1970. De instellingen van Openbare Werken kennen de hoogste vermeerdering. Die vermeerdering vloeit hoofdzakelijk voort uit de kredieten toegerekend voor de uitrusting en het in gebruik nemen van de hall voor de maquette van Zeebrugge en van de kust, gerealiseerd met de buitengewone kredieten van 1970. Dit onderzoek dient als prioritair te worden beschouwd, omdat het bestemd is de doeltreffendheid van de belangrijke havenwerken van Zeebrugge te vermeerderen en hun kostprijs te verminderen.

Het Studiecentrum voor Kernenergie te Mol (S. C. K.) mag gelijkgesteld worden met de wetenschappelijke rijksinstellingen, daar de overheid het grootste deel van zijn werkingsuitgaven en bijna alle investeringskosten financiert.

De werkingskredieten van het S. C. K. bedragen in 1971 717 miljoen BF. Die kredieten maken het mogelijk de schijf 1971 van het vijfjarenplan te realiseren en aanvullende activiteiten te verrichten, namelijk :

- programma actinium;
- programma brandstofcel.

Die nieuwe activiteiten zijn niet in het programma opgenomen. Het blijkt dus nodig het vijfjarenplan te herzien en aan te passen om rekening te houden met de nieuwe behoeften en met de budgettaire mogelijkheden.

L'effet de ces crédits sera de porter la part destinée aux chercheurs flamands à 45 % des crédits attribués au R. N. R. S. et à 38 % des crédits attribués aux trois Fonds.

Masse 3. — Crédits à finalité industrielle et agricole.

1. — Etablissements scientifiques de l'Etat et établissements assimilés.

Ces établissements relèvent des départements de l'Agriculture, des Travaux publics et des Affaires économiques. Ils poursuivent des activités de service public qui constituent le soutien indispensable de la recherche technologique.

Le budget global de ces établissements atteint 351,1 millions de FB pour 1971, marquant un accroissement de 14,4 %. Cette évolution est différente suivant les départements, comme le montre le tableau ci-dessous.

Les établissements de l'Agriculture et des Affaires économiques conservent le même rythme d'accroissement qu'en 1970. Les établissements des Travaux publics connaissent l'accroissement le plus élevé. Cet accroissement résulte essentiellement des crédits consentis pour l'équipement et la mise en service du hall pour la maquette de Zeebrugge et de la côte, réalisé sur les crédits extraordinaires pour 1970. Cette recherche doit être considérée comme prioritaire parce qu'elle est destinée à augmenter l'efficacité et à réduire le coût des travaux portuaires importants de Zeebrugge.

Le Centre d'Etude de l'Energie Nucléaire à Mol (C. E. N.) peut être assimilé aux établissements scientifiques de l'Etat étant donné que les pouvoirs publics financent la plus grande part de ses dépenses de fonctionnement et la quasi-totalité des charges d'investissement.

Les crédits de fonctionnement du C. E. N. atteignent 717 millions de FB en 1971. Ces crédits permettent d'exécuter la tranche du plan quinquennal prévue pour 1971 et d'effectuer des activités complémentaires qui sont :

- le programme actinium;
- le programme de la pile à combustible.

Ces activités nouvelles ne sont pas prévues au plan. Il apparaît donc nécessaire de procéder à une révision et à une adaptation du plan quinquennal nucléaire pour tenir compte des besoins nouveaux.

2. — *Subsidies en contracten van de departementen (de kredieten « prototypes » niet inbegrepen).*

a) Op de begroting van het Ministerie van Landbouw komen kredieten voor die in 1971 102 miljoen BF belopen, tegen 93 miljoen BF in 1970. Zij zijn bestemd voor werkgroepen, die verbonden zijn aan de onderzoeksstations van het departement en aan de faculteiten van landbouwwetenschappen. Voor deze toelagen werd een toeneming met 9,7 % toegestaan.

b) Op de begroting van Economische Zaken werd een krediet van 20 miljoen BF voorzien op de gewone begroting 1971 voor het Instituut voor Radio-elementen te Charleroi.

3. — *Financieringsinstellingen.*

a) Het I. W. O. N. L. kent door middel van niet-terugvorderbare subsidies kredieten toe, die voornamelijk voor gemeenschappelijk onderzoek in nijverheid en landbouw bestemd zijn. In sommige gevallen werken universitaire teams aan het onderzoek mee. Voor het industrieel onderzoek is één van de voorwaarden voor het toekennen van de subsidies, dat de ondernemingen financieel bijdragen.

De toelage voor het I. W. O. N. L. bedraagt in 1971 :	
afdeling nijverheid	608 miljoen BF (aangroei met 26 %)
afdeling landbouw	198 miljoen BF (aangroei met 11 %)
Totaal ...	806 miljoen BF (aangroei met 22 %)

Die aanzienlijke stijging van de toelage voor industrieel onderzoek wordt voornamelijk verantwoord door het feit dat het I. W. O. N. L. in 1971 de financiering zal moeten verzekeren van de prioritaire projecten op het vijfjarenplan voor de technologie, dat de regering ter goedkeuring voorgelegd wordt. De eerste schijf (1970) van die projecten wordt door afnemings van artikel 01.01 (regeringsimpulsen voor technologisch onderzoek) van de begroting van de Eerste Minister gefinancierd.

De toeneming met 11 % voor landbouwonderzoek beantwoordt aan het vijfjarenplan voor de technologie, dat de regering ter goedkeuring voorgelegd is.

b) De kredieten prototypes van de begroting van Economische Zaken zijn erop gericht, door middel van terugvorderbare voorschotten, competitief onderzoek te financieren met het oog op het in toepassing brengen van nieuwe procedures of produkten.

Die kredieten stijgen gestadig.

In 1971 bereiken ze 745 miljoen BF tegen 620 miljoen BF in 1970 en bevatten een krediet van 50 miljoen BF voor de 3^{de} kern van de BR3 van het S. C. K., evenals kredieten om nucleaire research-projecten van de industrie te financieren (400 miljoen BF).

4. — *Bijzondere impulsen van sectoriële technologische programma's en wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon.*

A. — Op de begroting van de Eerste Minister werd in 1970 een bedrag van 250 miljoen BF ingeschreven om acti-

2. — *Subventions et contrats des départements (non compris les crédits aux « prototypes »).*

a) Au budget du Ministère de l'Agriculture figurent des crédits qui atteignent 102 millions de FB en 1971 contre 93 millions de FB en 1970. Ils sont destinés aux groupes de travail rattachés aux stations de recherches du département et aux facultés de sciences agronomiques. Un accroissement de 9,7 % a été consenti pour ces subventions.

b) Au budget du Ministère des Affaires économiques, un crédit de 20 millions de FB a été prévu au budget ordinaire pour 1971 pour l'Institut de Radioéléments à Charleroi.

3. — *Organismes de financement.*

a) L'I. R. S. I. A. octroie par voie de subventions à fonds perdus des crédits destinés principalement à la recherche en commun tant industrielle qu'agricole. Dans certains cas des équipes universitaires apportent leur collaboration à ces recherches. Pour la recherche industrielle la participation financière des entreprises est une des conditions d'octroi de subsides.

La dotation de l'I. R. S. I. A. en 1971 s'élève à :	
section Industrie ...	603 millions de FB (accroissement de 26 %);
section Agriculture	198 millions de FB (accroissement de 11 %);
Total ...	806 millions de FB (accroissement de 22 %).

L'accroissement important de la subvention pour la recherche industrielle se justifie en grande partie par l'obligation qui incombera à l'I. R. S. I. A. d'assurer en 1971 la reprise du financement de projets prioritaires inscrits au plan quinquennal de technologie, soumis pour approbation au Gouvernement. Pour la première tranche (1970), ces projets sont financés par imputation à l'article 01.01 (impulsion gouvernementale à la recherche technologique) du budget du Premier Ministre.

L'accroissement de 11 % pour les recherches agricoles est conforme au plan quinquennal de technologie, soumis pour approbation au Gouvernement.

b) Les crédits aux prototypes inscrits au budget extraordinaire des Affaires économiques visent à soutenir par des avances récupérables des recherches à caractère compétitif effectuées en vue de la mise en œuvre de procédés ou produits nouveaux.

Ces crédits sont en progression constante.

Ils atteignent 745 millions de FB en 1971 contre 620 millions de FB en 1970 et comprennent un crédit de 50 millions de FB pour le troisième cœur du réacteur BR3 du Centre de l'Energie Nucléaire ainsi que les crédits destinés à financer les projets de recherche nucléaire de l'industrie (400 millions de FB).

4. — *Impulsions spéciales à des programmes technologiques sectoriels et à des actions scientifiques de service public.*

A. — En 1970, un montant de 250 000 000 de FB a été inscrit au budget du Premier Ministre pour couvrir

viteiten te financieren, die een bijzondere bijdrage leveren voor de ontwikkeling van het technologisch onderzoek en van openbaar dienstbetoon in bepaalde spitssectoren, dit teneinde de technologische innovatie te bevorderen.

De Ministerraad heeft een beslissing getroffen voor drie programma's :

a) Organisatie van een post-universitaire studiecycclus leidend tot het behalen van het diploma van doctor in managementwetenschappen. Een belangrijke factor die de technische en economische revolutie van onze tijd tekent, is de toepassing van wetenschappelijk verantwoorde managementmethodes. Op 31 juli 1970 heeft de Ministerraad een vijfjarenplan 1970-1975 goedgekeurd, waarmee een totaal bedrag van 93 480 000 BF gemoeid is. In 1970 mag een bedrag van 16 250 000 BF afgenomen worden van het krediet van 250 000 000 BF.

b) Eind oktober 1970 heeft de regering een R en D-programma voor het fysisch en biologisch leefmilieu goedgekeurd, dit programma is geconcentreerd rond de problemen in verband met waterverontreiniging. Hiervoor moeten voor 1970 de volgende kredieten vrijgemaakt worden : 10 914 000 BF. De totale uitgaven voor het hele programma 1970 tot 1973 zullen 151 708 000 BF bedragen.

Die kredieten dienen om diverse projecten te realiseren, zowel in de industrie als in verschillende wetenschappelijke instellingen. Ze worden eveneens aangewend voor de nodige steunmiddelen, schepen, enz.

Het is de eerste gecoördineerde interdepartementale en interdisciplinaire actie voor de problemen van het leefmilieu. De omvang van die problemen en moeilijkheden om de strijd tegen de vervuiling realistisch en efficiënt aan te pakken, zijn algemeen bekend. Door een betere kennis van de betrokken verschijnselen (zowel voor wat het zeewater, als het zoet water betreft) en van de beschikbare of te voorziene middelen, zullen de departementen beter in staat zijn de reglementaire en administratieve bestrijdingsmiddelen uit te werken die werkelijk invloed kunnen hebben.

c) Begin november 1970 heeft de regering een R en D-programma in de sectoren van de metaalverwerking, scheikunde, bouwnijverheid en de landbouw, goedgekeurd.

In 1971 zal dit plan aangevuld worden met de ontbrekende sectoren; de textielsector, de metallurgie en de voedingsnijverheid.

In het door de regering goedgekeurd plan worden de kredieten, nodig voor de R en D in de betrokken sectoren gedurende de vijfjarenperiode 1970-1974, geraamd op 94,5 miljoen BF voor projecten waarmee in 1970 gestart werd (86 miljoen BF voor industrieel onderzoek en 8,5 miljoen BF voor landbouwonderzoek). Dat bedrag moet ingeschreven worden op artikel 01.01 van de begroting van de Eerste Minister — buitengewone kredieten.

Buiten de drie programma's, waarvoor de Ministerraad besloten heeft ze ten laste van het Impulsfonds van de Eerste Minister te financieren, moet men een R en D-programma Informatiek in de overheids- en privésector voorzien, dat voor het ogenblik ter studie ligt.

In dit programma dat op de inventaris van de meest dringende behoeften gebaseerd is, zullen voorstellen voor R en D gedaan worden, die in een impulsprogramma van twee en drie jaar kunnen opgenomen worden.

les activités apportant un concours particulier au développement de la recherche technologique et de service public dans certains secteurs de pointe en vue de favoriser l'innovation technologique.

Trois programmes ont fait l'objet d'une décision du Conseil des Ministres :

a) Organisation d'un cycle d'études post-universitaires conduisant au diplôme de docteur en sciences de management. L'application de méthodes de management scientifiquement justifiées constitue un facteur important caractérisant la révolution technique et économique de notre époque. Le Conseil des Ministres, en date du 31 juillet 1970, a approuvé un plan quinquennal 1970-1975 d'un montant global de 93 480 000 FB et autorise l'affectation, en 1970, d'une somme de 16 250 000 FB prélevée sur le crédit de 250 000 000 de FB.

b) Fin octobre 1970, le Gouvernement a approuvé un programme de recherche et de développement sur l'environnement physique et biologique. Ce programme suppose l'engagement de crédits pour une somme de 10 914 000 FB pour 1970. Le montant total des dépenses requises par le programme pour la période 1970-1973 sera de 151 708 000 FB.

Ces crédits ont trait à divers projets à réaliser à la fois dans l'industrie et dans différents établissements scientifiques, ainsi qu'aux moyens de support tels que bateaux, etc.

Cette action est la première action coordonnée interdépartementale et interdisciplinaire dans le cadre des problèmes de l'environnement. On sait l'importance de ces problèmes et la difficulté qu'il y a à organiser la lutte contre les pollutions de manière réaliste et efficace. Une meilleure connaissance des phénomènes en cause (tant en ce qui concerne l'eau de mer que les eaux douces) et des moyens disponibles ou envisageables mettra les départements responsables en meilleure position pour mettre en place les moyens de lutte réglementaires et administratifs susceptibles d'avoir un impact réel.

c) Début novembre 1970, le Gouvernement a approuvé un plan quinquennal de développement de la recherche technologique dans les secteurs des fabrications métalliques, de la chimie, de la construction de bâtiments et de l'agriculture.

Ce plan sera complété en 1971 pour les secteurs manquants, notamment le secteur textile, de la métallurgie et de l'alimentation.

Le plan approuvé par le Gouvernement évalue les crédits nécessaires au développement de la recherche des secteurs concernés pour la période quinquennale 1970-1974 à 94,5 millions de FB pour des projets ayant pris cours en 1970 (86 millions de FB pour la recherche industrielle et 8,5 millions de FB pour la recherche agricole) à imputer sur l'article 01.01 du budget du Premier Ministre, — crédits extraordinaires.

Outre les trois programmes qui ont fait l'objet d'une décision du Conseil des Ministres quant à leur financement à charge du Fonds d'impulsion du Premier Ministre, il y a lieu de prévoir un programme de développement de la recherche en informatique dans les secteurs publics et privés, actuellement à l'étude.

Ce programme basé sur l'inventaire des besoins les plus urgents comportera les propositions de recherche-développement susceptibles d'être reprises dans un programme d'impulsion de deux ou trois ans.

B. — in 1971 is een bedrag van 260 000 000 BF voorzien voor bijzondere impulsen voor sectoriële technologische programma's en wetenschappelijke activiteiten van openbare dienst.

Dit krediet is bestemd om de volgende programma's, die de regering in 1970 goedkeurde, voort te zetten :

a) de organisatie van een post-universitaire studiecycclus, leidend tot het diploma van doctor in managementwetenschappen. De schijf 1971 van het vijfjarenplan, dat de regering goedgekeurd heeft, bedraagt 16 665 000 BF.

b) het R en D-programma voor het fysisch en biologisch leefmilieu. Voor de schijf 1971 is in een financiering van 49 007 000 BF voorzien;

c) de voortzetting van het programma informatiek, waarover hierboven sprake.

Bovendien zouden andere impulsen voor nieuwe activiteiten en nieuwe projecten in de spits technologie, in sectoren die nog niet in een vijfjarenprogramma voor de ontwikkeling van het technologisch onderzoek opgenomen werden, evenals activiteiten van openbare dienst, kunnen gefinancierd worden.

*Massa 4. — Regeringsinitiatief
en wetenschappelijk openbaar dienstbetoon.*

De kredieten van massa 4 belopen in 1971 2 198 miljoen 654 000 BF, hetzij 14,1 % van de totale begroting. In haar geheel groeit die massa met 19,6 %.

De kredieten van deze massa dekken :

(1) — de activiteiten van openbaar dienstbetoon en fundamenteel onderzoek van de wetenschappelijke rijksinstellingen, alsmede de aanverwante activiteiten van die instellingen en van andere wetenschappelijke organismen;

(2) a — de bijzondere toelage voor de verpleegdag in de universitaire ziekenhuizen, beschouwd als openbaar dienstbetoon met wetenschappelijk karakter;

(2) b — de contracten en toelagen op ministerieel initiatief.

1. — De wetenschappelijke rijksinstellingen en andere organismen.

De werkingskredieten van de wetenschappelijke rijksinstellingen bedragen in 1971 1 209 354 000 BF, wat een vermeerdering van 16,3 % betekent ten opzichte van 1970.

Een bedrag van ongeveer 84 203 000 BF wordt voorzien voor de aanverwante activiteiten van die instellingen (publicaties), de toelagen aan academies, geleerde genootschappen en diverse comités of instellingen.

2. — Diverse subsidies.

a) *Universitaire ziekenhuizen*: op de begroting van het Ministerie van Volksgezondheid wordt een krediet van 482,2 miljoen BF voorzien om de bijdrage van de Staat in de verpleegdagprijs in de universitaire ziekenhuizen te dekken. Er moet onderstreept worden dat voor 1970 een bedrag van 408,2 miljoen BF ingeschreven werd en dat bijkomende kredieten voor 120 miljoen BF aangevraagd werden, betrekking hebbend op de vroegere jaren.

B. — En 1971, un montant de 260 000 000 FB est prévu pour les impulsions spéciales à des programmes technologiques sectoriels et à des actions scientifiques de service public.

Ce crédit est destiné à la poursuite du financement des programmes suivants, approuvés par le Gouvernement en 1970 :

a) l'organisation du cycle d'études post-universitaires conduisant au diplôme de docteur en sciences de management. La tranche 1971 du plan quinquennal approuvé par le Gouvernement s'élève à 16 665 000 FB;

b) le programme de recherche et de développement sur l'environnement physique et biologique. Ce programme prévoit pour la tranche 1971 un financement de l'ordre de 49 007 000 FB;

c) la continuation du programme informatique dont il est question ci-dessus.

D'autres impulsions en faveur d'actions nouvelles et de nouveaux projets de technologie de pointe dans les secteurs non encore repris dans un programme quinquennal de développement de la recherche technologique ainsi que des actions de service public pourront être financées pour le surplus.

*Masse 4. — Initiative gouvernementale
et service public scientifique.*

Les crédits de la masse 4 atteignent 2 198 654 000 FB en 1971, soit 14,1 % du budget total. Dans l'ensemble, cette masse s'accroît de 19,6 %.

Les crédits de cette masse couvrent :

(1) — les activités de service public et de recherche fondamentale des établissements scientifiques de l'État, ainsi que les activités connexes de ces établissements et celles d'autres organismes scientifiques;

(2) a — la subvention spéciale à la journée d'entretien dans les hôpitaux universitaires considérée comme étant du service public, à caractère scientifique;

(2) b — les contrats et subventions d'initiative ministérielle.

1. — Établissements scientifiques de l'État et autres organismes.

Les crédits de fonctionnement des établissements scientifiques de l'État s'élèvent à 1 209 354 000 FB en 1971, ce qui représente un accroissement de 16,3 % par rapport à 1970.

Un montant de quelque 84 203 000 FB, prévu pour les activités connexes de ces établissements (publications), les subventions aux académies, sociétés savantes et divers comités ou établissements.

2. — Subventions diverses.

a) *Hôpitaux universitaires*: un crédit de 482,2 millions de FB est prévu au budget du Ministère de la Santé publique pour couvrir l'intervention de l'État dans le prix de la journée d'entretien des hôpitaux universitaires. Il convient de souligner qu'un contrat de 408,2 millions de FB a été inscrit pour 1970 et que des crédits supplémentaires de l'ordre de 120 millions de FB afférents aux années antérieures ont été sollicités.

b) *Contracten en toelagen op regeringsinitiatief.*

De tabel hierna geeft de evolutie van die kredieten.

(In 1 000 BF)

a) *Contrats et subventions d'initiative gouvernementale.*

Le tableau ci-après reprend l'évolution de ces crédits.

(En 1 000 FB)

Departementen	1970	1971	Départements
Ministerie van Nationale Opvoeding :			Ministère de l'Éducation nationale :
— Contracten op ministerieel initiatief	68 000	78 950	— Contrats d'initiative ministérielle.
— Programma's fundamenteel onderzoek (aanverwante opdrachten van de wetenschappelijke rijksinstellingen)	28 980	32 550	— Programmes de recherche fondamentale constituant des missions connexes des établissements scientifiques de l'État.
	96 980	111 500	
— Stichting Born-Bunge	4 000	6 000	— Fondation Born-Bunge.
— Programma fundamenteel onderzoek op het gebied van de radiobiologie (S. C. K.-Mol)	22 000	23 000	— Programme de recherche fondamentale dans le domaine de la radiobiologie (C. E. N.-Mol).
Totaal	122 980	140 500	Total.
Ministerie van Cultuur :			Ministère de la Culture :
— Toelagen voor universitaire archeologische opgravingen	0	5 000	— Subventions pour fouilles archéologiques universitaires.
Ministerie van Volksgezondheid :			Ministère de la Santé publique :
— Toelagen aan universitaire anti-kankercentra	42 000	45 000	— Subvention aux centres anti-cancéreux universitaires.
— Rechtstreekse toelagen en contracten	13 000	18 282	— Subventions directes et contrats.
— Andere toelagen	7 300	8 300	— Autres subventions.
Totaal	62 300	71 582	Total.
Ministerie van het Gezin en van de Huisvesting :			Ministère de la Famille et du Logement :
— Studies en enquêtes van het Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën	3 370	3 300	— Etudes et enquêtes du Centre d'Étude de la population et de la famille.
Ministerie van Landsverdediging :			Ministère de la Défense nationale :
— Comité voor de coördinatie van het wetenschappelijk werk	13 820	21 442	— Comité de coordination des activités scientifiques.
Ministerie van Binnenlandse Zaken :			Ministère de l'Intérieur :
— Rechtstreekse toelagen en contracten	1 200	1 000	— Subventions directes et contrats.
Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid :			Ministère de l'Emploi et du Travail :
— Rechtstreekse toelagen en contracten	1 000	12 125	— Subventions directes et contrats.
Ministerie van Sociale Voorzorg :			Ministère de la Prévoyance sociale :
— Rechtstreekse toelagen en contracten	318	327	— Subventions directes et contrats.
Ministerie van Justitie :			Ministère de la Justice :
— Rechtstreekse toelagen en contracten	4 440	4 923	— Subventions directes et contrats.
Ministerie van Economische Zaken :			Ministère des Affaires économiques :
— Economische en sociale studies en enquêtes	0	2 000	— Etudes et enquêtes d'ordre économique et social.
— Toelagen aan het Belgisch Houtcentrum	2 000	2 000	— Subvention au Centre belge du bois.
Totaal	2 000	4 000	Total.
Algemeen totaal	211 348	264 199	Total général.

Die contracten en subsidies worden toegekend in uitvoering van de koninklijke besluiten van 18 januari 1965 en 21 april 1965. Zij zijn een uitbreiding van het begrip openbaar dienstbetoon. In principe zijn ze bestemd om researchprojecten te financieren die van uitzonderlijk belang zijn voor de Staat of het land. Die subsidies worden onder de nationale centra of onderzoekseenheden verdeeld. Het grootste deel daarvan oefent zijn activiteiten uit in het kader van één of meerdere universiteiten, andere zijn aan wetenschappelijke rijksinstellingen verbonden en enkele werken buiten die instellingen.

Het Departement van Nationale Opvoeding financiert een belangrijk deel van die programma's, namelijk 140,5 miljoen BF. Ongeveer 33 miljoen BF wordt toegekend aan onderzoekseenheden, die in wetenschappelijke rijksinstellingen werken. Het grootste deel van de andere contracten en subsidies wordt aan universitaire eenheden toegekend. In 1971 bereiken ze ongeveer 79 miljoen BF. De Stichting Born-Bunge ontvangt een subsidie van 6 miljoen BF. Sinds verscheidene jaren financiert dit departement eveneens een onderzoeksprogramma op het gebied van de radiobiologie, uitgevoerd in het S. C. K. te Mol. Het bedrag belooft 23 miljoen BF in 1971.

Het Departement van Volksgezondheid kent een forfaitaire subsidie toe aan de 6 universitaire anti-kankercentra, in totaal 45 miljoen BF. De verschillende contracten en subsidies van dit Ministerie worden hoofdzakelijk aan de universiteiten toegekend. Zij dekken vooral uitgaven in verband met studies voor de strijd tegen luchtbezoedeling of over ziekenhuisorganisatie en openbare hygiëne in het algemeen.

De kredieten van Landsverdediging werden verminderd ter gelegenheid van de vorige budgettaire inkrimpingen. Deze kredieten hebben hetzelfde doel voor de wetenschappelijke rijksinstellingen van Landsverdediging, als artikel 41.02-2 voor de instellingen van Nationale Opvoeding.

Het bedrag 1971 van deze kredieten vertegenwoordigt 5,5 % van de gewone kredieten van de betrokken instellingen. Bij Nationale Opvoeding is die verhouding 5,85 %.

In 1970 heeft het Departement van Tewerkstelling en Arbeid een bijkomend krediet van 11 825 000 BF gevraagd, hetzij 825 000 BF voor studies over de arbeidsmarkt voor jonge mensen en vrouwen, en 11 miljoen BF voor de betaling van het verwerken door I. B. M., N. I. S. en R. I. Z. I. V. van de bijdragebons van de Z. I. V.

Voor 1971 zal het Departement over 12 125 000 BF kunnen beschikken voor de oprichting van een databank voor de problemen van de tewerkstelling en de actieve bevolking.

De bedragen van de contracten en subsidies van de andere departementen zijn minder belangrijk.

In het geheel stelt men vast dat verschillende aldus gesteunde projecten werkelijk aan behoeften van openbaar dienstbetoon of van nationaal belang beantwoorden. Andere lijken meer het gevolg van initiatief van navorsers te zijn. Daarom werd tijdens de laatste jaren deze financieringswijze geleidelijk gerationaliseerd, en daarom zullen nauwkeuriger reglementeringen opgesteld worden om het onderzoek op ministerieel initiatief te organiseren.

Bij wijze van aanduiding volgt hierna een tabel, waarin de verdeling gegeven wordt van de voor 1970 voorziene toelagen voor onderzoek op ministerieel initiatief; verdeling volgens grote groepen disciplines en volgens de instellingen waar het onderzoek uitgevoerd wordt.

Ces contrats et subventions sont octroyés en exécution des arrêtés royaux du 18 janvier 1965 et du 21 avril 1965. Ils constituent une extension de la notion de service public. Ils sont destinés en principe à soutenir des projets de recherche revêtant une importance particulière pour l'Etat ou la nation. Ces subsides sont répartis entre les Centres nationaux ou unités de recherche. La plupart exercent leur activité dans le cadre d'une ou plusieurs universités, certains sont rattachés aux établissements scientifiques de l'Etat, quelques uns travaillent en dehors de ces institutions.

Le Département de l'Education nationale finance une partie importante de ces programmes, soit quelque 140,5 millions de FB. Près de 33 millions de FB sont attribués à des unités de recherche travaillant au sein des établissements scientifiques de l'Etat. La majeure partie des autres contrats et subventions sont accordés à des unités universitaires. Ils atteignent environ 79 millions de FB en 1971. La Fondation Born-Bunge reçoit une subvention de 6 millions de FB. Depuis plusieurs années, ce département finance également un programme de recherche dans le domaine de la radiobiologie exécuté au C. E. N. à Mol. Le montant atteint 23 millions de FB en 1971.

Le Département de la Santé publique alloue une subvention forfaitaire aux six centres anti-cancéreux universitaires, soit au total 45 millions de FB. Les divers contrats et subventions de ce Ministère sont principalement octroyés aux universités. Ils couvrent surtout des dépenses relatives à des études sur la lutte contre la pollution atmosphérique, l'organisation hospitalière et l'hygiène publique en général.

Les crédits de la Défense nationale avaient été réduits lors des compressions budgétaires antérieures. Ces crédits jouent le même rôle à l'égard des établissements scientifiques de l'Etat de la Défense nationale que l'article 41.02-2 pour les établissements de l'Education nationale.

Le montant pour 1971 de ces crédits représente 5,5 % des crédits ordinaires des établissements concernés. A l'Education nationale, cette proportion est de 5,85 %.

Le Département du Travail et de l'Emploi a demandé pour 1970 un crédit supplémentaire de 11 825 000 FB, soit 825 000 FB pour les études concernant le marché de l'emploi des jeunes et des femmes et 11 millions de FB pour payer le dépouillement par I. B. M., I. N. S. et I. U. N. D. S. des bons de cotisation A. M. I.

Pour 1971, le département dispose de 12 125 000 FB pour la constitution d'une banque de données pour les problèmes de l'emploi et de la population active.

Les montants des contrats et subventions des autres départements sont moins importants.

Dans l'ensemble, on constate que plusieurs des projets ainsi soutenus répondent réellement à des besoins de service public ou d'intérêt national. D'autres paraissent correspondre davantage à l'initiative des chercheurs. C'est pourquoi une rationalisation progressive de ce mode de financement a été poursuivie au cours des dernières années et que des règles plus précises seront établies pour organiser la recherche d'initiative ministérielle.

A titre indicatif on trouvera ci-après un tableau qui donne la répartition des subventions prévues pour 1970 au titre de recherches d'initiatives ministérielles, selon les grands groupes de disciplines et selon les établissements où s'exécutent les activités de recherche.

*Ministeriële initiatieven :
toelagen voorzien voor 1970.*

(In 1 000 BF.)

*Initiatives ministérielles :
subventions prévues pour 1970.*

(En milliers de FB.)

Instellingen	Zuivere wetenschappen — Sciences exactes	Toegepaste wet. en landbouwwet. — Sciences appl. et agronomiques	Geneeskunde — Médecine	Geesteswetenschappen — Sc. humaines	Totaal — Total	% van het totaal — % du total	Etablissements
U. L. B.	—	—	7 156	—	7 156	2,56	U. L. B.
U. Liège	1 669	—	8 387	5 045	15 101	5,39	U. Liège.
U. C. L.	—	—	7 156	2 395	9 551	3,41	U. C. L.
Gembloux	1 509	2 582	—	2 960	7 051	2,52	Gembloux.
Cureghem	—	1 458	—	—	1 458	0,52	Cureghem.
E. R. M.	2 111	1 843	1 035	149	5 138	1,84	E. R. M.
Ander hoger onderwijs	—	410	—	—	410	0,15	Autres enseignements supérieurs.
Franstalige instellingen	5 289	6 293	23 736	10 549	45 867	16,39	Etablissements français.
V. U. B.	—	—	7 156	4 362	11 518	4,11	V. U. B.
R. U. G.	—	1 000	7 156	12 865	21 021	7,51	R. U. G.
K. U. L.	—	—	7 156	6 091	13 247	4,73	K. U. L.
Landb. Gent	—	6 084	—	4 029	10 113	3,62	Landb. Gent.
R. U. C. A.	—	—	—	2 600	2 600	0,92	R. U. C. A.
K. M. S.	2 111	1 843	1 035	149	5 138	1,84	K. M. S.
Ander hoger onderwijs	—	410	—	—	410	0,15	Autres enseignements supérieurs.
Nederlandstalige instellingen	2 111	9 337	22 505	30 096	64 049	22,88	Etablissements néerlandais.
U. L. B. + V. U. B.	—	—	—	27 496	27 496	9,82	U. L. B. + V. U. B.
Totaal hoger-onderwijs	7 400	15 630	46 241	68 141	137 412	49,09	Total enseignement supérieur.
Wettelijke rijksinstellingen	48 560	30 359	1 670	53 621	134 210	47,94	Etablissements scolaires de l'Etat.
Andere wettelijke instellingen	5 000	200	—	3 104	8 304	2,97	Autres établissements scolaires.
Aigemeen totaal	60 960	46 189	47 911	124 866	279 926	100,00	Total général

3. — *Bijzondere subsidies voor geconcerteerde acties van fundamenteel onderzoek.*

Bepaalde richtingen verdienen bijzondere aandacht, voornamelijk op het gebied van de biologie, de fundamentele geneeskunde, de deeltjesfysica, de astrofysica, de meteorologie, enz... Op verschillende gebieden lijkt een inter-universitaire samenwerking noodzakelijk of ten minste een concentratie van de middelen bij de beste teams van onze universiteiten.

Daarom werd in 1970 op de begroting van de Eerste Minister (B. V. O. - art. 66.04) de inschrijving van 100,1 miljoen BF ten voordele van geconcerteerde acties voor-

3. — *Subventions spéciales pour actions concertées en recherche fondamentale.*

Certaines orientations, notamment dans les domaines de la biologie, de la médecine fondamentale, de la physique des particules, de l'astrophysique, de la météorologie, etc., méritent un effort particulier. Dans plusieurs de ces domaines apparaît la nécessité d'une collaboration interuniversitaire ou, tout au moins, d'une concentration des moyens sur les meilleures équipes de nos universités.

En 1970, une inscription de 100 100 000 FB était prévue au budget du Premier Ministre (B. P. O., art. 66.04) en faveur des actions concertées. A cette somme se sont ajou-

zien. Bij beslissing van de Ministerraad d.d. 5 mei 1970 dienen bij dit bedrag de volgende posten gevoegd :

— overdracht van het « ruimte »-krediet 0101 van de Eerste Minister	20 000 000 BF
— saldo van de lening (ingeschreven op de B. V. O.)	17 116 000 BF
	37 116 000 BF

Het impulsfonds heeft dus in 1970 over 137 216 000 BF mogen beschikken. De bestemming ervan wordt in de hierna volgende tabel aangeduid.

Het krediet 1971 op artikel 01.02 (fundamenteel onderzoek) wordt bij beslissing van het *ad hoc* ministerieel comité d.d. 23 september 1970 op 150 miljoen BF vastgelegd, en zoals in de hierna volgende tabel geventileerd.

Het niet toegekend saldo is nog aanzienlijk door het feit dat een groot aantal projecten voor het tweede onderzoeksjaar nog niet geraamd of ingediend werden.

De aanwending 1971 zal aan het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid voorgesteld worden door de Minister van Wetenschapsbeleid en programmatie, na advies van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid.

Kredieten van de Eerste Minister voor research-programma's in fundamentele wetenschappen en voor activiteiten van openbare dienst, in het kader van een nationaal programma.

(In 1 000 BF.)

tés, par décision du Conseil des Ministres, en date du 5 mai 1970 :

— un transfert du crédit « spatial » 01.01 du Premier Ministre	20 000 000 BF
— un solde de l'emprunt (inscrit au B. P. O.)	17 116 000 BF
	37 116 000 BF

Le Fonds d'impulsion a donc disposé, en 1970, de 137 216 000 FB dont l'affectation est donnée par le tableau ci-joint.

Pour 1971, par décision du Comité ministériel *ad hoc* du 23 septembre 1970, le crédit à l'article 01.02 (recherches fondamentales) a été fixé à 150 000 000 de FB ventilés comme indiqué au tableau ci-après.

Le solde non affecté pour 1971 est encore important du fait qu'un grand nombre de projets n'ont pas encore été évalués ou présentés pour la deuxième année du programme.

L'affectation 1971 sera proposée au Comité ministériel de la politique scientifique par le Ministre de la Politique et de la programmation scientifiques, après avis du Conseil national de la politique scientifique.

Crédits du Premier Ministre destinés à des programmes de recherches en sciences fondamentales et des activités de service public dans le cadre d'un programme national.

(En 1 000 FB.)

Instelling	Onderwerp	1970	1971 (vooruit- zicht) — 1971 (prévi- sion)	Institution	Sujet
Rijksuniversiteit te Gent :	— Centraal Zenuwstelsel — Fundamenteel structuur- onderzoek	7 810 11 380	8 565 14 000	Rijksuniversiteit te Gent :	— Système nerveux central. — Recherche structure fon- damentale.
Katholieke Universiteit te Leu- ven :	— Kiemvrije dieren — Polymeren	11 500 12 500	8 548 2 724	Katholieke Universiteit te Leuven :	— Animaux non porteurs de germes. — Polymères.
Vrije Universiteit te Brussel :	— Kernmagnetische reso- nantiespectrometer	11 000	11 000	Vrije Universiteit te Brus- sel :	— Spectromètre à résonance magnétique du noyau.
Simon Stevin Instituut :	— Moleculaire variatie in functie van lipo-allerge- nen	8 000	5 935	Instituut Simon Stevin :	— Variation moléculaire en fonction des lipo-allergè- nes.
		65 190	50 772		
Universiteit de Liège :	— Astrofysica	24 500	(1)	Universiteit de Liège :	— Astrophysique.
Universiteit Libre de Bruxelles :	— Moleculaire biologie — Centrum voor Kernge- neeskunde — Biologie — Physiopathologie ureter	4 400 5 042 3 108 3 012	15 669 8 538 (1) 1 432	Universiteit Libre de Bruxel- les :	— Biologie moléculaire. — Centre de Médecine nu- cléaire. — Biologie. — Physiopathologie urètre.
Universiteit Catholique de Lou- vain :	— Synchrocyclotron	30 000	(1)	Universiteit Catholique de Louvain :	— Synchrocyclotron.
		70 062	25 639		
Zuidpool-expeditie		1 200	—	Expédition antarctique.	
Beheerskosten N. F. W. O.		764	1 523	Prais de gestion F. N. R. S.	
Niet geaffecteerd		—	72 039	Non-affecté.	
Totaal		137 216	150 000	Total.	

(1) De affectatie in 1971 zal vastgesteld worden op het Ministerieel Comité voor Wetenschapsbeleid op voorstel van de Minister van Wetenschapsbeleid en -programmatie, na advies van de Nationale Raad voor Wetenschapsbeleid.

(1) L'affectation 1971 sera faite au Comité ministériel de la Politique scientifique sur proposition du Ministre de la Politique et de la programmation scientifiques après avis du Conseil national de la Politique scientifique.

*Verdeling van de kredieten
voor het « fundamenteel » onderzoek 1970.*

Het bleek interessant om de kredieten van massa 2, 3 en 4 voor de financiering van niet-industriële research-programma's door middel van contracten of toelagen, in één enkele tabel bijeen te brengen. Het grootste deel van dat onderzoek (fundamenteel of toegepast) wordt inderdaad in instellingen voor hoger onderwijs uitgevoerd. In de tabel hierna wordt de verdeling van die financiering gegeven, per grote groep disciplines en per instelling.

Er moet opgemerkt worden dat de toelagen en contracten van het I. W. O. N. L. niet konden opgenomen worden in deze indeling, omdat de gegevens niet voorhanden waren.

Répartition des crédits consacrés à la recherche dite « fondamentale » (1970).

Il est apparu intéressant de regrouper en un seul tableau les crédits des masses 2, 3 et 4 qui servent à financer, sous contrat ou au moyen d'une subvention, des programmes de recherche non industrielle. En effet, la plus grande partie de ces recherches (fondamentales ou appliquées) est exécutée dans les établissements d'enseignement supérieur. La répartition de ce financement est donnée dans le tableau ci-après par grands groupes de disciplines et par établissement.

On notera que les subventions et contrats de l'I. R. S. I. A. n'ont pu être englobés dans ce regroupement, les informations, selon les rubriques du tableau, n'ayant pu être obtenues.

Onthaalinstellingen	Humane wetenschappen — Sciences humaines	Geneeskunde — Médecine	Exacte en natuurwetenschappen — Sciences exactes et naturelles	Toegepaste wetenschappen — Sciences appliquées	Totaal — Total	% van totaal — % du total	Etablissements « Hôtes »
Katholieke Universiteit te Leuven	17 333	20 158	43 945	2 999	84 435	9,80	Katholieke Universiteit te Leuven.
Rijksuniversiteit te Gent	16 928	27 434	53 595	8 030	105 987	12,30	Rijksuniversiteit te Gent.
Vrije Universiteit te Brussel	10 659	15 077	14 776	525	41 037	4,76	Vrije Universiteit te Brussel.
Nederlandstalige universitaire centra	8 738	1 420	1 489	6 084	17 731	2,06	Centres universitaires néerlandophones.
Université Catholique de Louvain	11 740	23 601	61 746	4 512	101 599	11,80	Université catholique de Louvain.
Université de l'Etat à Liège	7 930	27 919	63 867	1 937	101 653	11,80	Université de l'Etat à Liège.
Université Libre de Bruxelles	35 949	43 355	44 410	3 126	126 840	14,73	Université Libre de Bruxelles.
Franstalige universitaire centra	3 270	320	8 670	6 165	18 425	2,14	Centres universitaires francophones.
Militaire Scholen	299	1 971	12 182	3 687	18 139	2,11	Ecoles militaires.
Wetenschappelijke rijksinstellingen	53 621	1 270	27 440	30 854	113 185	13,14	Etablissements scientifiques de l'Etat.
Instellingen Openbaar nut en Stichtingen	16 725	2 950	27 175	—	46 850	5,44	Etablissements et Institutions d'utilité publique.
Diversen	8 013	26 195	46 553	4 720	85 481	9,92	Divers.
Totaal Nederlandstalige sector (1)	92 987	65 935	181 827	37 268	381 017	44,23	Total secteur néerlandais.
Totaal Franstalige sector (1)	98 218	100 041	246 715	35 370	480 344	55,77	Total secteur français (1).
Algemeen totaal	191 205	191 670	405 848	72 639	861 362	100,00	Total général.

(1) In de hypothese dat de kredieten der Militaire Scholen, Wetenschappelijke Rijksinstellingen, de Instellingen van Openbaar Nut en de Stichtingen en Diversen voor de helft aan ieder der cultuurgemeenschappen worden toegerekend.

Uit deze tabel blijkt dat voor 1970 de verhouding tussen de cultuurgemeenschappen redelijker vormen heeft aangenomen in vergelijking met vroegere jaren.

Tevens bewijzen deze cijfers dat circa 69 % van het niet-georiënteerd onderzoek uitgevoerd wordt in het kader der universiteiten en universitaire centra.

(1) Dans l'hypothèse où les crédits des Ecoles Militaires, des Etablissements scientifiques de l'Etat, des Etablissements et Institutions d'utilité publique et les Divers sont répartis également entre les deux communautés culturelles.

Il ressort de ce tableau qu'en 1970 la répartition entre les communautés culturelles a pris des proportions plus raisonnables par comparaison avec les années antérieures.

Ces chiffres montrent aussi qu'environ 69 % de la recherche non orientée est exécutée dans le cadre des universités et des centres universitaires.

De financiering per discipline geeft de volgende resultaten :

— Geesteswetenschappen	22,20 %
— Geneeskunde	22,26 %
— Exacte wetenschappen	47,10 %
— Toegepaste wetenschappen en Landbouw	8,44 %

Het gering aandeel der toegepaste wetenschappen en de landbouw wordt verklaard door het feit dat de kredieten van het I. W. O. N. L. en het technologisch onderzoek in deze tabel niet werden opgenomen.

Massa 5. — Internationale samenwerking.

De crisis van de instellingen en programma's van de Europese samenwerking, meer bepaald op nucleair en ruimtegebied, heeft een vermindering van de Belgische bijdrage meegebracht, die in 1970 980 375 000 BF bedroegen. In 1971 gaan ze naar 944 031 000 BF.

1. EURATOM.

In 1970 was op de begroting van Economische Zaken een bedrag van 400 miljoen BF ingeschreven om de Belgische bijdrage voor het researchprogramma van Euratom te financieren. Wegens de voortdurende crisis van de gemeenschap, werd het met 133 733 000 BF ingekrompen. Bij gebrek aan een akkoord tussen de Zes, kon het programma 1970, op het vorig jaar voorzien niveau, niet goedgekeurd worden.

De crisis is nog steeds niet opgelost en de Raad heeft eens te meer een voorlopig programma van 1 jaar goedgekeurd. Het Belgisch aandeel in dat programma voor 1971 is op 293 miljoen BF geraamd.

Door de gewijzigde financiering van de Europese gemeenschappen komen die uitgaven, respectievelijk 118 miljoen BF en 175 miljoen BF, voor op 2 onderscheiden delen van de rijksbegroting :

— Belgische deelneming aan gemeenschappelijke acties op gebied van onderzoek, dienstbetoon en onderwijs, waaraan alle lidstaten deelnemen en die zal ingeschreven worden op de algemene begroting van de eengemaakte Gemeenschappen. Die deelneming bedraagt 118 000 000 BF en maakt deel uit van het bedrag ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Financiën voor de financiering van de Gemeenschappen;

— Deelneming, buiten de bijdragen, aan aanvullende programma's (d.w.z. programma's waarvan slechts bepaalde lidstaten deelnemen) en betalingen voor verbintenissen die van vóór de budgettaire fusie dateren. De te betalen som bedraagt 175 000 000 BF, ingeschreven op de begroting van het Ministerie van Economische Zaken en van Energie.

2. — C. E. R. N.

Het krediet voor het C. E. R. N. te Genève stijgt van 170 000 000 BF in 1970 naar 185 000 000 BF in 1971, of een vermeerdering van 9 %. Dit krediet bevat de Belgische bijdragen in de uitgaven van het C. E. R. N.

— basisprogramma's	120 000 000 BF
— stockageringen	41 000 000 BF
— grote versneller van 300 Gev. ...	24 000 000 BF
	<hr/>
	185 000 000 BF

Le financement par discipline se présente comme suit :

— Sciences humaines	22,20 %
— Médecine	22,26 %
— Sciences exactes	47,10 %
— Sciences appliquées et agronomiques	8,44 %

La part réduite des sciences appliquées et agronomiques s'explique par le fait que les crédits de l'I. R. S. I. A. et de la recherche technologique ne figurent pas dans ce tableau.

Massa 5. — Coopération internationale.

La crise des institutions et des programmes de coopération européenne, plus particulièrement dans les domaines nucléaire et spatial, a entraîné une réduction des cotisations belges qui atteignaient 980 375 000 FB en 1970 et qui passent à 994 031 000 FB en 1971.

1. EURATOM.

Une somme de 400 millions de FB était inscrit au budget des Affaires économiques pour 1970 pour le financement de la contribution belge au programme de recherches de l'Euratom. Elle est réduite par feuilletton d'ajustement de 133 733 000 FB, en raison de la continuation de la crise de la communauté nucléaire. Le défaut d'accord entre les Six n'a pas permis l'adoption d'un programme de 1970 au niveau qui était prévu l'an dernier.

La crise n'est toujours pas surmontée et le Conseil a dû, une fois de plus, adopter un programme conservatoire d'une année. La quote-part de la Belgique dans ce programme de 1971 est évalué à 283 millions de FB.

Les modifications intervenues dans le financement des communautés européennes feront apparaître cette dépense en deux endroits distincts du budget de l'Etat, respectivement pour 118 millions de FB et 175 millions de FB :

— la participation belge aux actions communes de recherche, de service public et d'enseignement, auxquelles tous les Etats membres participent et qui sera inscrites au budget général des Communautés unifiées. Cette participation se monte à 118 000 000 de FB et fait partie du montant inscrit au budget du Ministre des Finances pour le financement des Communautés;

— la participation hors cotisation, aux programmes complémentaires, c'est-à-dire ceux auxquels certains Etats membres seulement participent, et les paiements sur engagements antérieurs à la fusion budgétaire. La somme à payer se monte à 175 000 000 de FB, inscrite au budget du Ministère des Affaires économiques et de l'Energie.

2. — C. E. R. N.

Le crédit en faveur du C. E. R. N. à Genève passe de 170 000 000 de FB en 1970 à 185 000 000 de FB en 1971, soit un accroissement de 9 %. Ce crédit comporte les quotes-parts belges dans les dépenses du C. E. R. N. :

— programme de base	120 000 000 de FB
— anneaux de stockage	41 000 000 de FB
— grand accélérateur de 300 Gev	24 000 000 de FB
	<hr/>
	185 000 000 de FB

3. — *E. L. D. O. - E. S. R. O.*

In de ruimtesector gaat de Belgische bijdrage aan E. L. D. O. - E. S. R. O. van 338 750 000 BF in 1970 naar 392 000 000 BF in 1971, dus een vermeerdering van 15,7 %.

a) Die begroting is op een reeks hypothesen gebaseerd :

i. een vermeerdering van circa 25 000 000 BF van de kostprijs van het programma voor de bouw van lanceerraketten in het vooruitzicht van de te ondernemen werkzaamheden om het programma voort te zetten, dat moet uitlopen op hetzij een substantiële deelneming aan het post-Apollo programma van de N. A. S. A., hetzij op de ontwikkeling van een lanceerraket Europa van de tweede generatie;

ii. een voorziene uitgave van circa 40 000 000 BF, bestemd voor de Europese programma's praktische toepassingen.

b) Overeenkomstig de in Bonn getroffen beslissing, zal de begroting voor ruimte-onderzoek, beheerd door E.S.R.O. in 1971 bovendien met ongeveer 15 % toenemen, wat een vermeerdering van 16 000 000 BF van de Belgische deelneming betekent.

c) Bij gebrek aan een vaste beslissing voor wat betreft de onder a) hierboven aangehaalde punten, werden de ramingen voorlopig met 30 000 000 BF verminderd en tot 392 000 000 BF teruggebracht.

4. — *Algemene technologie in het kader van de E. E. G.*

Reeds sinds verscheidene jaren voert men in de Raad van de Europese Gemeenschappen besprekingen om een algemeen technologische samenwerking te organiseren.

Er werden rapporten opgesteld, waarover met 9 uitgenodigde landen onderhandelingen aangeknoopt werden. Sindsdien hebben 3 andere landen gevraagd zich bij de groep van 15 te voegen.

De Raad zal over die aanvragen uitspraak doen.

Door deze zeer trage en moeilijke procedure, kunnen op korte termijn geen concrete voorstellen voorzien worden. Daarom werd op de ontwerp-begroting 1971 geen enkel bedrag hiervoor ingeschreven.

3. — *E. L. D. O. - E. S. R. O.*

Dans le domaine spatial, la contribution belge à l'E. L. D. O. - E. S. R. O. passe de 338 750 000 FB en 1970, à 392 000 000 de FB en 1971, soit un accroissement de 15,7 %.

a) Ce budget est basé sur les hypothèses suivantes :

i. une augmentation de l'ordre de 25 000 000 de FB du coût du programme des lanceurs, en vue des travaux à entreprendre pour la poursuite du programme débouchant ou bien sur une participation substantielle au programme post-Apollo de la N. A. S. A., ou bien sur le développement d'un lanceur Europa de deuxième génération.

ii. une prévision de l'ordre de 40 000 000 de FB destinés aux programmes européens d'applications pratiques.

b) En outre, conformément à la décision prise à Bonn, le budget de la recherche spatiale géré par E. S. R. O., augmentera en 1971 de 15 % environ, ce qui se traduit par une augmentation de \pm 16 000 000 de FB de la contribution belge.

c) En l'absence d'une décision ferme en ce qui concerne les points soulevés au a) ci-dessus, les estimations ont été provisoirement réduites de 30 000 000 de FB et ramenés à 392 000 000 de FB.

4. — *Technologie générale dans le cadre de la C. E. E.*

Depuis des années déjà des pourparlers ont lieu au Conseil des Communautés européennes pour organiser une coopération technologique plus générale.

Des rapports ont été établis, sur lesquels les consultations sont en cours avec neuf pays invités. Trois autres pays ont demandé depuis lors de se joindre au groupe des Quinze.

Le Conseil statuera sur ces demandes.

Cette procédure extrêmement longue et difficile ne permet pas d'entrevoir à brève échéance des propositions concrètes et c'est pourquoi aucune somme n'a pu être inscrite au projet de budget pour 1971.

BIJLAGE B.

Verdeling der kredieten volgens hun bestemming.

Tabel per massa en sub-massa.

Al de bedragen zijn in duizenden BF.

Begroting voor wetenschapsbeleid.

(In duizenden BF.)

ANNEXE B.

Répartition des crédits selon leur destination.

Tableaux par masse et sous-masse.

Tous les montants sont en milliers de FB.

Budget de la politique scientifique.

(En milliers de FB.)

Verdeling der kredieten volgens hun bestemming	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	% toename in vergelijk. met de in 1970 goedgekeurde kredieten % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970.	Répartition des crédits selon leur destination
Massa 1. — Kredieten tot directe financiering van de universiteiten en gelijkgestelde instellingen voor onderwijs en wetenschappelijk onderzoek.	7 373 160	8 448 334	14,6	Masse 1. — Crédits destinés au financement direct des universités et établissements assimilés pour l'enseignement et la recherche.
Massa 2. — Kredieten tot indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek	600 669	734 350	22,2	Masse 2. — Crédits destinés au financement indirect de la recherche non orientée.
Massa 3. — Kredieten tot financiering van het onderzoek gericht op nijverheid en landbouw	2 585 333	3 097 935	19,8	Masse 3. — Crédits destinés au financement de la recherche à finalité industrielle et agricole.
Massa 4. — Kredieten tot financiering van wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en algemeen belang	1 839 650	2 198 654	19,4	Masse 4. — Crédits destinés au financement d'activités scientifiques de service public et d'intérêt général.
Massa 5. — Bijdragen aan diverse internationale wetenschappelijke instellingen	980 375	944 031	— 3,8	Masse 5. — Contribution à divers organismes internationaux de recherche.
Totaal	13 379 187	15 423 304	15,2	Total.
Financieringswijze	1970	1971		Mode de financement :
Gewone uitgaven	12 388 337	14 247 554	Toename. — Accroissement 1,5 %	Dépenses ordinaires.
Buitengewone uitgaven	890 000	1 175 000	Toename. — Accroissement 24,3 %	Dépenses extraordinaires.
Opbrengst van de lening	100 850	750	Vermindering. — Diminution.	Produit de l'emprunt.
Totaal	13 379 187	15 423 304	Toename. — Accroissement 15,2 %	Total.

Algemene verdeling der kredieten in 1970 en 1971.

(In duizenden BF.)

Répartition générale des crédits en 1970 et 1971.

(En milliers de FB.)

Massa's	1970				1971				Masses
	Gewone begroting Budget ordinaire	Buitengewone begroting Budget extraordinaire	Begroting voor orde Budget pour ordre	Totaal Total	Gewone begroting Budget ordinaire	Buitengewone begroting Budget extraordinaire	Begroting voor orde Budget pour ordre	Totaal Total	
Massa 1	7 373 160	—	—	7 373 160	8 448 334	—	—	8 448 334	Masse 1.
Massa 2	600 669	—	—	600 669	734 350	—	—	734 350	Masse 2.
Massa 3	1 715 333	870 000	—	2 585 333	2 092 185	1 005 000	750	3 097 935	Masse 3.
Massa 4	1 718 800	20 000	100 850	1 839 650	2 028 654	170 000	—	2 198 654	Masse 4.
Massa 5	980 376	—	—	980 376	944 031	—	—	944 031	Masse 5.
Totaal	12 388 337	890 000	100 850	13 379 187	14 247 554	1 175 000	750	15 423 304	Total.

Verdeling der kredieten ingeschreven op de buitengewone begroting en op de begroting voor orde (bijzondere sectie) in 1970 en 1971.

(In miljoenen BF.)

Ventilation des crédits inscrits au budget extraordinaire et au budget pour ordre (section particulière) en 1970 et 1971.

(En millions de FB.)

	1970		1971		
	Buitengewone begroting Budget extraordinaire	Begroting voor orde Budget pour ordre	Buitengewone begroting Budget extraordinaire	Begroting voor orde Budget pour ordre	
Massa III :					Masse III :
Prototypes	620	—	745 (1)	—	Prototypes.
Aansporing van het technologisch onderzoek op regeringsinitiatief	250	—	260	—	Impulsion gouvernementale à la recherche technologique.
Massa IV :					Masse IV :
Boringen (Geologische Dienst van België)	20	—	20	—	Forages (Services Géologiques de Belgique).
Wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en algemeen belang	—	—	150	—	Activités scientifiques de service public et d'intérêt général.
Reservemassa van de Eerste Minister	—	100,1	—	—	Masse de manœuvre du Premier Ministre
Beheer van ruimteprogramma's	—	0,75	—	0,75	Gestion des programmes spatiaux
Totaal	890	100,85	1 175	0,75	Total.

(1) 50 miljoen BF inbegrepen voor financiering van de BR3-kern van de reactor van het S. C. K. te Mol.

(1) Y inclus 50 millions de FB pour le financement du cœur BR3 du réacteur du C.E. N. de Mol.

Massa 1. — Rechtstreekse financiering van instellingen voor hoger onderwijs.

Masse 1. — Financement direct des établissements d'enseignement supérieur.

Sub-massa 11 : Universiteiten en gelijkgestelde instellingen (begunstigd bij art. 62 en 73 van de wet van 9 april 1965)	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 11 : Univerités et établissements assimilés (bénéficiaires des art. 62 et 73 de la loi du 9 avril 1965)
Rijksuniversiteit Gent (Rijksfaculteit voor Diergeneeskunde + Academisch Ziekenhuis niet inbegrepen)	1 048 256	1 163 564	11	Université de l'Etat Gand (non compris la Faculté de Médecine vétérinaire + l'Hôpital universitaire).
Rijksuniversiteit Luik	1 065 795	1 183 032	11	Université de l'Etat Liège.
Instituut voor Tropische Geneeskunde Antwerpen	44 455	49 345	11	Institut de Médecine Tropicale Anvers.
Katholieke Universiteit Leuven + Université Catholique Louvain (Faculteit der Landbouwwetenschappen niet inbegrepen) ...	1 838 830	2 041 101	11	Université Catholique Louvain + Katholieke Universiteit Leuven (non compris la Faculté des Sciences agronomiques).
Vrije Universiteit Brussel + Université Libre Bruxelles	1 232 622	1 368 210	11	Université Libre Bruxelles + Vrije Universiteit Brussel.
Polytechnische Faculteit Bergen	177 821	197 381	11	Faculté Polytechnique Mons.
Universitaire Faculteiten N.D. de la Paix Namen	111 138	123 363	11	Facultés Universitaires N.D. de la Paix Namur.
Universitaire Faculteit St-Louis Brussel	32 331	35 887	11	Faculté Universitaire St-Louis Bruxelles.
Facult. Landbouwwetenschapp. K. U. L. + U. C. L.	76 786	85 232	11	Faculté Agronomique U. C. L. + K. U. L.
Universitaire Faculteit St-Ignatius Antwerpen	80 828	89 719	11	Faculté Universitaire St-Ignace Anvers.
Katholieke Faculteit Bergen	44 455	49 345	11	Faculté Catholique Mons.
Totaal Sub-massa 11	5 753 317	6 386 179	11	Total sous-masse 11.

Sub-massa 12 : Instellingen voor hoger onderwijs (buiten wet 9 april 1965)	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 12 : Etablissements d'enseignement supérieur (hors loi 9 avril 1965)
Faculteit Diergeneeskunde — Universiteit te Gent	58 809	65 278	23	Faculté de Médecine Vétérinaire — Université de Gand
Rijksfaculteit der Diergeneeskunde — Kuregem	53 057	58 893	11	Faculté de médecine vétérinaire de l'Etat — Cureghem.
Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen — Gembloers	100 900	111 999	11	Faculté des Sciences agronomiques de l'Etat — Gembloux.
Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen — Gent	95 993	106 552	11	Faculté des Sciences agronomiques de l'Etat — Gand.
Rijksuniversitair Centrum — Antwerpen	196 295	225 739	15	Centre Universitaire de l'Etat — Anvers.
Rijksuniversitair Centrum — Bergen	139 008	159 859	15	Centre Universitaire de l'Etat — Mons.
Protestants Theologische Faculteit	3 316	3 681	11	Faculté de Théologie Protestante.
Europacollege — Brugge	7 000	8 500	21,4	Collège de l'Europe — Bruges.
Academisch Ziekenhuis — Gent	60 000	60 000	0	Hôpital Universitaire — Gand.
Totaal sub-massa 12	714.378	800 501	12	Total sous-masse 12.

Sub-massa 13 : Instellingen voor hoger onderwijs, buiten Nationale Opvoeding (ingeschreven op de begroting van de Landsverdediging).	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 13 : Etablissements d'enseignement supérieur hors Education nationale (inscrits au budget de la Défense nationale).
Koninklijk Militaire School	123 710	135 902	9,9	Ecole royale militaire.
Krijgsschool	24.079	26 463	9,9	Ecole de Guerre.
Koninklijke School van de Gezondheidsdienst	7 969	8 446	6	Ecole royale du Service de Santé.
School voor Militaire Administrateurs	3 917	4 110	4,9	Ecole des Administrateurs militaires.
Totaal sub-massa 13	159 675	174.921	9,5	Total sous-masse 13.

Sub-massa 14 : Diverse kredieten — Nationale Opvoeding	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 14 : Crédits divers — Education nationale
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke sector) :				Education nationale (Secteur commun) :
Universitair Solidariteitscomité	10	100	—	Comité universitaire de solidarité.
Stichting Biermans Lapôte	1 000	1 000	—	Fondation Biermans Lapôte.
Sociale subsidies hoger onderwijs	121 646	147 809	21,6	Subventions sociales enseignement supérieur.
Toelagen aan de A. S. L. K. voor bouwleningen	241 023	537 522	—	Subventions C. G. E. R. prêts de construction.
Toelagen pensioenen U. L. B.-V. U. B./K. U. L.-U. C. L.	75 000	75 000	—	Subventions pensions U. L. B.-V. U. B./K. U. L.-U. C. L.
Administratie voor het hoger onderwijs	1 650	1 250	- 24,3	Administration de l'enseignement supérieur.
Nationale Opvoeding (Franse sector) :				Education nationale (Secteur français) :
Sociale subsidies hoger onderwijs	62 193	70 457	13,3	Subventions sociales enseignement supérieur.
Reisbeurzen, universitaire wedstrijden, universitaire jury's	9 100	12 020	32	Bourses de voyages, concours, jurys universitaires.
Toelagen aan de A. S. L. K. voor bouwleningen	121 366	113 420	- 6,6	Subventions C. G. E. R. prêts de construction.
Speciale graden	600	600	—	Grades spéciaux.
Administratie van het hoger onderwijs	0	200	—	Administration de l'enseignement supérieur.
Nationale Opvoeding (Nederlandse sector) :				Education nationale (Secteur néerlandais) :
Sociale subsidies hoger onderwijs	59 445	65 477	10,1	Subventions sociales enseignement supérieur.
Reisbeurzen, universitaire wedstrijden, universitaire jury's	9 100	12 020	49	Bourses de voyages, concours, jurys universitaires.
Toelagen aan de A. S. L. K. voor bouwleningen	43 057	49 058	13,9	Subventions C. G. E. R. prêts de construction.
Speciale graden	600	600	—	Grades spéciaux.
Administratie van het hoger onderwijs	0	200	—	Administration de l'enseignement supérieur.
Totaal sub-massa 14	745 790	1 086 733	45,8	Total sous-masse 14.
Totaal massa 1	7 373 160	8 448 334	14,5	Total masse 1.

Massa 2. — Indirecte financiering van het niet-georiënteerd onderzoek.

Masse 2. — Financement indirect de la recherche non orientée.

Sub-massa 21 : Steun aan de opleiding van vorsers — N. F. W. O.	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 21 : Aide à la formation de chercheurs — F. N. R. S.
Nationaal Fonds voor Wetenschappelijk Onderzoek (N. F. W. O.)	212 569	256 947	20,3	Fonds national de la Recherche scientifique (F. N. R. S.).
Totaal sub-massa 21	212 569	256 947	20,3	Total sous-masse 21.
Sub-massa 22 : Fondsen door het N. F. W. O. beheerd	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 22 : Fonds gérés par le F. N. R. S.
Fonds voor collectief fundamenteel onderzoek (F. C. F. O.)	150 000	170 000	13,3	Fonds de la Recherche fondamentale collective (F. R. F. C.).
Interuniversitair Instituut voor kernwetenschappen (I. I. K. W.)	135 000	160 000	18,5	Institut Interuniversitaire des sciences nucléaires (I. I. S. N.).
Fonds voor Geneeskundig Wetenschappelijk Onderzoek (F. G. W. O.)	85 900	120 000	25,2	Fonds de la Recherche scientifique médicale (F. R. S. M.).
Reservemassa voor de drie Fondsen (Vlaamse achterstand)	17 200	27 403	59,3	Masse de réserve pour les trois fonds (retard flamand).
Totaal Sub-massa 22	388 100	477 403	23	Total sous-masse 22.
Totaal sub-massa 2	600 669	734 350	22,2	Total sous-masse 2.

Massa 3. — Kredieten tot financiering van het onderzoek gericht op nijverheid en landbouw.

Masse 3. — Crédits destinés au financement de la recherche à finalité industrielle et agricole.

Sub-massa 31 : Wetenschappelijke rijksinstellingen	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 31 : Etablissements scientifiques de l'Etat
Economische Zaken en Energie :				Affaires économiques et Energie :
Centraal Laboratorium	9 296	10 875	17	Laboratoire Central.
Dienst IJkwezen	14 737	14 968	1,6	Service de la Métrologie.
Landbouw :				Agriculture :
Centrale Dienst — Bestuur van het landbouwkundig onderzoek	5 548	6 226	12,2	Service Central — Administration de la recherche agronomique.
Instituut voor Scheikundig Onderzoek	17 551	19 396	10,1	Institut de recherches chimiques.
Nationaal Instituut voor Diergeneeskundig Onderzoek	27 820	30 856	11,1	Institut national de recherches vétérinaires.
Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek — Gent	83 878	92 771	10,6	Centre de Recherches agronomiques — Gand.
Centrum voor Landbouwkundig Onderzoek — Gemblours	96 378	106 900	12,3	Centre de Recherches agronomiques — Gembloux.
Proefstations Waters en Bossen	—	—	—	Station de recherches des Eaux et Forêts.
Openbare Werken :				Travaux publics :
Waterbouwkundig Laboratorium — Borgerhout	37 935	54 045	16	Laboratoires de Recherches hydrauliques — Borgerhout.
Dienst voor Hydraulisch Onderzoek	6 011	7 194	19,8	Service d'études hydrauliques et d'ouvrages d'art hydrauliques.
Totaal sub-massa 31	306 768	351 130	14,4	Total sous-masse 31.
Sub-massa 32 : Directe toelagen en contracten van de ministeriële departementen	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 32 : Subventions directes et contrats des départements ministériels
Economische Zaken en Energie :				Affaires économiques et énergie :
Radio-elementen te Charleroi	0	20 000	—	Radio-éléments de Charleroi.
Landbouw :				Agriculture :
Toelagen aan vrije stations	1 250	1 388	11	Subventions aux stations libres.
Werkgroepen Landbouwkundig Onderzoek	59 944	65 900	9,3	Groupes de Travail Recherche Agronomique.
Werkgroepen Waters en Bossen	1 250	1 345	7,6	Groupes de Travail Eaux et Forêts.
Werkgroepen Landbouweconomisch Instituut	30 300	33 000	8,9	Groupes de Travail Institut Economique Agricole.
Vergoeding voor verliezen bij proefnemingen	222	350	57,6	Indemnisations de pertes sur recherches.
Totaal sub-massa 32	92 966	121 983	31,2	Total sous-masse 32.

Sub-massa 33 : Toeiagen via de verdelingsfondsen	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 33 : Subventions via les Fonds de répartition
Economische Zaken en Energie :				Affaires économiques et énergie :
Prototypes	620 000	745 000	20,1	Prototypes.
B. D. O. P. — Belgische Dienst Opvoering Produktiviteit	22 000	16 000	— 18,1	O. B. A. P. — Office Belge pour l'Accroissement de la Productivité.
I. W. O. N. L. — Industrie	482 000	608 000	26,1	I. R. S. I. A. — Industrie.
Landbouw :				Agriculture :
I. W. O. N. L. — Landbouw	178 399	198 022	11	I. R. S. I. A. — Agriculture.
Eerste Minister :				Premier Ministre :
Aansporing technologisch onderzoek op regeringsinitiatief	250 000	260 000	11	Impulsion gouvernementale recherche technologique.
Totaal sub-massa 33	1 552 399	1 827 022	15	Total sous-masse 33.
Submassa 34 : Instellingen gelijkgesteld met de wetenschappelijke rijksinstellingen (W. R. I.)	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 34 : Institutions assimilables aux établissements scientifiques de l'Etat (E. S. E.)
Economische Zaken :				Affaires économiques et énergie :
Nationaal Instituut voor Extractiebedrijven (N. I. Ex.)	38 000	51 000	34,2	Institut National des Industries Extractives (I. N. I. Ex.)
Belgisch Instituut voor Normalisatie (B. I. N.)	9 300	10 800	16,1	Institut Belge de Normalisation (I. B. N.)
Studiecentrum voor Kernenergie (S. C. K.)	583 900	734 000	25,7	Centre d'Etude de l'Energie Nucléaire (C. E. N.)
Belgisch Houtcentrum	2 000	2 000	0	Centre Belge du Bois.
Totaal sub-massa 34	633 200	797 800	25,9	Total sous-masse 34.
Totaal massa 3	2 585 000	3 097 935	19,8	Total masse 3.

Massa 4. — Kredieten tot financiering van wetenschappelijke activiteiten van openbaar dienstbetoon en algemeen belang.

Masse 4. — Crédits destinés au financement d'activités scientifiques de service public et d'intérêt général.

Sub-massa 41 : Wetenschappelijke rijksinstellingen (W.R.I.).	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 41 : Etablissements scientifiques de l'Etat (E. S. E.).
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke sector) :				Education nationale (Secteur commun) :
Koninklijke Bibliotheek	145 880	158 982	9	Bibliothèque royale.
Koninklijke Sterrenwacht	39 473	44 221	12	Observatoire royal.
Koninklijk Meteorologisch Instituut	92 419	100 777	9	Institut royal Météorologique.
Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen	72 125	78 465	8,7	Institut royal des Sciences naturelles
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika	57 507	61 747	7,3	Musée royal d'Afrique centrale
Algemeen Rijksarchief	53 240	61 459	15,3	Archives générales du Royaume.
Nationaal Centrum voor de bestudering der stoffen van micro- bische oorsprong	4 553	5 152	13,1	Centre national de Production et d'Etude des Substances d'origine microbienne.
Belgisch Instituut voor Ruimte-aëronomie	26 897	33 339	24	Institut d'Aéronomie Spatiale de Belgique.
Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten	3 435	3 681	7,3	Académie royale flamande des Sciences, Lettres et Beaux-Arts.
Koninklijke Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten van België	13 106	13 561	3,5	Académie royale des Sciences, Lettres et Beaux-Arts de Belgique.
Koninklijke Academie voor Overzeese Wetenschappen	2 500	2 750	10	Académie royale des Sciences d'Outre-Mer.
Belgisch-Geschiedkundig Instituut van Rome	1 822	1 897	3,5	Institut historique belge de Rome.
Nationaal Comité voor het Middeleeuws Latijns Woordenboek	500	500	—	Comité national du Dictionnaire latin médiéval.
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	2 090	2 293	10	Commission royale d'Histoire.
Commissie voor Nationale Biografie	843	910	8	Commission de la Biographie nationale.
Koninklijke Commissie voor Toponymie en Dialectologie	351	358	2	Commission nationale de Toponymie et Dialectologie.
Nieuwe initiatieven	0	18 550	—	Initiatives nouvelles.
Cultuur (Gemeenschappelijke sector) :				Culture (secteur commun) :
Koninklijk Instituut voor Kunstpartrimonium	40 354	46 421	15	Institut royal du Patrimoine artistique.
Nationale Dienst voor Opgravingen	9 131	10 738	17,5	Service national des Fouilles.
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis	42 259	54 996	30	Musées royaux d'Art et d'Histoire.
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België	32 329	57 792	78,7	Musées royaux des Beaux-Arts de Belgique.

Sub-massa 41 : Wetenschappelijke rijksinstellingen (W. R. I.).	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 41 : Etablissements scientifiques de l'Etat (E. S. E.).
Cultuur (Nederlandse sector) :				Culture (Secteur néerlandais) :
Koninklijke Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen	17 935	19 523	7,3	Musée royal des Beaux-Arts d'Anvers.
Hoofdbestuur	271	602	—	Administration centrale.
Koninklijke Vlaamse Academie voor Taal- en Letterkunde ...	2 121	2 373	11,7	Académie royale flamande de Langue et de Littérature.
Cultuur (Franse sector) :				Culture (Secteur français) :
Museum van Mariemont	14 833	17 818	20,2	Musée de Mariemont.
Hoofdbestuur	387	561	49	Administration centrale.
Koninklijke Academie voor Franse Taal- en Letterkunde	2 887	3 690	27,8	Académie royale de Langue et de Littérature françaises.
Economische Zaken :				Affaires économiques :
Geologische Dienst van België	28 847	30 164	17,4	Service géologique de Belgique.
Landverdediging :				Défense nationale :
Centrum voor Onderzoek inzake Defensie	76 550	84 442	10,3	Centre de Recherche pour la Défense.
Centrum voor Onderzoek inzake Menselijke Factoren	6 154	7 601	23,6	Centre de Recherche des Facteurs humains.
Militair Geografisch Instituut	93 566	103 892	11	Institut géographique militaire.
Koninklijke Museum van het Leger	8 874	9 915	11,2	Musée royal de l'Armée et d'Histoire militaire.
Landbouw :				Agriculture :
Rijksplantentuin	43 956	48 316	9,9	Jardin botanique national.
Volksgezondheid:				Santé publique :
Inspectie van de Luchtverontreiniging	3 000	3 000	—	Inspection de la pollution atmosphérique.
Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie	73 413	90 795	23,6	Institut d'hygiène et d'épidémiologie.
Academies voor Geneeskunde	7 588	8 640	13,9	Académies de médecine.
Interministeriele Commissie voor het water	5 000	5 000	—	Commission interministérielle de l'Eau.
Huisvesting en Gezin :				Famille et Logement :
Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudien	10 409	11 593	11,4	Centre d'étude de la Population et de la Famille.
Nationale Opvoeding (Nederlandse sector) :				Education nationale (Secteur néerlandais) :
Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten	2 840	2 840	—	Académie royale flamande des Sciences, Lettres et Beaux-Arts.
Totaal sub-massa 41	1 039 445	1 209 354	16,3	Total sous-masse 41.

Sub-massa 42: Subsidies en rechtstreekse contracten van de departementen	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 42: Subsidies et contrats directs des départements
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke sector):				Education nationale (Secteur commun):
F. C. F. O.-Ministerieel initiatief	68 000	78 950	16,1	F. R. F. C.-Initiative ministérielle.
Radiobiologie S. C. K. Mol	22 000	23 000	4,5	Radiobiologie C. E. N. Mol.
Centrum Butare	6 325	7 930	25,3	Centre Butare.
Centrum voor Historisch Onderzoek voor de Tweede Wereldoorlog	4 325	5 480	26,6	Centre de Recherche Historique sur la Seconde Guerre Mondiale.
Programma fundamenteel onderzoek in wetenschappelijke instellingen	28 980	32 550	12,5	Programme de recherche fondamentale dans les établissements scientifiques.
Cultuur (Gemeenschappelijke sector):				Culture (Secteur commun):
Gemeentelijke instellingen in Brabant	600	600	—	Etablissements communaux en Brabant.
Subsidies Universitaire Archeologische Opgravingen	0	5 000	—	Subventions fouilles archéologiques universitaires.
Economische Zaken en Energie:				Affaires économiques et Energie:
Studies en enquêtes van economisch en sociaal belang	0	2 000	—	Etudes et enquêtes d'ordre économique et social.
Landsverdediging				Défense nationale:
Coördinatiecomité van het Wetenschappelijk Werk	13 820	21 442	55	Comité de Coordination des Activités scientifiques.
Eerste Minister:				Premier Ministre:
Reservemassa-Opbrengst lening	100 100	0	—	Masse de manœuvre-Produit emprunt
Aansporing Fundamenteel onderzoek op regeringsinitiatief	0	150 000	—	Impulsion gouvernementale Recherche fondamentale.
Volksgesondheid:				Santé publique:
Studies radio-actieve Besmett. Voedingsketen	800	800	—	Etudes de la contamination radioactive de la chaîne alimentaire.
Controle oppervlaktewater en Opzoekingen Zuivering Afvalwater	2 900	2 900	—	Contrôle des eaux de la surface et épuration des eaux usées.
Bestrijding van de Luchtverontreiniging	3 600	4 600	27,8	Lutte contre la pollution atmosphérique.
Directe toelagen en contracten	13 000	18 282	40,6	Subventions directes et contrats.
Toelagen aan Universitaire Centra voor Kankerbestrijding	42 000	45 000	7,1	Subventions aux Centres Universitaires anti-cancéreux.
Toelagen aan academische ziekenhuizen	408 200	482 188	18,1	Subvention aux hôpitaux universitaires.
Binnenlandse Zaken:				Intérieur:
Rechtstreekse toelagen en contracten	1 200	1 000	— 16,7	Subventions directes et contrats.
Arbeid en Tewerkstelling:				Travail et Emploi:
Administratie van de Arbeidshygiëne	200	300	50	Administration de l'Hygiène du travail.
Administratie van de Werkgelegenheid	800	11 825	—	Administration de l'Emploi.
Justitie:				Justice:
Rechtstreekse toelagen en contracten	4 440	4 923	10,8	Subventions directes et contrats.
Sociale Voorzorg:				Prévoyance sociale:
Rechtstreekse toelagen en contracten	318	327	2,8	Subventions directes et contrats.
Nationale Opvoeding (Nederlandse sector):				Education nationale (Secteur néerlandais):
Stichting Borne-Bunge	4 000	6 000	50	Fondation Borne-Bunge.
Totaal sub-massa 42	725 608	905 097	24,8	Total sous-masse 42.

Sub-massa 43 : Publikaties — Educatieve opdrachten — Diverse acties	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten — % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 43 : Publication — Missions éducatives — Actions diverses
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke sector) :				Education nationale (Secteur commun) :
Diversen	700	200	- 71,4	Divers.
Prijzen	577	427	- 26	Prix.
Toelagen aan jonge vorsers + studenten	1 130	1 130	—	Subventions aux jeunes chercheurs + étudiants.
Toelagen aan wetenschappelijke universitaire verenigingen	710	800	12,7	Subventions aux Associations scientifiques universitaires.
Verspreiding van wetenschappelijke kennis	4 150	4 450	7,2	Diffusion des connaissances scientifiques.
Onderzoekers in het buitenland	500	500	—	Chercheurs à l'étranger.
Colloquia en Congressen	2 000	3 000	50	Colloques et congrès.
Buitenlandse opdrachten	700	800	14,3	Missions de travail à l'étranger.
Toelagen aan wetenschappelijke instellingen (publikaties)	3 250	3 500	7,7	Subventions aux établissements scientifiques (Publications).
Belgisch Nationaal Comité Internationale Geofysische Samen- werking	2 500	2 500	—	Comité national belge Coopération Géophysique internationale.
Reizen in het buitenland	2 000	2 000	—	Voyages à l'étranger.
Internationale activiteit voor Wetenschapspolitiek	6 450	7 000	8,5	Activités internationales de politique scientifique.
Nationaal Geografisch Comité	500	500	—	Comité national de Géographie.
Toelagen aan Planetarium	0	1 000	—	Subventions au Planétarium.
Cultuur (Gemeenschappelijke sector) :				Culture (Secteur commun) :
Diversen	200	200	—	Divers.
Repertorium van Kunstschaten	1 680	2 000	18,9	Répertoire des trésors artistiques.
Egyptologisch Fonds Koningin Elisabeth	100	100	—	Fondation Egyptologique Reine Elisabeth.
Cultuur (Nederlandstalige sector) :				Culture (Secteur néerlandais) :
Rijksmusea — Educatieve actie	60	366	—	Musées Etat — Action éducative.
Aankoop van kunstwerken	7 200	8 350	16	Acquisitions œuvres d'art.
Toelagen Oudheidkunde en Kunstpatrimonium	350	550	57	Subventions archéologie et patrimoine artistique.
Toelagen provinciale musea	8 000	10 000	25	Subventions musées provinciaux.
Nationaal Fonds voor Letterkunde	1 480	1 480	—	Fonds national de la Littérature.
Cultuur (Franstalige sector) :				Culture (secteur français) :
Musée de la vie Wallonne	250	250	—	Musée de la vie Wallonne.
Diversen	100	120	20	Divers.
Rijksmusea — Educatieve actie	500	600	20	Musées Etat — Action éducative.
Aankoop van kunstwerken	300	300	—	Acquisitions œuvres d'art.
Toelagen Oudheidkunde en Kunstpatrimonium	850	1 000	17,7	Subventions archéologie et patrimoine artistique.
Toelagen provinciale musea	7 000	8 000	14,3	Subvention musées provinciaux.
Nationaal Fonds voor Letterkunde	1 450	1 450	—	Fonds national de la Littérature.
Landbouw :				Agriculture :
Bestuur Landbouwkundig Onderzoek	20	20	—	Administration de la recherche agronomique.
Eerste Minister				Premier Ministre :
Beheer programma's ruimte-onderzoek	750	750	—	Gestion de programmes spatiaux.
Nationale Opvoeding (Franse sector) :				Education nationale (Secteur français) :
Toelagen aan jonge vorsers en studenten	1 650	2 010	21,8	Subventions aux jeunes chercheurs et étudiants.
Toelagen aan Wetenschappelijke Universitaire Verenigingen	547	550	—	Subventions à des associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding Wetenschappelijke kennis	1 650	1 750	6	Diffusion connaissances scientifiques.
Toelagen publikaties wetenschappelijke instellingen	3 000	3 250	8,3	Subventions publications établissements scientifiques
Reizen in het buitenland	375	450	20	Voyages à l'étranger.
Nationale Opvoeding (Nederlandse sector) :				Education nationale (Secteur néerlandais) :
Toelagen aan jonge vorsers en studenten	1 650	2 010	21,8	Subventions aux jeunes chercheurs et étudiants.
Toelagen aan wetenschappelijke universitaire verenigingen	543	550	—	Subventions à des associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding wetenschappelijke kennis	1 200	1 540	28,3	Diffusion connaissances scientifiques.
Toelagen publikaties wetenschappelijke instellingen	2 150	2 300	7	Subventions publications établissements scientifiques.
Reizen in het buitenland	375	450	20	Voyages à l'étranger.
Koninklijke maatschappij voor Dierkunde Antwerpen	6 000	6 000	—	Société royale de Zoologie Anvers.
Totaal sub-massa 43	74 597	84 203	12,8	Total sous-masse 43.
Totaal massa 4	1 839 650	2 198 654	19,5	Total masse 4.

Massa 5. — Bijdragen
aan diverse internationale wetenschappelijke instellingen.

Masse 5. — Contributions
à divers organismes internationaux de recherche.

Sub-massa 51 : Bijdragen aan internationale organisaties.	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	% toename in vergelijking met de in 1970 goedgekeurde kredieten % d'accroissement par rapport aux crédits votés en 1970	Sous-masse 51 : Contributions aux organismes internationaux
Nationale Opvoeding (Gemeenschappelijke sector) : Toelage internationaal Instituut voor Wetenschappelijk Onderzoek	24 410	25 000	2,4	Education nationale (Secteur commun) : Subvention à l'Institut international pour la Recherche scientifique.
Cultuur (Gemeenschappelijke sector) :				Culture (Secteur commun) :
U. N. E. S. C. O.	145	145	—	U. N. E. S. C. O.
Congressen en colloquia	270	270	—	Congrès et colloques.
Internationaal Raad voor Monumenten en Landschappen	360	360	—	Conseil international des Monuments et Sites.
Internationaal Instituut voor Bewaring van Voorwerpen	20	20	—	Institut international de Conservation des Objets.
Economische Zaken en Energie :				Affaires économiques et Energie :
Euratom	400 000	175 000	—	Euratom.
C. E. R. N.	170 000	185 000	8,8	C. E. R. N.
Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten	670	770	14,9	Bureau international des Poids et Mesures.
Internationaal Vereniging voor Meelscheikunde	25	25	—	Société internationale de Chimie céréalière.
Commissie van de Aardkundige Wereldkaart	8	8	—	Commission de la Carte géologique du Monde.
Internationaal Comité voor Wettelijk Ijkwezen	75	85	13,3	Comité international de Métrologie légale.
Landsverdediging :				Défense nationale :
Internationaal Comité voor Militaire Geneeskunde en Artsenijbereidkunde	10	10	—	Comité International de Médecine et Pharmacie militaire.
Europese Organisatie voor Experimentele Fotogrammetrische studies	37	37	—	Organisation européenne d'Etude photogrammétrique expérimentale.
Internationale Cartografische Vereniging	7	7	—	Association cartographique internationale.
Landbouw :				Agriculture :
Internationaal Raad voor het Onderzoek der Zee	375	375	—	Conseil international pour l'Exploration de la Mer.
Europese Organisatie voor Bescherming van Planten	291	304	4,6	Organisation européenne pour la Protection des Plantes.
Société internationale de la Science horticole	30	30	—	Société internationale de la Science horticole.
International Association on Mechanisation of Fields Experiments	28	28	—	International Association on Mechanisation of Fields Experiments.
Toelage Comité Européen Culture Houblon	860	0	—	Subvention au Comité européen pour la Culture du Houblon.
Eerste Minister E. L. D. O. - E. S. R. O.	338 750	392 000	15,7	Premier Ministre : E. L. D. O. - E. S. R. O.
Volksgezondheid :				Santé publique :
Contrib. Intern. Kankercentrum Lyon	7 500	9 100	21,3	Contribution au Centre international pour la Recherche contre le Cancer, Lyon.
Buitenlandse Zaken :				Affaires étrangères :
N. A. V. O. — Noord-Atlantische Verdragorganisatie	6 900	7 450	7,9	O. T. A. N.
O. E. S. O.	14 200	13 855	— 2,4	O. C. D. E.
Internationaal Agentschap voor Kernenergie	7 004	7 150	2,1	Agence internationale de l'Energie atomique.
Verkeerswezen :				Communications :
Von Karman Instituut voor Vloeistoffendynamica	8 400	9 002	7,1	Institut von Karman pour la Dynamique des fluides.
Financiën :				Finances :
Euratom	0	118 000	—	Euratom.
Totaal Sub-massa 51	980 375	944 031	— 3,6	Total sous-masse 51.
Totaal Masse 5	980 375	944 031	— 3,6	Total masse 5.

BIJLAGE C.

Verdeling per departement en per begrotingsartikel
(de kredieten van de wetenschappelijke Rijksinstellingen zijn geglobaliseerd).

Al de bedragen zijn in duizenden franken.

2. — Ministerie van Nationale Opvoeding.

Gemeenschappelijke sector.

ANNEXE C.

Répartition par département et par articles budgétaires
(les crédits des établissements scientifiques de l'État sont globalisés.)

Tous les montants sont en milliers de francs.

2. — Ministère de l'Éducation nationale.

Secteur commun.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen — Articles budgétaires	Sub-massa — Sous-masse	in 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	Unités bénéficiaires
Koninklijke Bibliotheek	—	41	145 880	158 982	Bibliothèque Royale.
Koninklijke Sterrenwacht	—	41	39 473	44 221	Observatoire Royal.
Koninklijk Meteorologisch Instituut	—	41	92 419	100 777	Institut Royal Météorologique.
Koninklijk Instituut voor Natuurwetenschappen	—	41	72 125	78 465	Institut Royal des Sciences Naturelles.
Koninklijk Museum voor Midden-Afrika	—	41	57 507	61 747	Musée Royal de l'Afrique Centrale.
Algemeen Rijksarchief	—	41	53 240	61 459	Archives Générales du Royaume.
Nationaal Centrum Stoffen van microbische oorsprong	—	41	4 553	5 152	Centre National Substances Origine Microbienne.
Belgisch Instituut voor ruimteaeronomie	—	41	26 897	33 339	Institut d'aéronomie spatiale de Belgique.
Koninklijke Academie voor Overzee Wetenschappen	—	41	2 500	2 750	Académie Royale des Sciences d'Outre-Mer.
Koninklijke Commissie voor Geschiedenis	—	41	2 090	2 293	Commission Royale d'Histoire.
Commissie voor de Nationale Biografie	—	41	843	910	Commission de la Biographie Nationale.
Koninklijke Commissie van Toponymie en Dialectologie	—	41	351	358	Commission Royale de Toponymie et Dialectologie.
Diversen Nationale Opvoeding	1212 1223	43	200 + 500 = 700	200	Divers Education Nationale.
Prijzen Nationale Opvoeding	—	43	577	427	Prix Education Nationale.
Belgisch historisch Instituut te Rome	—	41	1 822	1 897	Institut Historique Belge de Rome.
Toelagen aan jonge Vorsers en Studenten	3304	43	1 130	1 130	Subventions aux jeunes Chercheurs et Etudiants.
Buitenlandse Vorsers	3305	43	500	500	Chercheurs Etrangers.
Colloquium en Congressen	3306	43	2 000	3 000	Colloques et Congrès.
Toelagen aan Wetenschappelijke en Universitaire verenigingen	3307	43	710	800	Subventions à des Associations Scientifiques et Universitaires.
Verspreiding van de Wetenschappelijke kennis	3309	43	4 150	4 450	Diffusion des connaissances scientifiques.
Toelagen voor reizen in het buitenland	1220	43	700	800	Mission de travail à l'étranger.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Sub-massa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Toelagen voor publikaties van de Wetenschappelijke Instellingen	3314	43	3 250	3 500	Subventions Publications Etablissements Scientifiques.
Universitair Solidariteitscomité	3306	14	10	100	Comité Universitaire de Solidarité.
Nationaal belgisch Comité voor de internationale geofysische samenwerking	3308	43	2 500	2 500	Comité National belge de coopération géophysique internationale.
Reizen in het buitenland	0104	43	2 000	2 000	Voyages à l'étranger.
F. C. F. O. — Initiatief van de vorsers	4102-3	21	150 000	170 000	F. R. F. C. — Initiative Chercheurs.
F. C. F. O. — Ministerieel Initiatief	4102-1	42	68 000	78 950	F. R. F. C. — Initiative Ministérielle.
Radiobiologie — S. C. K.	4102-4	42	22 000	23 000	Radiobiologie — C. E. N.
Stichting Biermans-Lapôte	3307-2	14	1 000	1 000	Fondation Biermans-Lapôte.
Sociale Toelagen Hoger Onderwijs	—	14	121 646	147 809	Subventions sociales Enseignement Supérieur.
Toelagen aan de A. S. L. K. — Bouwleningen	—	14	241 023	537 522	Subventions C. G. E. R. — Prêts de Construction.
Toelagen Pensioenen U. L. B. + K. U. L. + U. C. L. + V. U. B.	4404	14	75 000	75 000	Subventions Pensions U. L. B. + K. U. L. + U. C. L. + V. U. B.
Bestuur van het Hoger Onderwijs	12.03	14	1 650	1 250	Administration de l'Enseignement Supérieur.
Katholieke Universiteit te Leuven (K. U. L. + U. C. L.)	44.02	11	0	2 041 101	Université Catholique de Louvain (U. C. L. + K. U. L.).
Faculteit der Landbouwwetenschappen (K. U. L. + U. C. L.)	44.03	12	76 786	85 232	Faculté des Sciences Agronomiques (U. C. L. + K. U. L.).
Universiteit te Brussel (V. U. B. + U. L. B.)	44.01	11	1 232 622	1 368 210	Université de Bruxelles (U. L. B. + V. U. B.).
Protestanse Theologische Faculteit	44.05	12	3 316	3 681	Faculté de Théologie Protestante.
Internationale Activiteiten van Wetenschapsbeleid	01.01	43	6 450	7 000	Activités Internationales Politique Scientifique.
Toelagen aan Internationale Instellingen voor Wetenschappelijk onderzoek	34.01 34.02	—	18 410 + 6 000 = 24 410	19 000 + 6 000 = 25 000	Subventions Institutions Internationales de Recherche Scientifique.
Butare Centrum	01.02	42	6 235	7 930	Centre Butare.
Nationaal Comité voor het Middeleeuws Latijns woordenboek	12.01	51	500	500	Comité National Dictionnaire Latin Médiéval.
Nationaal Geografisch Comité	41.03	43	500	500	Comité National de Géographie.
N. F. W. O.	41.01	21	202 069	224 247	F. N. R. S.
Centrum voor Historisch Onderzoek 2 ^{de} Wereldoorlog	33.15	42	4 325	5 480	Centre de Recherche Historique 2 ^{de} Guerre Mondiale.
Programma Fundamenteel Onderzoek — Wetenschappelijke Instellingen	41.02-2	42	28 980	32 550	Programme Recherche Fondamentale — Etablissements Scientifiques.
Nieuwe Initiatieven — Nationale Opvoeding	1103 1201 1301	41	—	550 + 3 000 + 3 000 + 12 000 = 18 550	Initiatives Nouvelles — Education Nationale.
Toelagen aan Planetarium	4106	43	0	1 000	Subventions Planétarium.
Totaal Ministerie van Nationale Opvoeding — Gemeen-			2 901 070	5 444 511	Total Ministère Education Nationale — Secteur Com-

2. — Ministerie van Nationale Opvoeding.

Franse sector.

2. — Ministère de l'Éducation nationale.

Secteur français.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Toelagen aan jonge vorsers en studenten ...	33.04	43	1 650	2 010	Subventions aux Jeunes chercheurs et étudiants
Toelagen aan Wetenschappelijke en Universitaire verenigingen ...	33.07	43	547	550	Subventions à des Associations Scientifiques et Universitaires.
Verspreiding van de Wetenschappelijke kennis ...	33.09	43	1 650	1 750	Diffusion des connaissances scientifiques.
Toelagen voor publikaties — Wetenschappelijke Instellingen	33.14	43	3 000	3 250	Subventions publications - Etablissements scientifiques.
Reizen in het buitenland ...	01.04	43	375	450	Voyages à l'étranger.
Sociale Toelagen Hoger Onderwijs ...	—	14	62 193	70 457	Subventions sociales enseignement supérieur.
Reisbeurzen — Universitaire wedstrijden — Jury's ...	—	14	9 100	12 020	Bourses de voyages - Concours Universitaires - Jurys.
Toelagen aan de A. S. L. K. — Bouwleningen ...	—	14	121 366	113 420	Subventions C. G. E. R. - Prêts de construction.
Bestuur van het Hoger Onderwijs ...	12.03	14	0	200	Administration de l'Enseignement supérieur.
Speciale graden ...	33.11	14	600	600	Grades spéciaux.
Katholieke Universiteit te Leuven — U. C. L. alleen ...	44.02	11	901 946	0	Université Catholique de Louvain - U. C. L. seulement.
Universitaire Faculteit N. D. de la Paix - Namen ...	44.01	11	111 138	123 363	Faculté Universitaire N. D. de la Paix - Namur.
Universitaire Faculteit Saint-Louis - Brussel ...	44.02	11	32 331	35 887	Faculté Universitaire Saint-Louis - Bruxelles.
Katholieke Faculteit - Bergen ...	44.03	11	44 455	49 345	Faculté catholique à Mons.
Polytechnische Faculteit - Bergen ...	44.04	11	177 821	197 381	Faculté Polytechnique de Mons.
Universiteit te Luik ...	—	11	1 065 795	1 183 032	Université de Liège.
Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen - Gemblours ...	—	12	100 900	111 999	Faculté des Sciences agronomiques de l'Etat - Gembloux.
Faculteit der Diergeneeskunde van de Universiteit de Liège te Cureghem ...	—	12	53 057	58 893	Faculté médecine vétérinaire de l'Université de Liège à Cureghem.
Rijksuniversitair Centrum - Bergen ...	—	12	139 008	159 859	Centre Universitaire de l'Etat - Mons.
Totaal Ministerie van Nationale Opvoeding - Franse sector	—	—	2 826 932	2 124 466	Totaal Ministère Education nationale - Secteur français.

2. — Ministerie van Nationale Opvoeding.

Nederlandse sector.

2. — Ministère de l'Éducation nationale.

Secteur néerlandais.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen — Articles budgétaires	Submassa — Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	Unités bénéficiaires
Koninklijke Vlaamse Academie voor Wetenschappen, Letteren en Schone Kunsten	—	41	2 840	2 840	Académie royale flamande des Sciences, Lettres et Beaux-Arts.
Toelagen aan jonge vorsers en studenten	33.04	43	1 650	2 010	Subventions aux jeunes chercheurs et étudiants.
Toelagen aan wetenschappelijke en Universitaire Verenigingen	33.07	43	543	550	Subventions à des Associations scientifiques et universitaires.
Verspreiding van de wetenschappelijke kennis	33.09	43	1 200	1 540	Diffusion des connaissances scientifiques.
Toelagen voor publikaties — Wetenschappelijke Instellingen	33.14	43	2 150	2 300	Subventions publications — Etablissements scientifiques.
Reizen in het buitenland	01.04	43	375	450	Voyages à l'étranger.
Sociale toelagen hoger onderwijs	—	14	59 445	65 477	Subventions sociales enseignement supérieur
Reisbeurzen — Universitaire wedstrijden — Jury's	—	14	9 100	12 020	Bourses de voyage — Concours universitaires — Jurys.
Toelagen aan de A. S. L. K. — Bouwleningen	—	14	43 057	49 058	Subventions à la C. G. E. R. — Prêts de construction.
Bestuur van het Hoger Onderwijs	12.03	14	0	200	Administration de l'Enseignement supérieur.
Speciale graden	33.11	14	600	600	Grades spéciaux.
Katholieke Universiteit te Leuven — K. U. L. alleen	44.02	11	936 884	0	Université Catholique de Louvain — K. U. L. seule.
Universitaire Faculteit St. Ignatius - Antwerpen	44.01	11	80 828	89 719	Faculté Universitaire St. Ignatius - Anvers.
Instituut Tropische Geneeskunde - Antwerpen	44.02	11	44 455	49 345	Institut de Médecine Tropicale - Anvers.
Rijksuniversiteit te Gent	—	11	1 048 256	1 163 564	Université de Gand.
Academisch Ziekenhuis (Universiteit te Gent)	01.01	12	60 000	60 000	Hôpital Universitaire (Université de Gand).
Faculteit der Diergeneeskunde — Universiteit te Gent	—	12	58 809	65 278	Faculté de Médecine Vétérinaire — Université de Gand.
Rijksfaculteit der Landbouwwetenschappen - Gent	—	12	95 993	106 552	Faculté des Sciences agronomiques de l'Etat — Gand.
Rijksuniversitair Centrum — Antwerpen	—	12	196 295	225 739	Centre Universitaire de l'Etat — Anvers.
Borne-Bunge Stichting	33.11	12	4 000	6 000	Fondation Borne-Bunge.
Koninklijke Maatschappij voor Dierkunde - Antwerpen	33.10	43	6 000	6 000	Société Royale de Zoologie — Anvers
Europa College - Brugge	33.07-1	42	7 000	8 500	Collège de l'Europe — Bruges.
N. F. W. O. Speciaal krediet voor Nederlandse vorsers	41.01	21	10 500	32 700	F. N. R. S. — Crédit spécial chercheurs néerlandais.
Totaal Ministerie Nationale Opvoeding - Nederlandse sector	—	—	2 669 980	1 950 442	Total Ministère Education nationale — Secteur néerlandais.

3. — Ministerie van Cultuur.

Gemeenschappelijke sector.

3. — Ministère de la Culture.

Secteur commun.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	Unités bénéficiaires
Koninklijk Instituut voor het Kunstpatrimonium (K.I.K.)	—	41	40 354	46 421	Institut Royal du Patrimoine Artistique (I. R. P. A.).
Nationale Dienst voor Opgravingen	—	41	9 131	10 738	Service National des Fouilles.
Repertorium van Kunstschaten	12.27	43	1 680	2 000	Répertoire des trésors artistiques.
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis	—	41	42 259	54 996	Musées Royaux d'Art et d'Histoire.
Koninklijke Musea voor Schone Kunsten van België	—	41	32 329	57 792	Musées Royaux des Beaux-Arts de Belgique.
Gemeentelijke instellingen in Brabant	01.02	42	600	600	Etablissements communaux en Brabant.
Egyptologische stichting « Koningin Elisabeth »	12.20	43	100	100	Fondation Egyptologique « Reine Elisabeth ».
Diverse	12.30	43	200	200	Divers.
Internationale raad voor monumenten en landschappen (I. C. O. M. O. S.)	34.01	51	360	360	Conseil international des monuments et des sites (I. C. O. M. O. S.).
Congressen en Colloquia	34.02	51	270	270	Congrès et Colloques.
U. N. E. S. C. O. — Bewaring en herstelling van culturele goederen	34.03	51	145	145	U. N. E. S. C. O. — Conservation et restauration des biens culturels.
Internationaal Instituut voor bewaring van voorwerpen	34.04	51	20	20	Institut international de conservation des objets.
Toelagen Universitaire Archeologische Opgravingen	—	42	0	5 000	Subventions Fouilles Archéologiques Universitaires.
Totaal Ministerie van Cultuur — Gemeenschappelijke sektor	—	—	127 448	178 642	Total Ministère de la Culture — secteur commun.

4. — Ministerie van Cultuur.

Nederlandse sector.

4. — Ministère de la Culture.

Secteur néerlandais.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Koninklijk Museum voor Schone Kunsten, Antwerpen ...	—	41	17 935	19 523	Musée Royal des Beaux-Arts, Anvers.
Centrale Administratie ...	—	41	271	602	Administration Centrale.
Diversen ...	12.25	43	200	150	Divers.
Aankoop van kunstwerken ...	74.80	43	7 000	8 200	Achat d'œuvres d'art.
Provinciale instellingen ...	01.02	43	8 000	10 000	Organismes provinciaux.
Koninklijke Vlaamse Academie voor taal- en letterkunde ...	—	41	2 121	2 373	Académie royale flamande de langue et littérature.
Nationaal Fonds voor letterkunde ...	—	43	1 480	1 480	Fonds national de la littérature.
Opvoedende taak der Rijksmusea ...	—	43	60	366	Action éducative des Musées de l'Etat.
Oudheidkunde en Kunstpatrimonium (toelagen) ...	12.20	43	350	550	Archéologie et Patrimoine artistique (subventions).
Totaal Ministerie Cultuur (Nederlandse sector) ...	—	—	37 417	43 244	Total Ministère Culture (secteur néerlandophone).

5. — Ministerie van Cultuur.

Franstalige sector.

5. — Ministère de la Culture.

Secteur français.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Museum Mariemont ...	—	41	14 833	17 818	Musée de Mariemont.
Centraal Bestuur ...	11.03	41	387	561	Administration Centrale.
Diversen ...	12.23	43	100	120	Divers.
Aankoop van kunstwerken ...	74.82	43	300	300	Achat d'œuvres d'art.
Musée de la vie wallonne ...	33.15	43	250	250	Musée de la vie wallonne.
Provinciale instellingen ...	01.02	43	7 000	8 000	Organismes provinciaux.
Koninklijke Academie voor Franse taal- en Letterkunde ...	—	41	2 887	3 690	Académie royale de langue et littérature françaises.
Nationaal Fonds voor de Letteren ...	33.08	43	1 450	1 450	Fonds national de la littérature.
Opvoedende taak der Rijksmusea ...	33.14	43	500	600	Action Educative des Musées de l'Etat.
Oudheidkunde en Kunstpatrimonium (toelagen) ...	12.21	43	850	1 000	Archéologie et Patrimoine artistique (Subventions).
Totaal Ministerie Cultuur — Franstalige sector ...	—	—	28 557	33 789	Total Ministère Culture — Secteur francophone.

6. — Ministerie van Economische Zaken en Energie.

6. — Ministère des Affaires économiques et de l'Énergie.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Centraal laboratorium	—	31	9 296	10 875	Laboratoire central
Dienst van het Ijkwezen	—	31	14 737	14 968	Service de la Métrologie
Aardkundige Dienst van België	—	41	28 847	30 164	Service géologique de Belgique.
Studiecentrum voor kernenergie — S. C. K. Mol	—	—	—	—	Centre d'étude de l'énergie nucléaire - C. E. N. Mol.
Werkingsuitgaven	41.05-A	34	553 500	717 000	Dépenses de fonctionnement.
Interesten van de aangegane leningen	41.06	34	30 400	17 000	Intérêts des emprunts contractés.
			583 900	734 000	
Belgisch instituut voor Normalisatie (B. I. N.)	32.01	34	9 300	10 800	Institut belge de Normalisation (I. B. N.).
Belgische dienst voor de opvoering van de produktiviteit « B. D. O. P. »	41.07	33	22 000	16 000	Office belge pour l'accroissement de la productivité « O. B. A. P. ».
Nationaal instituut voor de Extractiebedrijven	41.04 41.05	34 22	38 000 120 000	51 000 160 000	Institut national des Industries extractives (I. N. I. E. X.).
Interuniversitair Instituut voor Kernwetenschappen — I. I. K. W.	61.03	22	15 000	—	Institut interuniversitaire des Sciences nucléaires — I. I. S. N.
			135 000	160 000	
Prototypes	81.01	33	620 000	745 000	Prototypes.
Studiën en onderzoeken met economische en sociale inslag	12.21	42	0	2 000	Etudes et enquêtes d'ordre économique et social.
Euratom	53.01	51	400 000	175 000	Euratom.
Europees Centrum voor kernonderzoek — E. C. K. O.	34.05	51	170 000	185 000	Centre européen de recherche nucléaire — C. E. R. N.
Internationale vereniging voor meelscheikunde	34.04	51	25	25	Société internationale de chimie céréalière.
Commissie van de aardkundige wereldkaart	34.01	51	8	8	Commission de la carte géologique du monde.
Internationaal comité voor wettelijk ijkwezen	34.03	51	75	85	Comité international de métrologie légale.
Radio-élémenten te Charleroi	41.05-C	32	0	20 000	Radio-éléments de Charleroi.
Internationaal Bureau voor Maten en Gewichten	34.02	51	670	770	Bureau international des Poids et Mesures.
Belgisch Houtcentrum	32.02	34	2 000	2 000	Centre belge du Bois.
I. W. O. N. L./Nijverheid	41.01	33	482 000	608 000	I. R. S. I. A.-Industrie.
Totaal Ministerie van Economische Zaken	—	—	2 515 858	2 765 695	Total ministère des Affaires économiques.

7. — Ministerie van Landsverdediging.

7. — Ministère de la Défense nationale.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Centrum voor onderzoek inzake defensie	—	41	76 550	84 442	Centre de recherche pour la défense.
Centrum voor onderzoek inzake menselijke factoren	—	41	6 154	7 601	Centre de recherche des facteurs humains.
Militair Geografisch Instituut	—	41	93 566	103 892	Institut Géographique militaire.
Comité voor Coördinatie van het wetenschappelijk werk	—	42	13 820	21 442	Comité de Coordination des activités scientifiques.
Koninklijk Museum van het Leger en van de Krijgsgeschiedenis	—	41	8 874	9 915	Musée royal de l'Armée et d'Histoire militaire.
Koninklijke Militaire School	—	13	123 710	135 902	Ecole royale militaire.
Krijgsschool	—	13	24 079	26 463	Ecole de Guerre.
Koninklijke School van de Gezondheidsdienst	—	13	7 969	8 446	Ecole royale du Service de Santé.
School voor Militaire Administrateurs	—	13	3 917	4 110	Ecole des Administrateurs militaires.
Internationaal Comité voor Militaire Genees- en Artsenij- kunde	34.01	51	10	10	Comité international de Médecine et Pharmacie militaire.
Europese Organisatie voor experimentele fotogrammetrische studiën	34.02	51	37	37	Organisation européenne d'études photogrammétriques expérimentales.
Internationale Cartografische Vereniging	34.10	51	7	7	Association cartographique internationale.
Totaal Ministerie van Landsverdediging	—	—	358 693	402 267	Total Ministère Défense nationale.

8. — Ministerie van Landbouw.

8. — Ministère de l'Agriculture.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Centrale Dienst — Agronomisch Onderzoek	—	31	5 548	6 226	Service central — Recherche agronomique.
Nationale Plantentuin	—	41	43 956	48 316	Jardin Botanique national.
Instituut voor scheikundig onderzoek	—	31	17 551	19 396	Institut de recherches chimiques.
Nationaal Instituut voor Diergeneeskundig Onderzoek	—	31	27 820	30 856	Institut national de Recherches vétérinaires
Rijkscentrum voor Landbouwkundig Onderzoek van Gent .	—	31	83 878	92 771	Centre de Recherches agronomiques de l'Etat à Gand.
Rijkscentrum voor Landbouwkundig Onderzoek van Gem- bloers	—	31	96 378	106 900	Centre de Recherches agronomique de l'Etat à Gem- bloux.
Proefstation van Waters en Bossen van Groenendaal	—	31	7 614	7 899	Station de recherche des Eaux et Forêts à Groenendaal.
Bestuur voor Landbouwkundig Onderzoek	32.41	43	20	20	Administration de la Recherche agronomique.
Toelagen aan Vrije Stations	32.40	32	1 250	1 388	Subvention aux Stations libres.
Werkgroepen	12.40	32	59 944	65 900	Groupes de travail.
Werkgroep : Waters en Bossen	12.61	32	1 250	1 345	Groupe de travail : Eaux et Forêts.
Contracten : Landbouweconomisch Instituut (L.E.I.)	12.70	32	30 300	33 000	Contrats : Institut économique agricole (I.E.A.).
Vergoedingen voor verliezen bij proefnemingen	32.42	32	222	350	Indemnisations de pertes sur recherches.
Internationale Raad voor het Onderzoek der Zee	34.81	51	375	375	Conseil international pour l'exploration de la mer.
Europese organisatie voor de bescherming van de planten .	34.81	51	291	304	Organisation européenne pour la protection des plantes.
Société Internationale de la Science horticole	34.81	51	30	30	Société internationale de la Science horticole.
International Association on Mechanization of Fields Expe- riments	34.81	51	28	28	International Association on Mechanization of Fields Experiments.
Comité européen de la culture du Houblon	32.43	51	860	0	Comité européen de la culture du Houblon.
I. W. O. N. L. - Landbouw	41.40	33	178 399	198 022	I. R. S. I. A. - Agriculture.
Totaal Ministerie van Landbouw	—	—	555 714	613 126	Total Ministère de l'Agriculture.

9. — Eerste Minister.

9. — Premier Ministre.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Beschikbare voorraad — Opbrengst lening	66.04	42	100 100	0	Masse de manœuvre — Produit emprunt.
E. L. D. O. - E. S. R. O.	01.01	51	338 750	392 000	E. L. D. O. - E. S. R. O.
Beheer programma's voor ruimteonderzoek	66.01-A	43	750	750	Gestion de programmes spatiaux.
Reservemassa voor de 3 verdelingsfondsen (F. C. F. O., F. G. W. O., I. I. K. W.). Vlaamse achterstand	01.02	22	17 200	27 403	Masse de réserve pour les 3 fonds de répartition (F. R. F. C., F. R. S. M., I. I. S. N.). Retard flamand.
Fundamenteel onderzoek op regeringsinitiatief	01.02	42	0	150 000	Recherche fondamentale. — Impulsion gouvernementale.
Technologisch onderzoek op regeringsinitiatief	01.01	33	250 000	260 000	Recherche technologique d'initiative gouvernementale.
Totaal Eerste Minister	—	—	706 800	830 153	Total Premier Ministre.

10. — Ministerie van Volksgezondheid.

10. — Ministère de la Santé publique.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Inspectie van de luchtverontreiniging	74.03	41	3 000	3 000	Inspection de la pollution atmosphérique.
Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie	—	41	73 413	90 795	Institut d'Hygiène et d'Epidémiologie.
Radioactieve besmetting voedingsketen	12.51	42	800	800	Etude de la contamination radioactive de la chaîne alimentaire.
Controle van het oppervlaktewater en zuivering van het afvalwater	12.53	42	2 900	2 900	Contrôle des eaux de la surface et épuration des eaux usées.
Bestrijding van de luchtverontreiniging	12.56	42	3 600	4 600	Lutte contre la pollution atmosphérique.
Toelagen en directe contracten	12.51	42	13 000	18 282	Contrats et subventions directes.
Toelagen Universitaire Centra voor kankerbestrijding	12.55	42	42 000	45 000	Subventions aux Centres anti-cancéreux universitaires.
Academies Geneeskunde	—	41	7 588	8 640	Académies de Médecine.
Toelagen aan Universitaire Ziekenhuizen	33.51	42	408 200	482 188	Subventions aux Hôpitaux universitaires.
Centre international pour la lutte contre le Cancer — Lyon	34.24	51	7 500	9 100	Centre international pour la lutte contre le Cancer — Lyon.
F. W. G. O. — Fonds voor wetenschappelijk geneeskundig onderzoek	12.54	22	85 900	120 000	F. R. S. M. — Fonds de la recherche scientifique médi- cale.
Commissie voor water	12.58	41	5 000	5 000	Commission de l'eau.
Totaal Ministerie van Volksgezondheid	—	—	652 901	790 305	Total Ministère de la Santé publique.

11. — Ministerie van Openbare Werken.

11. — Ministère des travaux publics.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	Unités bénéficiaires
Waterbouwkundig laboratorium — Borgerhout	—	31	37 935	54 045	Laboratoire de recherches hydrauliques — Borgerhout.
Dienst voor hydrologisch onderzoek	—	31	6 011	7 194	Service d'études hydrologiques.
Totaal Ministerie van Openbare Werken	—	—	43 946	61 239	Total Ministère des Travaux publics.

12. — Ministerie van Buitenlandse Zaken.

12. — Ministère des Affaires étrangères.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	Unités bénéficiaires
N. A. V. O. — Noord Atlantische Verdragsorganisatie	34.01	51	6 900	7 450	O. T. A. N. — Organisation du Traité de l'Atlantique Nord.
O. E. S. O. — Organisatie voor Samenwerking en Economische Ontwikkeling	34.03	51	14 200	13 855	O. C. D. E. — Organisation de Coopération et de Développement économiques.
I. A. K. E. — Internationaal Agentschap voor Kernenergie	34.03	51	7 004	7 150	A. I. E. A. — Agence internationale de l'Énergie atomique.
Totaal Ministerie van Buitenlandse Zaken	—	—	28 104	28 455	Total Ministère des Affaires étrangères.

13. — Ministerie van Verkeerswezen.

13. — Ministère des Communications.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten — Crédits votés en 1970	Begroting 1971 — Budget 1971	Unités bénéficiaires
Von Karman instituut voor Vloeistofdynamika	—	51	8 400	9 002	Institut von Karman pour la Dynamique des Fluides.

14. — Ministerie van Binnenlandse Zaken.

14. — Ministère de l'Intérieur.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Rechtstreekse toelagen en contracten : Burgerlijke bescherming	33.09	42	1 200	1 000	Subventions directes et contrats : Protection civile.

15. — Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

15. — Ministère de l'Emploi et du Travail.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Bestuur van arbeidshygiëne — Onderzoek beroepsziekten ...	12.22	42	200	300	Administration de l'hygiène du travail — Enquêtes maladies professionnelles.
Bestuur van de tewerkstelling	—	42	800	11 825	Administration de l'emploi.
Totaal Departement	—	—	1 000	12 125	Total Département.

16. — Ministerie van Justitie.

16. — Ministère de la Justice.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Rechtstreekse toelagen en contracten	—	42	4 440	4 923	Subventions directes et contrats.

18. — Ministerie van Sociale Voorzorg.

18. — Ministère de la Prévoyance sociale.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Rechtstreekse toelagen en contracten	12.01	42	318	327	Subventions directes et contrats.

19. — Ministerie van Huisvesting en van het Gezin.

19. — Ministère de la Famille et du Logement.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudies	—	41	10 409	11 593	Centre d'étude de la population et de la famille.

22. — Ministerie van Financiën.

22. — Ministère des Finances.

Begunstigde eenheden	Begrotingsartikelen Articles budgétaires	Submassa Sous-masse	In 1970 goedgekeurde kredieten Crédits votés en 1970	Begroting 1971 Budget 1971	Unités bénéficiaires
Euratom — Bijkomende bijdrage aan de E. E. G.	34.02	51	0	118 000	Euratom — Contribution complémentaire à la C. E. E.

BIJLAGE D.

Buitengewone begroting voor wetenschapsbeleid.

Oprichting van gebouwen, aankoop van bouwgrond en uitgaven voor eerste uitrusting, aflossing van leningen.

Overdracht van kapitalen en voorschotten.

Begroting voor orde.

Buitengewone begroting voor wetenschapsbeleid.

(Inlichtingen verzameld door de D. P. W. B. per 13 november 1970.)

(Oprichting van gebouwen, aankoop van bouwgrond en uitgaven voor eerste uitrusting door de overheid.)

Evolutie van 1961 tot 1971 :

1961 tot 1968 : werkelijke uitgaven (behoudens andere aanduiding).

1969 : ordonnanciering.

1970 : aangepaste vooruitzichten.

1971 : vastleggingen (vooruitzichten).

(Miljoenen frank.)

ANNEXE D.

Budget extraordinaire de la politique scientifique.

Construction de bâtiments, achats de terrains et dépenses de premier équipement, charge d'amortissement d'emprunts.

Transferts de capitaux et avances.

Budget pour ordre.

Budget extraordinaire de la politique scientifique.

(Information réunies par les S. P. P. S. au 13 novembre 1970.)

(Construction de bâtiments, achats de terrains et dépenses de premier équipement financés par les pouvoirs publics.)

Evolution de 1961 à 1971 :

1961 à 1968 : dépenses effectives (sauf indication contraire).

1969 : ordonnancement.

1970 : prévisions adaptées.

1971 : prévisions d'engagement.

(Millions de francs.)

Financieringsbron Sources de financement	Begunstigde instellingen Etablissements bénéficiaires	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
	A. Instellingen voor hoger onderwijs. — Etablissements d'enseignement supérieur.											
Fonds voor Hoger Onderwijs-gebouwen en studentverblijven van het Rijk. — Fonds des constructions de l'enseignement supérieur et des cités universitaires de l'Etat.	— Rijksuniversiteit Gent	32,9	83,5	102,6	170,7	189,9	301,9	394,2	260,4	106,2		
	— Université de l'Etat de Liège	33,4	76,0	200,7	206,5	185,7	378,2	605,7	496,4	170,0		
	— Faculteit der Landbouwwetenschappen Gent	0,2	1,5	5,8	3,5	8,1	4,0	11,9	28,8	25,4		
	— Faculté des sciences agronomiques de Gembloux	0,2	1,8	2,7	8,6	8,1	8,0	19,0	20,5	27,3		
	— Faculté de médecine vétérinaire de Cureghem	1,1	3,9	0,8	0,5	0,5	0,3	3,2	1,3	9,4		
	— Rijksuniversitair Centrum Antwerpen (1)	5,1	0,1	—	—	1,0	32,8	34,0	81,2	120,6		
	— Centre universitaire de Mons	—	—	—	—	0,1	4,0	88,5	23,9	67,6		
	Totaal. — Total	72,9	166,8	312,6	389,8	393,4	729,2	1 156,5	912,5	526,5	1 600,0 (3)	1 980,0

Financieringsbron Sources de financement	Begunstigde instellingen Etablissements bénéficiaires	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
Ministerie van Nationale Opvoeding. — Ministère de l'Education nationale.												
Oprichting van gebouwen. — Construction de bâtiments :												
Materieel. — Matériel :												
art. 72.01	— Rijksuniversiteit Gent	—	—	—	2,6	3,1	7,6	2,7	0,5	7,0	5,8	6,7
art. 72.02	— Université de l'Etat de Liège	—	—	0,1	1,8	1,1	2,0	3,5	5,0	8,0	5,8	6,7
art. 74.01	— Academisch Ziekenhuis Gent	12,7	15,3	12,9	11,0	8,4	12,1	21,3	12,0	30,8	23,2	26,9
art. 74.02/1	— Rijksuniversitair Centrum Antwerpen	—	—	—	—	—	14,3	18,6	17,9	35,4	29,7	34,4
art. 74.02/2	— Centre universitaire de Mons	—	—	—	—	—	—	6,0	21,9	57,1	48,6	56,3
art. 74.02/3	— Faculté des Sciences agronomiques de Gembloux	—	—	—	—	—	—	—	1,4	4,3	3,7	4,2
	Totaal. — Total	12,7	15,3	13,0	15,4	12,6	36,0	52,1	58,7	142,6	116,8	135,2
Ministerie van Landsverdediging. — Mi- nistère de la Défense nationale.												
Oprichting van gebouwen. — Construction de bâtiments.	— Koninklijke Militaire School. — Ecole Royale Militaire	2,1	1,7	14,0	4,2	7,8	7,3	8,1	5,2	6,5	2,9	1,0
Ministerie van Volksgezondheid. — Mi- nistère de la Santé publique.												
Subsidie voor de bouw van ziekenhuizen door de vrije universiteiten (art. 64.81). — Subside pour la construction d'hôpi- taux par les universités libres (art. 64.81).	— Université catholique de Louvain (Franstalige afdeling. — Section française)	—	—	—	—	—	—	—	20,0 (2)	—	260,0	350,0
Instellingen voor hoger onderwijs. — Eta- blissements d'enseignement supérieur.	Algemeen totaal. — Total général	87,7	183,8	339,6	409,4	413,8	772,5	1 216,7	996,4	675,6	1 979,7	2 466,2
	B. Wetenschappelijke Rijksinstellingen. — Etablissements scientifiques de l'Etat.											
Ministerie van Nationale Opvoeding — Ministère de l'Education nationale.												
Art. 74.05. — Wetenschappelijke en tech- nische uitrusting. — Equipement scientifique et technique.	— Diverse instellingen. — Divers éta- blissements	—	—	10,0	20,0	25,0	27,2	20,0	16,3	46,1	36,2	42,0
Ministerie van Landbouw. — Ministère de l'Agriculture.												
Art. 71.40. — Aankoop grond en gebou- wen. — Achats de terrains et bâtiments.	— Diverse instellingen en centra voor Landbouwonderzoek. — Divers établissements et centres de recher- ches agronomiques	0,8	6,7	1,6	2,2	2,1	2,5	6,3	3,8	—	6,1	7,2
Art. 73.40. — Wegen, waterwerken en aanpassing van de installa- ties. — Routes, travaux hy- drauliques et aménagement des installations.		33,1	31,3	51,4	38,2	41,3	31,2	25,2	25,3	22,1	22,6	37,6
	Totaal. — Total	33,9	38,0	53,0	40,4	43,4	33,7	31,5	29,1	22,1	28,7	44,8

Financieringsbron Sources de financement	Begunstigde instellingen Etablissements bénéficiaires	1961	1962	1963	1964	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971
Ministerie van Landsverdediging. — Ministère de la Défense nationale.	— Diverse instellingen. — Divers établissements	1,4	0,4	0,5	—	—	0,3	0,4	1,0	—	—	—
Ministerie van Economische Zaken. — Ministère des Affaires économiques.	— Dienst IJkwezen. — Service de la Métrologie	—	—	—	—	—	—	—	—	—	3,0	0,0
Ministerie van Openbare Werken. — Ministère des Travaux publics.	— Diverse instellingen. — Divers établissements	—	—	—	—	—	—	—	—	4,0	3,6	—
Art. 71.01. — Aankoop grond en gebouwen. — Achats de terrains et bâtiments.	1. Nationale Opvoeding. — Education nationale	12,8	13,9	16,7	450,1	52,0	70,4	264,2	47,5	273,0	175,5	—
Art. 72.02. — Oprichting van gebouwen. — Construction de bâtiments.	2. Cultuur. — Culture	42,5	55,6	38,6	11,9	7,5	5,4	19,1	30,2	—	—	—
	3. Landbouw. — Agriculture	14,3	30,0	38,7	42,8	23,1	22,1	19,1	27,7	30,0	57,3	—
	4. Volksgezondheid. — Santé publique	6,1	9,0	2,3	1,5	1,6	1,4	0,3	0,1	—	—	—
	5. Openbare Werken. — Travaux publics	1,1	—	—	—	0,1	0,1	0,8	—	9,0	3,6	—
	6. Economische Zaken. — Affaires économiques	—	2,5	1,9	0,5	0,1	—	—	—	—	—	—
	7. Landsverdediging (Museum). — Défense nationale (Musées)	—	—	—	0,4	—	—	—	0,1	—	—	—
	Totaal. — Total	76,8	111,0	98,2	507,2	84,4	99,4	303,5	105,6	316,0	240,0	116,6
Wetenschappelijke rijksinstellingen. — Etablissements scientifiques de l'Etat.	Algemeen totaal. — Total général	112,1	149,4	161,7	567,6	152,8	160,6	355,4	152,0	384,2	307,9	203,4
Ministerie van Economische Zaken. — Ministère des Affaires économiques.	C. Overname van de amortisering der leningen aangegaan door het S. C. K. onder staatswaarborg. — Prise en charge de l'amortissement des emprunts contractés par le C. E. N. sous la garantie de l'Etat.											
	— Studiecentrum voor Kernenergie Mol. — Centre d'étude de l'énergie nucléaire à Mol	50,4	124,0	159,0	172,0	187,0	194,5	201,8	209,4	219,0	228,0	161,9
	Algemeen totaal A + B. — Total général A + B	199,8	333,2	501,3	977,0	566,6	933,1	1 572,1	1 148,4	1 059,8	2 286,6	2 669,6
	Algemeen totaal A + B + C. — Total général A + B + C	250,2	457,2	660,3	1 149,0	753,6	1 127,6	1 773,9	1 357,8	1 278,8	2 514,6	2 831,5

(1) Van 1961 tot 1969: R. H. H. A.-Rijkshandelshogeschool Antwerpen.
(2) Overgedragen bedrag.
(3) Rekening gehouden met de conjuncturele tranche van 27,5 %.

(1) De 1961 à 1969: I. S. C. A.-Institut supérieur du Commerce de l'Etat à Anvers.
(2) Montant reporté.
(3) Compte tenu de la tranche conjoncturelle de 27,5 %.

Buitengewone begroting.
(Overdracht van kapitalen en voorschotten.)
(In miljoenen BF.)

Budget extraordinaire.
(Transferts de capitaux et avances.)
(En millions de FB.)

Verdeling per departement en begunstigden	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971 (vooruit- zichten) — 1971 (prévisions)	Ventilation par département et bénéficiaires
Economische Zaken en Energie :								Affaires économiques et Energie :
Boringen (Geologische Dienst van België)	22,5	24	18	25	17	20	20	Forages (Service Géologique de Belgique).
Prototypes	—	—	—	—	430 (2)	620	745 (1)	Prototypes.
Radio-elementen Charleroi	—	—	—	—	72,5	P. M.	—	Radio-éléments Charleroi.
Eerste Minister :								Premier Ministre :
Activiteiten gevorderde techn. (op regeringsinitiat.)	—	—	—	—	—	250	260	Impulsion gouvernementale à la recherche technologique.
Activiteiten fundamenteel onderzoek (op regerings.)	—	—	—	—	—	—	150	Impulsion gouvernementale à la recherche fondamentale.
Totaal	22,5	24	18	25	519,5	890	1 175	Total.

(1) Inbegrepen de 3^{de} kern BR3.
(2) Krediet overgebracht naar 1970.

(1) Y compris le 3^e cœur BR3.
(2) Crédit reporté à 1970.

Begroting voor orde.

(In miljoenen BF.)

Budget pour ordre.

(En millions de FB.)

Verdeling per departement en begunstigen	1965	1966	1967	1968	1969	1970	1971 (voornit- zichten) — 1971 (prévisions)	Ventilation par départements et bénéficiaires
Eerste Minister :								Premier Ministre :
Reservemassa	50	—	—	—	—	100,1	—	Masse de manœuvre.
Zuidpoolexpeditie	—	17	3	—	3	—	—	Expédition antarctique.
Astrofysica V. U. B.	—	1,5	2	2	2	—	—	Astrofysique U. L. B.
Synchro-cyclotron Ottignies (U. C. L.)	—	—	—	—	15	—	—	Synchro-cyclotron Ottignies (U. C. L.).
Biologie (door België overgenomen Euratom-contracten)	—	—	—	—	16,4	—	—	Biologie (contrats Euratom repris par la Belgique).
Activiteiten fundamenteel onderzoek (op regeringsinitiatief)	—	—	—	—	—	—	—	Impulsion gouvernementale recherche fondamentale —
Astrofysica — Universiteit Luik	—	21,5	24	25	43,5	—	—	Astrofysique Université de Liège.
Beheer ruimteprogramma's	0,75	—	0,75	0,75	0,75	0,75	0,75	Gestion des Programmes spatiaux.
Totaal	50,75	40	29,75	27,75	80,65	100,85	0,75	Total.
Economische Zaken en Energie :								Affaires économiques et Energie :
S. C. K.	20	—	—	—	—	—	—	C. E. N.
I. W. O. N. L./Prototypen	—	—	—	139	—	—	—	I. R. S. I. A./Prototypes.
I. W. O. N. L.	27,2	37,8	92,5	86	60	—	—	I. R. S. I. A.
Prototypen	125,6	125	297,5	125	120	—	—	Prototypes.
I. I. K. W.	10	—	—	—	—	—	—	I. I. S. N.
Te verdelen fondsen (gevorderde technologie)	—	170	—	—	—	—	—	Fonds de répartition technologie avancée.
B. D. O. P.	8,5	8	22	22	22	—	—	O. B. A. P.
Euratom	52	47	—	—	—	—	—	Euratom.
Totaal	243,3	387,8	412	374	202	—	—	Total.
Nationale Opvoeding :								Education nationale :
Wetenschappelijke rijksinstellingen (S. C. K.)	20	—	—	—	—	—	—	Etablissements scientifiques de l'Etat (C. E. N.).
F. C. F. O.	75	—	—	—	—	—	—	F. R. F. C.
Diversen (= Wetenschappelijke rijksinstellingen)	—	36,5	—	—	—	—	—	Divers (= Etablissements scientifiques de l'Etat).
Totaal	95	36,5	—	—	—	—	—	Total.
Landbouw :								Agriculture :
I. W. O. N. L.	—	—	—	—	20	—	—	I. R. S. I. A.
Totaal	—	—	—	—	20	—	—	Total.
Algemeen totaal	389,05	464,3	441,75	401,75	302,65	100,85	0,75	Total général.

(1) I. W. O. N. L. - Nijverheid.

(1) I. R. S. I. A. - Industrie.

BIJLAGE E.

Aanvullende kredieten gevraagd voor het dienstjaar 1970.

Al de bedragen zijn in duizende BF.

Ministerie van Nationale Opvoeding.

Gemeenschappelijke sector

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Koninklijk Meteorologisch Instituut	— 35
Academies — Prijzen	— 121
Toelagen A. S. L. K. — Bouwleningen ...	119 000
Butare - Centrum	200
N. F. W. O. - Sociale lasten beurskredieten	26 000
Totaal	145 044

Ministerie van Cultuur.

Gemeenschappelijke sector

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Koninklijke Musea voor Kunst en Geschiedenis	400
Totaal	400

Ministerie van Economische Zaken en Energie.

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Centraal Laboratorium	65
Dienst van het IJkwezen	95
Aardkundige Dienst van België	40
Nationaal Instituut voor de Extractie- bedrijven	5 373
Sudiecentrum voor Kernenergie	50 000 — 1
EURATOM	— 133 733
C. E. R. N.	— 26 000
I. W. O. N. L. - Nijverheid	12 000
Prototypes	50 000
Totaal	— 42 160

Eerste Minister.

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
E. L. D. O. - E. S. R. O	— 20 000
Fundamenteel onderzoek op regerings- initiatief	20 000
Totaal	0

ANNEXE E.

Crédits supplémentaires demandés pour l'exercice 1970.

Tous les montants sont en milliers de FB.

Ministère de l'Education nationale.

Secteur commun

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Institut Royal Météorologique	— 35
Académies — Prix	— 121
Subventions C. G. E. R. — Prêts de cons- truction	119 000
Centre de Butare	200
F. N. R. S. — Charges sociales boursiers ...	26 000
Total	145 044

Ministère de la Culture.

Secteur commun

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Musées Royaux d'art et d'histoire	400
Total	400

Ministère des Affaires économiques et de l'Energie.

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Laboratoire Central	65
Service de la Métrologie	95
Service Géologique de Belgique	40
Institut national industries extractives	5 373
Centres d'Etudes de l'Energie nucléaire.	50 000 — 1
EURATOM	— 133 733
C. E. R. N.	— 26 000
I. R. S. I. A. - Industrie	12 000
Prototypes	50 000
Total	— 42 160

Premier Ministre.

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
E. L. D. O. - E. S. R. O	— 20 000
Impulsion gouvern. recherche fonda- mentale	20 000
Total	0

Ministerie van Volksgezondheid

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie	2 938
Academies Geneeskunde	101
Toelagen aan universitaire ziekenhuizen	120 000
Totaal	123 039

Ministerie van Openbare Werken.

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Dienst voor Hydrologisch Onderzoek	200
Waterbouwkundig Laboratorium Borgerhout ...	1 337
Totaal	1 537

Ministerie van Tewerkstelling en Arbeid.

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Administratie van Tewerkstelling	11 825
Totaal	11 825

Ministerie van Gezin en Huisvesting.

Begunstigde instellingen	Aanvullende kredieten 1970
Centrum voor Bevolkings- en Gezinsstudiën	229
Totaal	229
Totaal bijkomende kredieten 1970	239 914
Aangepaste begroting 1970	13 619 101
Aangepaste begroting 1969	11 931 622
Aangroeipercentage 1970-1969 (aangepaste begroting)	14,1

Ministère de la Santé publique.

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Institut d'Hygiène et d'Epidémiologie	2 938
Académies de médecine	101
Subventions aux hôpitaux universitaires	120 000
Total	123 039

Ministère des Travaux publics.

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Services d'études hydrologiques	200
Laboratoire Recherches Hydrauliques Borgerhout	1 337
Total	1 537

Ministère de l'Emploi et du Travail.

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Administration de l'Emploi	11 825
Total	11 825

Ministère de la Famille et du Logement.

Institutions bénéficiaires	Crédits supplémentaires 1970
Centre d'étude de la Population et de la Famille	229
Total	229
Total des crédits supplémentaires 1970 ...	239 914
Budget 1970 ajusté	13 619 101
Budget 1969 ajusté	11 931 622
Pourcentage d'accroissement 1970-1969 (budget ajusté)	14,1

OPENBAAR AMBT.

FONCTION PUBLIQUE.

BIJLAGE F.

ANNEXE F.

Toepassing van de regelen der mobiliteit

Application des mesures de mobilité

Departement of dienst waartoe de aanvrager behoorde	Aantal vragen Nombre de demandes		Aantal aanvragen waaraan een gunstig gevolg werd verleend Nombre de demandes auxquelles une suite favorable a été réservée		Département ou service auquel appartenait le candidat
	Nederlands- taligen D'expression néerlandaise	Franstaligen D'expression française	Nederlands- taligen D'expression néerlandaise	Franstaligen D'expression française	
Eerste Minister	1	1	—	1	Premier Ministre.
Economische Zaken	1	1	1	1	Affaires économiques.
Landsverdediging :					Défense nationale :
Burgerlijke Personeel	43	6	11	3	Personnel civil.
Militairen	1184	531	362	157	Militaires.
Verkeerswezen - Posterijen	2	—	—	—	Communications - Postes.
Volksgesondheid en Gezin	1	—	—	—	Santé publique et Famille.
Totaal	1232	539	373	162	Total.

BIJLAGE G.

Bevolking opgenomen in het rijksregister.

Toestand op 1 december 1970.

ANNEXE G.

Population reprise au registre national.

Situation au 1^{er} décembre 1970.

Provincie	Aantal Nombre		Opgenomen Repris		Overeenkomst met (1) Conventions (1)		Principieel akkoord Accord de principe		Totaal Total		Province
	Gemeenten de communes	Inwoners d'habitants	Gemeenten Communes	Inwoners Habitants	Gemeenten Communes	Inwoners Habitants	Gemeenten Communes	Inwoners Habitants	Gemeenten Communes	Inwoners Habitants	
1. Antwerpen	147	1 529 826	23	315 269	33	452 078	17	285 236	50	737 314	1. Anvers.
2. Vlaams Brabant	223	860 523	10	126 300	11	130 300	19	167 500	30	297 800	2. Brabant flamand.
3. Brusselse agglomeratie	19	1 073 113	8	461 309	9	572 000	4	109 000	13	681 000	3. Agglomération bruxelloise.
4. Waals Brabant	114	232 738	2	36 197	3	9 588	4	44 239	7	53 827	4. Brabant wallon.
5. Oost-Vlaanderen	283	1 310 638	14	434 831	34	474 000	33	187 000	67	661 000	5. Flandre orientale
6. West-Vlaanderen	249	1 052 052	18	339 212	47	473 000	17	137 000	67	610 000	6. Flandre occidentale.
7. Limburg	191	650 338	8	157 465	82	371 141	1	4 662	83	375 803	7. Limbourg.
8. Luik	338	1 016 131	59	418 123	141	618 000	168	200 000	309	818 000	8. Liège.
9. Henegouwen	444	1 331 810	431	1 294 938	431	1 294 938	Blijft 13 gemeenten voor ongeveer 40.000 inwoners. — Reste 13 communes pour environ 40 000 habitants.		431	1 294 938	9. Hainaut.
10. Namen	345	383 618	334	316 623	343	345 500	—	—	343	345 500	10. Namur.
11. Luxemburg	231	219 369	113	39 626	179	179 154	—	—	179	179 154	11. Luxembourg.
	2 379	9 660 154	1 020	3 989 893	1 313	4 740 545	263	1 134 637	1 576	5 875 182	

(1) Overgenomen gemeenten inbegrepen.

(1) Dont les communes reprises.

BIJLAGE H.

Bezetting van het Administratief Centrum.

Werken.

1. *Bezetting op 22 februari 1970* : 2 800; thans : 2 900;

2. *Bezetting.*

In het Centrum vindt men thans de volgende diensten :

- het Openbaar Ambt (kabinet en 3 besturen);
- het Ministerie van Volksgezondheid en van het Gezin, met uitzondering van het Kabinet van de Minister van Volksgezondheid en het « Bestuur voor de schade aan personen »;
- het Ministerie van Nationale Opvoeding (zie 3. a) hierna);
- de Administratie van de Begroting en van de Controle op de Uitgaven;
- de B. T. W.;
- de Automobieliendienst van Openbare Werken en van Financiën;
- het bestuur van het Centrum.

3. *Uitgevoerde werken.*

a) Blok D, dat evenwijdig loopt met de Koninklijke straat, is in aanbouw. Het zal worden voltooid tijdens het tweede semester van 1971 en 500 personen van het Ministerie van Nationale Opvoeding kunnen huisvesten. Op dat ogenblik zal gans Nationale Opvoeding, met uitzondering van de twee kabinetten en de directies « Schriftelijk onderwijs » en « Studiebeurzen » in het Centrum gevestigd zijn. Het Departement van Cultuur komt niet naar het Centrum.

b) Wat de Toren betreft is men klaar met :

- (1) de afbraak;
- (2) de grondwerken;
- (3) de diepwanden en bindbalken;
- (4) de steunberen.

4. De infrastructuur van de Toren die de mecanografie, het archief, de bibliotheken, de medisch-sociale dienst en de postertijen omvat, zal eind 1975 voltooid zijn.

Dit is nog wel een hele tijd en de reden daarvoor is dat de administratie voor die werken slechts 300 miljoen frank per jaar geeft.

Die infrastructuur zal geleidelijk, naarmate de werken vorderen, in gebruik worden genomen. Aldus zullen de bibliotheken vóór het einde van 1972 kunnen worden geïnstalleerd en de totale bezetting van de infrastructuur zal geleidelijk tot 1 000 man aangroen.

ANNEXE H.

Occupation de la Cité administrative.

Travaux.

1. *Population à la date du 22 février 1970* : 2 800; actuellement : 2 900.

2. *Occupation.*

Se trouvent actuellement à la Cité :

- La Fonction publique (Cabinet et 3 administrations);
- le Ministère de la Santé publique et de la Famille à l'exception du Cabinet de la Famille et l'Administration des dommages aux personnes;
- le Ministère de l'Éducation nationale, (voir 3. a) ci-après);
- l'Administration du Budget et du Contrôle des Dépenses;
- la T. V. A.;
- le Service des automobiles des Travaux publics et des Finances;
- la Direction de la Cité.

3. *Travaux effectués.*

a) Le bloc D, perpendiculaire à la rue Royale est en voie de construction. Il sera terminé au cours du second semestre 1971 et pourra abriter 500 personnes du Ministère de l'Éducation nationale. A ce moment, seront installés à la Cité, en ce qui concerne ce département l'entièreté de l'Éducation nationale à l'exception des deux cabinets et des directions Cours par correspondance et bourses d'étude. Le département de la Culture ne vient pas à la Cité.

b) En ce qui concerne la Tour, sont terminés :

- (1) les destructions;
- (2) les terrassements;
- (3) les murs emboués et les tirants;
- (4) les contreforts.

4. L'infrastructure de la Tour, comprenant la mecanographie, les archives, les bibliothèques, le service medico-social, les postes, sera terminée pour fin 1975.

Cette date est assez éloignée pour la simple raison que l'administration n'alloue que 300 millions par an à ces travaux.

Cette infrastructure sera occupée progressivement au cours de sa construction. Elle permettra d'installer les bibliothèques avant la fin 1972 et la population entière de l'infrastructure s'élèvera progressivement à 1 000.